

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
VALODU CENTRS
PRAKTISKĀS LATVIEŠU VALODAS KATEDRA

Ilva Skulte

PERSONU VĀRDI
BĪBELES TULKOJUMOS
LATVIEŠU VALODĀ

Promocijas darbs

Promocijas darbs
doktora grāda iegūšanai
filoloģijas zinātņu nozares
valodniecības apakšnozarē
baltu valodās (latviešu valodā)

Darba zinātniskais vadītājs :
Dr. habil.philol. prof.Jānis Rozenbergs

Rīga, 1999

SATURS

Saīsinājumu skaidrojums	1
Ievads	2
1. Bībeles personvārdi teorētiskā skatījumā	9
1.1. Personvārds kā īpašvārds loģiski filozofiskā aspektā	11
1.2. Personvārdu semantika	21
1.3.1. Personvārds kā simbols	27
1.3.2. Bībeles personvārdu konteksta īpatnības	29
1.3.3. Personvārds zīmes līmenī	37
1.3.4. Personvārds kā simbols komunikācijā	44
1.4. Personvārda psihognomija	51
1.5. Personvārda statuss valodas leksiskajā sistēmā	57
1.6. Bībeles personvārdu onomastiskā telpa: sistēma, izmaiņas un integrācija	66
2. Bībeles personvārdu adaptācija latviešu valodā	80
2.1. Skaņu sistēma	81
2.1.1. Vokālisms	81
2.1.1.1. Patskaņu kvantitāte	82
2.1.1.2. Patskaņu kvalitāte	83
2.1.2. Konsonantisms	93
2.2. Morfoloģijas īpatnības	102
2.2.1.1. Bībeles personvārdu svarīgākās uzbūves sastāvdaļas	102
2.2.1.2. Uzbūves sastāvdaļu atveides īpatnības	103
2.2.2. Celmu noteikšana un deklinācijas īpatnības	106
2.2.2.1. Otrās deklinācijas vīriešu dzimtes vārdi	106
2.2.2.2. Pirmās deklinācijas vīriešu dzimtes vārdi	106
2.2.2.3. Ceturtās deklinācijas vīriešu dzimtes vārdi	107
2.2.2.4. Trešās deklinācijas vīriešu dzimtes vārdi	107
2.2.2.5. Ebreju vārdu ar izskaņām -(i)jjā,-(i)jjāhū paradigmas vēsture	108
2.2.2.6. Ebreju val. sigmatisko celmu atveidošana	109
2.2.2.7. Grieķu val. sigmatisko celmu atveidošana	110
2.2.2.8. Sieviešu dzimtes vārdi	110
2.2.2.9. Ebreju vārdi, kas beidzas ar -o	111
2.2.3. Savruprakstījums un koprakstījums	112
2.2.4. Tulkojuma iespējas	114
3. Personvārdu saraksts	116
Secinājumi	188
Nobeigums	197
Bibliogrāfija	200

SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS

PV - personvārds
 IV - ipašvārds
 VD - Vecā Derība
 JD - Jaunā Derība
 EuE - Evangelia und Episteln aus dem deutschen in undeutsche Sprache gebracht, so durchs ganze Jar, auff alle Sontage und furnemsten Feste... in den Kirchen des Fürstentums Churland. Königsberg, 1587.
 EG - Evangelia Toto Anno singulis Dominicis et festis diebus juxta antiquam Ecclesiae consuetudinem in Livonia Lothavis praelegi solita per R.P. Georgium Elger. Vilnae, 1672.
 Manc - Des Umb. die Kirche Christi Hochverdienten Herrn Georg Mancelii Senggalli, weiland der H. Schrift Lic und Fürstlickten Churlandischen Hoff=Predigers Langgewunschte Lettische Postill. Riga, 1699.
 GL- E.Glika pirmais Bibeles tulkojums latviešu valodā un tā redakcijas:
 GL 1689 - Ta Swehta Grahmata Jeb Dfewa Swehtais Wahrds, kas preeksch un pehz ta Kunga JEsus Kristus Swehtas Peedsimschanas no teem swehteem Deewa Zilwekem, Praweescheem, Ewangelisteem jeb Preezas =Mahzitajeeem un Apustuļeeem usrakstihts, Tahn latweeschahm Deewaa Draudsibahmm par labu istaisita. Riga, 1689.
 GL 1739 - Biblia, tas irr: Ta Swehta Grahmata, jeb Deewa Swehti Wahrdi, kas ... (sk. GL1689). Kentsberga, 1739.
 GL 1794 - Ta Bihbele jeb tee swehti Deewa raksti tahs wezzas un jaunas Derribas, kas ... (sk. GL 1689)... Latweescheem un Kursemneekem par labu sagahdati, istulkoti un rakstos no jauna isdriķketi. Riga, 1794.

GL 1825 - Biblia, tas irr: Ta Swehta Grahmata... (sk. GL 1689). Peterburga, 1825.
 GL 1854 - Ta Swehta Grahmata ... (sk. GL1689) ... ar pahrlabojumeem no Rigas Bibeles beedribas. Riga, 1854.
 GL 1877 - Bihbele, tas irr Deewa Swehtee wardi, kas ... (sk. GL 1689). Jelgava, 1877.
 GL 1898 - Bihbele. Wezahs un Jaunahs Deribas Swehtee Raksti. Jelgawa, 1898.
 LU - Mūsu Kunga Jēzus Kristus Jaunā Derība. Rīga, 1936.
 1947 - Mūsu Kunga Jēzus Kristus Jaunā Derība. No latīņu valodas tulkojis prelāts Vincents Strelēvics. Burghauzena, 1947.
 *1947 - Mūsu Kunga Jēzus Kristus Jaunā Derība (sk. 1947). Otrs, labots un papildināts izdevums. Rīga, 1995.
 1965 - Bibeles, Vecās un Jaunās Deribas Svētie raksti. London, 1965.
 Bil - Bibeltextemendationsprobe von A. Biebelstein. Apustula Pahwila Grahmata, Reemereem rakstīta. - Magazin hrsg. von der Lettisch=Literarischen Gesellschaft. Bd. 14, St.1., Mitau, 1868.
 Neik - Apustula Pahwila Grahmat, Rohmneekem rakstīta. - Magazin hrsg. Von der Lettisch=Literarischen Gesellschaft. Bd. 13, St.2, Mitau, 1865.
 Vulg - Biblia Sacra iuxta Vulgatam versionem. Stuttgart, 1969, 1994.
 ebr - senebreju valoda
 gr - sengrieķu valoda
 aram - aramiešu valoda
 1 Moz - Pirmā Mozus grāmata
 2 Moz - Otrā Mozus grāmata
 3 Moz - Trešā Mozus grāmata
 4 Moz - Ceturtā Mozus grāmata
 5 Moz - Piektā Mozus grāmata
 Joz - Jozuas grāmata
 So - Soģu grāmata
 Rut - Rutes grāmata
 1Sa - Pirmā Samuēla grāmata
 2Sa - Otrā Samuēla grāmata
 1Ķēn - Pirmā Ķēniņu grāmata
 2Ķēn - Otrā Ķēniņu grāmata

1Lai - Pirmā Laiku grāmata
 2Lai - Otrā Laiku grāmata
 Ezr - Ezras grāmata
 Neh - Nehemijas grāmata
 Īj - Ījaba grāmata
 Ps - Psalmi
 SP - Salamana Pamācības
 SM - Salamans Mācītājs
 AG - Augstā Dziesma
 Jes - Jesajas grāmata
 Jer - Jeremijas grāmata
 RDz - Raudu Dziesmas
 Eceh - Ecehiēla grāmata
 Dan - Daniēla grāmata
 Hoz - Hozejas grāmata
 Jo - Joēla grāmata
 Am - Amosa grāmata
 Ob - Obadjas grāmata
 Jon - Jonas grāmata
 Mih - Mihās grāmata
 Nah - Nahuma grāmata
 Hab - Habakuka grāmata
 Cef - Cefanjas grāmata
 Hag - Hagaja grāmata
 Cak - Cakarijas grāmata
 Mal - Malehija grāmata
 Mt - Mateja evaņģēlijs
 Mk - Marka evaņģēlijs
 Lk - Lukā evaņģēlijs
 Jņ - Jāņa evaņģēlijs
 Apd - Apustuļu darbi
 Rom - Ap.Pāvila vēst.romiešiem
 1Kor - Ap.Pāvila 1.vēst.korintiešiem
 2Kor - Ap.Pāvila 2.vēst.korintiešiem
 Gal - Ap.Pāvila vēst.galatiešiem
 Efes - Ap.Pāvila vēst.efesiešiem
 Fil - Ap.Pāvila vēst.filīpiešiem
 Kol - Ap.Pāvila vēst.kolosiešiem
 1Tes - Ap.Pāvila 1.v.tesalonīkiešiem
 2Tes - Ap.Pāvila 2.v.tesalonīkiešiem
 1Tim - Ap.Pāvila 1.vēst. Timotejam
 2Tim - Ap.Pāvila 2.vēst. Timotejam
 Tit - Ap.Pāvila vēst. Titam
 Filem - Ap.Pāvila vēst. Filemonam
 Ebr - Vēstule ebrejiem
 Jēk - Jēkaba vēstule
 1Pet - Pētera pirmā vēstule
 2Pet - Pētera otrā vēstule
 1Jņ - Jāņa 1. vēstule
 2Jņ - Jāņa 2. Vēstule
 3Jņ - Jāņa 3 vēstule
 Jud - Jūdas vēstule
 JAG - Jāņa atklāsmes grāmata

IEVADS

Disertācijā ir pētīta Bībeles personvārdu atveide latviešu valodā.

Pētījuma aktualitāte izriet no nepieciešamības atrast stabilus pamatprincipus Bībeles personvārdu atveidei laikā, kad top jauns Bībeles tulkojums latviešu valodā.

Personvārda leksiskā nozīme ir nosacīta, bet lietojums - konkrēts. Bībeles personvārdi lietoti īpašas (poētiskās, mītiskās) funkcionalitātes tekstos. Tādēļ teorētiskās problēmas nācās risināt ne tikai šauri valodnieciskā aspektā, bet arī plašāk, izsekojot personvārdu lietošanas īpatnībām dažādās valodās un sabiedrībās. Personvārda kā atsevišķa un identiska teksta segmenta uztvērumam par pamatu lietots sociāli vēsturiskā un psiholoģiskā apraksta jēdziens - persona. Mūsdienu onomastikas un vispārīgās valodniecības atziņas pieļauj un balsta šādu pieeju. Šāds traktējums nosaka to, ka disertācijai ir arī kultūrvēsturiska nozīme.

Pēc teorētiskās daļas darbā dots praktisks personvārdu variantu apraksts kā skaniskā un grafiskā, tā morfoloģijas un leksiskajā līmenī. Tas var dot savu artavu pamatprincipu noteikšanā un gramatiski un sociāli atbalstāmu variantu atrašanai Bībeles personu vārdiem.

Darba novitātes pamatā ir temata izvēle, jo vēsturiski politisko apstākļu dēļ Bībeles tulkojumu problemātika latviešu valodniecībā līdz šim nav guvusi pietiekami daudz uzmanības. Bībeles personvārdu atveide latviešu valodā joprojām nav atzīstama par apmierinošu, bet jaunu atveides pamatprincipu izveidošanā liela loma ir vēsturiski izveidojušos variantu aprakstam un analīzei, kas dota šajā darbā.

Lai sekmīgāk darbotos ar apjomīgo materiālu (ap 2000 personvārdu), tika izstrādāta personvārdu variantu analīzes sistēma un klasifikācija, tika pievērsta uzmanība arī vairākām teorētiskām problēmām, kas latviešu valodniecībā līdz šim nav pietiekami plaši un konkrēti izstrādātas. Galvenās teorētiskajā daļā iztīrītās tēmas ir personvārda loģiskais statuss, tā ~~nozīme~~ nozīme un tulkojamība, leksiskā

vērtība un lietojums, emocionāli stilistiskā elementa nozīme, situatīvā piesaiste un intertekstuālais nozīmes uzslāņojums, skaniskā elementa, kā arī dažādu gramatisku un sociālu faktoru darbība tā vai cita grafiskā varianta izveidē, izvēlē un nostiprināšanās procesā tulkojumos.

Darba mērķis ir izpētīt Bībeles personvārdu atveidi latviešu valodā; noskaidrot atveides principus un to vēsturisko pilnveidošanos un funkcionēšanas īpatnības dažādos Bībeles teksta tulkojumos latviešu valodā.

Disertācijas izpētes priekšmets ir problēmu komplekss, kura galvenās sastāvdaļas ir:

1) personvārdu specifika valodas sistēmas ietvaros; 2) Bībeles personvārdu emocionāli stilistiskās nozīmes; 3) Bībeles personvārdu atveides varianti latviešu valodā.

Personvārds kā jebkurš vārds pakļaujas lingvistiskai analīzei. Nosakot valodisko izcelsmi, iespējams noteikt kā saknes leksisko nozīmi, tā gramatisko sastāvdaļu funkcionālo nozīmi. Personvārda nozīme Bībelē parādās ne tieši leksiskās nozīmes, bet asociatīvie nozīmes sakari, jo nosauktās personas var būt gan reālas, gan arī izdomātas un hipotētiskas. Svarīga šeit ir arī situatīvi virtuāla nozīme, personas spēja simbolizēties. Informācija personvārdā ir kodētā veidā. Uztvērēja asociācijas ir atkarīgas no viņa kompetences un ticības, ka tieši šis un ne cits fiziski uztveramais vārds apzīmē šo personu. Tāds likums darbojas arī tulkotos tekstos, tādēļ tulkotājam būtiski to apzināties.

Bībeles personvārdi kā vēsturiski vārdi atrodas pašā onomastiskās telpas (kontinuumā, kurā savienojas reālais, izdomātais un hipotētiskais) pamatā. Nav iespējams pārbaudīt to denotātu. Tādēļ jāievēro diferenciācija starp biežāk lietotiem pazīstamu varoņu vārdiem (kā Mozus, Dāvids, Sauls u.c.) un vienreiz vai divreiz Bībeles tekstā lietotiem personvārdiem. Pirmo nozīme mūsdienās bieži ir daudz plašāka kā konkrētajos Bībeles tekstos, un šādu personvārdu atveides varianti latviešu valodā vairāk iesakņojušies (dažkārt tradīcija ir pret

normu). Retāk lietotie vārdi latviešu tulkojumos atveidoti nekoncekventi un to lietojums ārpus Bībeles teksta nav nostabilizējies.

Bībeles specifika personvārdiem dod īpašu ekspresiju, kas liek tos dažādi uztvert ticošiem un neticošiem cilvēkiem. Tādēļ, veidojot jaunus, fonētiski precīzākus personvārdu atveidojumus jaunajam Bībeles tulkojumam, jāievēro atšķirība starp "tradicionālajiem" personvārdiem, kuri būtu jāatstāj nemainīti, un regulārajiem, kas jākoriģē atbilstoši oriģinālam. Adaptācijas vēstures apraksta uzdevums ir radīt iespēju izstrādāt kritērijus "tradīcijas" konceptam - ja kāds variants uzskatāms par tradicionālu, tā nomaiņa ticīgam lasītājam šķitīs nepieņemama.

Apvienojot šo nozīmes ziņā bagāto spektru, personvārds šajā darbā tiek traktēts kā simbols, kurā iekodētā informācija ir lasāma, bet kura lietojums padara šo lasīšanas procesu par notikušu un lieku, kas aktualizē simbola formālo - fiziski un jutekliski uztveramo pusi - skaņas un to atveidojumu rakstos.

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, darbam tika izvirzīti sekojoši galvenie uzdevumi:

1) valodas vēstures ietvaros aplūkot Bībeles personvārdu ortogrāfijas un gramatiskās integrācijas attīstību;

2) sniegt ieskatu par variantu izveidošanās ceļiem (intertekstuāli, interlingvāli), definējot personvārda statusu teorētiski un aprakstot dažādu faktoru mijiedarbību personvārdu kā īpašvārdu pārmantošanā no vienas valodas citā.

Sakarā ar Bībeles teksta specifiku un tā funkcionēšanu šī darba izpētes objekts ir gan Bībeles tulkojumi latviešu valodā, gan esošie atzinumi par personvārdu atveidi tulkojumā.

1) Darbā izmantoti galvenokārt Bībeles pilnie izdevumi latviešu valodā - Glikas tulkojums (sarakstā -GL, 1689.) ar tā turpmākajām redakcijām (J.B.Fišera - GL 1739., G. Bergmaņa - GL 1794., P. Tīdemaņa un J.R.Kēlera - GL 1825., K.Ulmaņa - GL 1854., A. Bīlenšteina - GL 1877., R.Auniņa - GL 1898.) un "trimdas" Bībele (1965.). Salīdzinājumam izmantoti arī: 1) ortogrāfijas ziņā

interesantākie vecākie Bībeles tekstu fragmenti no "Ewangelia und Episteln aus dem deutschen in undeutsche Sprache gebracht, so durchs ganze Jar, auff alle Sontage und furnemsten Feste.. in den Kirchen des Furstentumbs Churland" (EuE), "Evangelia Toto Anno singulis Dominicis et festibus diebus juxta antiquam Ecclesiae consuetudinem in Livonia Lothavis praelegi solita per R.P.Georgium Elger (EG) un "Des Umb. Die Kirche Christi Hochverdienten Herrn Georg Mancelii Sengalli, weiland der H.Schrifft Lic und Furstlicken Churlandischen Hoff=Predigers Langgewunschte Lettische Postill. (Manc.); 2) pagājušā gadsimta vidus latviešu literārās valodas jauninājumu iespaidā radušies J.Neikena (Neik., Mg.hrs.von der LLG, Bd.13, St.2, 1865.) un A.Bīlenšteina (Bīl., Mg.hrs.von der LLG, Bd.14, St. 1., 1968.) Apustuļa Pāvila vēstules romiešiem tulkojumi; 3) 20.gadu Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes tulkošanas darba rezultātā vēl pirms 2.pasaules kara iznākusī Mūsu Kunga Jēzus Kristus Jaunā Derība (1936., sarakstā - LU); 4) katoliskās tradīcijas piemēram prelāta V.Strelēvica Mūsu Kunga Jēzus Kristus Jaunā Derība (Burghauzenē, 1947, sarakstā - 1947.) ar tās pārļaboto izdevumu Rīgā, 1995.gadā (*1947.).

2) Personvārdu atveides problēma pastāvēja jau pirmajiem Bībeles tekstu tulkotājiem (sk.piem., Septuagintu), kas, pēc iespējas tiecoties atveidot oriģinālvalodas personvārdu skanējumu, tomēr nereti lika pamatu jaunai tradīcijai. Antīkās pasaules problēmu par vārdu dabiskumu vai konvencionalitāti, interesanti risināja agrīnie baznīcas tēvi, kas savās etimoloģijās meklēja vārdu īpašo, apslēpto jēgu. Īpašvārdi tika akceptēti kā simboli un līdzās vienkāršajam fonētiskajam pārnesumam skaidrota to simboliskā nozīme. Piemēram, Hieronīms saviem tulkojumiem ne tikai rūpīgi pārbaudīja personvārdu skaņu īpatnības un pārnesuma iespējas, bet arī sastādīja pats savu onomastikonu "Liber interpretationis nominum hebraicorum", kur dažādi segmentējot, mēģināja izpētīt visus vārda emocionālās ekspresijas un nozīmes ceļus. Tagad Hieronīma un viņa priekšteču

darbs kļuvis par Bībeles personvārdu transkripcijas attīstības pētnieku intereses objektu (F. Wutz, 1925). Tomēr tendence neaprobežoties tikai ar precīzu fonētisku pārcēlumu, bet personvārdu etimoloģijā un funkcionēšanā atrast nozīmes iespējas ir arī visai mūsdienīgi. Tādi ir, piemēram, hebraistu pētījumi par Bībeles personvārdu gramatisko uzbūvi (Noth M., 1966.) vai arī semiotiska pieceja blakus nozīmju analīzē, kas rodas uz skanisko asociāciju pamata citas valodas pieredzes sfērā (Strus A., 1978.).

Klasiskā diskusija par personvārdu un īpašvārdu nozīmes ietilpību atkal atsākas un tiek pavisam citiem līdzekļiem risināta loģikas ietvaros. Šeit diskusiju pamats ir atšķirīgi uzskati par to, vai personvārdiem piemīt nozīme vai jēga, vai tie tikai attiecas uz kādu objektu ārpus valodas, pārstāvot to, kā zīmes - marķējumi un neizsakot neko par doto personu. Sešdesmitajos un vēlreiz astoņdesmitajos gados tas bija S.Kripke ar savu "krustību" teoriju, kam īpašvārdu problēmai izdevās atrast risinājumu ar tādu jēdzienu palīdzību kā ticība (belief) un nepieciešamība (necessity). Pēc viņa teorijas skaidra nozīme personvārdam piemīt tikai tad, kad tas tiek dots - resp., īpašos apstākļos izrunāts, norādot uz to, kas turpmāk tā sauksies.

Valodniecībā īpašvārdu problēma tikai margināli saskaras ar loģikas teorijām, lai gan tās risinājums bez loģikas atziņām nav iespējams. Piecdesmitajos - sešdesmitajos gados par šo problēmu teorētiski pētījumi ir gan krievu valodniecībā (A.Reformatskis, A.Superanska) (kas atstāja savu iespaidu uz problēmas nostādījumu latviešu valodniecībā), gan citās valstīs (E.Palgrems, J.Kurilovičs, B.Karnivals). Problēmas specifika balstās uz sakariem starp sugas vārdiem un īpašvārdiem. Arī personvārdi attīstījušies dažādu procesu ceļā no sugas vārdiem, bet tiem raksturīgas sevišķas gramatiskas īpatnības - saīsinājuma formas, īpaši piedēkļi un tas, ka no tiem nav iespējams veidot daudzskaitli, saglabājot personvārda funkcionālo jēgu.

Pētījuma metode ir salīdzinoši aprakstoša.

Aprakstošā metode izmantota, lai raksturotu teorētisko nostādni personvārda statusa jautājumā, analizētu loģiku un valodnieku diskusijas šajos jautājumos.

Salīdzinošā metode izmantota darbā ar uzkrāto materiālu, izvērtējot to, lai kļūtu skaidri principi, pēc kuriem Bībeles tulkotāji adaptējuši personvārdus.

Disertācijas teorētiskā nozīme izriet no darbā izvirzītā mērķa un uzdevumu realizācijas rezultātiem:

1) noskaidroti līdzšinējie Bībeles personvārdu atveides principi un to vēsturiskās pilnveidošanās un funkcionēšanas īpatnības dažādos Bībeles teksta tulkojumos latviešu valodā;

2) izskaidrota personvārdu ortogrāfijas un gramatiskās integrācijas attīstība;

3) atklāta dažādu faktoru mijiedarbība personvārdu kā īpašvārdu pārmantošanā no vienas valodas otrā.

4) salīdzināti Bībeles personvārdu atveides varianti latviešu valodā un aprakstīti šo variantu rašanās iemesli, no kuriem svarīgākie ir:

- dažādu oriģināltekstu tradīciju ietekme;
- dažādu valodu vidutājietekme;
- dažādas konfesionālās tradīcijas;
- dažādi skaņu atveides paņēmieni un principi;
- dažādu gramatisko modeļu izmantojums;
- dažādi svešas valodas vārdu segmentēšanas principi, kas izriet no
 - a) priekšstata par personas identitāti;
 - b) priekšstata par personvārda kā zīmes raksturu;
 - c) priekšstata par personvārda veselumu;
 - d) personvārda adaptācijas pakāpes;
 - e) priekšstata par personvārda leksisko nozīmi un tulkojamību;
- dažādu personvārda emocionāli ekspresīvo slāņu attīstības atšķirības;
- lietojuma biežums;
- tulkotāju un redaktoru kļūdas.

5) izveidots Bībeles personvārdu atveides variantu latviešu valodā saraksts, kurš sakārtots, sekojot darbā izstrādātajiem teorētiskajiem

principiem - sakārtojuma vajadzībām izveidoti arī daudzi jauni, vēl nekur npublicēti Bībeles personvārdu atveides varianti latviešu valodā.

Disertācijas problēmu risinājumiem ir arī praktiska lietderība:

- 1) Bībeles tulkošanā un rediģēšanā;
- 2) Bībeles personvārdu reģistra izveidē;
- 3) mūsdienīgu Bībeles personvārdu adaptācijas principu izveidē;
- 4) mācībuursos teoloģijas un filoloģijas fakultātēs.

Darba struktūra atbilst izvirzītajiem mērķiem. Pirmajā, tīri teoētiskajā daļā aplūkoti jautājumi un doti risinājuma ceļi personvārda statusa noteikšanai loģiskā, semantiskā, sociālā un psiholoģiskā, kā arī aprakstīta Bībeles personvārdu onomastiskā telpa - tās sistēma, izmaiņas un integrācija. Otrā daļa veltīta Bībeles personvārdu adaptācijas īpatnībām latviešu valodā. Trešā daļa ir personvārdu un to variantu saraksts alfabētiskā kārtībā. Tas sakārtots, sekojot ortogrāfijas principiem, kas definēti iepriekš, teorētiskajās nodaļās - vērtējumam tiek nodoti arī daudzi jauni, vēl nekur npublicēti varianti.

1. BĪBELES PERSONVĀRDI TEORĒTISKĀ SKATĪJUMĀ

Bībele ir sevišķas intensitātes teksts, tādēļ arī tās personvārdiem ir īpaša nozīme. Tā kā Bībele funkcionē gan kā liturģijas sastāvdaļa, gan kā poētisks literārs teksts, gan arī tai ir sava vieta ikdienas komunikācijā, tad svarīgi ievērot, lai personvārdi saglabātu savu identitāti, tas ir, lai katra persona tiktu saukta tikai vienā un savā vārdā. Savukārt Bībeles pārmantošanas vēsture, ņemot vērā Bībeles plašo izplatību un senumu, rāda, ka šis likums ievērots tikai daļēji.

Bībeles teksti tulkoti gandrīz paralēli to rašanās vēsturei, pie tam no dažādiem rokrakstos saglabātajiem variantiem¹, kā rezultātā radās pirmā tulkojumu kopa, kuru nozīme ir ļoti atšķirīga - no atsevišķiem fragmentiem līdz liturģijas pamatā liktiem kanonizētiem tulkojumiem. Tulkojums latviešu valodā savukārt pieder pie moderno tulkojumu kopas, kas jaunajās Eiropas nāciju valodās sāka rasties pēc M. Lutera vācu tulkojuma parauga un, attīstoties grāmatiespiešanai 15.gs². Patlaban interese par Bībeles tulkojumiem sabiedrībā atkal ievērojami palielinājusies, un top jauns tulkojums latviešu valodā.

Mūsdienās, kad Bībeles ietekmes sfēra pasaulē ievērojami paplašinājusies, savukārt Eiropas valodas un dzīves īstenība piedzīvojusi spēju progresu, kad tās tulkojumu lasītāji ir ļoti dažādu valodu grupu un sabiedrības grupu pārstāvji, var runāt par jaunu Bībeles tulkojumu paaudzi. Mainījušās arī tulkojuma metodes un

¹ Tikai pagājušā gadsimtā filologi izstrādāja Bībeles tekstu salīdzinošo aparātu.

² Bija ļoti daudz Sv. Rakstu fragmentu tulkojumu, pie tam, iespējams, ka daži oriģinālvalodas rokraksti ir pārcēlušies atpakaļ no tulkojumiem. Pirmie tulkojumi - arābiešu, koptu, sīriešu, arābu, grieķu (Vecās Derības tekstu) - radās jau tajā pašā laikā, kad paši teksti. Latīņu valodā pirmie teksti tulkoti 2.gs., bet 5.gs. sāk. Hieronims no oriģinālvalodām iztulkoja to tekstu, kas tagad, bet tikai kopš viduslaiku beigām - 14.gs. tiek respektēts kā Vulgāta, t.i. vispāreji izmantotā. No tās, Ērasma drukātā izdevuma un Lutera teksta jauno laiku sākumā sāka attīstīties modernie tulkojumi tautas valodās. M. Luters, kura tulkojums ietekmējis visus protestantiskās pasaules tulkojumus un ir autoritāte arī latviešu tulkojumiem, izmantojis Ērasma 1519. g. drukāto 2. JD izdevumu, Breskijas 1494. VD izdevumu, bet arī Vulgātu, Septuagintu un Glossa ordinaria un Santes Pagnino latīņu tulkojumu.

teorētiskās prasības, kas tiek izvirzītas Bībeles tulkojumam. Galvenās no tām ir:

1. tulkojumam jāpārstāv ierastais uztvērējvalodas lietojums;
2. tulkojumā jābūt jēgai;
3. tulkojumam jāatbilst oriģināla nozīmei³.

Kādreiz svarīgākais kritērijs bija atbilstība oriģinālam, piemēram, Hieronīms rakstīja, ka 'pat vārdu kārtība tekstā ir noslēpums'⁴. Tagad par galveno principu izvirzījusies ne tikai vārdu un to savienojumu, bet arī ideju un funkcionālā atbilstme - savdabīga sociālo realitātē pārbaudāma tulkojuma ekvivalence. Savukārt atbilstība tiek vērtēta pēc tā, vai attiecīgo lietojumu akceptē attiecīgās tulkojuma valodas runātāji, vai tas nav pretrunā ar ekseģētiskajiem priekšstatiem, kā arī pēc leksisko vienību nozīmju atbilstmes un nozīmes pilnīguma atklāsmes⁵.

Kā tas ietekmē personvārdu atveides principus? Vispirms daudz svarīgāka loma tiek piešķirta izrunātajam (un dzirdētajam) variantam. Šī sfēra ir variablāka, šeit dominē sociālajā komunikācijā izstrādājies ūzuss, to grūtāk normēt. Savukārt, tā kā ar Bībeli, pirmkārt, saprotam rakstus, kur striktākas ir normas. To veidošanā svarīga loma ir trīs komponentiem: ūzusa nosacījumiem PV lietošanas likumiem, rakstu formas tradīcijai un atbilstībai oriģināla skanējumam, kura papildus skaniskās asociācijas atkal jākontrolē.

Personvārdam kā valodas vienībai ir īpašs statuss, tā nozīme ir sekundāra un simboliska. To nevar tulkot, tomēr kopā ar savu ārpusvalodas referentu valodas forma veido nedalāmu vienību, kura tomēr pakļauta procesiem, kas notiek valodā un ar valodu. Šī statusa īpatnības, kā arī grūtības, kādas tādēļ rodas tulkojot, tiks atklātas šajā darba daļā.

³ Nida E.A. Bible Translating. - London, 1961., 13.lpp.

⁴ Hieronymus. Epistulae 57.5.2.

⁵ Nida E.A. Bible Translating. - London, 1961., 21.lpp.

1.1.PERSONVārds kā Īpašvārds

Loģiski Filozofiskā Aspektā

Personvārdi (turpmāk - PV) ieņem īpašu vietu valodas un loģikas sistēmā, funkcionē atšķirīgi un to nozīmes sakars realizējas citādi kā sugas vārdiem. Pašreiz tradicionālajā teorētiskās gramatikas un loģikas klasifikācijā grūti noteikt to īsto vietu, lai pilnībā atspoguļotu specifiku. Par to liecina pastiprināta interese, pretrunīgi viedokļi un atklāta diskusija. Uzskatot personvārdus par īpašvārdu (turpmāk ĪV) apakšklasi, kas savukārt veido lietvārdu, tie - nomenu apakšklasi, grūti atbildēt uz jautājumu par to nozīmi, jo skaidrs, ka tieši nominācijā - nosaukšanā ir PV jēga. Galvenā problēma, nosakot PV kā ĪV statusu ir jau sen atklāta pretruna:

- tie neietver nosauktā subjekta īpatnības, kas atļauj tos aprakstīt kā vārdus ar nepilnu leksisko vērtību un pielīdzināt zīmēm jeb markām, kas pārstāv objektu, to neietverot;
- tie ietver maksimālo dotā subjekta īpatnību skaitu dotajā situācijā, kas ļauj tos komunikatīvajā situācijā pielīdzināt simboliem.

Bet kas garantē ĪV pareizu lietojumu, kādi nosacījumi atļauj vienam skaņu kompleksam funkcionēt gan kā īpašvārdam, gan kā sugas vārdam?

Filozofiskās domas vēsturē šie jautājumi pirmoreiz izvirzās jau antīkajā pasaulē. Intereses centrā te ir vārdu pareizības, to patiesīguma un atbilstības problēma. Pie tam līdz Platonam šie jautājumi tiek visai nenoteikti šķirti un jautājums par ορθοτης- vārdu pareizību tiek atbildēts nosacīti pozitīvi.

Hērakleīts uzskata, ka vārdi (kā logoss) atbilst lietām, taču tie un arī pašas lietas mainās, un cilvēki zin un atceras tikai šādus

izmainītus vārdus un likumus. Ja nepastāv apzināma pati nosauktā lieta, tad nevar runāt par to, vai vārds ir patiess un pareizs, bet jāvadās no vispārpieņemtā⁶.

Sofistiem izvirzās doma, ka vārdi doti nevis no dabas, bet atbilstoši likumam (νομος). To, vai vārdi ir pareizi, viņi izsecina no tā, kā tie tiek lietoti. Pie tam katram cilvēkam ir savas īpašas lietu būtības.

Jau pirmsokrātiķu laikmetā iezīmējas divas būtiskākās problēmu kopas, ko attiecībā uz personvārdiem varētu aktualizēt pārfrazējot :

1) vārda došana (likšana), vārdā saukšana, vārds kā lietojamais apzīmējums, nosaukums, šeit arī jautājums par autoritāti,

2) vārda etimoloģija, semantika attieksmē pret nosaukto reāliju.

Abi jautājumi veido divas pakāpes Platona klasiskajā dialogā 'Kratils'⁷. Te abi dalībnieki - Kratils un Hermogens - par vārdu pareizumu pārstāv divus pretējus viedokļus:

1) ka vārdi ir pareizi tikai, pateicoties ζυνθηκη και ομολογια (384d), tas ir, uz līguma un vienošanās pamata pēc zināmiem likumiem un ieradumiem (νομοι και εθηει (384d)) un

2) ka vārdi ir pareizi pēc to dabiskās (φουσει, 383a) atbilstmes lietām.

Salīdzinot vārdus ar audēja darba rīku, Sokrāts uzreiz nošķir vārda ειδος (veidu, sugu), tas ir, to īpašību kopu, kas dara vārdu par lietojamu vārdu, un specifiskās īpašības, kas piemīt katram atsevišķam vārdam, vārda dabu (φουσις). Sokrāta runā abu diskusiju gaitā pieļaujama nozīmes ambivalence, kā rezultātā ειδος του ονοματος nozīmē gan vārda īsto saturu, gan jēgu, kas pēc dabas un patiesi atbilst ārpus valodas esošās lietas esamībai un būtībai. Interesantākais posms šajā primārajā modeli ir vārda likšana (τιθεναι). Tajā atklājas sakars starp ειδος του ονοματος un materiālu (zilbes, skaņas, burti), kurā tas

⁶ Περὶ φύσεως. Sextus Empiricus. Adversus mathematicos. VII, 132. Stobaeus. Florilegiae I 179. - Grām. Pirmsokrātisko domātāju darbi. - Rīga, 1994. 93., 148.lpp.

tiek iemiesots. Šīs darbības veicējs Platonam skaidri apzināts, viņš lieto tam dažādus nosaukums - νομοθετες, ονοματουργος, ο τα ονοματα τιθεις, ο ονομαστικος, arī daudzskaitli τους ονομασαντες, οι προτοι τα ονοματα, τιθεμενος. Bet kā katram cilvēka radītam un izmantotam priekšmetam (Platons šeit lieto aušanas laiviņas piemēru), tā vārdam svarīgas ir divas personas - darinātājs un lietotājs. Uz dabiskā sakara pamata balstās domātais, ko klausītājs izsecina no runātāja sacītā. Bet viņš to saprot un var lietot tikai pēc vienošanās un ieraduma.

Īpašvārdiem šis sakars ir atšķirīgs. Tiem grūti pierādīt klases īpašības, līdz ar to tiem grūti precizēt domāto nozīmi, bet ir skaidri zināms, uz ko tie attiecas. Tas netraucē Sokrātam izvērst iespaidīgu etimoloģiju rindu (391b- 424a), kam it kā jāpierāda, ka ne tikai atvasinājumiem, bet arī vārdiem, kam piemīt elementārnozīme (τα ονοματα στοιχεια οντα τυγξαιει), tā atbilst nosauktā būtībai. Tieši ar personvārdiem - gan pēc to būtības pārmantojamības (393d), pēc funkcijām un sabiedriskā stāvokļa (394c), gan to atbilstmes personas īpašībām un liktenim (394e) - viņš sāk savu piemēru rindu. Tikai vergu vārdi tiek izvēlēti patvaļīgi.

Skaidrojums (ietverot herakleitisko izmaiņu nenovēršamību, dialektiskās atšķirības un providenci) atrodams jebkurai būtībai. Par tā pareizumu gan Sokrāts neliekas pats īsti pārliecināts, kādēļ dialoga otrajā daļā, kurā tiek apstrīdēta Kratila argumentācija, tieši būtības kā īpašību kopuma noteikšanas grūtības ir galvenās. Burti kā vārda sastāvdaļas gan, iespējams, atbilst kaut kam dabā, bet tie neko neizsaka par nosaukto lietu un cilvēku īpašībām.

Galējais secinājums - vārds drīzāk atspoguļo nevis pašu lietu, bet to, kas par to zināms runātājam, klausītājam un likumus dodošajai sabiedrībai vispār. Vārda izpratne atkarīga no uztverošā kompetences. Mēs varam izsekot personvārda lietošanas vēsturei, kas ne vienmēr ir loģiska un ne vienmēr brīvi pieejama, bet ne visa šī vēsture kopumā,

⁷ Platon. Menon. Kratylos. - Frankfurt am Main und Leipzig, 1991.

ne izejas punkta apraksts nedos mums personvārda patieso nozīmi. Dialogā "Sofisti" galvenā uzmanība no vārda, kas apzīmē, tiek novirzīta uz teikumu, kas secina jeb apgalvo.

Arī Aristotelim vieta, kur realizējas patiesais, ir teikums - mēs varam teikt patiesību vai melot tikai tad, ja kaut ko apgalvojam. Vārds ir semantiski skaniska vienība, kura katra daļa neko nenozīmē ārpus veselā un kam nav laika aspekta. Aristotelis⁸ pievērš uzmanību jutekliskajai uztverei (παθεμα εν τει ψυχαι) un līdzībai (συμβολον). Lietas vārdi nosauc apgalvojot, t.i. subjekta - predikāta teikuma formā, kamēr substance nevar būt nosaukta ar citu. Līdzās eiḥos (uztveramais (un lietojamais) veids, veidols, īpašību kopums, ideja) Aristotelis runā arī par vispārīgo (το καθολου), universālo, kas tomēr neparādās kā īpaša entitāte ārpus konkrētām (individuālām) lietām.

Tālāk epikūriešiem atsevišķu jutekliskās uztveres aktu rezultātā universālais jēdziens iegūst formu (τυπος), kura pieprasa apzīmējumu, bet stoīķi, no Aristoteļa pārņemot jēdzienu par individuālo un universālo, atšķir vārdus, kas apzīmē individu ar tam piemītošajām īpašībām un klases vārdus - apellatīvus⁹.

Šī problemātika vēlāk attīstās viduslaiku strīdā par universālijām un savdabīgi atsoguļas arī uzskatos par valodu. No Boēcija dalījumu apzīmējums/nosaukums (significatio/apellatio) tālāk pārņem Anselms no Kentenberijas¹⁰. Viņš ar *nomen proprium* atšķirībā no *nomen appellativum* apzīmē individuālo - lietas vai personas īpatnību substanci, kas tai piekārtota īpašas piederības sakarā¹¹. Viljams no Končesas runā par signifikāciju un nomināciju, kur īpašvārds uz individuālo substanci attiecas bez kvalitatīvas jēgas.

Viduslaiku jaunatklājums ir valodas un teksta simboliskā nozīme un tā cita līmeņa tulkojamību. Tā iezīmējas arī kompetences robežas

⁸ "Metaphysik", IV.

⁹ Steinhil H. Geschichte der Sprachwissenschaft bei Griechen und Romern. -Berlin, 1980. 297.lpp.)

¹⁰ "De Gramatico" (XII)

¹¹ sal. sk. arī Donāta "Latin Ars Grammatica" (I,1) un Priskiāna "Institutiones Grammaticae" (II 18, 25).

un skaidrojošās autoritātes nepieciešamība. Viduslaiku etimoloģijas ir autoritāri mēģinājumi izsekot vārda tapšanas ceļu un, no otras puses, apzināt personu, lai skaidrotu tās vārdu. Tas kopā sintezē vārda īpašo nozīmi. Visi lielākie patristikas autori (piem., Ambrozijs, Hieronīms u.c.) pievērsušies Bībeles personu un citu īpašvārdu skaidrojumam vai arī to pārnesuma problēmām no vienas valodas otrā, bet sevišķi liela nozīme bija etimoloģijām (sk.I.d.3.2.).

Vēlāk teorētiskās gramatikas pārstāvji, kas par savu uzdevumu uzskata klasifikāciju, aktualizē citu ĪV apraksta perspektīvi, proti, to, ka tie var nozīmēt tikai individu. Tomass no Erfurtes¹² definē īpašvārdu (individuālo terminu) kā ar vairāku pakārtojumu palīdzību nedalāmu vienību. Zigess no Kurtrē¹³ ĪV nosaka pēc tā, ka tas nevar tikt kombinēts ar universālam zīmēm kā viss vai nekas.

Jaunajos laikos Porruajāla loģiski uzskata, ka abstrakcijas ceļā iespējams izdalīt universālās idejas. Tās atbilst mūsdienu terminam "jēdziens". Tām piemīt saturs (comprehension) un apjoms (etendue)¹⁴. Pie tam jēdzieni var būt arī salikti. Īpašvārdi reprezentē vienkāršu objektu.

Hobss¹⁵ izdala personvārdu kā zīmi (atsevišķais lietojums, tas, kas palīdz atcerēties, piem., *Homērs, šis cilvēks*) un personvārdu, kas reprezentē kādu kā domu un iegūst tāda veida nozīmi, kāda tas tiek lietots komunikācijā. Loks¹⁶ izšķir vārdus, kas funkcionē kā ideju īpašvārdi runātāja prātā un šīs idejas kā zīmes atsevišķām jutekliski uztveramām lietām.

Modernajā loģikā sugas vārda un īpašvārda šķirums (pēdējie parasti veido vienotu grupu - tā saucamos singulāros terminus - kopā ar norādāmajiem un personu vietniekvārdiem, artikuliem un tml., tā jēga un formāli funkcionālā nozīme ieņem visai būtisku vietu. Pirmais

¹² "Grammatica Speculativa" IX.

¹³ "Summa Modorum Significandi".

¹⁴ Mūsdienu runā attiecīgi par intensiju (dotā jēdziena atribūtu kopums) un ekstensiju (dota jēdziena īpatņu kopums).

¹⁵ "De corpore" I,2.

¹⁶ "An Essay On Human Understanding", XII.

diskusijā bija Dž. S. Mills, kas savā "A System of Logic"¹⁷ individuālus vārdus apraksta kā tādus izteikumus, kuriem raksturīga tikai denotācija, kam nav konotatīvas nozīmes - tie neapzīmē neko ārpus konkrētā priekšmeta un neietver sīkāk to īpašības. Bet tā kā īpašvārds var apzīmēt arī klāt neesošus (un nepārbaudāmus) priekšmetus, kā arī fiktīvus (piemēram, *Odisejs*), tad Mills saista konkrēto vārdu ar konkrētu priekšstatu mūsu apziņā, kas aktualizējas katru reizi, kad mēs sastopam attiecīgu ĪV. Taču šis priekšstats saistīts ar kaut ko konkrētu laikā un telpā, citādi nevar zināt, kas tas īstenībā ir un vai visi runātāji un vārda lietotāji domā vienu un to pašu.

Savādāk ĪV aplūko Frēge¹⁸. Pirmkārt, viņš noliedz, ka ĪV šķīrējatšķirība būtu definējama tā, ka tiem nav konotācijas, otrkārt, uzskata, ka sakars starp ĪV un priekšmetu norisinās ar aprakstošas konstrukcijas ('*Aristotelis*' nozīmē kaut ko (Aristoteli) tikai kaut kā, piem., *Platona skolnieks*). Tātad ĪV, kas pēc Frēges nav singulāri termini, piemīt kā denotācija (priekšmets, ko Frēge vienādo ar vārda nozīmi (*Bedeutung*), tā konotācija (jēga, ko Frēge sauc *Sinn*). Ja tā, tad kā izskaidrot momentu, ka divi un vairāk ĪV var apzīmēt vienu un to pašu objektu reālajā pasaulē? ĪV galvenā funkcija taču ir viena konkrēta objekta vai personas identifikācija.

Šo jautājumu Frēge risina savā izziņu paplašinošu identitātes izteikumu teorijā¹⁹. Izteikumu $a=a$ Frēge uzskata par *a priori* pēc Kanta un analītisku spriedumu, bet $a = b$ atšķirībā no tā attiecina uz empīrisku sfēru (ārpus valodas) un tādēļ šāda veida spriedumi izziņā ir sevišķi nozīmīgi kā jaunu saturu iecesoši. Abi vārdi (*a* un *b*) kā divas dažādas valodas zīmes pārstāv vienu objektu reālajā pasaulē, taču katrs no tiem ir ar savu jēgu.

"Tas, ko cenšas pateikt ar $a=b$, liekas, ir tas, ka zīmes vai vārdi 'a' un 'b' nozīmē vienu un to pašu un, runājot par šīm zīmēm, tiek

¹⁷ "A System of Logic" 2.d.1-5.

¹⁸Frege G. 'Über Sinn und Bedeutung'. Zeitschrift für Philosophie und Philosophische Kritik, NF 100, 1892.

¹⁹Klasisko identitātes problēmu vēlāk aplūkojis arī L. Vitgenšteins savā "Tractatus logico philosophicus" (London, 1922) rakstot: "Par divām lietām teikt, ka tas ir identiskas, ir bezjēdzīgi un par kaut ko vienu sacīt, ka tas ir identisks ar sevi pašu, neko neizsaka" (5.5303).

apgalvots, ka starp tām pastāv sakars. Bet šis sakars pastāv starp vārdiem vai zīmēm tikai, kamēr tie kaut ko apzīmē vai nosauc. (...) Tad nu jādomā ar zīmi (vārdu vai vārdu savienojumu vai rakstu zīmi), kas bez apzīmētā varētu būt zīmes jēga, kas satur veidu, kādā tā dota"²⁰.

Līdzīgi Frēgem B. Rasels saprot ar vārda nozīmi aprakstošo definīciju. Bet Rasela teorijā tam līdzīgas definīcijas (un ĪV) ir vienkārši termini tikai gramatiskā un ne semantiskā nozīmē. Rasela problēma bija eksistences jautājums, bet izteikumos par eksistenci ar īpašvārdu netiek pateikts nekas:

"Ja es, piemēram, saku "Homērs ir eksistējis", es ar "Homērs" domāju aprakstu, piemēram, "Homēra dzejoļu autors", un apgalvoju, ka šos dzejoļus rakstījis kāds cilvēks, kas ir ļoti apšaubāms apgalvojums; bet ja mums būtu iespējams piekļūt personai, kas ir tos tiešām sarakstījusi (ar priekšnoteikumu, ka tāda persona pastāv), tad būtu bezjēdzīgi teikt par šo personu, ka tā eksistē: nevis nepareizi, bet bezjēdzīgi, jo par personām tikai sakarā ar kādu aprakstošu definīciju var jēgielpīgi sacīt, ka tas eksistē"²¹.

Viņa ieguldījums diskusijas attīstībā ir secinājums, ka ar singulāru terminu palīdzību tiek sekmīgi norādīts uz atsevišķu priekšmetu: runatājs nodrošina klausītājam, ka viņš spēs identificēt vienu vienīgu priekšmetu ar īpašu vārda lietojumu (ĪV). Šis sapratnes norises variabilitāte balstās nepieciešamībā, lai eksistētu kāds un tikai viens priekšmets ārpus valodas, kuru apzīmējot, lietojums iegūst nozīmi. Nozīmes un jēgas realizācijas vieta ir nevis teikums, bet lietojums.

Citā aspektā PV pēc to būtības piemīt jēga, bet katrā lietojumā - nozīme. Nozīmi mēs uzzinām un PV lietot varam tikai, ja zinām īpašvārdu lietošanas likumus un ja iesākumā mums kāds apzīmēto objektu ir parādījis vai aprakstījis. Īpašvārdi paši par sevi neietver

²⁰ Frege G. 'Über Sinn und Bedeutung'. Zeitschrift für Philosophie und Philosophische Kritik, NF 100 (1892.), 25. lpp

²¹ Russell, B. 'Logic and Knowledge'. London/ New York, 1977., 262. lpp. Rasela aprakstošo konstrukciju kritiku sniedza Strawsons savā "On Referring" ("Mind", 59 (1950.), 320.-344.lpp.).

nekādas objektam specifiskas īpašības. Nozīmes sakaru savukārt nodrošina tas, ka ar īpašvārdu, to lietojot, mēs domājam objektu ar tā īpašībām.

"Bet kādām? Iedomāsimies, ka mēs vārda "Aristotelis" lietotājiem lūdzam, lai viņi precizē to, ko viņi uzskata par attiecīgo būtību un nosaka faktus par to. Viņu atbildes būs viennozīmīgas attieksmes aprakstošu spriedumu tīkls. Tad nu tas, ko es gribu teikt ir, ka "Aristotelis" aprakstošā vērtība (spēks) ir apgalvot, ka pietiekams, bet pagaidām nespecifizēts šādu spriedumu skaits par šo objektu ir patiess. Tādējādi "Aristotelis" paredz tāda objekta eksistenci, par kuru pietiekami daudz, bet pagaidām nespecializētu spriedumu ir patiesi. Lietot īpašvārdu ar nozīmi, tas nozīmē paredzēt zināmu viennozīmīgu aprakstošu spriedumu patiesumu, bet nav parasts apgalvot tos (spriedumus) un pat ne norādīt, kurš tieši no tiem tiek paredzēts. Un šeit ir vislielākās grūtības. Jautājums, kas sastāda kritērijus īpašvārdam 'Aristotelis' vispārīgi ir palicis atklāts jautājums, lai gan tas faktiski ļoti bieži parādās un, kad tas parādās, tad tie esam mēs, vārda lietotāji, kas vairāk vai mazāk arbitrāli izšķir, kas būs šis kritērijs (...) Tagad mēs vairāk vai mazāk varam atrisināt paradoksu: vai īpašvārdiem ir jēga? Ja tas ir jautājums par to, vai īpašvārdi tiek izmantoti, lai aprakstītu vai precizētu objektu īpašības, tad atbilde ir "nē". Bet, ja tiek jautāts, vai īpašvārdi ir loģiski saistīti ar objektu, ko tie apzīmē, īpašībām, atbilde ir "jā, brīvā, nesaistīta veidā", raksta viens no runas aktu teorijas izstrādātājiem Dž.Serls²². Tomēr arī šis modelis, pēc kura katram ĪV ir savs pazīmju kopojums, no kurām attiecīgajā lietojuma situācijā jāizvēlas īpašas pazīmes, ir pietiekami aptuvens, lai nevarētu pielikt punktu diskusijai par ĪV nozīmes sakaru un tā realizāciju. Iepriekš citētā raksta noslēgumā Serls pats iezīmē būtiskākās iebildes ar sekojošiem piemēriem: ticīgajiem Dievs ir

²²Searle, J. "Proper Names", žurn. 'Mind' 67, 1958., 166 - 173. lpp.

²²Sal. sk. arī L. Vitgenšteina "Filozofiskos pētījumus" (79): "Vai nosaukums "Mozus" man saistās ar stingru, viennozīmīgu lietojumu visos iespējamajos gadījumos? - Vai nav tā, ka man krājumā, ja tā varētu teikt, ir vesela virkne balstu un es esmu gatavs atbalstīties uz vienu no tiem, ja kāds tiks atņemts un otrādi? (...) Un to var izteikt šādi: es lietoju "N" bez *stingras* nozīmes. (Taču tas tikpat mazā mērā samazina tā lietojamību, kā tas notiek ar

visvarens, mūžīgs un absolūts (referents ārpus konkrēti izzināmā sfēras), Svētā Romas impērija nav ne svēta, ne arī tai ir sakars ar Romu (nozīmes nobīde ar metaforiskā lauka starpniecību), visbeidzot iebildums, kas latviešu valodā lielākoties fiksēts formāli gramatiski, bet līdzīgi parādās tulkojuma gadījumā, - ka savu dēlu neviens nesauks par 'Martu' (konvencionālā klasifikācija).

Nākamais problēmas risinājuma variants, kas mūsu gadsimta gaitā izpelnījies plašu zinātnieku un interesentu uzmanību ir Saula Kripkes tā sauktā "krustību" teorija. Te uzmanības centrā ir vārda došanas moments un vieta kā vienīgā viennozīmīgā situācija, kurā atklājas PV(ĪV)nozīme. Indivīds tiek nosaukts pirmo reizi, patvaļīgi izvēloties un uz to norādot. Jebkura īpašvārda patieso nozīmi var izzināt, izsekojot tā lietošanas vēsturei līdz šim pirmajam lietojumam (būtiska iebilde - pareizi izsekojot pareizajai vēsturei). Kripke atsakās no aprakstošo konstrukciju koncepta, uzskata, ka īpašvārds attiecas pret priekšmetu bez šāda izveduma starpniecības un tā daļēji atgriežas pie Milla teorijas. Tomēr, lai varētu efektīvi lietot šādu tieši uz priekšmetu attiecinātu ĪV, nepieciešams lietot papildus (norādošus) deiktiskus izteikumus, objektīvi lokalizējošas aprakstošas definīcijas un t.s. šķirojošos (sortālos) predikātus. Bez tam nepieciešams priekšnoteikums ir jau iepriekš saprast, ko nozīmē, ka vārds pārstāv priekšmetu un pārzināt ĪV lietošanas veidu.

Tas, ka ĪV tiek piekārtots kādam priekšmetam, tagad nozīmē, ka tas piekārtots tam kā 1)kā konkrētai atsevišķai lietai (kam ir sava noteikta, nepārtraukti mainīga vieta starp visām citām lietām telpā un laikā), 2)pakļaujoties kādam noteiktam sortālam predikātam, ar kura palīdzību šis priekšmets saglabā identitāti savā ceļā telpas-laika sistēmā.

Tad mēs spējam paskaidrot, kā saglabājas nozīmes sakars starp vārdu un priekšmetu, kaut arī vārds netiek arvien no jauna attiecināts

galdu, kurš četru kāju vietā balstās uz trim un tāpēc zināmos apstākļos joggās.)" (Vitgenšteins, L. Filozofiskie pētījumi". -Rīga, 1997. 44.lpp.

uz nosaukto priekšmetu. Tas iespējams tādējādi, ka priekšmetu var identificēt ar vārdu, kamēr tas pakļauts sev piekārtotajam sortālajam predikātam, kurš telpas un laika nepārtrauktībā dara iespējamu noteikt, vai priekšmets, ko sauc dotajā vārdā, ir tas pats priekšmets, kas citā laikā un vietā ticis "nokristīts"(maģiskā procesā absolūti nosaukts) tā vārdā²³.

²³Ursula Volfa gram.: Ernst Tugendhat, Ursula Wolf. 'Logisch - semantische Propedeutik-', 1983., Stuttgart, 165.-166.lpp. Sk. arī Ursulas Volfas izdoto: Eigennamen. Dokumentation einer Kontroverse, Frankfurt am Main, 1985.

1.2.PERSONVĀRDU SEMANTIKA

Tradicionālās skolas gramatikas klasifikācijā īpašvārdi veido substantīvu apakšklasi. Tomēr šī klasifikācija izrādās nepietiekami operacionāla. Lai iegūtu priekšstatu par iespējamām grūtībām, atliek novērtēt faktu, ka īpašvārdu nozīmes saturs pragmatiskā aspektā (pēc to lietojuma) ir citāds kā leksiski semantiskā aspektā²⁴. Lai pilnīgi atrastu PV vietu valodas leksiskajā sistēmā un to leksisko vērtību, jāpievēršas arī citu zinātņu atziņām - loģikai, sociālpsiholoģijai, komunikācijas teorijai un literatūrzinātnei.

PV un ĪV vispār kā īpašu vienību var akceptēt tikai kādā plašākā komunikatīvās sapratnes perspektīvē - metavalodiskā skatījumā. Pamats tam ir elementārsecinājums, ka ĪV no sugas vārda atšķiras ar to dažādajām funkcijām: sugas vārds *apzīmē*, bet īpašvārds *nosauc*. Vācu valodnieks F.P.Smids²⁵ uzskata, ka iezīmējas divi dažādi nozīmes mantošanas ceļi (līdz ar to arī nozīmes atklāšanai ir pretēji virzieni), proti, sugas vārdi satur leksiski dotas īpašības, bet īpašvārdi ir vārdi, kas iegūst nozīmi no nosauktā. Pat tad, ja tie vēsturiski saistīti ar kādas valodas sugas vārdu, tie kļūst par īpašvārdiem tikai tad, kad saņem jaunu nozīmi, iekļaujas jaunos sakaros un sāk atšķirties arī formāli (piemēram, saglabājot vecāku formu iepretim sugas vārda vēsturiskajai attīstībai)²⁶.

Līdzīgi par otrās pakāpes apzīmēšanas sistēmu ĪV uzskata R.Jakobsons²⁷. Viņš īpašvārdus pieskaita tā saucamajiem "*pārslēdzējiem*" (shifters) - koda zīmēm, kas atkal attiecas uz kodu. Īpašvārdi veic savu identifikācijas funkciju kā etiķete - nosauc individu, kas tiek attiecīgi apzīmēts (zīme, kas nozīmē zīmi). Šādā gadījumā PV uzskatāmi par skaņu kompleksiem bez klasifikatīvām

²⁴Kleiber G. Problemes de reference descriptions definies at nomes propres. - 1981.

²⁵Smidt, V.P. Die alteuropäische Hydronymie. Beitrage zur Namensforschung. 16 (1981.), 2.lpp.

²⁶sk. arī J.Kurylovicz "Esquises linguistiques". Wroclaw, Krakow, 1960. 182-192.lpp.

pazīmēm, kas savu nozīmi iegūst pēc runātāju vienošanās un jēgu iegūst tikai attiecīgā komunikācijas situācijā un attiecīgā sociālā telpā.

Iepriekšējā nodaļā aplūkotā S. Kripkes "krustību" teorija situācijas mainīguma problēmu atrisina ar stabila designatora jēdziena ievedumu. Ja attiecīgajam indivīdam tiek piekārtots attiecīgais PV, tad tā nozīme saglabājas nemainīga visu attiecīgā indivīda eksistēšanas laiku un bez papildus lietošanas nosacījumiem, kā rezultātā tā nozīme ekvivalenta lietošanai pietiekamam konkrēta indivīda apellatīvajam apzīmējumam. Tagad skaidrs, ka, lai noskaidrotu PV nozīmes apgabalu, vispirms nepieciešams noskaidrot tā references objekta vietu un apjomu.

Gramatiskie rādītāji norāda uz piederību konkrētajiem substantīviem. Loģiskie - apvieno personvārdu kā īpašvārdu kopīgā klasē ar norādāmajiem un personu vietniekvārdiem, artikulu un īpašības vārdu ar noteikto galotni, kuras izšķirošā iezīme ir singularitāte jeb monoreferencialitāte - apstāklis, ka īpašvārdu lieto, lai izdalītu indivīdu no klases (sugas). Katram personvārdam jāattiecas tikai uz vienu objektu. Bet grūtības tad sagādā fakti, ka 1) viens personvārds var būt vairākām personām (Bībelē pat viena teksta ietvaros), 2) gramatiski var izveidot daudzskaitļa formas (Bībelē gan tas nav vērojams, līdzās var būt minētas divas personas ar vienu vārdu, bet nodalītas ar specifizējošām norādēm), 3) iespējami atvasinājumi (piem. izraēlieši no Izraēls). Bez tam, ja par īpašvārda nozīmi uzskata tikai tā denotācijas apgabalu, tad rodas jautājums, kā noteikt šo apgabalu, ja nozīmes sakars norisinās tieši. Bet, ja pieļauj aprakstošo konstrukciju implicītu ietvērumu, vai arī intencionālā līmenī - no konteksta un lietojuma konotatīvi iegūto papildinformāciju, tad kā te parādās individualitāte un kas nodrošina lietojuma precizitāti un atbilstību.

Īpašvārdu nozīmes satura un leksiskās vērtības jautājums valodas leksiskajā sistēmā vienmēr bijis valodnieku uzmanības lokā un

²⁷ Jakobson, R. *Essais de linguistique generale*. Paris, 1963.

pretrunīgi atbildēts, atkarībā no tā, ko tie akceptējuši kā vārda kā tāda nozīmi. Ja akcents tiek likts uz attiecīgā vārda intensiju²⁸ kā leksēmas izmantojuma nosacījumu kopumu, tad īpašvārdiem nozīme nepiemīt vispār, t.i. tie ir skaņu kopums, kas ar dažādu konvenciju²⁹ palīdzību tiek attiecināts uz kādu viennozīmīgu ekstensiju apjomu. Tādā gadījumā PV kā ĪV ir vienkārša zīme, kurai nepiemīt patstāvīga leksiski semantiskā vērtība, taču piemīt semiotiska rakstura īpašības, kas balstās uz semantiskām attiecībām un gramatiskiem rādītājiem. Par šāda līmeņa nozīmi liecina fakts, ka šāds vārds ar nozīmes sakara individuālo fiksāciju atrodas opozīcijā ar visu klasi, līdzīgi kā skaitlis 50 ir opozīcijā ar visiem pārējiem skaitļiem, kamēr apellatīvi veido opozīciju ar vienu gramatiskās klases locekli uz savas nozīmes bāzes. Bet pastāv homonīmi, kas tomēr ir atsevišķi īpašvārdi - vienai un tai pašai dažādās situācijās personai var būt (doti un lietoti) atšķirīgi vārdi. Secinājums: pilna PV kā ĪV nozīme un statuss meklējami ārpus tā: komunikatīvajā situācijā, onomastiskajā telpā, plašāk - kultūrtelpā, specifiskajā psihognomijā.

Atkarībā no tā, kādā līmenī - valodas vai runas - nozīme tiek meklēta, atkarībā no vārda lietotāju attieksmes pret to - pazīšanās pakāpes, ieraduma un psiholoģiskajām īpatnībām, PV nozīmes pētījumiem var būt ļoti atšķirīgi rezultāti. Vācu valodnieks K.Hilgemans³⁰ sniedz trīs dažāda līmeņa ĪV definīcijas. Pirmā aplūko ĪV kā konkrētu lietvārdu, kas radies no sugas vārda, bet tagad nesatur tā pazīmes un iegust nozīmi no konkrētās situācijas. Nozīmi iespējams atrast, ja analizē attiecīgo vārdu visos kontekstos un situācijās.

Pēc otras definīcijas ĪV nozīme sevī apvieno vārda formas asociāciju ar tā nesēju (lai identificētu vārda nesēju, pie tam vārda saturs atkarīgs no situācijas) un vārda nosaukšanas laikā izraisītās

²⁸ Intensija tiek definēta, uzrādot īpašības un pazīmes, kas raksturo attiecīgo jēdzienu, tā atbilst jēdziena saturam un ir pretēja ekstensijai, ko definē, uzskaitot visus elementus, kas ietilpst attiecīgajā jēdzienā. (Bussmann H., Lexikon der Sprachwissenschaft, Stuttgart, 1990, 346.lpp)

²⁹ Konvencija - izturēšanās regularitāte, kad noteiktas grupas locekļi atkārtoti risina kādu koordinācijas problēmu vienā noteiktā, visu šīs grupas locekļu akceptētā un praktizētā veidā. (Bussmann H., Lexikon der Sprachwissenschaft, Stuttgart, 1990, 421.lpp)

konotācijas, kas racionālā un emocionālā veidā rezultē kā no runas sabiedrības momentiem (sociāli dialektiski/dialektiski), gan arī no individuāliem momentiem (idiolektiski). K. Hilgemans sniedz sekojošu ĪV struktūrformulu:

$$\text{BFN} = \text{Si T ident } (\Sigma k (g=i)(r+e)),$$

kur BFN - izteikuma formas, t.i. vārda nozīme, Si - no situācijas atkarīgais saturs, T - vārda nesējs, SiT ident - vārda nesēja no situācijas atkarīgā identifikācija, Σ - summa; k- konotācija, g- runas sabiedrības momenti, i-indivīda momenti, r- racionālie momenti, e- emocionālie momenti.

Trešajā definīcijā asociācija, kas, lai identificētu nosaukto, vārda formu attiecina uz vārda nesēju, saistās ar konotāciju, kas rodas vārda nosaukšanas momentā un var būt intralingvāli paradigmātiska, asociatīva, situatīva, afektīva un stilistiska veida. Šī sakara rezultātā runātāju kopums vai indivīds iegūst īpašvārda nozīmi. Nozīme šajā gadījumā ir attieksme, indentifikācija un asociācija. Precīzāk, ĪV nozīme ir vārda nesēja referenciālai identifikācijai domātās vārda formas asociācija ar tās nesēju (T) kopā ar konotāciju (k), kas rodas, nosaucot vārdu, un ir intralingvāla (i-p), asociatīva (ass), situatīva (sit), afektīva (aff) un stilistiska (stil) veida, kas atkarīgs no valodas sabiedrības (g) vai indivīda (i):

$$\text{BFN} = \text{Si T ref } (\Sigma k(i-p+ass+sit+aff=stil)(g+i))^{31}.$$

Tātad svarīgākā nozīmes atšķirība starp ĪV un sugas vārdu parādās kā sugas vārda nozīmes neatkarība un ĪV nozīmes atkarība no situācijas (jautājums ir tikai, vai šādā gadījumā nozīme, kas tiek atrasta, ir leksiska, vai tikai onīmiska).

Pēc B. Karnivala nozīmes sakara lingvistiskais aspekts uzrāda referentiem dubultu sēmisko saturu: 1)reference³² 2)situācijas

³⁰Hilgemann, K. 'Die Semantik der Eigennamen'. Untersuchungen zur Struktur der Eigennamenbedeutung anhand von norwegischen Beispielen. - Arbeiten zur Germanistik. Goppingen, 1978., 38.lpp.

³¹Salīdzinājuma ar to parastas valodas zīmes nozīmes saturam viņš dod formulu $ZI=(l+k)(g+i)(r+s)$, kur ZI - val. zīmes saturs, l - saturs, k - konotācija, r - racionālie momenti, g - val. sabiedrības momenti, s - emocionālie momenti.

³²Šeit - sakars starp valodas izteikumu (vārdu) un ārpusvalodiskās realitātes objektu.

(definējošais) elements. Izšķiroša pie tam ir otrā sēma, bet abu salīdzinājums ļauj izveidot funkcionālu dihotomiju, kas ir semantisko kategoriju pamatā un balstās uz dabisko es-tu/viņš opozīciju komunikācijas procesā. Pēc šīm kategorijām īpašvārdi, kas attiecas uz objektiem ārpusaulē un nosauc tos ilgākā laika posmā (pie tam pašiem objektiem klāt neesot), atšķiras no citiem singulārajiem terminiem, kas indicē vēstījuma apstākļus un stāvokli.

B.Potjē savā modernās semantikas modelī ³³ leksiskas vienības elementu sarakstā paredz arī virtuēmu - pieredzes noteikto kombinatorisko elementu, kas atkarīgs no (sintagmatiskās) situācijas. Šķiet, ka īpašvārdu nozīmes izpratnē šādam elementam varētu būt sevišķi liela nozīme, jo tā nozīme rodas tikai atkarībā no situācijas un to var variēt laikā un telpā. Tā kā mums nav iespējams izolēt savu pieredzi, tad mēs nevaram aplūkot īpašvārdus kā sēmas/semēmas leksisko realizāciju (leksēmu), kas iegūst savu jēgu leksijā klasēmas un arhisemēmas raksturojumā.

Personvārds nosauc un tikai nosauc vienā vienīgā situācijā - krustību situācijā (pēc S.Kripkes - situācijā, kad uz cilvēku tiek (maģiskos apstākļos) norādīts un skaļi izteikts viņa vārds). Citās situācijās personvārda nozīme izsakāma no kontekstā un iepriekšējām zināšanām, kas katram personvārda lietotājam vai nejaušam uztvērējam var būt ļoti atšķirīgas. Šo informāciju var aprakstīt ar B.Potjē *virtuēmu* - variablu sēmu, kam ir konotatīva, bet ne denotatīva nozīme. Funkcionālā aspektā raugoties, virtuēma šķiet īpašvārda svarīgākais elements, jo tādā veidā vārda nozīme "virtualizējas" attiecībā pret objektu ārējā pasaulē, ar ko šī nozīme tiek asociēta. Savukārt aprakstošā un skaidrojošā aspektā iespējams atrast ideju (*signifie* nozīmē), ko attiecīgais skaņu - burtu komplekss nosauc. Bet personvārda īpašā nozīme nav ne nosauktais indivīds, ne ideja par to.

Grūti izpētāmajā un daudzslāņainajā procesā, kur virtuēmas iedarbības rezultātā var notikt pārslēgšanās no viena

³³Pottier B. piem., grāmatā 'Strukturelle Bedeutungen', Darmstadt, 1978, 45.- 90.lpp.

designāta/denotāta kompleksa uz citu (no sugas vārda uz īpašvārdu), notiek līdzīga nozīmes izmaiņa, kā gadījumos ar metaforu un simbolu.

Kā jebkura cita valodas zīme PV ir divdaļīgs, tas ietver sevī apzīmējamo un apzīmēto un var tikt aplūkots divās sistēmās. Statiski kā kādas vienas valodas leksiskās sistēmas sastāvdaļai - leksēmai - tam piemīt nozīme, kas atklājas dažāda veida sakaros ar citām dotās valodas leksiskās sistēmas vienībām, pie tam PV var sakrist ar kādu leksēmu, kam ir stabila nozīme atsevišķas valodas leksiskajā sistēmā. PV kā ĪV atšķir tā opozicionālais sakars nevis ar vienu, bet ar visiem citiem attiecīgās leksiskās sistēmas locekļiem, t.i. tā vienreizīgums. No otras puses PV nav tieši piesaistīts kādam konceptam, tam, kā redzams no iepriekšējā, bez deskriptīvās piemīt paplašināta leksiskā nozīme. Tā realizējas mazāk leksiskajā sistēmā - vairāk dotajā onomastiskajā telpā un konkrētajā references sakarā - PV funkcionē kā simbols.

1.3.1.PERSONVĀRDS KĀ SIMBOLS

Vienreizējā nozīmes atklāsmē, kas izriet no pragmatiskas nepieciešamības nosaukt ārpusvalodas sakaros aktualizēto realitāti un situatīvā piesaiste (*hic et nunc* nozīme) ļauj runāt par PV kā simbolu ar visām simbolam piemītošajām īpašībām - nozīmes atkarību no konteksta, zīmes funkcionalitāti un nozīmi simboliskajā mijiedarbībā sabiedrībā - un par PV simbolisko nozīmi.

Atkarībā no tā, vai šī simbola nozīmes atklāsmē tiek akceptēta kā subjektīva³⁴ vai objektīva, PV piemīt konotācija (simbols, kas ietver nosauktā objekta pazīmes), vai arī tikai denotācija (zīme, kas neietver dotā objekta pazīmes). Šajā darbā uzskatīts, ka sekmīgā Bībeles tulkojumā obligāti jāņem vērā arī konotācija - personvārdi jāuztver kā pilnvērtīgi simboli.

Krievu filozofs A. Losevs³⁵ šķir simbolu no citiem - ontiskajiem - momentiem, kas piešķir simbola saturam, jēgai veidolu, domājamu un izsakāmu formu. *"Tā simbols dzīvo loģiskā un aloģiskā antitēzē, mūžīgi paliekošā, saprotamā un - mūžīgi nepaliekošā, nesaprotamā (antitēzē), un nekad tajā no pilnīgi nesaprotamā nepāriet pie pilnīgi saprotamā. Mūžīgi rodošajās un mūžīgi zūdošajās tā saturiskajās enerģijās ir viss simbola spēks un nozīmīgums, un viņa saprotamība ar neatturamu enerģiju aiziet bezgalīgajā nesaprotamības, apofātisma dziļumā, tāpat kā līdzīgi un nenovēršami atgriežas no turienes gudrās un tīrās uztveres pasaulē. Simbols ir neizzināmā aloģiskās jaudas saturiskā cirkulācija, izziņas saturiskās jaudas cirkulācija... Simbolisms ir apofātisms, un apofātisms ir simbolisms."*

Diskursīvā domāšana un runa tiecas uz vienmērīgumu, izvērstību un sakaru. Simbola jēga ir koncentrēt un izcelt. Tam, kas tiecas to izprast nav jāmeklē tā nozīme, bet forma, kas parādās un intensīvais saturs, ar ko tas pēc kāda likuma saistīts. Lai fiksētu

³⁴ Lyons J. *Semantics*. - Cambridge, 1977.

³⁵ А.Лосев. *Философия имени. Битие.Имя. Космос*.-Москва, 1993. 698. lpp.

pārejošo, vajadzīga cita - maģiska valoda, vārdi, kas pārstāv teikumus vai arī deiktiskus aktus un rakstītā tekstā parādās ar lielajiem sākuma burtiem.

Maģiska un simboliska valoda bijusi savā sākotnē tādēļ tagad PV un, plašāk, īpašvārdu pētījumi var dot savu ieguldījumu valodas rašanās izpētē. Tas, ko par vārdu maģiskā nozīme rakstīja E. Kasirers³⁶ profānā valodā attiecināms uz otrā līmeņa zīmju - arī PV - statusu un lietojumu, kas vēl joprojām figurē mūsu sakaros un runā kā simboli:

"Tā uztverts, tas (vārds) parādās kā kaut kas būtiski ideāls, kā "zīme" vai simbols, kuras saturs ne tik daudz parādās paša substanciālā eksistencē, kā domu sakaros, ko tas sevī ietver. Vārds līdzīgi citas sistēmas, citas garīgās dimensijas attēlam nostājas starp īpašajiem, uzskatāmajiem saturiem, kā tie parādās apziņā savā nepastarpinātajā Šeit un Tagad; un, pateicoties šim starpstāvoklim, šim izcēlumam no nepastarpinātās eksistences sfēras, tam piemīt brīvība un vieglums, ar ko tas var kustēties, ar ko tas var savienot vienu saturu ar citu. Bet šai brīvajai idealitātei, kurā ir tā loģiskās iespējas kodols, nepieciešami jāpaliek svešai mītiskajam pasaules uzskatam... Jo šeit, kur garīgās aptveršanas process vairāk nav mērķēts uz spēcīgāku tā intensivizāciju, tam jāizpaužas arī savā atgriezeniskajā iedarbībā uz apziņu. Visa cita eksistence vai notiekošais tagad apziņai ir kā nogrimis; visi tilti, kas savieno konkrēto uzskatāmo saturu ar pieredzes totalitāti kā izplānotu sistēmu, ir kā nojaukti: tikai tas pats, tikai tas, ko izceļ mītiskā vai valodiskā uztvere, piepilda apziņas veselumu. Nu tam šis veselums jāpārvalda ar gandrīz neierobežotu varu... Uztveramā saturs vārdā nevis kādā veidā ietilpst, bet parādās tajā. Kas reiz vārdā vai īpašvārdā (Wort oder Name) ir ietverts, tas šķiet ne vairs kā kaut kas īstens, bet kā īstenais. Spriegums starp tiro "zīmi" un "apzīmēto" izbeidzas; vairāk vai mazāk piemērota "izsacījuma" vietā ir stājušās identitātes attiecības, pilnīgas "tēla" un "lietas", vārda (Name) un objekta segnānās attiecības".

³⁶ Cassirer, E. Sprache und Mythos. Leipzig, Berlin, 47.lpp.

1.3.2. BĪBELES PV KONTEKSTA ĪPATNĪBAS

Simbols apvieno sevī fizisko zīmi (skanisko, grafisko) un arī konotāciju, kas nav konkrēti izpausta. Lai izprastu simbolu jēgu pilnībā, svarīgi apzināt vidi, kurā tas lietots. PV lietojuma īpatnības liek pievērst īpašu uzmanību kontekstam un stilam.

Bībeles PV lietoti īpašā kontekstā - kanonizētā noslēgtā rakstu krājumā, kas radies unikālas, dievišķas inspirācijas rezultātā un tiek izmantots liturģijā. To interpretācijas iespējas sarežģī 1.rokrakstu daudzveidība, 2.Bībeles kā simbola stabilā struktūra - kanons un 3.svētums.

1.Pašreiz pazīstamais ebreju VD teksts ir tā saucamais masorētu teksts, ar ko ebreju Bībeles skolotāji - *masorēti* (ebr. val. no vārda "mantot") 750. - 1000. g. izbeidza tekstu dažādo skanisko variantu ietekmi, izstrādājot tekstam punktuācijas sistēmu. Agrāko vienoto tekstu, ko dažādos variantos rāda mūsu gadsimtā atrastie rokraksti, par ko liecību glabā Sepuaginta (ietekmīgākais grieķiskais VD variants, no kura ir daudz citātu JD un, kas vēl šodien ir Austrumu ortodoksālās baznīcas autoritāte), nepunktuētā variantā rabīni izveidoja 100 g. pr. Kr. līdz 70.g. pēc Kr.

JD atsevišķi raksti jau no 2.gs. bijuši izplatīti tā saucamajos kodeksos, bet sliktā materiāla dēļ maz saglabājušies. Vecākie JD rokraksti rāda vārdos un teikumos nesadalītu tekstu ar lielajiem sākuma burtiem (majuskuļiem), bez aspirācijas un intonācijas zīmēm, kas parādās 6.gs.

Līdz 9.gs. bieži ir īsinājumi, bet tad, sākot izmantot minuskuļus, tie lietoti tikai par svētiem uzskatāmu vārdu atveidošanai. Nodaļas ieviesis S. Langtons 13.gs., bet pantus - Parīzes drukātājs Roberts Stefans (Estjēns) 16.gs.

Neskatoties uz daudzajiem kodeksiem, pārrakstītāji jau agri rūpējās par precizitāti, tomēr sazarotā pārrakstījumu ceļa un grūtās

tehnikas dēļ kļūdas bija nenovēršamas. Bez tam var runāt arī par apzinātiem sagrozījumiem, kādi 2.gs.2.pusē (sevišķi Apustuļu darbos) tika izdarīti stila un gramatikas apsvērumu dēļ, bet arī, lai izvairītos no atšķirībām starp dažādiem Bībeles tekstiem un dažu citu dogmātisku apsvērumu dēļ.

2.Bībeles tagadējais apjoms nostabilizējies ilgākā laika posmā. To nosaka kanons³⁷, kas izveidojies 2.gs. beigās, bet pilnīgi nostabilizējies līdz 4.gs. Lai gan varianti, piem., kanonisko nodaļu skaitā, starp dažādu kristīgo konfesiju un dažādi orientētiem Bībeles izdevumiem pastāv vēl mūsdienās.

VD kristiešu kanons balstīts uz rabīnu kanonu, kura vākšanas, pārrakstīšanas un kanonizēšanas procesam (6.-2. gs. pr. Kr., persiešu un grieķu kundzības laikā) grūti izsekot. Tajā pēc Flāvija Jozefa (pirmais uzskaitījums ap 95.g.) ietilpst laikā no Mozus līdz Artakserksam I (12.-5.gs.pr. Kr.) inspirētu autoru radīti teksti, kas ir īpaši svēti.

Veselumu veido 4 dažādu laiku teksti - visvecākais ir tā sauktais "JHVH" slānis (1000.-950.g. pr.Kr.), kas kopā ar "Elohīm" (nosaukumi pēc tā, kādā vārdā saukts Dievs) (825.-911. pr. Kr.) slāni savienots jau ap 743.g. pr.Kr. Tam seko Deuteronomijs - likumu grāmatas (ap 721.-693.) un visjaunākais ir 638.-608. vai pēc 586.g. pr. Kr. - trimdā izvešanas radies t.s. priesteru raksts.

Liecība par VD grāmatām ir jau Jēzus Sīraha dziesmā (ap 190.g.pr. Kr.). Viņš izšķir likumu, vēsturisko un praviešu literatūru un

³⁷Grieķu valodas vārds κανων - 'taisns kociņš' aizgūts no semītu valodām, kur tas nozīmē - (mērāmā) niedre. Ar šo vārdu sakotneji saprastas normas ētikā, estētikā un flozofijā. Pirmajos trīs gadsimtos tas tika izmantots kristiešu ticības un baznīcas dzīves normām, un tikai 4.gs. parādās attiecībā uz Bībeles Svētajiem Rakstiem (Laodikejas sinode 360.g. nosaka, ka dievkalpojumā drikt lasīt tikai kanoniskās VD un JD grāmatas). Klasiskajā judaismā šādu vārdu nelieto, tur Sv. Rakstu krājums tiek apzīmēts ar nosaukumiem 'miqra' (lasījums), 'separim' (grāmatas), 'kitbe quādeš' (svētie raksti). Par rakstiem (η γραφη, αι γραφαι) VD tiek saukta arī JD, lai gan apzīmētājs 'svētie' parādās tikai vēlāk. Tikai ar 2. gs. JD un VD tiek aplūkota kā vienoti Svētie Raksti kristiešiem. Apzīmējums 'deriba' (διαθηκη) attiecībā uz VD un ar aptuvenu nozīmi 'rikojums' parādās jau JD. Eusebijs savā Baznīcas vēsturē (IV, 26, 13f) min Melitons no Sardas, kas ceļo uz Palestīnu, lai labāk iepazītos ar 'τα της παλαιας διαθηκης βιβλια, kas ļauj domāt, ka viņš jau pazīst kopā kā Jauno, tā Veco Derību. Latīniskajā pasaulē iesviesies tulkojums 'testamentum' ir tikai viens no variantiem, ko atrod, piem., Tertuliānam. Termins 'Bībele' (το βιβλιον Septuagintā, attiecinot uz 5 Toras grāmatām, dsk. τα βιβλια (raksts, vēstule, dokuments), no kā lat. biblia, bibliorum, ir deminutīvs no η βιβλος ar nozīmi 'papīruss' vai etimoloģiju var saistīt ar vienada nosaukuma pilsētas vārdu) attiecībā uz VD un JD kā kristiešu sveto rakstu veselumu lietots tikai vēlāk.

min Pentatohu, Jozus, Kēniņu, Jesajas, Jeremijas, Ezras grāmatas un Dodekaprofonu - 12 "mazākos" praviešus. Par nopietnu kanona akceptu var runāt no 100.g.pēc Kr.; parasti min 22 - 24 grāmatas, atkarībā no tā, kā teksti iedalīti grāmatās.

VD ebreju kanonā ietilpst 5. likumu grāmatas - Tora, praviešu liecinājumi (4 agrie un 15 vēlie) un Raksti (ketubīm), salīdzinoši Septuagintā klāt nākuši vēl Judītes un Tobija grāmatas, Zālamana pamācības un Sīraha gudrības grāmata, kā arī 3. un 4. Makabeju grām , pielikumi Esteres, Baruha un Daniela grāmatām. Uz tā tagad balstās katoļu VD kanons ar 45. grām., kamēr Lutera Bībeles VD³⁸ ir 39 grāmatas - rabīnu kanons savādākā kārtībā un iedalījumā.

Drošu ziņu nav arī par JD kanoniskā apjoma nostiprināšanos. Domājams, ka tas noticis 2.gs. 2.pusē (kāds latīņu tulkojums *canon moratori* šajā laikā rāda jau 4 evaņģēlijus un 13 vēstules), lai gan svarīgākais posms pašreizējā apjoma nostabilizēšanai bija 4.-5.gs.

Sākotnēji tika atzīta rakstītā VD tradīcija un līdzās tam mutiskā Jēzus tradīcija. Pazīstams JD izejas punkts ir t.s. *logienquelle Q* - Kristus vārdu pieraksts, pēc kura tad arī radušies evaņģēliji (no kuriem pirmais, domājams, Marka ev.).

Visagrīnākie JD teksti - jaunās baznīcas tīri praktisko vajadzību dēļ - bija vēstules. Visvēlinākie - Lūkasa sarakstītie Apustuļu darbi. Tomēr tā ir tikai hipotēze. Skaidrs, ka ap 150.g. kristiešu draudzes savos dievkalpojumos lietojušas jau vairāk kā vienu evaņģēliju.

Ap šo laiku vai mazliet vēlāk (uz 3.gs. slietkšņa) parādās centieni nostādīt JD evaņģēlijus līdzās VD rakstiem. Rodas (Taciāns, Teofilis no Antiohijas) evaņģēliju "harmonijas". Taču par apustuļu rakstiem skaidrības nav. Visapstrīdētākās no mūsdienu Bībeles kanoniskajām grāmatām ir Apokalipse un t.s. Katoļu vēstules (ievērojamais Aleksandrijas Bībeles rakstu pētnieks Origenis, piemēram, akceptē 1. Pētera un 1. Jāņa vēstuli, Apokalipsi, kas Austrumu kristiešiem, liekas, pieredzes dēļ ar ķecerību, gan nebija sevišķi labi ieredzēta, kamēr par

Vēstuli Ebrejiem šaubās, bet citas vēstules uzskata par kanonam nepiederošām).

Līdzās kanoniskajiem ir daudz citu rakstu. 4.gs. kanona noteikšana bija aktualitāte un nepieciešamība. Eusebijs savā "Baznīcas vēsturē", salīdzinot savā un citās draudzēs lietotos tekstus, sadala tos vispārīgi atzītos (4 evaņģēliji, Apustuļu darbi, 14. Pāvila vēstules, 1.Jāņa un 1.Pētera vēstules, daļēji arī Apokalipsi), strīdīgos (visas citas katoļu vēstules) un neīstos (Pētera apokalipse, Barnabas grām. u.c.). Skaidrs, ka Austrumos šajā laikā JD grāmatu skaits svārstījās starp 21 un 26. 4.gs. 60. gados ir jau vairākas liecības par JD grāmatu skaitu Pirmais pilnu uzskaitījumu (27 grāmatas) dod Atanāzijs savā 367.g. Lieldienu vēstulē, taču arī tad kanons pilnīgi nostiprinājies vēl nav - pats Atanāzijs citur citē arī tos rakstus, ko nav savā uzskaitījumā uzņēmis. Rietumos kanona atzīšana notika vēl ātrāk. Šeit galvenais šaubu objekts bija Vēstule ebrejiem. Tomēr viena Romas (382?) un viena Āfrikas sinode (393.) apstiprina 27 grāmatas saturošu JD kanonu.

3. Bībeles svētums nosaka īpašas dogmas tās elementu interpretācijā, un PV lietojums liturģiskajā sfērā un ārpus tās - plašās sabiedriskās dzīves jomās - veido īpaši dinamisku zīmju tīklu, kas daudzkārt iejaucas normētajos valodas procesos ar savām korekcijām.

Filoloģiska pieeja Bībeles tekstam, tā tulkošana un vispārēja vienību funkcionēšanas aprakstīšana, līdzās tendencei Bībeles tekstu "tulkot" morālā, mistiskā vai vēsturiskā aspektā, raksturīga jau agrīnajai kristietībai un vēlīnajam antīkajam laikmetam. Abus šos virzienus apvienoja Augustīns, kas strādāja gan praktiski, gan dogmatiski. Ar agrīno 9. gs. sākās jauns posms Bībeles interpretācijā, tas bija sekundāro komentāru laiks, kad autors deva nevis interpretāciju, bet savienoja iepriekš radušos komentārus. Augustīns visas zīmes uzskatīja par simboliem, realitātēm, kas dotas mums, kas ir mūsu pašu izveidoti jēdzieni. 9.gs. valoda sašķēļas divās daļās: 1)runa,

³⁸ Šajā darbā izmantots tikai materiāls no tekstiem, kas ietilpst Lutera VD kanonā.

raksts un gramatika kā cilvēkam dotais, 2) substance, lieta, vai nu tīri garīga, vai fiziska, bet transcendentālajai realitātei piederoša, ko cilvēks var uzņemt tikai ar radniecīgu orgānu (prātu jeb intelektu).

Šo modeli tālāk izstrādā Parīzes skolastiķi. Nolieciet Platona ideju par prāta principiālajām spējām piekļūt reālijām, viņi atzīst, ka universālijas var saprast tikai kā līdzības ar pārķermenisku un pārracionālu līdzekļu palīdzību. Bībeles dualitāte ir viņu pamatprincips.

Mēģinājumi savienot Bībeles tekstu ar dogmatiskajiem komentāriem, pārvarot laika gaitā radušās pretrunas, rada jaunu tekstu kopu - atbilžu un sentenču literatūru, kas skaidro patristikas komentārus. Visu šo tekstu kopums un to tālākā pārmantošana un tradīcija arī deva savu ieguldījumu Bībeles PV lietojamo formu ieviešanā. 12. gs. raksturīgais uzskats par Bībeli raksturīgs arī visai tālākajai reliģiskās domas attīstības vēsturei: no vienas puses - vārdi, teikumi, valodas likumi ir saprotami visiem, bet neatklāj dievišķo informāciju, no otras puses - un tikai izredzētajiem saprotams - hierarhizēts atklāsmes modelis, kur pakāpeniski no skaidrojumiem, jautājumiem, komentāriem atklājas augstākā vārdos neizteiktā jēga.

Tiecoties atklāt *sensus spiritualis* - radīšanas aktā radītajā iemiesoto nozīmi, sevišķi populāras, rūpīgi izstrādātas un plaši izmantotas bija etimoloģijas³⁹. Šī nozīmes atklāšanas metode tika attiecināta arī uz sugas vārdiem, bet liela nozīme bija tieši PV u.c. īpašvārdu skaidrojumiem, tieši tādēļ, ka precīzie sakrālo tekstu tulkotāji jau agri pamanīja pārņemto vārdu nozīmes zudumu. Vārdu simbolisko īpašību respekts kļuva par iemeslu etimoloģijas kā zinātnes attīstībai viduslaikos.

Grieķu tradīcijas ietekmē etimoloģijas orientējās uz alegorisko nozīmi un citiem skaidrojamā līmeņiem. Etimoloģija viduslaikos saistīta ar atziņu, ka Dievs nosaka vārdus un tādēļ tajos slēpjas

³⁹ Vārds "etimoloģija" (gr. etymos (paties) + logos (vārds)) jau antikajā pasaulē nozīmēja lietas būtības un izcelsmes meklējumus, izpētīt to nosaucošā vārda nozīmes rašanos un attīstību.

predestinācija⁴⁰ - lietas vai vietas jēga un tas, kas personai jāizsaka vai jāizdara. Atrodot motivāciju dažādās valodās, gan arī sadalot vārdu tā sastāvdaļās, gan interpretējot burtu grafiskās formas radītās asociācijas, viduslaiku etimologi meklēja "nomen" saistību ar "omen"-providenciālo zīmi.

Sv. Rakstu eksegēzei bija īpaša nozīme. Pazīstot Aleksandrijas valodnieku darbus (Filons jau bija sastādījis savu krājumu VD un Origenis - JD īpašvārdiem), Sv. Hieronīms ar savu ebreju vārdu skaidrojumu "*Liber de interpretatione nominum hebraicorum*" padarīja šo metodi slavenu Rietumeiropā⁴¹. Līdz 11.gs. plašiem skaidrojumiem parasti tika meklēts sakars ar Bībeli, vēlāk nominālisma ideju ietekmē, etimoloģija kļuva valodā konkrēta kā tulkojums.

Tomēr ne jau filoloģiska interpretācija izsmeļ PV nozīmi, kādu to meklēja viduslaikos. Etimoloģijas uzdevums bija atklāt vārda un apzīmētā kongruenci.

Lai gan līdzīgi orientētai, etimoloģijai (antīkajā un viduslaiku nozīmē) kā zinātnei bija citi mērķi kā semantikai. Tieši viduslaikos parādījās šī principiālā atšķirība, ko ievērojot, var atrast viduslaiku etimoloģijas īpatnējo pielietojumu un nozīmi. Tā ir orientēta tieši uz to vārda kā simbola konotācijas lauka daļu, kas nav tieši ietverts tā leksiskajā nozīmē un netiek apzināts analītiski vai deskriptīvi. Tomēr reizē tas ir tieši tāds elements, kas dod motīvu attiecīgajam nosaukumam. Abelārs sauc to par vārdu iemeslu (*causa vocabulorum*), Akvīnas Toms - par lietas īpatnību (*proprietas rei*), kas atšķiras gan no tās kategoriālajām īpašībām (kas pamatā vārdu klasēm), gan no loģiski sintaktiskajām īpašībām (*proprietas terminorum*).

⁴⁰sk. grām. *Verbum et signum*. Munchen, 1975.

⁴¹Bez jau nosauktajiem svarīgi Bībeles IV etimoloģiju avoti, kas vienlaicīgi ir pamats to rakstības tradīcijai, ir jau Jozefa Flāvija, Ambrozija, Hilarija no Puatjē, Kipriana, Aponija, Irenija no Lionas, Izodora no Seviljas u.c. grieķu un latīņu baznīcas tēvu komentāros, kā arī sīriešu, armēņu un slāvu val. materiālos. Svarīgākie izdevumi šai jomā ir brāļu J. un G. de Gregoriju Venēcijā (1498.) un Erasma Bāzelē (1516.-1520) izdotie Hieronīma raksti, vēlāk Marcianeja Parīzē (1699.) un Vallarsi Veronā (1767.) izdevumi, bet par svarīgāko apvienojošo izdevumu jaunākajiem laikiem kļuva daudz plašākus materiālus saturošais Pola de Lagarda "Onomastica Sacra" (1. izd. 1870.). Par etimoloģijām un rakstības izmaiņām, ietekmēm un pārmantojuma ceļiem Bībelē un Baznīcas tēvu rakstos sk. Wutz, F. *Onomastica Sacra. Untersuchungen zum Lib. Int. nom. Hebr. Des Hl. Hieronimus.* - Leipzig, 1915.

Līdzās nepārtrauktai praksei teorētiskais uzskats par etimoloģiju nozīmi, mērķi un objektu viduslaikos piedzīvoja savu būtisku attīstību. Sākotnēji par tās uzdevumu uzskatīja izskaidrot lietu būtību, kas tika sauktas attiecīgajos vārdos, taču jau 4.gs., par ko liecina Augustīna uzskati, - laikā, kad Hieronīms radīja tulkojumu, kas tagad veido pamatu Vulgātai - vienu no svarīgākajiem Bībeles tulkojumiem vispār - arvien vairāk tika apzināta atšķirība starp vārdu un lietu nozīmi, vārda etimoloģiju un vārda lietojumu.

Seviljas Isidors, kas ir ievērojamākā viduslaiku etimoloģiju krājuma autors, atrisina šo jautājumu, pieļaujot divu veidu vārdus - pēc vienošanās un no dabas. Etimoloģija attiecoties uz tādiem vārdiem, kuriem ir dabisks nozīmes sakars: "*Tādējādi visu vārdu etimoloģijas netiek atklātas, jo dažas no tām ir nosauktas nevis pēc savām īpašībām, ar kādām tās radītas, bet pēc cilvēku pavaļīga lēmuma.*"⁴²

Īpašvārdiem šai ziņā ir īpatnējs statuss, jo apzināma ir to likšanas situācija un motīvs - tas, ko savās etimoloģijās atklāja Izidors. Taču tas nenozīmē, ka tīri skaniskajā materiālā, kas attiecināts uz personu neslēpjas jēga, kas izteiktu īsto personas būtību, jo, piemēram, vergus cilvēki nosauc patvaļīgi. PV vārda spēks jeb jēga (*vis*) nosaka tā attiecināšanu uz personu tikpat lielā mērā kā personas nepieciešamība tikt nosauktai. Lai gan vārda nozīme (*significatio*) kaut kas cits nekā *etymologia* (sevišķi spilgti šī atšķirība starp divām analizēm tiek atzīta no 12. gs. vidus) un pēdējā nav atvedināma tikai no gramatiskā veidošanās procesa (*derivatio*), tā dod veselu klāstu pirmatnēju nozīmju, kas piedalās tās nozīmes ģenerēšanā, kas tiek likta PV iztrūkstošā koncepta (*signifie*) vietā.

Etimoloģija viduslaikos tiek plaši lietota - vismaz kā no retoriskas figūras, no tās neatsakās. Izidors 5.gs. piedāvāja dažādus ceļus etimoloģijas atklāsmē- no iemesla (*ex causa*), no izcelšanās (*ex origine*), no pretējā (*ex contrariis*), no vārdu atvasinājuma (*ex nominum derivatione*), no skaņām (*ex vocibus*), no grieķu etimoloģijas

⁴² Etymologiae, I, 29,2.

(*ex graeca etymologia*), no vietu, pilsētu, upju vārdiem (*ex nominibus locorum, urbium, fluminum*), no dažādu tautu valodām (*ex diversarum gentium sermone*). Rūpīgi pārbaudot visus iespējamus vārda nozīmes atvasināšanas ceļus, iespējams iegūt īsto nozīmi.

Etimoloģiskā interpretācija sasaista vārdu pirmsākumus ar to jēgu. Taču tajā nepārvarēta paliek spriedumu ambivalence, kas parādās arī mūsdienās - vārda un tā sastāvdaļu vēsture gan dod savu ieguldījumu nozīmes atklāšanā, taču nav tas pats, kas tā nozīme. Pēdējo var iegūt tikai sintezētā abstrakcijas formā - *simbola* formā. Viduslaiku etimoloģijas nozīmi nevar uztvert, neuztverot to kā darbību ar simboliem. Būtībā tās ir tieši simbolu transformācijas loģiski analītiskā valodā. Jau kopš pirmajiem kristietības gadsimtiem Bībeles jēga tika skaidrota trīs līmeņos: 1) burtiskajā jeb vārdiskajā līmenī, 2) alegoriski tipoloģiskajā (sakarā ar pestīšanas vēsturi), 3) morālajā jeb psiholoģiskajā (sakarā ar cilvēku eksistenci).

Tulkotāja uzdevums ir pēc iespējas precīzi pārnest Bībeles jēgu no oriģinālvalodas tulkojuma valodā. Mūsdienās, kad salīdzinājumā ar pirmajiem Bībeles tulkojumiem notikusi ievērojama attīstība kā valodā, tā sociālajā kontekstā, Bībeles tulkotājam jāievēro sekojoši principi⁴³: 1) jāievēro vispārīgi atzītā interpretācija; 2) jāievēro visu konfesiju eksegēzes atziņas, 2) jāmeklē pēc iespējas tuvākas leksiskās vienības tulkojuma valodā; 3) jāmeklē pēc iespējas pilnāka dotā vārda vai izteikuma nozīme - piemēram, jākontrolē salīdzinājumu un metoforu atbilstība un jāņem vērā sonori stilistisko pētījumu rezultāti. Plašā kontekstā PV iegūst pilnu nozīmi, izpētot tā paranomazisko lauku un tā stilistiski ekspresīvo projekciju plašākā teksta nogrieznī.

PV lietojums Bībelē liecina par to piederību maģiskai runai, līdz ar to PV var traktēt kā simbolus, kas pēc sava satura un funkcionalitātes atšķiras no citām mūsdienu loģiski strukturētās valodas vienībām.

⁴³ E.A. Nida. Bible translating. - London, 1947, 1961. 23.lpp.

1.3.3.PERSONVĀRDS ZĪMES LĪMENĪ

Pirmais līmenis, kurā mēs uztveram un izprotam PV, kurā iespējama tā funkcionēšana, ir zīmes līmenis. PV piemīt zīmes raksturelementi. Pēc klasikā iedalījuma ⁴⁴ zīme darbojas kā signāls, indekss, simptoms un ikona.

Attiecīgā situācijā PV sajūtu līmenī iedarbojas uz otru personu, asociatīvo mehānismu darbības dēļ izraisot noteiktu reakciju un eventuāli ietekmējot tālāko notikumu gaitu. Tā izpaužas personvārdu signālfunkcija. Tā, piemēram, noteiktu PV pieminēšana noteiktās sabiedrības locekļiem var izsaukt pozitīvu vai negatīvu psiholoģisku reakciju, bailes u.t.t. Pārejot citā valodā, uz šādas asociācijas pamata, kas balstās jau citas valodas skaņu ekspresijā, var rasties naivas jeb t.s. "tautas etimoloģijas", kas palīdz tam vai citam PV variantam nostiprināties otrajā valodā un specifizē tā formu. ⁴⁵ Bībeles PV sakarā tas ir būtiski, jo Bībele ir sevišķas iedarbības teksts.

Jāievēro arī atšķirība starp skaņu un burtu, izrunātā un rakstītā vārda signālfunkciju. Lai gan Bībele saglabāta, mantota un šeit aplūkota kā rakstīts teksts, sākotnēji kā Dieva vārds tās vēstījums bijis mutisks un, tā kā izrunātam vārdam piemīt lielāka psiholoģiskā ekspresivitāte, paralēlajai mutiskajai tradīcijai arī tagad ir liela nozīme. Savukārt tādējādi pastāv ievērojami plašākas variācijas iespējas dažādām transkripcijām ⁴⁶.

Kā simptomi PV dod liecību par doto individu - par tā piederību noteiktai sociāli kulturālai videi, noteiktai vēsturiskai situācijai un pozīcijai. Simptomi veido PV motivāciju - kādēļ tiek izvēlēts tieši šāds vārds. Bībeles PV šādas motivācijas var būt

⁴⁴ Sebeok T.A. Contribution to the doctrine of signs. Bloomington, 1976.

⁴⁵ Par Bībeles PV sonori stilistisko analīzi sk. piem., Strus. A. Nomen - Omen. Analecta Biblica, Rome, 1978.

⁴⁶ Par senākajām no tām F. Vucs raksta: "Tieši (ipaš)vārdu rakstība ir viena no pamācošākajām nodaļām ebreju transkripciju metodē; no senākajiem laikiem līdz Hieronimam tā ir pastāvīgā attīstībā". (Wutz F. Die Transkriptionen von Septuaginta bis zu Hieronymus. Stuttgart, 1925., 10. Lpp.)

dažādas. Tā kā tās rašanās laiks ir garāks laika intervāls, PV klāstā atspoguļojas laika, kultūrtelpas un valodas īpatnības: JD līdzās ebreju vārdiem parādās arī grieķu un latīņu PV. Bez tam ebreju PV ir ļoti dažāda vecuma. VD liels daudzums personvārdu, kas tapuši ar sastāvdaļu "Ēl/El" (Dievs), ir tekstos, kas tapuši pirmsvalsts laikā, bet "JHVH"⁴⁷ kā formelements (-ja-/jo-/jeho-) parādās dažādos tekstu kompleksos - tādu PV daudzums būtiski pieaug ķēniņu laikmetā un dominē trimdas un pēctrimdas laikmetā, kad atkal parādās PV ar "El" komponenti⁴⁸.

Tulkojuma sakarā jāmin, ka spēcīgāk izteikta lokalizācija ir simptoms biežākam šī vārda lietojumam.

PV leksiskajai motivācijai Bībelē ir dažāds pamats. Dažus vārdus dod cilvēki, citus Dievs. Daži vārdi ir tīri morfoloģiski vai sintaktiski savienojumi (teikumi), citi - kā sugas vārdi implicē pazīmes, kuras vai piemīt (vai arī ir vēlams, lai piemistu) nosauktajai personai: Andrejs (Ανδρεας) - 'drosmīgais', Edoms 'sārtais'. Daudzi PV radušies uz topoloģiskās līdzības pamata. Šeit parādās PV kā zīmes ikoniskie elementi, kas alegorijas rezultātā apzīmē kādu personu. Ikonas ir, piemēram, Ījāba meitu vārdi (Īj. gr. 42:14) - *Jemina* - balodītis, *Kecija* - kanēļa smarža, *Kerenhapūca* - krāšļa radziņš vai arī acu raugs. Bet jebkurš PV, piefiksējot priekšstatu par personu, kaut kādā mērā atveido to⁴⁹.

Lielas daļas Bībeles PV pamatā ir maģiski piesaistīts teikums, konstatācija, kas pagodina Dievu un satur kā vienu no leksēmām Dieva vārdu "JHVH" vai arī kādu no apzīmējumiem "El" (Dievs), "Ab"(tēvs), piem., *Joabs* (JHVH ir tēvs) vai *Elija* (JHVH ir Dievs). Iespējami arī saīsinājumi kā *Nātans* no *Netanja* (JHVH ir devis). Šie PV lielākoties sastāv no substantīva un verba vai no diviem substantīviem, bet

⁴⁷ ebreju tetragramma Dieva vārda apzīmēšanai, kas tiek lasīta [adonai] un latviešu tekstos pamatā tulkota ar 'tas Kungs'.

⁴⁸ Salīdzinājumi ar citām valodām un strukturālā analīze ļauj secināt, ka vecākie darinājumi pieder jau pirmsemitu slānim, bet vēlāk to īpatsvars sāk pieaugt pēc 7.gs.p.m.e. Lielākā daļa šo darinājumu pieder protoaramejiskajam slānim, kad El - figurē, kā cilts Dieva vārds.
(M. Nots, 1966.)

⁴⁹ Ikonas Bībeles personvārdi ir arī savā tradicionālajā raksta formā attiecībā pret savu skanisko formu.

iespējams arī substantīvs ar adjektīvu - *Jorams* (JHVH ir dižs)⁵⁰. Tādējādi daudzu Bībeles PV uzdevums ir identificēt to nesējus kā noteiktās attiecībās un sakaros atrodošos (attiecības ar Dievu, līdzcīlvēkiem, attiecības dzimtas ietvaros).

Identitātes, reizē piesaistes un pretstata norāde personvārdā ir cits zīmes elements - PV šeit parādās kā indekss. Tam ir kategoriāla vērtība. PV indeksikālais aspekts balstās uz reāli eksistējošo sakaru starp vārdu un nosaukto, respektējot viņa vienreizīgumu. Līdzās tam indeksikālā nozīme ir arī vārda devēju pašidentifikācija un pašizteiksme. Bet PV kā indeksa statuss palīdz vārda došanas aktā savienot kādu personu ar kādu noteiktu konceptu jeb propozīciju. Bībelē tas bieži nozīmē konstatāciju par cilvēka nozīmi dzimtai - jaunais indivīds kā aizgājušo aizvietotājs. Piemēram, PV ar komponentu 'I' (Kur (ir) ?) : *Ijābs* (Kur ir mans tēvs?) vai vārdi kā *Eljašibs* (Dievs liek atgriezties (mirušajiem)), *Nehemija* (JHVH mierināja)⁵¹.

Tieši indeksikālajam elementam ir izšķirošā nozīme identitātes uzturēšanā visā personas dzīves laikā. Identifikācija plašākā nozīmē ir visu vārdu jēga, bet PV identificē specifiski personību, līdz ar to indeksikālā līmeņa būtiskākā nozīme ir forma, kas atbilst PV uzbūves un lietošanas normām attiecīgajā valodā un spēj nodrošināt attiecīgus sakarus, kā arī saturs, kas konstituējas ārpus valodas, komunikācijā un psiholoģijā. Tas ir zināmais, apjēgtais, pazīstamais, kas tomēr ir pārejošs un mainīgs - tā ir atklāsme: maģisks moments, kas tiek fiksēts vārda došanā. Tā Bībeles PV izpratnē atspoguļojas kristīgās pasaules pārlicība par mirstīgu personu ar nemirstīgu dvēseli.

Simboliskās zīmes pašas pakļautas sevišķai zīmju sistēmai, tas parādās lietojuma īpatnībās, bet arī praktiskajā netulkojamībā, tulkojumā jāreķinās ar to, ka zūd daļa nozīmes, ko satur minētie ontiskie zīmes momenti, kas vairāk saistīti ar uztveramo un domājamo

⁵⁰ Gramatiski pēc ebreju valodas likumiem abos pēdējos variantos trūkst saitiņas, tādēļ tā aizstāta ar 'i' iespraudumu.

⁵¹ Kleine Lexikon der biblischen Eigennamen. - Stuttgart, Reclam, 1990.

formu, vai, PV gadījumā, veido stabilo tā pamatā esošā sugas vārda nozīmi vai arī kādu citu nozīmi, kas izriet no sakariem valodas iekšienē.

Kā zīmes PV ir struktūras, kas izmanto kādas vienas valodas elementus, fonēmas, morfēmas, leksēmas. Šo elementu saglabājums arī citās valodās, kurās PV tiek pārmantots, ir mērs šo PV simboliskajai identitātei, proti, tiem ir jābūt multilingvāliem, jā saglabā sava nozīme daudzās valodās. Zīmīgi, ka šajā pārmantošanas procesā atsevišķi elementi var nomainīties ikoniskā līmenī, var diskutēt par atsevišķu elementu tulkošanu vai netulkošanu (tas attiecas, piemēram, uz nomenklatūras elementiem, kā PV, kas strukurēti kā patronīmi (vai izsaka piederību): *Barjēzus, Barjona*), var aplūkot jautājumu, kas izmainās PV uztverē, ja izmaina tā rakstības formu.

Šai sakarā jaunas nozīmes saistās ar uztverošās valodas un rakstības sistēmas īpatnībām, kā arī ar attiecīgās komunikatīvās sabiedrības kulturālajām normām un likumiem - kultūrtelpas faktoriem. Šie jautājumi tiks turpmāk aplūkoti. Šim brīdim pietiks ar konstatāciju, ka, lai kā izmainās PV simboliskā forma dažādu valodu vidē, saturs paliek identisks un pie tam tā, lai to varētu izsecināt no jebkura dotā PV invariants. To savukārt nodrošina speciālu, tikai PV paredzētu lietošanas likumu zināšana un ievērošana - rakstā tas ir lielais sākuma burts, kas signalizē par simboliskas dotās tekstēmas uztveres nepieciešamību.

Bībele ir multilingvāla savos pirmsākumos. Tās teksti sacerēti ebreju - aramiešu un grieķu valodās, bet atsevišķi teksti, iespējams, arī citās reģiona valodās vai arī saglabājuši spēcīgu to ietekmi⁵². PV piedāvā vēl bagātāku valodu klāstu, tie ir hetu un ēģiptiešu u.c.val. cilmes, atkarībā no tā kādā valodas telpā tie radušies un lietoti, tiek prasīta citu valodu vārddarināšanas modeļu un leksēmu zināšana. Ne

⁵² Šeit domāta galvenokārt Ījaba grāmatas valodas problēma (sk.piem., *The Anchor Bible (Doubleday). Job. Introduction, translation and notes by Martin H. Pope. New York, London, Toronto, Sydney, Auckland, 1973. XLVIII-XLIX.lpp.*). Netipiskais leksikas lietojums šajā grāmatā līcis zinātniekiem izvirzīt hipotēzi par to, ka šī grāmata varētu būt tulkota no kādas citas (piem.arābu) valodas. Lai gan šo hipotēzi var uzskatīt par noraidītu, tā vēlreiz akcentē, ka Bībeles personvārdu krājums glabā citu (ari mirušu) valodu faktus.

mazāk svarīga, ja ne svarīgāka nozīme ir tam vārda variantam, kāds tas parādās oriģināltekstā. Pārmantotības ķēdē valodiski sekundārais PV variants var kļūt par primāro, ja aplūkots (kā tas ir Bībeles gadījumā) tiek noteikts teksts un ja uzsvars tiek likts nevis uz vārda formas vēsturisko nozīmes sakaru, bet uz lietojuma nozīmi - netiek pievērsta nozīme etimoloģijai bet semantikai. Tāpat Bībeles pārmantošanas vēsturē noteikti tulkojumi tiek īpaši respektēti (piemēram, latīniskais tulkojums ir Romas Katoļu baznīcas autoritatīvākais avots), dažkārt tajos atrodamās formas tradīcijā ir ar lielāku ietekmi nekā oriģinālvalodas formas.

Bet tradīcija un ūzuss tulkotajos reliģiski rituālajos tekstos vienmēr asi konkurējusi ar strikti valodiski "pareizo". PV etimoloģijas pētījumi Bībelē ir sarežģīta un intersanta viela pētījumiem, bet nav šī darba uzdevums.

PV nozīmes vēsture sākas no tā attiecināšanas brīža uz personu, ko tas pēdējā dzīves laikā apzīmē, šajā gadījumā, no brīža, kad tas, parādoties Sv. Rakstos, sāk indicēt kādu personu mūsu apziņā. Lai arī, izmantojot valodas līdzekļus, PV iegūst papildus nozīmi, kas saistīta ar leksēmas nozīmi attiecīgajā valodā, tā istā referenta uztvere nav saistīta ar šo papildus nozīmi profānā vai profāni lasītā tekstā, bet ja tekstam kā Bībeles tekstiem tiek piešķirta sakrālā intensitāte, tad šī papildus nozīme ietilpst (ja ne nosaka) attiecīgās personas identitāti un rīcību. Bez tam arī profānā lasījumā iespējamās papildus asociācijas, kā arī uztvērēja asociācijas uztvērējvalodas jomā var būt nozīmīgas, veidojot jaunu vārda formu jaunā valodā. Tā, piemēram, var fonētiskas vai ortogrāfiskas līdzības dēļ izmantot jau zināmu leksēmu vai pat veselu vārdu dotajā valodā, kā tas, piemēram, ir ar Jāņa vārdu Bībeles latviešu tulkojumos.

PV kā multilingvālas zīmes pārmantošana saistīta ar grūtībām to sarežģītās simptomātiskās signāliskās un ikoniskās struktūru dēļ dažādās valodās, kādēļ tradicionāli iespējami paralēli varianti dažādos tekstos. Tādēļ manuprāt attiecībā uz Bībeles PV būtu vērts runāt sīkāk

par multitekstualitāti, tā kā 1) viena persona var būt minēta vairākos tekstos, 2) teksti ir saglabājušies vairākos atšķirīgos variantos.

Svarīgs aspekts PV nozīmes atklāšanā ir tā multikodalitāte. Kā zīme PV lasāma ne tikai valodas sistēmas un koda ietvaros, bet arī citu semiotisko procesu ietvaros⁵³. Tie dod dažādas nozīmes dažādos zīmes darbības līmeņos un dažādos diskursa līmeņos un runas aktos un dažādās komunikatīvajās situācijās, Bībeles kā kulta objekta statuss dod tās PV īpašu kodu. Bet tulkošana ir pārkodēšana. Tulkotāja uzdevums ir ne tikai perfekti ievērot abu valodu īpatnības, bet arī stilu, augstāko prestižētību, tradīcijas un normas, lasītāja- ticīgā uztveres īpatnības un kontekstu, kurā teksts parādās. Ja parasta literāra darba tulkojumā galvenais ir estētiskā puse, tātad - jūtas, tad Bībeli tulkojot, pēc iespējas jā saglabā konceptuāls tuvums ar oriģinālu.

Ievērojot minētās problēmas, interprets sastopas ar grūtībām, kas saistītas ar PV izziņas vērtību un tā iespējami precīzu definēšanu vai ietveršanu citas valodas variantā. PV saturs izriet no dažādiem valodiskiem un nevalodiskiem procesiem, sociālās mijiedarbības shēmām, kolektīvām un individuālām (priekš)zināšanām. Atkarībā no tā, cik kompetents ir interprets (kā tulkotājs - cik kompetents viņš ir abās valodas sistēmās un vēsturiski kulturālajās sfērās)), tik pilnīgi tiek atklāta PV neleksiskā nozīme. Tā kā valodu, tekstu un kodu zināšanas ir dažādas, dažāda ir arī Bībeles PV izprastā un tradicionāli pārmantotā nozīme. Tā izpaužas PV kā zīmes multiēpistemālais raksturs, kura sekas ir dažādas pakāpes nozīmju noteikšana un lietošana. PV var zināt, arī nezinot tā nozīmi. Pamatzināšana ir PV atšķiršana un veiksmīga attiecināšana uz attiecīgo personu, lai arī kādā teksta fragmentā un kādā formā tas neparādītos. Tas ir lietojuma līmenis, tomēr jau pirmie Bībeles tulkotāji neapmierinājās ar šādām zināšanām vien. Viņi interesējās par iespējami plašāku PV nozīmes lauku, lai iespējami precīzāk tulkojumā sniegtu PV⁵⁴. Viņi pētīja PV simbolisko

⁵³ Interesanti, ka strukturāli daudzi ebreju PV atbilst kulta valodas formulām (M. Nots, 1966, 219.lpp.).

⁵⁴ Šeit tomēr jāšķir ticīga (jeb ticoša) un neticīga cilvēka attieksme pret Bībeli un tās PV īpašo statusu. Ja neticīgam cilvēkam nepieciešami pierādījumi un situāciju vēsture, lai atrastu PV referentu un saprastu PV nozīmi (profānajā sfērā šādi pierādījumi kodēti arī uzvārdū, tēva vārdū u.c. pievārdū formā), tad ticīgam cilvēkam pat

nozīmi, un šīm zināšanām var atrast citu potenciālo lietojumu, dodot personas morālo vērtējumu un tās likteņa interpretāciju.

vienas personas vairāku vārdu nozīme ir absolūta. Tā nav meklējama nosauktās personas dzīves datos, vairāk jau nosauktās personas dzīves dati meklējami tas vārda kanoniskajā nozīmē. Labam mūsdienīgam tulkojumam jāatbilst abām šīm prasībām, t.i. personvārdu lietojumam jābūt eksplicīti pamatotam.

1.3.4.PERSONVārds kā simbols komunikācijā

Simbols ir likums nevis tverama savietotība vai atkarība, un PV gadījumā tas skan: vārds ir persona. Apstrīdot vai relativizējot to, nozīmes meklējumi vairāk cieš neveiksmi kā dod vispārpieņemamus rezultātus. PV kā simbols nozīmē kādu citu atsevišķu, īpašu konceptu, kura skaniskā izpausme tiek attiecināta uz objektu vai personu konkrētā situācijā, bet PV gadījumā, tajās sabiedrības (un valodas kā komunikācijas līdzekļa) attīstības stadijās, kur priekšstats par personu kvalitatīvi atšķiras no priekšstata par citām (individualizēšanai paļautām) dzīvām būtnēm un priekšmetiem, var tikt attiecināta arī uz vairākām personām. Maģiskā runā simbola starojums pāriet uz personu un apgalvojuma spēks apmierina prasību pēc patiesīguma. Vairs nav nepieciešams skaidrojums, nozīme slēpjas kodā.

PV kā simbols ne tikai atklāj - norāda, bet arī noslēpj atklāto, padarot to vienkārši izmaināmu, manipulējamu. Manipulācija ir, piemēram, jebkurš PV lietojums tulkotā tekstā: ja arī teksta kopsakaros tiks panākts vēlamais rezultāts - saprotami norādīta persona -, neviens no tulkojumā iespējamajiem PV pārmantošanas veidiem neatklās to specifiskās simboliskās nozīmes veselumu. Transkribēts vārds organiski neiekļausies saņēmējvalodas struktūrās un tā sugas vārda nozīme (vai tādas nianse) tiks nivelēta. Tulkots vārds pazaudēs oriģinālvalodas skaniskās (signāliskās) īpatnības. Bet skaniski līdzīga lokāli izplatīta PV aizvietojums - šeit iespējami divi varianti - morfoloģiskais, kur vārda formelementi tiek aizvietoti ar līdzīgiem (*Stepiņš* no gr. *Στεπηνος*) un leksiskais, kur aizvietots ar skaniski līdzīgu ir viss vārds (*Jānis* (sal. gr. *Ιωαννης*, kas izveidojies no lat. *Janus* un ebr. *Johānān*⁵⁵) - lielākoties būs ar gluži citu sociāli kulturālo nozīmes niansi.

⁵⁵Ši vārda sakne sastopama gan semītu, gan ide. valodās, piem. sn.ind. yāna - iešana. Velkot paralēles dažādās ide. mitoloģijās (latv. Jānis, rom. Janus), jānorāda, ka etimoloģiski tas varētu būt ide.izcelsmes vārds, nevis senebr. Johānān no JHVH + hānān (žēlīgs)= Johānān - JHVH ir apžēlojis (sk. K. Siliņš "Latviešu personvārdu vārdnīca", - Rīga, 1990., 174.lpp.)

PV kā simbola izpratne parāda tā struktūru un kategorialitāti, bet tā nozīme tā arī nekļūst pilnībā saprotama - jo simbolā ietilpst vispirms jau divas nozīmes - PV sastāvā esošo leksēmu nozīme leksiskās sistēmas ietvaros un lietojuma nozīme attiecīgajā runā. Pie tam otra nozīme konstituējas atsevišķi katrā dotajā situācijā, bet pirmā ir atkarīga arī no sīkāku sastāvelementu nozīmes.

Pēc runas aktu teorijas, kur līdzās vārdnīcas leksiskajai nozīmei parādās variabla lietojuma jēga, nozīmi leksēma iegūst izteikumā. Izteikuma apgalvojošais spēks kā kritērijs un tas, vai apgalvotais izteikums (PV)⁵⁶ atbilst visām dotās valodas PV lietošanas normām, ir pamatā pareizam PV lietojumam un apmierinošai tā nozīmes atklāsmei. Apgalvojuma spēks (Kraft, force)⁵⁷ piesaista PV tā ārējam objektam, strukturē PV nozīmes lauku un nosaka simbolam būtiskākās likumsakarības: vienlaicīgumu - viena no personvārdu formālajām tendencēm ir tendence uz vārda lakonismu, īsu vai viegli (ātri) izrunājumu formu - un konkrētumu - PV reference lielākoties, lietojot PV, ir zināma vai arī pieņemts, ka ir zināma.

Simbols ir metavalodiska parādība. PV kā simbola lietošana prasa vismaz trīs darbojošās personas. Tā jēga konstituējas tikai komunikācijas procesā. Indivīds iegūst savu individualitāti tikai, stājoties es/tu - viņš attiecībās. PV nozīme šajā procesā tādējādi ir intersubjektīva. Jautājums par PV pausto patiesību ir jautājums par personas identitāti vai arī tas nav adekvāts jautājums. Jautājums par identitāti savukārt arī ir ārpusvalodas jomas jautājums, tādēļ strikti jānošķir PV kā valodas simbola loģiskā un leksiski semantiskā un PV pragmatiskā vērtība un jēga.

Reakcija uz ārpasaulē kairinājumu dabiski izpaužas vārdā un tiek attiecināta uz uztverto signālu avotu, taču tikai doto un dotajā momentā. Šajā līmenī vēl nevar runāt par simbolu struktūrām ārpasaulē. Tādas izveidojas tikai kolektīvajā apziņā, kad iekšēji

⁵⁶ šajā darbā personvārds tiek saprasts paplašinātā nozīmē - ne tikai kā leksiska, bet kā komunikatīva vienība.

⁵⁷ Illokucionārais spēks: sk. piem., Illokution: Bussmann, h. Lexikon der Sprachwissenschaft. Stuttgart, 1990., 324.lpp.

pārdzīvotajam jāsavienojas ar ārēji izzināto un jādod kāds vispārēji atzīts un tālākajai lietošanai normēts produkts. Atšķirībā no pirmās pakāpes apziņas un ekspresijas izpaudumiem, kas nav saistīti ar reālās pasaules konkrētajiem objektiem, simbolu lietošana saistīta ar normām, kas rodas kolektīvā konsensa dēļ un kuru autoritāti kolektīvam sevi pieskaitošs indivīds nevar apstrīdēt. PV veido otro valodas simbolu slāni - simbola uztveramajai formai netiek vairs simbolizētas fiziskas vienības - skaņas un to kopas-, bet gan vārdi, kuru leksiskā nozīme mazināta.

Simbolu valoda ir vecāka kā gramatiski iedalītā runa, bet tās izveidošanās un eksistence nosaka nepieciešmību tulkot simbolus kā simbolus. Taču šī ir vai nu strikti autoritāra privilēģija, vai arī tai nav jēgas, jo simbols un PV kā simbols ir absolūts - nav svarīgi, ko tas nozīmē un kā tas radies, svarīgi ir, kā tas tiek lietots un kādēļ visi, kas saprot tā lietojumu, to saprot. Tomēr personvārdi ir valodas sastāvdaļa un kā tādi tiek pakļauti runas aktu likumiem, kas darbojas komunikatīvajā telpā. Runas procesam bez elementārā izteikšanas elementa (skaniskā, leksiskā un gramatiskā iespēja komunicēt un izteikt savas domas) ir trīs komponenti - propozicionālais, illokutīvais un ekspresīvais. Šie komponenti savā starpā saistīti.

Propozicionāli izteikumi komunikācijas procesā var būt vai nu pareizi, vai nepareizi. Ja PV uztver kā izzināmu - diskursīvi izvēršamu - tātad tā semantika var būt pareizi vai nepareizi uztverta un etimoloģija var atbilst vai neatbilst realitātei. Lai iegūtu pilnu nozīmi jāpārziņ vārda došanas situācija un vārda devēja nodoms. Stāstījums vai raksts tikai nosacīti satur tam nepieciešamo informāciju, pie tam izvirzās jautājums par to, vai PV tiešām apzīmējis kādu reāli eksistējošu personu, vai tam tās nozīme ir tikai attiecīgajā tekstā.

Bibelē PV klāsts šai ziņā nav viendabīgs. Neapstrīdami ir mītiski saistītie vārdi (mitonīmi) - pirmstrimdas laikmeta tekstos no Mozus laikmeta un visi patriarhu vārdi. Pamatā ticami ir PV lietojumi vēsturiskajās grāmatās (Samuēla, Ķēniņu, Ezras, Nehemijas) un

praviešu grāmatās, mazākā mērā - Soģu grāmatā. Apšaubāmas un tādēļ arī variablas vietas ir daudz vēlākus vārdošanas elementus ietverošajās vārdu rindās tekstos, kas radušies pēctrimdas laikā, piem., 4. Mozus grām. 13., 4.-15, un 34., 19. - 28., vai ciltsrakstos, kur hronista mērķis bijis parādīt zināmu cilvēku izcilo izcelsmi (piem., 1.Laiku 5, 27. vai 1.Laiku 2., 34. - 41.)⁵⁸

Līdzīgi par mākslinieciskiem jaunievedumiem var uzskatīt daudzos alegoriskos darinājumus. M. Nots⁵⁹ sauc tos par simboliskajiem vārdiem, jo to nozīme liecina par attiecīgās personas vēsturiski mitoloģisko nozīmi. Sevišķi daudz ir tādu sieviešu ciltsmāšu vārdu: *Lea* - liellopu ganu ciltsmāte, *Rahele* - avju ganu ciltsmāte, bet abu ebreju vecmāšu vārdi 2. Mozus 1, 15 - *Sifra* un *Pua* nenozīmē neko vairāk kā " skaistums" un spožums" .

Illokutīvā elementa nozīme parādās runas darbībā ar mērķi iedarboties uz otru personu un iegūt uzrunātā atbildes reakciju (perlokūcija).

Runā un tekstā illokutīvais elements nodrošina arī PV lietojuma precizitāti. Tas savukārt saistīts ar personvārda lietošanas apgabala robežu ievērošanu: efektīvi lietot vārdu saistībā ar personu iespējams, ja var kaut ko identificēt kā personību un ja zināms kolektīvs, kurā šī personība apzināta.

Illokutīvā elementa svarīgs aspekts ir tā atkarība no normas, virtualitāte, orientācija uz sekmīgu tālākās darbības turpinājumu. Mums ir jāsauc *Jāni* par *Jāni*, ja mēs gribam saprasties un šim mērķim nav svarīgi, ka patiesībā tas ir *Andrejs*. Šī elementa darbība ir arī iemesls tam, ka Bībeles tulkojumos adaptētie personvārdi, ko nevar asociēt ar reālu personu dzīvē, tomēr tiek veiksmīgi lietoti, pat dažādi varianti. Daudz grūtāk šeit ir lauzt tradīcijas nostabilizēto normu, lai ieviestu pareizāku formu. Taču pārskatot un nosakot jaunu normu šo illokutīvo kritēriju nevar atstāt neievērotu.

⁵⁸ Noth, M. Die israelitischen Personennamen im Rahmen der gemeinsemitischen Namengebung. Hildesheim, 1966. 7.-9.lpp.

⁵⁹ turpat, 9.lpp.

Interesanti, ka daudzi Bībeles personvārdi pēc savas uzbūves ir teikumi ar izteiktu illokutīvo elementu. M. Nots⁶⁰ aplūko izraēliešu PV kā savdabīgu valodisku formu cilvēku attieksmēs ar Dievu. Vārda devēju illokatīvā intence izpaužas tajos kā:

1) atzīšana / atzīšanās; šeit, piemēram, tādi vārdi kā *Abdiēls* (Dieva kalps) vai *Išbāls* (Kunga cilvēks), vai arī dažādu pagodinājumu kombinācijas kā *Abija* (Tēvs ir JHVH) vai *Abimelehs* (Tēvs ir valdnieks);

2) uzticības deklarācija: *Tobija* (JHVH ir labs), *Dodaja* (JHVH ir draugs), *Cedekija* (JHVH ir taisnīgs);

3) pateicība: *Zabads* (Viņš ir dāvājis), *Nātans* (Viņš ir devis), *Jāzepts* (Dievs ir pievienojis klāt);

4) vēlēšanās: *Jēkabs*, no ebr. *Jaakob* (Lai Viņš sargā!), *Jehiēls* (Lai viņš dzīvo, Dievs!)⁶¹.

PV etimoloģijas izklāsts šajā gadījumā ļauj izprast ekspresīvā elementa nozīmi. Šis elements parasti dots implicīti. Tas izsaka runātāja attieksmi pret izteikto vārdu, resp., PV. Mēģinājums to transformēt teikumā, saistīts ar zināmām grūtībām, jo te atkal jāmanipulē ar intensijas sastāvu PV nozīmē. Iespējams, ka šī intensija dažādiem indivīdiem, dažādu valodu lietotājiem un dažādos laikos atšķiras.

Kā norāda J.Hābermāss⁶² fiziski ekspresīvās izteiksmes nozīme samazinās, kad valoda funkcionē tādā stadijā, kur svarīgāka nozīme ir 1) intersubjektīvi atzītām normām un 2) ar tām saistītiem darbības motīviem, ko uztur atmiņā teikumu veidā. Tagad centrā nokļūst simbola struktūra, kas aptver visas interakcijas sastāvdaļas - valodas struktūra simboliski pakļauj kā pasaules izziņas, tā savstarpējās mijiedarbības un uzvedības modeļus.

⁶⁰ turpat, 132. - 214. lpp.

⁶¹ Sīkāk sk.nodaļā par Bībeles PV onomastisko telpu.

⁶² Habermas J. Theorie des kommunikativen Handelns. Frankfurt a. Main.,1981.,I. 99.lpp.

*"Tai pašā laikā šis izzinātā, obligātā un izteiktā pārkārtojums dara iespējamu to, ka komunikatīvie līdzekļi pārņem jaunas funkcijas; bez saprašanās funkcijas arī darbības koordinācijas un darbojošos personu (aktoru) sabiedriskošanās funkciju. Saprašanās aspektā komunikatīvie akti kalpo kulturāli glabāto zināšanu nodošanā: kulturālais mantojums reproducē sevi kā parādīts, iedarbojoties uz sapratni ar valodas medija starpniecību. Darbības koordinācijas aspektā tie paši komunikatīvie akti kalpo attiecīgajā kontekstā atbilstošo normu izpildei, arī sociālā integrācija īstenojas ar šī medija starpniecību. Sabiedriskošanās aspektā visbeidzot komunikatīvie akti kalpo interno rīcības kontroļu radīšanai, personības struktūru formācija vispāri."*⁶³

Ja telpa, kurā strukturējas personība, ir valodas telpa, tad svarīga nozīme personas formācijā ir PV. No otras puses - PV jēga ir pati identifikācija kā tāda, bet vārds dara iespējamu, ka eksistē identificējamā persona kā persona, t.i., ka tā atbilst identitātes nosacījumiem.

Tieši šeit parādās arī PV kritēriji - skaniskais vai gramatiskais materiāls, teksta nogrieznis var tikt interpretēts kā personu apzīmējošs tikai tad, ja konstituēta persona kā persona. Simbols, kas izpaužas personvārdā, nebalstās uz vārda kā leksiskās vienības simbolismu, bet vairāk uz apzinātās personas simbolismu.⁶⁴

"Personas identifikācija atšķirībā no objekta identifikācijas atklājas tā, ka persona identitātes nosacījumus un pat kritērijus, pēc kuriem objekti var tikt identificēti sakarā ar šiem nosacījumiem, neizpilda brīvi (no dabas). Tām jāiegūst sava identitāte kā personai, ja tā vispār grib tikt identificēta kā persona un, vajadzības gadījumā, kā šī noteiktā persona. Tādēļ tikai personas, kā mēs redzējām, iegūst savu

⁶³ turpat, 99.-100.lpp.

⁶⁴ Modernajā pasaulē personas koncepts nostabilizējies kā viens no centrālajiem konceptiem. Taču vēsturiski tas tā nav bijis vienmēr. Sociologs M.Moss uzskata, ka personas jēdziens Eiropā pirmoreiz parādījies romiešu tiesībās un tur kā jēdziens, tā pats vārds "persona" aizgūts no etruskiem. Kristietībā personas jēdziens ieguva jaunu nozīmi, kas saistīta ar dvēseles nemirstību. Savukārt ebreju domāšanai raksturīgi (T. Borman. Das Hebraische Denken im Vergleich mit dem Griechischen, Gottingen, 1952., 34.lpp.), ka "būt" nozīmējis

identitāti valodiski pastarpinātās interakcijās, tās izpilda identitātes nosacījumus personām un tam pamatā esošos identitātes kritērijus noteiktai personai. Tās saprot pašas sevi kā personas, kas iemācījušās piedalīties sociālās interakcijās; un katru no tām vienmēr saprot kā noteiktu personu, kas ir kādas noteiktas ģimenes dēls vai meita, uzaugusi kādā noteiktā valstī, audzināta kādas noteiktas konfesijas garā utt. Šīs īpašības persona pati var pateikt, tikai atbildot jautājumu, kāds cilvēks tā ir, nevis kurš no citiem. Persona atbilst identitātes nosacījumiem un kritērijiem, uz kuru pamata to citu vidū var identificēt numeriski, tikai tad, kad tā ir gatava piemeklēt pati sev attiecīgus predikātus. Tiktāl elementārā līmenī uzsāktā predikatīvā personas pašidentifikācija ir priekšnoteikums tam, ka citas personas to var identificēt kā personu vispār, t.i., ģeneriski, un kā noteikta persona, t.i., numeriski.”⁶⁵

Mūsdienu valodā PV atšķir to starpstāvoklis - īpašā, individuālā nozīme šodien ievērojami mazinājusies un valodas sabiedrības pārstāvim vārdu izvēlas no noteikta dotās valodas PV krājuma, kura ietvaros PV ir tikai zīmes, kas tomēr iegūst simbolisku nozīmi, kad tās stabili ietver attiecīgo ārpus valodas telpas reāliju.

Brīdis, kurā attiecīgajai personai tiek piekārtots tās nākamais vārds, savu svarīgumu nezaudē. Šajā brīdī viss ir saskaņā ar patiesību, pēc tam nozīmes sakars vairs nav maināms. Lai fiksētu pārejošo, vajadzīga maģiska valoda, kurā vārdi var pārstāvēt teikumus vai deiktiskus aktus un rakstītā tekstā parādās ar lielajiem sākuma burtiem. Ne tikai nominācija kā tāda (lai arī sekundārā) - pats vārda rašanās process, pasaules daļējas pārstrukturēšanās process izsekojams šajā brīdī.

“personai būt” kustībā un darbība, tātad izmaiņās. Ebreju PV vairums fiksē to, izpaužot attiecību un piederību - reliģiskā, nacionālā un dzimtas aspektā.

⁶⁵ turpat - 161.lpp.

1.4. PERSONVĀRDA PSIHOGNOMIJA

Iepriekšējās nodaļās tika aplūkoti personvārda loģiskie, semantiskie un semiotiskie aspekti, kā arī tā funkcionēšanas veids komunikācijā. Visos šajos procesos jāņem vērā arī psihiskie momenti.

M.Breals, balstoties uz ekstensīvās nozīmes definīciju, leksisko nozīmi, kam pamatā PV sakari ar kādu no dotās valodas vārdiem, saista ar ekstensiju. Tā kā PV šī ekstensīvā nozīme samazinās, maksimāli palielinās intensīvā nozīme⁶⁶, jeb, kā to definē J. Solemsens⁶⁷ - nozīmes apjoms samazinās, bet nozīmes saturs palielinās. Intensīvo nozīmi savukārt atkal jāsaista ar kādiem ārpusvalodiskiem elementiem, ar uztveri un psiholoģiju, t.i. psihognomiju saistītiem faktoriem.

Vārda ekspresīvo vērtību, kas sugas vārda gadījumā saistās ar tā leksisko vērtību, PV piedāvā tīrā formā. Mītiskajā pasaules uztverē robeža starp sugas vārdiem un īpašvārdiem ir praktiski nemanāma. Toties liela nozīme ir maģiskajām "krustībām". Mīta regulētajās sabiedrībās valodas vārdam vispār ir pasaules radīšanas funkcija - ar vārdu lietas tiek izsauktas apziņā, no haosa rodas kosmos. Bībelē šis akts parādās 1. Mozus gr. (2;19):

"Tad Dievs tas Kungs veidoja no zemes visādus lauka zvērus un putnus gaisā, un lika viņiem iet pie cilvēka, vērodams, kādā vārdā tas tos nosauks, un kā cilvēks nosauktu ikvienu dzīvību, tā to sauktu".

1.Mozus gr. 3.20: *"Un cilvēks nosauca savas sievas vārdu Ieva (Hava - ebr. - "dzīvā". - šāds latviskais tulkojums dots parindē), jo viņa kļuva visu dzīvo māte."*

Mīta ietvaros īpašvārdi varēja būt ne tikai personām, bet arī ieročiem un līdzīgi nozīmīgām lietām un pat to daļām. Tam vajadzēja ļaut vārdu zinātājiem šīs lietas precīzi lietot. Vārda zinātājs var manipulēt ar tā nesēju, atklājot vārdu, reāli eksistējošais kļūst atkarīgs

⁶⁶ Breal, M. Essai de semantique. Science des significations. Paris, 1897.

⁶⁷ Solemsen, J. Indogermanische Eigennamen als Spiegel der Kulturgeschichte", Heidelberg, 1892. 2. lpp.

no zinātāja. Tas attiecas pat uz dievu vārdiem, kādēļ mitoloģiskajās sistēmās stiprākajiem dieviem parasti ir ļoti daudz vārdu (Ozīrisu, piemēram, vidējās valsts periodā sauca par to, "kam daudz vārdu"), kuru uzdevums ir noslēpt īsto. Sevišķi daudz liecību par vārda kultu ir no Senās Ēģiptes - tātad no tieša Bībeles notikumu tuvuma. Kāds ēģiptiešu stāsts runā par Rā, ko Izīda piespiež pateikt viņa vārdu, kuru vecāki pateikuši viņam un ko viņš no tā laika slēpis savā ķermenī, lai kāds nevarētu izmantot tā burvju spēku⁶⁸. Dieva dažādo vārdu pārnesums uz faraonu tā kronēšanas brīdī nozīmē tā dažādo varu pārnesumu. Vārda maģiskā nozīme paredz īpašu attieksmi pret to (piemēram, sevišķi bargie sodi par faraona vārda necienīgu izrunāšanu). Kā liecina vecākie dokumenti - piramīdu teksti (2563.-2242. pr. Kr.) vārds ne tikai bijis svarīgs personas elements, bet pat varējis dzīvot patstāvīgu dzīvi reālajā pasaulē. Kā lai savādāk uztver faktu, ka zināmās formuās viena frāze tiek atkārtota divreiz: vienreiz - attiecībā uz personu, otrreiz - attiecībā uz personas vārdu⁶⁹. Līdzīgas iezīmes ir arī citās Austrumu kultūrās, kas pamatos ietekmējis arī PV lietojumu un vārda kā tāda uztveri Bībelē.

Vārda maģija neslēpjas valodā, bet mītā, taču psiholoģiski tā nav nodalāma no vārda, kādēļ daudzi dievu un dēmonu vārdi saistīti ar īpašiem tabu. Tas ir arī iemesls, kāpēc dažās kultūrās maziem bērniem vispār neliek vārdu, bet citās vārdu izmaina slimniekiem, lai tie izveseļotos, maldinot slimības dēmonu. Tas gan iezīmē jaunu personības dzīves fāzi un lielā mērā arī jaunu patību, jaunu identitāti. Līdzīga motivācija ir viduslaikos ļoti izplatītajai patronātu vārdu likšana attiecīgo aprindu bērniem un līdz mūsdienām kristīgajā pasaulē pazīstamajai orientācijai uz svēto vārdiem un vārdiem ar "Krist-" jaundzimušo vārdu izvēlē.

Sistemātiski teoloģiskajā uzskatā PV tiek saprasts kā dotums, dāvana. Pat izvēloties vārdu no jau esošo krājuma un bez speciālām

⁶⁸S. Erman, Aegypten u. aegyptisches Leben im Altertum // Die aegyptisches Religion. 173.lpp

⁶⁹Les fonctions, les pouvoirs et la nature du nom propre dans l'ancienne Egypte d'après les textes des Pyramides.' Journal de Psychologie,4.

norādēm uz Dievu kā vārda devēju, kristību rituālā vārds tiek piesaistīts personai, tā vairs nav anonīma, bet stājas zināmos sakaros ar citiem cilvēkiem un Vārda Devēju. Cilvēka dzīves laikā sabiedrība saista ar viņa vārdu veselu priekšstatu kompleksu, kas nozīmē pastāvīgas rūpes par vārda atzišanu sabiedrības acīs un ievainojamību, kāda ir cilvēkam, kad tiek minēts viņa vārds. Vārda kā Dieva dāvanas un svētības - pirmā sakramenta - saņemšana saplūst kristību aktā. Kristības un vārda saņemšana simbolizē ne tikai konkrētās personas izsaukšanu no ļaunās varas ietekmes dzīvē, bet arī visas radības izgaismošanos, kādēļ tas ir visai priecīgs notikums kristīgo dzīvē. Baznīca ir pret dažādām māņticībām PV sakarā, bet atbalsta kristīgu atziņu atspoguļošanās PV jaundarināšanā dažādu valodu sistēmās. Būtiskākā iezīme vārda kristīgā interpretācijā ir tā trīsdimensionalitāte, kas izsaka arī personas identifikāciju vārdā; attiecībā pret Dievu, attiecībā pret citiem sabiedrības locekļiem un attiecībā pret sevi pašu. Radītājs izsaca cilvēku no nebūtības un tā slēdz līgumu ar Izraēlu, kas uzliek pienākumus, jo Dievs saista savu vārdu ar Ābrahāma, Īzaka un Jēkaba-Izraēla vārdu. Caur Kristu tas tiek attiecināts arī uz pārējo cilvēci - dod tai cerību uz pestīšanu.

Sabiedriskā līmenī šī vienošanās nozīmē morālas darbības prasību un citu, arī mirušo vārda godāšanu un respektēšanu. Būtiska nozīme ir beigu laika perspektīvei. Sevišķi tādēļ, ka vārds saistās ar pašidentifikāciju. Vārds ietver personas integritāti, liekot saglabāt identitāti visā dzīves laikā un visās lietās. Vārds piemīt cilvēkam pat pēc nāves⁷⁰.

Tomēr dotās analīzes iespējas, neņemot vērā vārdu simbolisko raksturu un procesus, kuru rezultātā atsevišķs vārdu krājuma vārds vai skaņu komplekss kļūst par simbolu, nedod gaidītos rezultātus. Process, kurā simbols kļūst par simbolu piesaista visus cilvēka uztveres kanālus, dažāda veida garīgo intensivitāti. Cik šis saspringums atstāj iespaidu uz nervu sistēmu, kas piedalās skaņu artikulācijā, un kādā

⁷⁰ Theologische Realenzyklopadie. Berlin, New York, 1977.-1996.

mērā tam tiek vispārīgi piešķirta nozīme, vai var sasaistīt šo psiholoģisko formu ar konkrētu valodisko formu, par to grūti gūt priekšstatu.

Taču fakts, ka simboliskās komunikācijas apstākļos psiholoģiskajam apstāklim ir svarīga loma, nav noliedzams. Sevišķi signāliskā līmenī vārda skaniskās ekspresīvās īpašības iezīmē PV kā zīmes uztveramo ne mazāk kā reālija, ko tas nozīmē.

Cita Bībeles personvārdu sakarā nozīmīga vārda psihognomiskā specifika saistās ar to, ka, lai gan lielāka nozīme un simboliskais lādiņš ir tieši mutvārdu formai, pārmantošanā svarīga nozīme ir rakstībai un rakstītajai formai. Arī šeit variantiem iespējama dažāda psiholoģiskā ietekme.

Raksturīgi, ka agrāk (arī latviešu valodas pirmajos tulkojumos) par svarīgāko tika uzskatīta pēc iespējas precīzāka transkripcija (oriģinālvalodas grafēmu atbilstoša pārvešana tulkojuma valodā). Tagad, kad galvenā uzmanība pievērsta teksta uztvērējam, par atbalstāmāku uzskatāms transliterētais variants (oriģinālvalodas fonēmu atveidošana tulkojuma valodā), ja tas nav pretrunā ar nostiprinājušos tradīciju, vai arī ja šādam variantam nav kādas negatīvas blakus nozīmes⁷¹.

Katra rakstu zīme pati par sevi ir simbols. Pie tam, kā norāda A. Reformatskis⁷²: "*Runas un rakstu valodas ir divas sistēmas, starp kurām nepastāv kodējuma, bet gan transformācijas sakars - viena sistēma pāriet otrā.*" Nomainās uztveres avots, kas nevar nesaistīties ar psihiskām izmaiņām uztvērējā. Pie tam šis transformācijas sakars neskar saturisko pusi - izmaiņa ir psihiska rakstura. Raksta veidošanās nozīmē augstāku abstrakcijas līmeni. Mītiskā pasaulē tas saistās ar maģisku spēku. Tulkojot tekstu un mainot rakstu zīmes, izpaliek kāda būtiska, ikoniskā līmenī izveidojusies nozīme - psihiska dinamika. Tādēļ līdzās personvārdu skaidrojumiem Bībeles pirmie interpretatori

⁷¹ E.A. Nida. Bible translating. - London, 1947, 1961. 245.-247.lpp.

⁷² Reformatskis A. CV, 1968.

sevišķi pievērsušies ebreju burtu skaidrošanai: zīmju nosaukumi atbilst konceptiem, kuru nozīme psiholoģiski asociatīvā ceļā dod citu nozīmes lādiņu vārdiem. Īpaši tas sakāms par PV, kuru leksiskā nozīme ir atšķirīga un vērtība - mazāka.

Pēc K.O.Erdmana ⁷³ vārda nozīmē ietilpst :1) jēdzieniskais saturs, 2) blakusnozīme, 3) "sajūtu vērtība", pie tam divi pēdējie ir asociatīvi izsecināmi un dod asociatīvu saturu.

Strīds par to, vai skaņas - no vienas puses satura vienību formelementi, no otras - fiziski elementi, kas tiek psihiski adaptēti un attiecīgi saistīti, ietver sevī saturu, vai neietver, ir tikpat sens kā valodniecības vēsture. Skaidrs, ka onomatopoēze jeb imitācija piedāvā šādu ceļu vārda radīšanai un kā iespēja ir klātesoša jebkurā runas ģenerēšanas procesā. Jautājums ir tikai par to, vai tā ir īpatnēja savrupstāvoša parādība, kas balstās uz nervu sistēmas spēju saglabāt stāvokli - sajūtu, vai arī skaņas ietver sevī nozīmi. Strukturālajā valodas modelī ekspresīvās īpašības ietvert nav iespējams; valodas dubultajā dalījumā semantiskās un fonoloģiskās likumības balstās uz prāta analīzes likumiem. Taču, ietverot nozīmes realizācijas aprakstā plašāku indivīda psihisko pieredzi, iespējams vienas valodas ietvaros uzstādīt emocionāli ekspresīvo opozīciju, kas, piemēram, parādās sinonīmijā.

Attiecībā uz PV, kuru leksiskā vērtība ir minimāla, to ekspresīvā nozīme balstās tikai ārpusvalodiskos sakaros, likumos un nosacījumos, kas atstāj iespaidu uz valodas līdzekļu izvēli vārdu došanā. Piemēram, Indijā cilvēki jaundzimušā vārdu atvasina no pirmās zilbes, ko tiem dod astrologs. Citus PV nosaka pēc dzimtas paaudžu skaita un stihijas, kuras ietekmes laukā bērns dzimis. Arī sveša PV ārējā forma var radīt pārdzīvojumu un asociācijas uz savas valodas pieredzes bāzes, tādēļ daudziem Bībeles PV pazīstamas t.s. "tautas etimoloģijas".

⁷³ Erdmann, K.O. Die Bedeutung des Wortes. Aufsätze aus dem Grenzgebiet des Sprachpsychologie und Logik. Dresden, 1910.

Psihognomiskā vārda nozīmes elementa darbība balstās uz:
1) specifisku valodas formu, kas iegūst 2) valodas kolektīva īpašu novērtējumu (kas neapzināti nonāk arī pie PV nesēja). 3) Valodas zīmes ekspresīvais lauks tiecas radīt 4) priekšstatu par kādu noteiktu fiktīvu vārda nesēju, kā rezultātā vārds iegūst patstāvīgumu, var veidoties valodas PV krājums un viens PV var būt vairākām personām.

1.5.PV STATUSS LEKSISKAJĀ SISTĒMĀ

Visi augstāk minētie ārpusvalodas aspekti - nozīmes sakars un simboliskā saistība ar personu komunikācijas ietvaros, kā arī psiholoģiskās uztveres īpatnības - ļauj izskaidrot tās vai citas PV formas nostiprināšanos Bībeles tekstu tulkojumos, arī, ja tam nav tieša valodiska skaidrojuma. Savukārt kā leksiskās sistēmas vienības personvārdi stājas citādos sakaros ar pārējām attiecīgās valodas leksiskās sistēmas locekļiem, veidojot īpašu apakšgrupu. Tajā ietilpst daudz vecas vai dialektālās formas saglabājušu vārdu. Tai ir daudz ciešāki sakari ar citu valodu leksisko sistēmu atbilstošo apakšgrupu. Par procesiem un īpatnībām, kas raksturo Bībeles PV kā latviešu valodas, tā valodas vispār leksiskajā sistēmā, stāstīts šajā nodaļā.

Teorētiski definējot PV jēgu kā personas identifikāciju, jāpievērš uzmanība valodas kā tādas un valodiskās situācijas attīstībai, kuras kontekstā PV minēts. Tā rezultātā var notikt attiecīgās personas PV izmaiņa vai pat nomaiņa. Izmaiņa saistīta pamatā ar valodas attīstību vai, piemēram, ar laiku (vai citu tekstu ietekmē) ieviešoties kāda cita dialekta formai. Šādi gadījumi tulkojumos parasti neparādās. Izņēmumi ir, ja pārsaukšana kā akts tiek izcelta Bībeles tekstā, piemēram, kad Dievs dod Ābramam un viņa sievai citu vārdu (un līdz ar to arī jaunu personas identitāti - mītiskais un sociālais izcēlums):

1.Moz 17:5: "*Un tavu vārdu turpmāk nebūs saukt: Ābrāms, bet tavam vārdam būs būt Ābrāhams, jo par daudzu tautu tēvu Es tevi esmu nolīcis.*"

un 17:15: "*Un Dievs sacīja uz Ābrāhamu: "Tavas sievas vārds turpmāk lai nav Sāraj, bet Sāra (ebr. Sārāh) lai ir viņas vārds"* (sk. arī turpmāk).

Nonākot citā valodas telpā varoņi var saņemt citus vārdus arī no valdnieka. Tā, piem., Daniela gr. I:5:

"Bet galminieku virsnieks deva tiem citus vārdus un nosauca Daniēlu par Belisacaru, Hananju par Sadrachu, Misaēlu par Mesachu un Asarju par Abed-Nego".

Līdzīgi vārdošanas akts parādās arī JD - Jāņa ev. I:42.:

"Jēzus, viņu uzlūkojis, sacīja: "Tu esi Sīmanis, Jāņa dēls; tevi sauks Kēfa [tas ir tulkots: Pēteris - Klints]".'" (cit.pēc 1965.).

Savukārt citur Sv. Rakstos Sīmanis apustulis Pēteris sastopams tikai ar tulkoto Jēzus dotā vārda variantu.

Šie piemēri rāda PV sinonīmijas iespējas Bībelē vienas valodas un teksta ietvaros.

Tā kā to leksiskā nozīme ir nivelējusies, vēl sarežģītāks ir jautājums par PV polisēmiju. Ja par PV jēgu uzskata personas nosaukšanu, tiem nevar būt polisēmijas - lai arī PV izmantota viena skaniski morfoloģiska vienība, tā kļūst par PV tad un tikai tad, kad tā ieguvusi nozīmi pilnīgi no jauna no nosauktās personas. Bieži viens vārds apzīmē vairākas personas, taču meklēt starp tām dziļāku sakaru nav nozīmes. Tas savukārt ļauj runāt par homonīmiju. Tieši pieņēmums, ka vārds ir attiecas uz vienu un tikai vienu ārpus valodas eksistējošu objektu, padara to par ĪV. Toties homonīmi, resp. homogrāfi - sakarā ar dažādu vārddarināšanas un formveidošanas līdzekļu izmantošanu - dažādos tulkojumos veidojušies dažādi. Ļoti skaidri to ilustrē sekojošs piemērs:

I. Ebreju vārds **Hananja** (*Vulg. Hanania, Hananias*) VD apzīmē 17 personas ar sekojošiem variantiem latviešu valodā:

- ķēniņa Jojahīna pēcteci (1Lai 3,19,21) - *Hananja* (1965), *Ananijus*, *Ananijas*, *Ananija* (GL);
- Benjamīna pēcteci (1Lai 8,24) - sk.iepr.
- dziedātāju vadoni (1Lai 26,11) -sk.iepr.
- ķēniņa Usijas virspavēlnieku (2Lai 26,11) -sk.iepr.
- kādu izraēlieti (Ezr. 10,28) - sk.iepr.

- amatnieku (Neh 3,8) - sk.iepr.
- kādu citu mūra celtnieku (Neh 7,2) - sk.iepr
- Jeruzalemes citadeles pavēlnieku (Neh 7,2) -sk.iepr.
- priesteru ģimenes tēvu (Neh 12,12) - sk.iepr.
- taurētāju (Neh 12,41) - sk.iepr.
- kāda ķēniņa Jojakīma ierēdņa tēvu (Jer 36,12) - sk.iepr.
- kāda oficiera tēvu (Jer 37,13)- sk.iepr.
- līguma slēdzēju (Neh 10,24) - *Hananja (1965), Anakijus, Anakijas, Ananja (GL)*
- pravieti (Jer 28) - *Hananja (1965), Kananijus, Kananijas, Kananija (GL)*

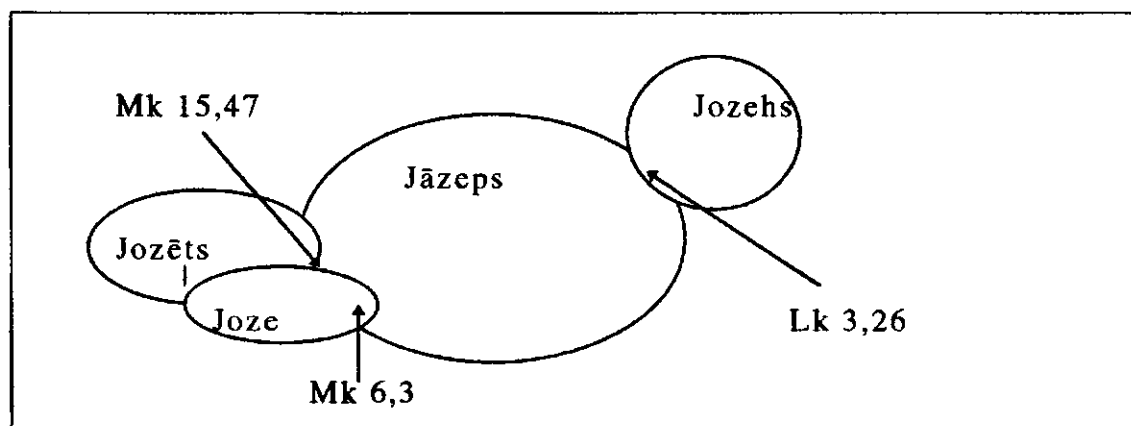
JD šis pats ebreju vārds apzīmē 3 personas un parādās oriģinālā savā grieķu valodas variantā - *Avanias* (latīniski - *Ananias*). Latviešu valodā tas atbilstoši iegūst sekojošus atveidojumus (Ap.d. 5,1-10; 9,10-19; 23,2;24,1) - *Ananija (1965), Ananija, Ananijas (GL), Ananijs (1947.)*.

II. Savukārt Neh.3,23 minēts Asarjas tēvs *Ananja, Ananijas, Ananija (GL)*(*ebr [‘ananja], Vulg. Ananias*).

Lai gan abu vārdu atveidojums pilnīgi sakrīt dažās Glikas tulkojuma redakcijās, homonīmu pāri veidojas arī starp dažādiem tulkojumiem: JD (1965) *Ananija* - Neh2,23 (GL 1877.) *Ananija*.

Veidojas savdabīgas vārdu ligzdas, kas savās perifērijās klājas. Ir vārdi, kas vienā tulkojumā ir neatkarīgi, bet otrā, vai nu pakļaujoties kāda "spēcīga" (visbiežāk labi adaptēta un tādēļ fonētiski un gramatiski funkcionēt spējīga) vārda ietekmei, vai arī balstoties uz citu grieķu vai latīņu val. variantu, pieder pie kādas no šīm kopām. Pie tam perifērijās šīs grupas var arī klāties, respektīvi, ir vārdi, kas ar savām leksiskajām izpausmēm latviešu valodā var piederēt pie divām

vai vairāk kopām. Grieķu *Ιωσηχ*, apzīmējot kādu Jēzus senci, Lk 3:26, latīņu val. *Iosech*, bet citur arī *Ioseph*, latviski tiek interpretēts gan tradicionāli kā *Jāzeps*, gan kā (1965.)*Jozehs*, savukārt Mk 6,3;15,47 divas atsevišķas personas sauc vārdā, kam dažādos grieķu tekstos minēti trīs atšķirīgi varianti (ģen.) *Ιωσητος*, *Ιωση*, *Ιωσηφ*. Tas dod trīs variantus arī latviešu valodā: *Jozēts* (1965., Mk 15,47), *Joz[a,e,es]* (Glika trad.) un *Jāzeps* (1947., 1965., Mk 6,3). Ar pamatvārdu *Jāzeps* (gr. val. *Ιωσηφ*) ir arī samērā plaša homonīmu kopa, kurai daļēji pieder arī augstāk minētie PV. Šī parādība ir viens no sinonīmu rašanās iemesliem. Bībeles lasītājam, kam nācies lasīt vairākus izdevumus, tas var radīt neizpratni. Pie tam ārpus Bībeles sastopamas arī citas šī paša vārda atveides formas, piemēram, *Josifs* vai *Jozefs*.

1.attēls. PV *Jāzeps* leksiskā ligzda Bībelē.

Šo problēmu atkal vieglāk risināt, meklējot PV ārpusvalodas referentu - personu. Svarīgi ievērot personas divus aspektus - persona kā *individuālā atklāsme* (pašatklāsme), kur tā kā *simboliska entitāte* pēc vienošanās saņem vārdu kā *simbola fiziski uztveramo pusi* (bieži vien jau no relatīvi gatava PV krājuma vai vismaz pēc attiecīgajā sociālajā telpā un valodas sistēmā dotajiem likumiem).

Šādā aspektā var runāt par 3 dažāda simboliskā lādiņa PV Bībeles tekstā - teonīmiem, mitonīmiem un antroponīmiem:

I.Antroponīmi Bībelē ir vārdi bez īpašas simboliskās slodzes, to leksiskā nozīme ir minimāla. Bieži tie ietilpst tikai genealoģijās vai

vārdu sarakstos. Antroponīmi jeb reālu personu vārdi bez īpašas mitoloģiskās vai reliģiskās slodzes Bībelē raksturīgi ar 1) daudzumu, 2) vienreizēju lietošanu, 3) ievērojamām atšķirībām dažādos Bībeles kodeksos. Tie veido plašākas grupas pēc to sociālās vai nacionālās piederības - babilonieši, persieši, grieķi, romieši, ēģiptieši u.c. tautu un cilšu pārstāvji, kas Bībelē darbojas, tomēr reti konkretizēti un saukti vārdos. Izņēmums ir valdnieku vārdi - no 175 valdnieku vārdiem 125 ir cittautiešu valdnieki (pazīstamākie ir, piem., *Nebukadnecars*, *Dārijs*). Valdnieki kā vēsturiskas un reālas personas ir labi pazīstami, kādēļ to nozīmes intensija Bībelē darbojas līdzīgi mitonīmiem. Līdzīgi ir arī ar slavenāko priesteru un vietvalžu vārdiem.

II. Mitonīmi ir mīta organiska sastāvdaļa. Tie veido savu noteiktu PV krājumu, kurā katram ir dziļi individuāla un konkrēta nozīme. Mīta apstākļos arī speciāli objekti un dzīvnieki individualizējas (piem., briesmīgie dzīvnieki *Behemots* un *Leviatans*). Raksturīga mitonīmu īpatnība ir to viegla pāreja sugas vārdos un iekļaušanās jaunos sakaros. Tā, piemēram, patriarhu vārdi Bībelē pāriet tautu nosaukumos, kas tomēr patur rakstījumu ar lielo burtu (Izraēls, kā Dieva izredzētā persona un Izraēls kā tauta). Vēl viens mitonīmu transformācijas veids ir "atmitoloģizēšana" - mitonīmu iekļaušana ārpusmīta valodiskajos sakaros - idiomās. Tieši šeit vairāk kā citur parādās prasība pēc PV konkrētuma un nemainīguma, resp. pēc tradīcijas. Mūsdienu latviešu valodā tā atšķiras no tās, ko sastopam pazīstamajos Bībeles tulkojumos. Tā, piemēram, *Zālamans* un *Salamans*, *Jūdass* un *Jūda*.⁷⁴

III. Teonīmi un demononīmi ir ļoti sarežģīta kategorija. Parasti mitoloģijās dievu īstie vārdi netiek izpausti valodā, jo ar tiem saistās īpašs maģisks spēks. Nosaukšana tos piesaista un tam var būt kā laba, tā slikta izpausme. Tādēļ visur Austrumos, arī judaismā un kristietībā pret Dieva vārda izrunāšanu attiecas ar vislielāko pietāti. Varbūt tas

⁷⁴ V. Ruķe - Draviņa sava rakstā 'Personu vārdi un vietu vārdi Kārļa Leviņa romānā 'Putras Dauķis' (LVKJ, 1991.(26.), 77.lpp.) par bībejiskas izcelsmes personārdiem min: 'Daudzi no tiem lietoti salīdzinājumos frezeoloģiskos izteicienos, daudzkārt jau ar sugas vārda nozīmi. No Adama laikiem, Ādams un Ieva, nebija nekāds Goliats vai Zimsons, ka Jeķabam, kā izsalkusi valzivs Jonasu, pie sava ķeniņa Davida, Mozus dēls, kā Zauls, kā Jūdass, Lacarus, Ziraks, par pašu Zālamanu.'

saistīts ar nepietiekamu Dieva kā personības izjūtas nepieciešamību - tādēļ parasti sastop aprakstošus dievu vārdus.

Bībelē par Dievu runājot, lieto dažādus vārdus - *El, Elohim, Eloah, El Shadday* nozīmē Dievs, taču cilvēka kā personības intimitātei ar Dievu nepieciešams saukt Dievu vārdā. Un Dievs tādu dod pats 2.Mozus gr. 3;13-14:

"Tad Mozus sacīja uz Dievu: "Kad es nākšu pie izraēla bērniem un viņiem sacīšu : "Jūsu tēvu Dievs mani pie jums ir sūtījis," tad tie jautās: "Kā viņu sauc? "Ko tad lai es viņiem saku?"/Dievs atbildēja Mozum:"Es Esmu, kad Es Esmu!"Viņš sacīja: tā tev jārunā uz Izraēla bērniem: " ES ESMU" - tas mani sūtījis pie jums."

Šis '*Es Esmu, kas Es Esmu*'- ebr. '*ehyeh ašer ehyeh*', tulkojams arī ar izeju nākotnē. Ebreju valodā tā ir imperfekta 1. persona no verba *hyh*, kur trešā persona - tas, kā cilvēks vēršas pie Dieva ir *JHVV* - pazīstamā neizrunājamā tetragramma. Iespējams, ka iemesls tam ir, izvairīšanās no nepietiekami bijīgas Dieva vārda izrunāšanas⁷⁵. Tieši rakstītā forma bija tā, kurā pirmatnēji parādījās augstākās dievības spēks. Tādēļ arī šajā darbā respektēta tetragramma - četri ebreju burti, kas pārstāv neizrunājamo Dieva vārdu. Bet īpaša attieksme atspoguļojas arī citos gramatiski ortogrāfiskos principos. Tā, piemēram, vārda *Cebaoth* (kas ebreju val. nozīmē 'kara pulku pavēlnieks'un nereti tiek arī latviešu tekstā tulkots) atveidojumā Bībeles latviešu tulkojumos visai ilgi un konsekventi netiek lietota galotne. Ortogrāfijā lielais burts lietots ne tikai vārda sākumā, bet visām skaņām: *JĒZUS KRISTUS* vai visai stabili *Jezus Kristus, EMMANUELS*. Pirmajos drukātajos latviešu tekstos šādi vārdi netiek gramatiski un sintaktiski adaptēti - tie pakļauti savai suprasistēmai - saglabājot latīņu valodas attiecīgo locījumu galotnes.

⁷⁵ Tas līdzīgi daudzu tautu reliģijās - augstākā dievība tiek asociēta ar absolūto bez vārda kā indiešu Brahmans, ar konkrētu daļēju savu funkciju Ar-Rahmān kā Allaha pievārds nozīmē 'žēlsirdīgais', ar debesīm kā tādām - Austrālijas aborigēni sauc augstāko dievību vienkārši par '*Debesu varoni*'.

Īpaša attieksme ir arī pret dēmonu vārdiem. Tā vārds *beelcebuls* pagājušā gadsimta sākumā Bībeles izdevumos bija iespiests ar mazo burtu.

Antīkās pasaules dievības dažādos latviešu tulkojumos ieviesušās gan atbilstoši to nosaukumiem grieķu mitoloģijā, gan ar romiešu vārdiem, piemēram, *Artemīda* (Ap.d.19,24.-35.)(1965) un *Diana* (Gl, 1947.).

Ne vienmēr personas simboliskums ir noturīgs (kā to jau redzējām gadījumos ar iekļaušanos ideomās). Dažām personām Bībelē piemītošā jēga ir tikai būt par dažādu attiecību un sakaru krustpunktu. Šis aspekts personvārdam tekstā dod nozīmi, bet ne vienmēr liecina par personu kā kaut ko kvalitatīvi atšķirīgu. Dažkārt Bībeles tekstā kā pārmantotā tekstā parādās interesants fenomens - PV kā simbolu mobilitāte: ja nav konkrētas situācijas, kurā persona konstituējas kā persona, burtu sastāvs kādā no teksta variantiem var tikt akceptēts kā PV, citur - kā sugas vārds; bet visraksturīgākais piemērs ir vārdi, kas veidoti kā tēva vārdi - citur šie vārdi uztverti kā noteikts PV, citur kā tēva PV; interesanti, ka plašās bibliskās ģenealoģijas tādējādi varētu akceptēt kā vienu daudzkomponentu saliktu PV - patronīmu vai vismaz pārspriest katra atsevišķā lietojuma statusu - PV šajā sakarā neidentificē personu, bet pārstāv sakarus.

Personvārdu saraksti ir bieža un īpatnēja dažādu Bībeles tekstu stila īpatnība. Te ietilpst gan ģenealoģijas kā, piem., Mt.1.:

"Jēzus Kristus, Dāvida dēla, Ābrahāma dēla cilts grāmata. 2.Ābrahāms dzemdināja Izāku, Izāks dzemdināja Jēkabu, Jēkabs dzemdināja Jūdu un viņa brāļus.3. Un Jūda dzemdināja no Tamāras Ferecu un Caru, Ferecs dzemdināja Hecronu, un Hecrons dzemdināja Arāmu" utt.(1965.),

gan vienkārši uzskaitījumi, gan līdzīgi ar plašākiem komentāriem. Visplašākie vārdu saraksti izmantoti vēsturiskajās grāmatās, taču isāki saraksti sastopami arī praviešu, liriskajās grāmatās u.c. tekstos. Plašākais PV saraksts - 1680 vārdu - ir 1. Laiku grāmatā (1.- 9.nod.).

Līdzīgi arī Josijas grām. (15.-21. nod.), 1. Mozus grām. (10. nod.), Nehemijas grām. (11. un 12. nod.).

Zīmīga ebreju valodas īpatnība - ar vārdiem *ben* (ebr. dēls) *bar* (aram.dēls) un *bat* (ebr. meita) arī modernajā ivrītā tiek apzīmēts nevis bioloģisks sakars, bet piederība/atkarība vispār. Tādēļ daudzkārt kāds sintaktiski veidots patronīms (bet no ap 1700 PV Bībelē 300 (400 dažādām personām) ir patronīmi) liecina tikai par piederību kādai sociāli etniskai grupai, un no ciltstēva vai, piem., pilsētas dibinātāja vārda tiek atvasināts tās pārstāvju PV.

PV var tikt arī ar metonīmijas palīdzību pārņemts uz apzīmēto objektu - tautu: *Ēdoms, Manase, Izraēls* u.c., vietu: *Līdija, Jesreels*, objektu: tempļa kolonnas *Boass un Jahīns*, augstieni - *Garebs*. Īpatnības derivatīvajos sakaros skaidrojamas ar Bībeles tekstu reliģiski mitoloģisko patosu un simboliskās pasaules uztveres īpatnībām.

Mītiskajā pasaules uztverē PV tiek iegūts, pielīdzinot personu kādai lietai ārpus tās uz domājamas līdzības pamata. Saliktie PV, piemēram, savos komponentos atklāj personas pakārtotību kādas grupas totēmam. Bet tādā attīstības pakāpē, kad totēmiskās sociālās vienības pārtapušas sociāli organizētās grupās, PV indicē attiecības ģints ietvaros (vārda elements pārņem jēgu no tēva vai mātes dzimtas). PN sastāvs parāda radniecības attiecības starp nosaukto pēcteci un kādu dzimtas priekšteci, pārņemot nozīmi, kas mītiski saistās ar šī priekšteča personību un vārdu. Tam izmantojami ne tikai gramatiski (saknes atkārtojums sintaktiskā savienojumā, saliktenī vai atvasinājumā), bet arī fonētiski līdzekļi - vārda aliterācija, variācija (intereses objekts viduslaiku etimoloģijās, kur PV tiek attiecināts uz kādu zināmu funkciju, kam attiecīgā valodā ir skaniska līdzība; tā radušās, piemēram, arī klasiskās svēto vārdu "tautas" etimoloģijas saistībā ar profesijām).

Savukārt tālākajā attīstībā lielāku nozīmi guvis vārda atkārtojums. Izveidojās situācija, kad slavēna priekšteča, varoņa vai svētā vārds tika lietots plaši un vairs nespēja veikt identifikācijas

funkciju, kādēļ bija nepieciešams otrs (trešais utt.) vārds, lai identificētu attiecīgo *Jāni, Andreju, Pāvilu, Jēkabu* iepretim citiem *Jāņiem, Pāviliem, Jēkabiem, Andrejiem* (reizē dodot piesaisti kaut kam citam). Lielākajā daļā Eiropas valodu PV tagad ir minimāli nepieciešams vārds un uzvārds. Bībelē gan nereti parādās līdzās uz dažādām personām attiecināts vienīgais vārds, tomēr tiek lietoti arī dažādi pievārdi, kuri tulkojumos var tikt vai netikt akceptēti kā personvārdi un attiecīgi - tulkoti vai netulkoti: sevišķi bieži šī parādība ir vērojama JD, kur PV sistēma jau vērojama kā noslēgts vārdu krājums un pievārdi satur īpašību, sociālās un teritoriālās piederības zīmes, piem., *Jāzeps un Jēzus (Taisnīgais) Iustus, Jēkabs Mazais, Sīmanis (Melnais, Nēģeris) Nigers, Sīmanis Zelots* (zeloti bija ebreju politiska kustība 1. gs. 2.p.), *Jēzus Nācarietis* (no Nācaretes), *Sīmanis Kirēnietis* (no Kirēnas), taču arī VD, piem., seleukīdu un ēģiptiešu valdnieku vārdos - *Antiohs III Lielais*.

Otra lielā grupa ir tēvu vārdi, kas dažkārt var aizstāt pašus personvārdus - piem., Zālamana pārvaldnieku vārdi - *Benhūrs, Bendekers*, bet sieviete no Jūdejas - *Batšua*. Šādos gadījumos respektēts ir PV statuss, netulkojot nomenklatūras vārdu. Dažkārt tas nav tulkots arī līdzās kādam citam vārdam - *Sīmanis Barjona*, kamēr citur - *Sīmanis Jāņa dēls*. Šāda nekonsekvence parādās jau visagrākajās transkripcijās (dažādos grieķu variantos) un atkarīga no apzīmētās personas pastāvības. Tā izrādās situatīvi variējama. Būtiski šai sakarā tulkotājam ir šķirt tēva (vai mātes, mātes vārds gan šādā lietojumā parādās ievērojami retāk) personas vārdus no personas tēva vārdiem. Kā vienīgais kritērijs šeit var tikt lietota personas koncepts - ārpus valodas referents.

Atbilstošie identitātes predikāti atspoguļojas PV gramatiskajā struktūrā, vārdarināšanas motivācijā. Parasti personas atšķirība izpaužas sociālā telpā, tādēļ bieži šeit reproducējas sakari, kādos dotā persona ir ar citiem sociuma locekļiem. Tādēļ tik liela nozīme, lai precīzi izprastu un lietotu PV, ir kultūrtelpai, kurā PV pirmoreiz parādījušies un vārdošanas tradīcijām tajā.

1.6. BĪBELES PERSONVĀRDU ONOMASTISKĀ TELPA:

SISTĒMA, IZMAIŅAS UN INTEGRĀCIJA

Tāpat kā personas koncepts, arī tā valodiskā izpausme - PV modelis ir atšķirīgs dažādu valodu kopienām dažādos laikos. Bet, lai gan PV tiek darināts, izmantojot kādas vienas valodas elementus un likumus, to saprot plašāk nekā tikai šīs valodas ietvaros. PV tiek lietoti plašākā areālā - tos saprot vienas kultūras un pieredzes cilvēki, kaut arī tie lieto dažādus attiecīgā PV variantus.

Bībeles oriģināla tekstā PN variantiem un pārveidojumiem iespējami vairāki iemesli:

- pāreja no citas valodas ebreju vai grieķu valodā: tā, piem., ēģiptiešu izcelsmes ir tādi PV kā *Šišaks*, *Pinhass* vai *Merārijs*, persiešu - *Kīrs*, *Dārijs*, *Kserkss*;
- dialektālas atšķirības,
- kļūdas un gadījuma izruna vai rakstība: tā vārds *Reguēls* dažos tekstos ebreju burta samainījuma dēļ rakstīts ar D, samainot burtus vārdā *Jibleams*, iegūts *Bileams*;
- sagrozījumi - izteikti noraidošās attieksmes dēļ tas visvairāk attiecas uz elkdievībām - *Marduks* un *Merodaks*; taču sastopami arī sagrozījumi kā kriptogrammas;
- ģeogrāfiski vēsturiskās situācijas nomaiņas rezultātā, piem., ebreju vārds *Jošua* grieķu valodas telpā ir *Jēzus* vai arī *Jasons*.

Tulkojumos PV pakļauti vēl plašākām fonētiski-morfoloģiskajām variācijām un citas sistēmas spaidiem. Tieši izmaiņas un varianti Bībeles PV latviskajā mantojumā ir šī darba tēma, bet tam nepieciešams aprakstīt plašāku sfēru, kas ietvertu šo PV cilmi un iespējamās ietekmes avotus latviskajiem variantiem. Krievu valodniecībā tiek lietots īpašs apzīmējums - onomastiskā telpa⁷⁶.

⁷⁶ Toporovs, 1962., Superanska 1973., 1986.

Onomastiskā telpa ir konceptuāla telpa. Tā nav ne ģeogrāfiski, ne temporāli, ne valodiski saistīta. Tā apvieno vienā valodā lietotus ĪV, kuru cilme un ģeogrāfiski temporālā piesaiste var būt ļoti dažāda. Par Bībeles onomastisko telpu šajā darbā uzskatīta vairāku valodu integrēta struktūra, no kurām katrai ir savi PV vārddarināšanas modeļi un izplatība laikā un telpā.

Bībeles onomastiskā telpa izveidojusies garākā laika posmā un, mijiedarbojoties dažādām valodām un kultūrām. Bībelē pavisam vārdā sauktas vairāk kā 3000 personas, no kurām tikai 170 ir sievietes. Lielākā daļa vārdā saukto personu ir ebreji, ir tikai ap 500 cittautiešu. Tā kā Bībeles PV tradīcijas izveidē svarīgākā loma bijusi abām oriģinālvalodām - senebreju un sengrieķu -, kā arī latīņu valodai, turpmāk tiks atsevišķi aplūkotas šo tautu un valodu PV sistēma un struktūra. Līdzās tam uzmanība tiks pievērsta arī latviešu valodas kā tulkojuma valodas PV sistēmai un tās vēsturei.

Senajā Izraēlā bērns savu vārdu ieguva uzreiz pēc savas piedzimšanas un no mātes, vēlāk no tēva vai, ārkārtējos apstākļos, arī no kāda ģimenei nepiederoša cilvēka. Bībelē vārdu bieži vien dod Dievs pats. Parasti izšķir diva veida - apzīmējušo un teikuma PV⁷⁷, kas savukārt tālāk iedalās teoforos un profānos. Apzīmējošie PV tiek piešķirti personai uz konceptu līdzības pamata. Tie ir viegli tulkojami un dažkārt to autors vai tulkotājs parindēs vai pašā tekstā arī darījis.

Profānie apzīmējošie PV pārņemti no dzīvnieku vai augu valsts (piem. *Debora* (ebr. bite) vai arī atveido kādas īpašības, ar ko asociējas persona (*Lābans* (ebr. baltais))).

⁷⁷ Par piederību noteikta laika PV slānim, kā arī kaimiņvalodu ietekmi ļauj spriest arī PV vārddarināšanas shēmas pētījumu rezultāti. Tā vecākie ebreju PV ir pirmsemitu vienkāršie PV, kas līdzīgi citām pirmatnējām PV sistēmām ir kādu ārējās pasaules objektu simbolisks attiecinājums uz personu, vai arī ģenētīsvienojumi. Šādi un līdzīgi vārdi vēl joprojām dominē ziemeļarābu literatūrā, savukārt citās arābu valodās drīz ieviesusies cita PV. Forma, teikumu PV, kuru vecākie paraugi (kas vēlāk dominē akadiešu PV sistēmā) bija nominālteikumi. Turpmāk radās verbālu teikumu saturoši PV. Vispirms pirmā sastāvdaļa bija nomens, tad verbforma, līdz izplatījās stabils variants verba perfekta forma + nomens. Šis modelis visspilgtāk atklājas fenīkiešu un pūniešu PV sistēmās, kas attīstījušās no kananajiešu sistēmas. Modelis ar teikumvārda verbu infinitīvā liecina par protoaramiešu slāni. No šīs valodas attīstījusies dienvidaramiešu valoda, kas pamazām saplūdusi ar dienvidarābu, austrumprotoaramiešu valoda Babilonijā un rietumaramiešu valoda, kas ir pamatā aramiešu un vecizraēlītu valodai, kas savā attīstības ceļā gan vēl ietekmējās no kananajiešu un aramiešu valodas. M.Nots, 1966.

Teoforie apzīmējošie PV nav pārāk bieži sastopami, bet dažkārt parādās (piem. *Obadja* (ebr. *JHVH kalps*)). Uzkrītoši maz sieviešu PV ir teofori. Teikuma PV var būt nomināli un verbāli:

teofora daļa + perfekts: *Netanēls* un apgrieztā veidā *Elnatans* (ebr. *Dievs ir devis*);

teofora daļa + appellatīvs: *Joēls* (ebr. *JHVH ir Dievs*)

teofora daļa + imperfekts: šī ir vissarežģītāk tulkojamā formula - tiem varētu būt jusīviska, resp. vēlējuma izteiksmes nozīme, bet domājams, ka vismaz agrīnajā tradīcijā tiem bija indikatīva nozīme: *Jojakīms un Eljakīms* (ebr. *JHVH (Dievs) (atkal) apliecinājis*). Profānie teikumu PV atspoguļo jaundzimušā nozīmi dzimtai un to lietojumu samērā grūti šķirt. Dieva vārda vietā var parādīties dažādi citi komponenti - *Ab* - (ebr. tēvs) *Abimeleks* (ebr. *mans Tēvs ir ķēniņš*), *Ah*- (ebr. brālis) *Ahitubs* (ebr. *mans brālis ir labs*), *Meleh* - (ebr. ķēniņš) *Melhisedehs* (ebr. *mans ķēniņš ir taisns*).

Jāmin arī saīsinātās formas, kas patstāvīgi parādās Bībeles tekstā kā *Miha* no *Mihaels* (ebr. *kas ir kā Dievs?*), vai *Mihaja* (ebr. *kas ir kā JHWH?*)

Šādi PV izsaka tikai piesaisti. Bieži šādiem vārdiem ir pievārda vai otra vārda loma. Pēc trīnīdas laikmetā vispirms ārzemēs, tad arī pašā dzimtenē ebreji sāka dot bērniem tēva vārdus pēc mātes līnijas. Šajā laikā parādās arī ievērojami vairāk citvalodu (visbiežāk aramiešu) cilmes PV. Helēniskajā un Romas kundzības laikmetā parasti ebreju vārdu vai nu tulkoja (grieķiskoja) vai arī tam līdzās lietoja citu grieķisku vai latīnisku vārdu. Laikmetu un valdošo kultūru biežās nomaiņas dēļ interesants Bībeles onomastikas fenomens ir vārdu nomaiņa. To VD veic JHVH, ja persona nonāk citā stāvoklī pret Dievu, piemēram, *Jēkabs* - *Izraēls*, JD - *Jēzus*, piem., *Pēteris* - *Sīmanis*, bet arī citvalodīgs valdnieks, ja persona sāk savu dzīvi gluži svešā vidē. Jaunais vārds liecina, par jauno atkarību un īpašuma attieksmēm, un tas signalizē par kaut ko jaunu pašā personā.

Senajā Grieķijā cilvēkiem parasti tika dots tikai viens vārds. Vārdu jaunpiedzimušajam varēja brīvi izvēlēties, ja neskaita dažas normveidojošas parašas, piem., vectēva vārda piesaisti vai arī bērnam vēlamo īpašību ietveršanu vārdā. Tā vārdi ar - *στενος* liecina par ķermenisku spēku un vārdi ar - *φίλος* - par pieķeršanos, ar - *κλεος* (gr.slava) vien ir vairāk kā 200 vārdu. Vispār PV pārņemšana no apellatīviem, veidojot no viencelma vārdiem divcelma vārdus, ir raksturīga indoeiropiešu PV sistēmas parādība. Vēlāk iesakņojas saīsinājumi un deminutīvi no tiem. Visbiežāk grieķu valodā tiek lietots individualizejošais piedēklis ar - *-ων, Σιμων*, bet sieviešu vārdiem - *αινα, -ω*; pamazināmie sufiksi grieķu valodā ir ar - *σκ-, -χ-, ιον* (siev. dz., vīr. dz. ar tendenci pāriet - *ιος, ιων*). Kā visām indoeiropiešu valodām arī grieķu svarīgs saīsināto PV formu veidošanas elements ir saknes pēdējā līdzskaņa dubultošanās pirms sufiksa. Svarīgākie grieķu vārdu avoti ir: dzimšanas dienu vai svētku nosaukumi - *Τεταρτος* - tautu un vietu vārdi - *Ναξιος* -, kas brīvajiem cilvēkiem tiek lietoti atvasinājumā, bet vergiem bieži tīrā formā - *Φρυξ* - , kā arī no dzīvnieku un augu valsts vai dažiem abstraktiem nosaukumiem. Arī grieķu PV - gan ievērojami retāk kā ebreju - vidū sastopami teofori PV . Piem., bērna kā dievu dāvanas konstatējums - *Herodots* (gr.Hēras dotais).

Atšķirības vārdu došanā Senajā Grieķijā pastāv starp brīvajiem un vergiem, sievietēm - pilsoniskas un nepilsoniskas izcelsmes.

Sieviešu vārdu īpatnība ir pilnie vārdi un to deminutīvi visās sociālajās grupās, kamēr īsie vārdi un to atvasinājumi parādās vispirms verdzenēm un hetērām un tikai vēlāk brīvajām sievietēm. Salīdzinoši sieviešu vārdu mazāk arī Bībelē (JD, vēstulēs).

Pamazām nostiprinoties noteiktam PV krājumam, PV tika izvēlēti no tā un, lai atšķirtu personas ar vienu vārdu, individuālajam vārdam tika piešķirts tēva vārds vai arī vietvārds. Dažādos laikmetos šeit prioritātes bijušas dažādas. 5.gs., piem., tradicionālo tēva vārdu

oficiālos dokumentos nomainīja vietvārds, bet 4.gs. tika lietoti abi. Tomēr šie likumi skar tikai normēto rakstisko jomu. Kā PV grieķiskajā pasaulē tika uztverts tikai viens vārds.

Romiešu sistēma un tradīcijas ir visai atšķirīga. Te klasiskā forma ir trīsdaļīgs, salikts PV, kas sastāv no priekšvārda (*praenomen*, to skaits laika gaitā samazinās), dzimtas vārda (*nomen gentilica*, *nomen*) un pievārda (pazīšanās vārda - *cognomen*). Pēdējais, iespējams, radies no iesaukas, tātad radies virtuāli sabiedriskajās attieksmēs un dzīves laikā. Daudzās ģimenēs šo pievārdu nelietoja un atsevišķos laikmetos nerakstīja arī oficiālos dokumentos. Obligāti romiešiem tāpat kā jau ap 5000.g.pr. Kr. etruskiem bijuši divi vārdi - vecāku izvēlēts vārds (iespējams, implicējot vēlamas īpašības) un uzvārds (reprezentējot piesaisti ģimenei, t.i. tēvam).

Vecākais un populārākais romiešu dzimtas vārda atvasinājums ir (indoeiropiešu *-io-* celmu adjektīvi) ar *-ius*, vai arī atvasinājumi (no vietvārdiem) ar *-anus*, *-inus*, kas savukārt ar *-ius* var iegūt paplašinājumu. Dzimtas vārdi romiešiem laikam atvasināti no kādreiz patstāvīgiem vārdiem (priekšvārda un pievārda); tie bieži ir nelatīniski aizguvumi (viencilma, atšķirībā no ide. pierastajām divcelmu formām). Tā daudzi vārdi ar *-as* ir umbru cilmes, ar *-a(v)us* (*-a(v)ius*) - pelagniešu, vārdi ar *-na/-erna*, *-en(n)a*, *-in(n)a* (*-nius*, *-en(n)ius*, *-in(n)ius*, *en(n)us*, *-in(n)us* - etruskuvārdi. Tika daži PV ar *-ennius*, *-inius* liecina par latīnisku cilmi. Dažādi etrusku vārdi vēlāk latinizēti arī ar galotni *-us*.

Latīņu PV Bībelē pirmoreiz parādās grieķu tekstā. Tā kā laikā, kad tas tapis, latīņu valodai bija valsts oficiālās valodas statuss, tad, iespējams, arī pārējiem Bībeles PV šajā laikā bija jau zināmas latinizētās formas - tapa pirmie tulkojumi latīniski. Katoļu baznīcā vēl šodien latīņu tulkojums ir oficiālais Baznīcas teksts, lai gan lasīti dažādās valstīs tiek atbilstošie nacionālie teksti. Savukārt protestantiskajās baznīcās par oficiāliem tiek atzīti arī modernie tulkojumi nacionālajās valodās, kas tapuši, izmantojot Erasma drukāto

Bībeli un Lutera tulkojumu. Nenoliedzama ir šo tulkojumu nozīme nacionālo valodu normu unifikācijā. Rediģējumu un uzlabojumu vēsture sniedz ieskatu literārās valodas formēšanās procesā un attīstībā.

Arī latviešu literārās valodas izveidē Bībeles tulkojumam bijusi liela nozīme. Principiāli no oriģināliem tapuši 2 tulkojumi un šobrīd top trešais. Visi pilnas Bībeles izdevumi ir protestantu. Taču katoļiem ir savdabīgs JD tulkojums no Vulgātas, kā arī latgaliski - Dr. Th. Aloizija Broka tulkojums no grieķu valodas. Tulkojumi pieejami visu konfesiju pārstāvjiem un aktuālais tulkojums būs starpkonfesionāli akceptēts. Šajā darbā izmantotas 7 Glikas Bībeles redakcijas, Londonā 1965.g. izdots tulkojums, katoļu M.Strelēvica tulkojums un - salīdzinājumam - daži citi teksti, piemēram, tie, kas izdoti pirms pilnas Bībeles izdevuma⁷⁸.

⁷⁸ Pirmie Bībeles tekstu tulkojumi latviešu valodā saglabājušies no 16.gs. Tie rāda jau samēra izstrādātu terminoloģiju, kas liecina par zināmu tradīciju. Pirmie pilnu grāmatu tulkojumi parādījās tikai 17.gs., tie bija G.Manceļa (1593.-1654.) "Zālamana sakāmi vārdi"(1638.), "Ziraka gudrības grāmata", Geceļa (1615.-1670.) tulkojumi vēl pirmsmanceļa tradīcijā. Bet jau 1662.g. Livonijas ģenerālsuperintendants J. Geceļis Zviedrijas karalīnei Hedvigai Eleonorai iesūtīja ziņojumu par savu nodomu organizēt Bībeles tulkošanu latviski un igauņiski. Tas bija laiks, kad modernie Bībeles tulkojumi radās visās jaunajās Eiropas tautību valodās. Tomēr tikai 1664. gadā sinode uzdod 10 mācītājiem pārtulkot katram kā paraugu 14 - 18 dziesmas no Dāvida dziesmām. Tajā pašā laikā J. Reiters (1632.-1697.) jau izdod Mateja evaņģēliju savā tulkojumā. Diemžēl Reiters savu uzskatu, tai skaitā valodniecisko, nav pieņemama kandidatūra, tādēļ viņš pat netiek iekļauts iespējamo tulkotāju sarakstā, bet tiek atcelts no Raunas mācītāja amata un dodas trimdā. Geceļis pats tai pašā gadā kļūst par bīskapu Abo pilsētā Zviedrijā. Tā tulkošanas nodoms paliek nerealizēts. Reiters vēlreiz atgriežas pie tā 1673.g., gubernatora F.fon Terzena uzdevumā ķeroties pie JD tulkošanas un 1675.g. iznāk viņa "Tulkojuma paraugs" ipatnējā rakstībā (garie patskaņi divkāršoti (aa), mikstinātie līdzskaņi ar *i* u.c.), kas atšķirīga gan no Manceļa, gan no Firekera rakstības sistēmas (pēdējā vēlāk ietekmējusi Glikas Bībeles tulkojumu). Iespējams, ka Glikam bijis zināms šis tulkojums, taču, kā to pierāda B. Jēgers (grām. Reiters J. Tulkojuma paraugs. Skokholma, 1975.) Reitera tulkojums Glikas Bībeli nav ietekmējis.

1675. g. Latvijā pirmoreiz ierodas pirmās Bībeles virsredaktors, Vidzemes ģenerālsuperintendants J. Fišers (sen.) (1633.-1705.) un tulkotājs Ernsts Glikas. 1680.g., pēc tam, kad Vācijā papildus studējis Bībeles oriģinālvalodas, Glikas ķeras pie tulkojuma no ebreju un grieķu pirmavotiem (J.Straubergs (1943.) min vēl arī palīgu - Valmieras mācītāju Klemhenu). JD gatava jau 1683.g., bet to rediģē pēc Firekera-Adolfiļa gramatikas likumiem un tā iznāk 1685.g., 1689.g. visa Bībele (pie Vilkena 1500 eksemplāros, 2487 lpp., tā turpina iznākt līdz 1694.g.). Glikas Bībeles tulkojums pamatos saglabājies līdz mūsu gs. 30.gadiem, bet tika izdarītas arī būtiskas izmaiņas V. Šulcs (1989.) min 12 svarīgākās redakcijas. G. Šaurums (1935.) runā par 7 svarīgākajām, kas ņemtas pamatmateriālam šajā darbā. (Paralēli pilnai Bībelei turpināja iznākt arī JD, evaņģēliju un citu Bībeles tekstu tulkojuma varianti).

Par respektablāku, valodas ziņā viengabalaināku tiek uzskatīts 2. Bībeles izdevums 1739.g. Tā iniciators ir pazīstamais brāļu draudžu darbinieks L. Cincendorfs (1700.-1760.), kas to savukārt ierosina Vidzemes ģenerālsuperintendentam J.B.Fišeram (1684.-1744.), kas savukārt runā ar Kurzemes ģenerālsuperintendentu Grēvenu (1679.-1746.). Bībeli iespiež pie Hartunga Kēnigsbergā 8000 eksemplāros. Kopumā valodā galvenās izmaiņas ir tādas (A. Ozols, 1965.), ka atņemti liekie lielie sākuma burti, netiek šķirti gramatiskās homonimijas gadījumi, izņemot gravi adverbos tā, kā šā un partikula tiek šķirti no verba (*ir* un *irr*), ir arī izmaiņas leksikā un vārddarināšanā. Nākamais izdevums ir Rūjienas mācītāja G. Bergmaņa (1749. - 1814.) redakcija. Tas iznāk Leipcigā 1974.g.

Līdz nākamajam pilnīgajam Bībeles izdevumam tiek divreiz izdota JD - 1805.g. Neretas mācītājs Mēliha (1735.-1815.) tulkojumu Bībeles biedrība atzina par nederīgu un izņēma no apgrozības. Tā vieta iznāk mācītāju K.Hardera, K. Pegaus, P.Tidemaņa un G. Vinkelmaņa pārlabotā JD. P. Tidemanis (1766.-1822.) un J.R.Kēlers

Tulkotājam jārespektē ne vien oriģinālvalodu PV sistēmīpatnības, bet arī uztvērējvalodas (šajā gadījumā latviešu valodas) un tulkotāja mātes valodas (pirmie Bībeles latviešu tulkojumu autori bija vācieši un savā darbā balstījās uz ievērojamo Lutera Bībeles tulkojumu) PV lietošanas likumi un sistēma.

Kā liecina pirmie latviešu personvārdu avoti,⁷⁹ arī latviešu PV sistēma savos pirmsākumos balstās uz simbolu un alegoriju, daudz pārņemot no mitoloģijas (vēlāk šie vārdi varēja būt pievārda statusā līdzās kristīgajiem vārdiem) (*Gaile, Made*). No atvasinājumiem jāmin, pirmkārt, deminutīvi, arī kopbaltiskas cilmes - *Jounule, Dabrelis*, otrkārt, divcelmu vārdi ar kāda komponenta nozīmē ietvertu norādi uz varu vai gribas izpausmi: *Darbeslave* (Rig. Schuldbuch), *Varigribbe* ('Livonijas Indriķa hronika') *Miervaldis*, *Visvaldis* (pēdējie 2 vārdi ir, iespējams, kalki no krievu val. (K.Siliņš, 1990.), lai gan līdzīga sistēma pazīstama visiem indoeiropiešiem). Priekšvārdos vai palamās fiksētas arī cilvēku rakstura vai ārējā izskata īpatnības (*Garvēderis, Kurlamuša*). Avotu neprecizitātes dēļ grūti restaurēt stabilu PV sistēmu, kā arī noteikt patieso aizguvumu daudzumu un veidus tajā. Taču interesanti, ka jau 13.gs. Livonijas Indriķa hronikā minēts kāda latvieša vārds *Robeams*, kas liekas ņemts no Bībeles, vai arī lietots alegoriski.

13.-17.gs. notika latviešu tautas konsolidācijas process, nostabilizējās arī valoda, bet PV jomā arvien biežāk (sakarā ar

(1775.-1853.) rediģē 1825.g. izdevumu, kas ar Bībeles biedrības atbalstu iznāk vairākkārt 19.gs. 1. pusē: Helsinkos, Pēterburgā un 1845.g. Jelgavā pie Stefenhāgena. Valodas ziņā šo redakciju galvenokārt raksturo vārdu kārtības pārmaiņas. K.Ulmaņa (1793.-1871.) redakcijā 1854.g. Rīgā (vēlāk Ķelnē 1877.) iznāk pēdējais izdevums vecajā ģermāniskajā tradīcijā.

Arī nacionālās atmodas laikmetā interese par Bībeles tulkojumiem nemainās. Attiecīgi 1865. un 1868.g. parādās divi Pāvila Grāmatas Romiešiem varianti - J. Neikena (1826.-1868.)(Mag. XIII.2b.) un A. Bilenšteina (1826.-1907.)(Mag. XIV.1.b.). A. Bilenšteins vadīja darbu pie nākamajiem labojumiem (1877., pie Stefenhāgena), kas tomēr tiek atzīti par nepilnīgiem, kādēļ 1891. sinode pieņēma lēmumu par jaunu rediģēšanu, ko uzņemas mācītājs R. Auniņš. 1898.g. (JD - 1983.) gada izdevums ir pirmais izdevums bez dubultniekiem. Pēc tam R. Auniņš, koriģē arī Britu un Ārziemju Bībeles biedrības izdoto redakciju.

Par jaunu Bībeles tulkojumu no sengrieķu valodas bija iespējams runāt tikai pēc Latvijas Universitātes teoloģijas fakultātes dibināšanas. Tiek iecelta jauna emandācijas komisija - A. Mačulāns, K. Kundziņš, J. Rezevskis, G. Adamovičs, V. Maldonis, A. Mītilis, L. Bērziņš. Jau 1936.g. iznāk JD, bet VD tulkošanas darbu pārtrauc karš. Bībeles teksti turpina iznākt. Ievērojams notikums ir prelāta M. Strelēvica JD katoļu tulkojums no Vulgātas. Emandācijas komisijas darbība atsākas ASV, un sadarbojoties ar Eiropas latviešiem, iznāk 'trīmdas' Bībele - Londonā, 1965.g., kas ir līdz šim redzamākais Bībeles latviešu tulkojums.

⁷⁹ E. Blese, 1929.

kristietību kā maģisko valodu (svēto kā patronu - sargātāju vārdi) un vācisko lietvedību (iespējams daudzi līdzīgi skanoši vārdi tika attiecīgi piemēroti vācu valodas sistēmai)) parādījās vāciskas un bibliskas cilmes vārdi. Tā G. Manceļa "Phraseologia Lettica" (1638.) minēti ap 30 dažādi kristīgajā pasaulē pazīstamu PV latviskojumu, bet G.F.Stendera " "Lettisches Lexikon" (1789.) - 100. Uz Bībeles tulkošanas laiku 17.gs. latvieši vēstures avotos lielākoties līdzīgi vāciešiem fiksēti, saucoties vāciskotos bibliskas cilmes vārdos un vāciskotos latviskas cilmes pievārdos.

Pasaulīgā PV krājuma attīstībai ir tikai vājš sakars ar tiem variantiem, kas parādās Bībeles tulkojumu tekstos⁸⁰. Tomēr nevar noliegt to mijiedarbību sevišķi mutvārdu tradīcijā, kuru tagad unificētajā un ar citām kristīgās pasaules valodām salīdzinātajā rakstu formā izlasīt grūti. Mūsdienu latviešu valodā Bībeles PV pastāv dialektāli varianti, konfesiālas atšķirības un lietojuma atšķirības runā un rakstos.

Tulkotāja uzdevums PV sakarā izpaužas kā tā integrācija - process, kura rezultātā noteiktā valodas sistēmā radušās vienības iekļaujas citā valodas sistēmā.

Tulkotājam iespējams izvēlēties integrācijas pakāpi - lietot svešu vārdu (latv. val. parasti- iekļaujot substantīvu paradigmā), "aizgūt"- fonētiski (fonoloģiski) vai/un morfoloģiski adaptēt to vai arī aizvietot ar atbilstošu vārdu lokālajā valodas sistēmā.

Pirmais gadījums ir visnozīmīgākais asemantiskā līmenī - skaņu fiziskās īpatnības nes savu psihognomisko kodu. Bet tādējādi vārds nav pietiekami viegli uztverams un paliek svešs tulkojuma valodas runātājiem.

Otrajā variantā PV organiskāk iekļaujas uztvērējvalodas (šai gadījumā - latviešu valodas) sakaros un nes vislielāko, bet, iespējams, paralēlas nozīmes lādiņu. Piemēram, vārds *Jānis*, reti kuram parastam

⁸⁰Bībele daudzām tautām bijis ļoti populārs PV avots. Tomēr ne visi vārdi guvuši vienādu popularitāti. Tie vārdi, kas biežāk izmantoti, ievērojami ātrāk nostabilizējuši savu īpatno latvisko formu Bībeles tulkojumos.

latviešu valodas runātājam saistīsies ar ebr. *J(eho)hānān*, bet drīzāk ar latviešu mitoloģijas personu.

Kaut kādā pārmantojuma līmenī notiek pārslēgšanās un saplūšana - valodas pašas radošais spēks nosaka kā un kad tas notiks. Iespējams, ka vārds netiek integrēts visos valodas līmeņos. Šajā gadījumā tas parasti pakļauts sekundārai semantiskajai motivācijai, balstoties uztvērējvalodas leksiski semantiskajā (bet plašāk - kulturālajā materiālā).

Elementārais integrācijas līmenis ir svešā PV iekļaušana latviešu valodas sistēmā. Jāpiezīmē, ka neskatoties uz to, ka paralēli latviešu PV sistēmā bibliskas cilmes PV arvien vairāk latviskojās, Bībeles tekstos tiem vienmēr saglabāta pēc iespējas lielāka tuvība ar oriģinālvalodas skanējumu un darinājumu, cik to atļāvasi iekļaušana latviešu valodas sakaros.

Fonoloģiskajā līmenī problēma ir ebreju valodas skaņu atveidojums latviešu valodā. Šeit liela loma vēsturiski bijusi starpniekvalodām - grieķu, latīņu, vācu. Ne vienmēr iespējams atrast adekvātas skaņas, kas dažādu paraugu dēļ darīts nekonsekventi. Zīmīgi, ka attīstība notiek latviskošanas virzienā, bet sākot ar pagājušā gadsimta vidu - salīdzinot ar normām attiecīgajā valodas attīstības stadijā. Tad, piem., *Vilīps* top par *Filīpu*.

Problēmas saistītas arī ar to, ka Bībele tradicionāli saglabājusies rakstos, tādēļ vispirms izvirzās nevis jautājums par fonēmu atveidojumu, bet jautājums par skaņu atveidojumu grafētiskajā līmenī, kura vēlākā interpretācija skaniski rada papildus grūtības un variantus.

Latviešu valodā Bībeles personv^odu varianti darināti 3.gs. gaitā. Īsti integrējušies ir tikai samērā nedaudzi PV. Lielākā daļa PV atveides variantu katras jaunas tulkojuma redakcijas veidotājus nav apmierinājuši. Tādēļ Bībeles PV latviešu valodas apritē iegājuši ar bagātu variantu klāstu. Ne vienmēr attiecīgā PV variantu kopā iespējams atrast kādu vēsturisku attīstības ceļu. Lielākoties varināti raduši, lietojot dažādus atveides principus, neatkarīgi viens no otra.

Pirms sīkāk aplūkot Bībeles personvārdu atveidi latviešu valodā, variantu rašanās iemeslus un ietekmes avotus īsi jāplūko galvenie variantu tipi, jo šo variantu esamība uzskatāma par šķērsli Bībeles PV veiksmīgai integrācijai latviešu valodā.

Galvenās atšķirības starp dažādās Bībeles tulkojuma redakcijās sastopamajiem variantiem īsumā raksturojamas:

1. Vokālismā⁸¹:

1.1. Dažāda patskaņu kvalitāte:

ulo: *Zerubābels* (1965.) [C/Z]orobabels (1689.-1854., 1898., 1947.), [C]orubabels (1877.), kur grieķu val. Ζοροβαβελ, latīņu - Zorobabel, vācu - Zerubabel, ebr. - [zerubbābel] (M.e. 1:12,13), *Usija* (1965.), [Oc/z][ija/ius](citur latv.val.), kur grieķu val. Οζίας, latīņu val. Ozias, vācu val. Uzia (M.e.1:8,9), ebr. - [uzzijja]

ile: *Jesaja* (1965.), *Isaja* (1947.), vecākos tulkojumos - *Ezaijas* (Glika visās red.), *Izaias* (G.Elgera), kur grieķu val. Ησαιας, latīņu val. *Esaia*, vācu val. *Jesaja*, ebr. - [jesaja];

Imanuēls (1965.), *Emmanuēls* (1947.), *Emmanuels* (Glika trad.), kur grieķu val. Εμμανουηλ, latīņu val. *Emmanuhel*, vācu - *Immanuel*, ebr. [immanuēl].

ela: *Metuzāls* (1965.), *Matuzals* (1947.), *Metuzal[s/as]* (Glika trad.), kur grieķu - Μαθουσαλας, latīņu - *Mathusala*, vācu - *Methusalah*.

1.2. Ievērojamas atšķirības dažādos latviešu tulkojumos ir patskaņu garuma apzīmēšanā. Netipiskāki ir pirmajos Bībeles tulkojuma gadsimtos lietoti garuma apzīmējumi tādos gadījumos kā *Mahria*, *Toms*, *Mozus*. Savdabīgi principi (liekot garumzīmi arī uz o) lietoti M. Strelēvica tulkojumā (1947.), kur ar garumzīmi apzīmēti grieķu valodas garumi. Ņemot vērā latviešu valodas īpatnības, nav

⁸¹Atšķirības ebreju PV transkripcijās dažādās valodās izskaidro fakts, ka konsonantu rakstam tikai mazorētu darbības periodā radies vienots skaniskais variants punktuācijā. P. Kāle (Masoreten des Westens. II Texte und Untersuchungen zur vormasoretischer Grammatik des Hebraischen. Hrsg. von P. Kahle. Stuttgart, 1927./1930. 422.lpp.) uzskata, ka sākotnēji mazorēti fiksējuši sev pazīstamo izrunu, bet ar laiku piemērojuši punktuāciju gramatikas sistēmai. Liturģijas mērķiem VD tekstam eksistē papildus fonētisko zīmju sistēma.

iespējams saglabāt visus oriģinālvalodu garumus. Tomēr būtu vēlams saglabāt garumu vai īsumu visos vienas morfēmas lietojumos, kā, piemēram, *Ēl* - lietojumā ar garo *ē* (tur, kur ebr. *cerē*) vai izskaņās ar *-īm*, *-īn* (kur ebr. *širek +jod*).

1.3. Heterozilbiskā patskaņu sadurē:

1.3.1. Saknēs vecākajos tekstos lietots divpunkts virs otrās skaņas: *Naums* (Lk 3;25), *Eliuds* (Mk. 1;14,15), *Aerons* (Lk. 1;15), bet vēlāk iesakņojušies ar iespraustu *h*⁸²(*Nahums*(1947.)), *Ēlihuds* (1965.), iespraustu patskani pēc jotas konsonanta funkcijā (saglabājot zilbju skaitu) (*Kajafa* (1965.)), vai pagarinātu otro patskani (*Ēliūds* (1947.)), vai savelkot garā patskani vai divskani (*Naums* (1965.)), *Ār[o/’o]ns* (1947.,1965.)).*Eliakims* (Glika tradīcijā) - *Eljakims* (1965.) - *Eliakīms* (1947.).

1.3.2.Izskanās, kur vārda celms beidzas ar patskani, pirms galotnes sākot ar pagājušā gadsimta otro pusi konsekventi parādās iesprausts *j*⁸³- *Maria/Marija*, *Mateus / Matejus/Matejs*. Ja vārda celms beidzas ar diftongu, tad tā otrais komponents dažādos tekstos parādās transkribēts gan kā konsonants, gan kā vokālis : *Andreis* (1739.-1825.), *Andrejs* (citur), kamēr G. Elgeram, piem., *Andres*, *Ragaus* (1965.), *Reu*⁸⁴ (1947.), *Ragaws* (Gl. trad.) (Lk 3:35).

1.4. Joprojām aktuāls ir grieķu val. divskaņu variējums latviešu tekstos: *Ainejs / Enejs* (Apd 9,33.34).

2. Konsonantisma atveidē galvenās grūtības ir

2.1. latviešu valodā pirmo Bībeles tekstu tulkošanas laikā vēl neeksistējošās fonēmas *f* un *h*. Risinājums ir tradicionāls: *f*>*p* vai *w*:

⁸² No četriem ebreju raksta guturālajiem konsonantiem pašreiz latiniskajās transkripcijās konsekventi netiek atspoguļots *alef* un *ajin* (izņemot gadījumus, kur tas ieviesies tradīcijā kā sensemitu *rajin*), kā arī *he* vārda beigās. Vārda sākumā un vidū tas tāpat kā *het* atspoguļojams ar *h*.

⁸³ Savienojumos ar *jod* jāievēro, ka tautosillabiskā pozīcijā tas pagarina [*i*] un [*e*], bet ar pārējiem patskaņiem veido divskaņus, pie tam *patah+jod+širek* = *-aji-*, *jod* ar *dagešu*= *j*, *jod+kamec+he* = *-aji-*, *širek+dubullots jod+kamec+he*= *ija*; *j* jāiesprauž arī sengrieķu PV beidzoties ar patskani, bet, tam beidzoties ar jot saturošu divskani, tā pirms latviskās galotnes konsonantizējas.

Kleowas(1689.-1877.), *Kleop[s/as]* (1877.-1965.), *Kleofass* (1947.)(Lk 24,18),

h > *h[ch],g,k,ķ*: *Carugs* (GL), *Sarugs* (1947.), *Seruchs* (1965.), Lk3,35), *Melkias* (1689.), *Melķias* (1739.-1877.), *Melkus* (1877.), *Melķus* (1898.), *Melchijs* (20.gs.) (Lk 6,5)

h vecākajās redakcijās neparādās tur, kur grieķu valodā vārda sākumā ir stiprā dvesma. Grafēmu *h* un *ch* lietošanā nav konsekvences⁸⁵.

2.2. Grieķu, latīņu un vācu valodu rakstu un izrunas tradīciju ietekmē konsekvences nav arī *s/z un z/c*⁸⁶ lietojumā

-vārda sākumā: *Cebedejs* (1965.), *Zebedējs* (1947.), kur grieķu - *Ζεβεδαιος*, latīņu - *Zebedaeus*;

Cebaots (1965.), *Zebaoth* (GL), *Sabaots* (1947.), kur latīņu *Sabaoth*, gr. *Σαβαωθ* no ebr.[*cebāot*];

Zalamans (LU), *Salamans* (GL, 1965), kur lat. *Salomon*, gr. *Σολομων*, ebr. [*šlomo*]

- vidū: *Hecrons* (1965), *Ezrons* (GL), *Esrons* (1947.), Vulg *Hesron*, ebr [*hecron*]

- celma izskaņā, sadūrē ar galotni *s*: *Akac* (1689.-1877., kā arī iepriekš izdotajos tekstos), *Akas* (1898.), *Achazs* (1947.), *Ahass* (1965.) - kur grieķu v. - *Αχαζ*, citur *Aχας*, latīņu - *Achaz*;

2.3. Ebreju valodas ietekmē bieži sastopama variācija ir arī *š/s*⁸⁷, resp. *Šealiēls* (1965.), *Salatiēls* (1947.), *Zalatieels* (Gl., kur grieķu v. *Σαλαθιηλ*, latīņu - *Salathiel*;

(*Jehošafats*) *Jošafats* (1965.), *Jozawats* (Gl.tr.), *Jozafats* (1947.), kur grieķu *Ιωσαφατ*, latīņu *Iosaphat*.

⁸⁵ Sk. iepriekšējo parīndi. Kā *h* latviešu transkripcijā jāatspoguļo arī ebreju *kaf* (bez *dageš* zīmes) vārda saknes vidū un beigās, grieķu [*x*] un stiprā dvesma.

⁸⁶ Ar [*c*] latviešu tekstos būtu atveidojams tikai ebreju *cadē*, grieķu *kapa* vēlams saglabāt kā [*k*]); ar [*z*] - ebreju *zain* un grieķu *zeta*, ar [*s*] - ebreju *sin* un *sameh* un grieķu *sigma*.

⁸⁷ Ar [*š*] latviešu tekstos jāatveido ebreju *šin* skaņa. Lai gan šeit (skaniskās) tradīcijas ietekme saglabājama tādiem mitonīmiem kā *Zalamans* vai *Sauls*.

2.4. Līdz pagājušā gadsimta beigām viena no galvenajām ortogrāfijas problēmām bija līdzskaņu dubultošana. Pašreizējā ortogrāfijā ne grieķu, ne ebreju līdzskaņu dubultojumi nav jāatveido, izņemot *mm*, *nn*, *ll*, *rr*, vai arī divu sakņu sadurā.

3. Morfoloģiskajā jeb morfemātiskajā līmenī visas Bībeles pirmais tulkojums deva lielu ieguldījumu. Pirms tam personvārdu locījumu formas nereti tika lietotas pēc latīņu valodas parauga. Galvenās grūtības saistās ar vārda celma noteikšanu, jo daudzi vārdi jau grieķu tekstos lietoti samērā nekoncekventi, bez tam bieži kādā citā locījuma formā. Īpaši latviski atvasinājumi visā Bībeles tulkošanas vēsturē sastopami visai nedaudz, gandrīz kā izņēmumus var minēt *Madaļa* no *Magdalena*, vai *Stepiņš* no *Stefans*. Toties mūsdienu latviešu PV krājumā Bībeles PV lokalizējumiem un atvasinājumiem ir liela loma.

Morfoloģijā galvenās grūtības saistās ar pareizu celma noteikšanu un adekvāta atrašanu latviešu valodas sistēmā. Bieži liela nozīme iepretim ebreju un grieķu oriģinālam bijusi latīņu variantam. Senākie varianti piedāvā plašu un nekoncekventu variantu skaitu, kas mūsdienās parādās galvenokārt diva veida atšķirībās:

- (a) starp vīr. dz. -o-, -u- un -a- celmiem (*Elima* (1965.) / *Elims* (1947.), grieķu - *Ελυμας*; *Jeremijus*, *Jeremijas*, *Jeremija* (GL)),
- (b) starp tīrajiem celmiem un celmiem, kas satur grieķu valodas sigmatisko nominatīvu (kā *Jūdass* vai *Annass*).

Pēdējo tulkojumu autori maksimāli izvairījušies no -u- celmu lietošanas, kas agrāk latīņu un vācu val. ietekmē bija visai izplatīti (*Pilatus*/ *Pilāts*), bet, ja pirms galotnes ir -i-, tad tie tiek atvasināti ar izskaņu -ijs.

Svešie vīr. dz. -i- celmu vārdi mūsdienu adaptācijā tiek koncekventi atvasināti ar izskaņu -ijs (*ijs*): *Adijs* (1965.), *Adijs* (Gl. trad., 1947.), kādreiz (1877., 1898) - *Adda*. Šī izskaņa ir produktīvākā

vārddarināšanas (adaptācijas) iespēja Bībeles personvārdiem latviešu valodā.

PV latviskošanas vēsture Bībeles tulkojumos cieši saistīta ar ārpus valodas faktoriem, bet protams balstās tajās valodas likumībās, kas izkristalizējušās Bībeles kā sakrāla teksta pārmantošanas vēsturē.

Valodnieciskā aspektā latviešu valodā izmantotie atveides pamatprincipi, to atšķirības, kā arī tradicionālo Bībeles PV latviešu formu atbilstība sīkāk tiks aplūkota darba nākamajā daļā.

2. BĪBELES PERSONVĀRDU ADAPTĀCIJA LATVIEŠU VALODĀ

Ja iepriekšējās darba daļas uzdevums bija sniegt teorētisku aprakstu par PV statusu valodā un Bībeles PV vietu laiku un valodu kontinuumā, tad šī daļa sniegs konkrētu Bībeles PV atveides variantu aprakstu. Kā jau minēts, tā kā personvārds pamatā nav tulkojams, Bībeles tulkotājiem nācās vispirms izvēlēties starp latviešu valodas telpā jau pazīstamu lokalizētu variantu un pārņemtu vārdu ar precīzu skaņu pārnese, pēc tam to gramatizējot. Kā viena, tā otra pakāpe adaptācijas procesā tomēr tika piemērota attiecīgajam latviešu valodas attīstības stāvoklim. Tā kā PV nepiemīt cita nozīme kā persona, vienīgais kritērijs PV veiksmīgam pārnese bija tā ieviešanās lietošanā, lai apzīmētu attiecīgo personu. Tās formas, kuras tiek lietotas būtu uzskatāmas par tradicionālām un negrozāmām. Tomēr ļoti daudz personu Bībelē minētas tikai dažas reizes, tādēļ vienota PV ieviešanās vēl joprojām nav panākta. Šeit nākotnē izdarāmas korekcijas, ņemot vērā latviešu valodas skaņu sistēmas iegūto mobilitāti, literārās valodas normu nostiprināšanos un pieejamos jaunākos pētījumus par oriģināltekstiem un oriģinālvalodām.

Tā kā ebreju valodas skaņu sistēma būtiski atšķiras no latviešu valodas skaņu sistēmas, tad paralēli PV atveides varianti skaidrojami visbiežāk ar dažādiem ebreju un grieķu grafēmu izrunas paraugiem un šo skaņu atveides principiem latviešu rakstībā, kā arī ar latviešu valodas skaņu sistēmas attīstību.

2.1. SKAŅU SISTĒMA

2.1.1. VOKĀLISMS

Ebreju konsonantu rakstībā vokālisms sākotnēji netiek parādīts vispār (izņemot *alef*, *ajin*, *jod* un *vav* potenciāli vokāliskos lietojumus). Masorētu izveidotā vokālisma atveides sistēma atbilst relatīvi vēlākam ebreju valodas attīstības līmenim, un jāņem vērā, ka Bībeles tekstu kopumā aplūkojamais vokālisma materiāls ir pastāvīgā attīstībā.

Masorēti vokālisma atveidošanai izmantoja divas sistēmas - vaļējām un slēgtām zilbēm. Bez tam ir vēl ultra īsās skaņas, ko apzīmē ar *šva* un tā kombinācijām ar tembru nosakošajām patskaņu zīmēm, bet tās nevar uzskatīt par kvalitatīvi atšķirīgām skaņām.

Vokālisma sistēmā atvērtās zilbēs sastopamas 6 skaņas; 3 no tām ir labiālas - [a], [o], [u] un 3 - nelabiālas - [a], [e], [i], pie tam labiālais [a] variants parasti transkripcijās netiek atspoguļots, bet [e] realizējas divos variantos [e] un [e̞]. Slēgtās zilbēs (izņemot akcentētās beigu zilbes, kuras slēdz viens konsonants, aiz kura vēsturiski zudis vokālis) sastopamas 3 fonēmas - [a], [i] (kas realizējas kā [i] vai [e] neuzsvērtās zilbēs), un [u] (kas realizējas kā [o], [u] un [ū] neuzsvērtās zilbēs un kā [o] uzsvērtās zilbēs). Bez tam ir četri ebreju burti, kas atkarībā no pozīcijas var vokalizēties - *alef* - atvērtās zilbēs pēc akcentētas [a] skaņas, *he* - beigu zilbēs pēc akcentētām [a] un [e], *vav* atvērtās beigu zilbēs un vārda vidū pēc [u] un akcentētā divskanī [au]; *jod* atvērtās beigu zilbēs pēc [i] un akcentētā divskanī [ai]⁸⁸.

Latviešu valodā Bībeles PV vokālisma kvalitāte atveidota samērā precīzi, pastāvot zināmai grieķu, latīņu un vācu transkripciju ietekmei. Piemēram, *Faleks* (Lk 3,25, 1965), kas grieķu transkripcijā JD oriģinālā parādās formā *Φαλεκ* (Vulg - *Phalec*), apzīmē personu,

⁸⁸Strus A. Nomen - Omen. Analecta Biblica 80. Rome. Biblical Institute Press, 1978, 30.lpp.

kas minēta arī VD (1Moz 10,25), taču tur - formā *Pelegs* no ebr. [*peleg*].

Pamatā personvārda skaņu atveide ir saskaņā ar Eiropas tradīciju, kas balstās uz Vulgātas latīnisko transkripciju. Taču Gliks, kas seko Luteram un daudz vairāk tieši balstās uz oriģinālvalodu, daudzviet lieto citu variantu. Izruna veidojas pēc vācu valodas parauga. Taču ne latīņu, ne vācu valodā skaņu garumi atzīmēti netiek.

2.1.1.1. Tādējādi mūsdienās, pārlūkojot Bībeles personvārdu klāstu latviešu valodā aktuāls ir jautājums par patskaņu kvantitāti. Latviešu valodā ar garajiem patskaņiem būtu jāapzīmē visi ebreju valodas garumi, respektīvi tie, kas apzīmēti ar *kāmec*, *cere*, *hirek+jod*, *holem* un *šurek*⁸⁹ un grieķu valodas garās skaņas *α, η, ι, υ, ου, ω*⁹⁰. Izņēmumi varētu būt tikai šādos gadījumos:

1) ja garam patskanim seko otrs garš patskanis:

Jahasiēls (1965) - *Jeasiels* (GL), ebr [*jahazīēl*]

Mišaēls (1965) - *Mišaels* (GL), ebr [*mīšāēl*]

2) vārda celma izskaņā:

Gedalja (1965, GL) - ebr [*gedaljā*]

Lecha (1965), *Lekus*, *Leka* (GL) - ebr [*lēhā*]

Benīnus (1965), *Beninus* (GL) - ebr [*benīnū*]

Vecākajos Bībeles tulkojumos PV patskaņu garumi atspoguļoti visai haotiski vai vispār nav atspoguļoti, mūsu gadsimta tulkojumos garumzīme lietota biežāk, taču vērojama tendence divzīlību vārdos nelietot to vairāk kā vienu reizi:

⁸⁹ pēc 12. gs gramatiķa I. Kimhija sistēmas.

⁹⁰ Uzskatu, ka burta *ō* lietojums latviešu rakstos (sevišķi svešu valodu vārdu atveidē) būtu lietderīgs, taču šis princips varētu tikt uzskatīts par likumu tikai pēc tam, kad arī fonēmai [uo] ir atsevišķa grafēma.

Hirāms (1965), Ihrams, Irams (GL), ebr [hīrām]

Lābans (1965), Lābans (GL), ebr [lābān]

Ulāms (1965), Ulams (GL), ebr [ūlām]

Garumzīme bieži netiek likta arī vienzilbes vārdos:

Bels (1965, GL), ebr [bēl],

Gers (1965, GL), ebr ['ēr]

Ūcs vai Ucs (1965), Ucs (GL), ebr [ūc]

Garumzīmju lietotošanas principus dažādos tulkojumos gan grūti noteikt. Ir vairāki gadījumi, kad tās lietotas arī nepareizi, piemēram, 1965.gada tulkojumā bieži gara ir *El-* zilbe⁹¹ vārda sākumā, kur ebreju *hatef segol*:

Ēleāzārs (1965), kur ebr [elāzār].

Šī iemesla dēļ turpmākajā patskaņu atveides apskatā garo un īso patskaņu atveides īpatnības netiks aplūkotas atsevišķi.

2.1.1.2. Patskaņu kvalitāte pamatos atspoguļota samērā precīzi.

2.1.1.2.1. Burti *a;ā* latviešu Bībeles PV transkripcijā atbilst trīs ebreju skaņu apzīmējumiem:

1) *kāmec:*

Beracha (1965), Barakus (GL), ebr [brāhā],

2) *patah:*

Cochars (1965), Coars (GL), ebr [cohar],

⁹¹ "El" ir ebreju PV bieži sastopama sastāvdaļa, kas tulkojumā nozīmē "Dievs". Tuvāk par to sk. nodaļā par morfoloģijas īpatnībām.

3) hatef patah:

Abihus: Abihus (1965, GL), ebr [abihū],

4) Pamatā ar a atveidots arī grieķu α:

Andrejs: gr. Ανδρεας.

5) Bez tam latviešu tulkojumos sastop arī a lietojumus o vietā:

Oholiba (1965): Aaliba (GL), ebr. [oholiba], Vulg. Ooliba

Orpa (citur): Arpa (GL 1689-1854), ebr. [orpa], Vulg. Orpha

Osnapars (1965): Asnawars (GL), ebr. [osnapar], Vulg. Asenaphar

Šāda situācija izveidojusies, jo ar ebreju kāmec zīmi apzīmē divas fonēmas - garo [a:] un īso [o]. Kā īss [o] kamec lasāms slēgtās neuzsvērtās zilbēs, kā arī atvērtās zilbēs, ja seko zilbe ar hatef kamec, ko arī lasa kā [o]. Kā redzams no piemēriem, o vietā a ir pārsvarā Glika tradīcijas tekstos. Tur a lietojums dažkārt atbilst senākai (Vulgātas) transkripcijas tradīcijai (domājams gan, ka šāda situācija izveidojusies nejauši, jo Vulgātas variantā [a] skaņa ir šva nākamajā zilbē atšķirīga traktējuma dēļ).

6) Tradicionāls ir [a, ā] lietojums [e] vietā vārda sākumā:

Ābels: ebr [hebel], Vulg. Abel

Šāds lietojums izveidojies jau agrīnajās latīniskajās transkripcijās sakarā ar neskaidrībām ebreju raksta lasījumā. Augstāk minētajā piemērā redzamais PV uzskatāms par tradicionāli ieviesušos. Mazāk pazīstamu PV piemēri rāda, ka vecāki atveidojumi ar a 1965.gada tulkojumā nereti nomainīti e:

Etnijs (1965): Atnus (GL), ebr [etni], Vulg. Aathnai

Ezbajs (1965): Asbajs, Asbajus (GL), ebr [ezbai], Vulg. Azbai

Tomēr pat šajā tulkojumā a vai ā lietots e vietā arī tādos PV, kur šo lietojumu nevar uzskatīt par tradicionālu:

Ālišāma (1965, Jer 41,1), ebr [elišāmāa].

7)Glika tulkojuma redakcijās nereti īss *a* (acīmredzot, lai izvairītos no divām vienādām skaņām līdzās) parādās švā⁹² vietā pirms patskaņa nākamajā zilbē, sevišķi, ja tā sākas ar *alef*:

Adbeēls (var: *Adbels*, 1965): *Adbaels* (GL), ebr [adbeēl], Vulg. *Adbeel*

Beēra (1965): *Baerus*, *Baera* (GL), ebr [beērā], Vulg. *Beera*

Berāha (1965): *Barakus* (GL), ebr [berāhā], Vulg. *Baracha*

Pēdējais piemērs atkal liecina, ka šādām neprecizitātēm Bībeles PV ebreju skaņu atveidē ir gara vēsture un ka tās balstās grūtībās ar šī perioda ebreju rakstu ebreju fonētisko interpretāciju vispār⁹³.

8)Burts *ā* 1965.gada tulkojumā un Glikam (izvairoties no divām vienādām skaņām blakus) *e* nereti iesprausts arī vārdos, kur aiz [a] skaņas iepriekšējā zilbē seko *ajin +šva*. Salīdzinājums ar Vulgātu rāda, ka šāds *ajin* atveidojums ebreju PV pirmajās transkripcijās indoeiropiešu valodās ir pazīstams, taču tā pielietojums latviešu tulkojumos sastopams konsekvētāk:

Jaāla (1965), *Jaelus* (GL), ebr [ja'lā], Vulg. *Iaala*

Jaālams (1965), *Jaelams* (GL), ebr [ja'lām], Vulg. *Ialam*

9) Grieķu valodas transkribējumos [a] dažkārt iesprausts pēc patskaņa. Latviskojumā no grieķu valodas [a] līdzās patskanim var būt gan atveidots, gan zaudēts:

Izāks, *Izaks* (1965), *Izāks*, *Izāks* (1947), *Izaāks*, *Izaaks* (LU), *Isaaks*, *Ihsaaks* (GL), ebr [jichāk], gr *Ισαακ*

Jotāms (1965), *Jotams* (GL),

kur JD:

Jōatams, *Joatams* (1947), *Joatams* (GL), gr *Ιωαθαμ*, ebr [jōatām]

⁹² Ebreju zīme *šva* tiek lietota zem līdzskaņa zīmes, kas slēdz zilbi, norādot, ka patskanis neseko, bet tā tiek izrunāta kā ļoti īss, neskaidras kvalitātes patskanis, kas tuvs platai [e] skaņai šādos gadījumos: 1) vārda sākumā; 2) uzsākot jaunu zilbi: a)otrs pēc kārtas vārda vidū; b)pēc gara patskaņa iepriekšējā zilbē, c)zem līdzskaņa burtā ar stipro *dageš*, kas dubulto līdzskani.

⁹³ Steuernagel, Carl. Hebraische Grammatik.- Leipzig,1962. 36.lpp.

2.1.1.2.2. Burti e;ē PV latviešu tulkojumos atbilst:

1) ebreju šva (lai gan, sevišķi Glika dažādajās redakcijās izrunas ērtuma dēļ lietots tur, kur tas nav jāizrunā un nav lietots tur, kur būtu jāizrunā):

Ahjāns (1965): Akejans (GL), ebr [ahjān], Vulg. Ahin

Berija (1965): Brijus, Brius (GL), ebr [berija], Vulg. Beria

2) [e] kvalitātes ebreju skaņām, ko apzīmē ar "cerē", "segol" un "hatef segol", kā arī grieķu ε un η burtiem:

Garebs (1965, GL), ebr [gārēb], Vulg. Gareb

Regems (1965), Regems (GL), ebr [regem], Vulg. Regem

Ēliasafs (1965), Eliasaws (GL), ebr [eliāsāf], Vulg. Eliasaph

3) e un ē sastopams grieķu divskaņu vietā:

a) οι :

Fēba (1965), Weeba (GL), gr Φοιβη, Vulg. Phoebe

b) αι:

Epainets (1965), Epenets (GL), Epēnets (1947), gr Επαινετος, Vulg. Ephaenetus

arī atveidojot no grieķu valodas transkribēto Ιανναι

Janajs (1965), Jannus (GL), Janne [1947], Vulg. Iannae

Šo grieķu divskaņu atveide ar [e] un [e:] latīņu vēlinā antīkā laikmeta izunas ietekmē ieviesusies visās jaunajās Eiropas valodās, arī vācu un latviešu.

4) Burti e vai ē dažviet lietoti arī ebreju [a] kvalitātes skaņu vietā:

Anaks (1965), Eenaks, Enaks (GL), ebr [anāk],

Laāda (1965), Ledus (GL), ebr [la'ddā]

Geba (1965), *Gaba* (GL), ebr [gāba']

Malchišs (1965), *Melķisuus* (GL), ebr [malkī-šūa]

5) Grieķu transkripcijas ietekmē latviešu tulkojumos parādās *e* ebreju [i] vietā vārda sākumā:

Imanuels (citur): *Emanuēls* (1947), gr. *Εμμανουηλ*

Gideons (citur): *Ģedeöns* (1947), gr *Γεδεων*

6) *e* burts ebreju [i] skaņas vietā dažkārt likts Glika tulkojuma redakcijās:

Ikešs (1965), *Ekes*, *Eķes*, *Ikes*, *Iķes* (GL), ebr [ikkēš]

Mijamīns (1965, GL), *Mejamīns* (GL), ebr [mijjāmin]

7) Izvairoties no [h] skaņas atveidojuma Gliks un vēlāk viņa pēcteči likuši *e* burtu daudzviet, kur ebreju oriģinālā ir burti *he* vai *het*:

Nibhazs (1965), *Nibeas* (GL), ebr [nibhaz]

Lachmijs (1965), *Laems* (GL), ebr [lahmī]

8) Agrīno grieķu un latīņu transkripciju ietekmē *e* dažviet zaudēts:

Geuēls (1965), *Guels* (GL), ebr [geūēl], Vulg. *Guel*

Klopa (Jņ 19,25 -1965), *Kleopa* (LU), *Kleofass* (1947), *Kleowas* (GL), *Kleopas* (GL1877/98), gr *Κλωπας*

2.1.1.2.3. Burti [i;ī] Bībeles PV latviskojumos atbilst:

1) grieķu ι un υ:

Līdija (1965, GL), *Līdija* (1947), gr *Λυδία*, Vulg *Lydia*

2) ebreju *hirek* (gara skaņa - *hirek* + *jod*):

Abidāns, *Abidans* (1965, GL), ebr [abīdān]⁹⁴

⁹⁴ šeit i ir raksturīgs ebreju salikto PV saistījuma komponents, kas tradicionāli latviešu tekstos atspoguļots kā īsa skaņa, tādēļ arī šajā darbā akceptēts kā "ī".

3) *jod* vārda sākumā nereti radījies neskaidribs, to vokalizējot. Jau senās grieķu un latīņu transkripcijas šeit rāda svārstīgu atveidojumu. Pirms punktuācijās sistēmas ieviešanas patskaņu apzīmēšanai *jod* zīme līdzās [j] varējusi apzīmēt divus patskaņus - [i] un [e]⁹⁵. Tas atstājis savu iespaidu, arī pastāvot punktuācijai:

a) *i* un *e* latviešu atveides variantos mijas ar *je-*, kur ebreju [je], resp. šva zem *jod*:

Jesaja (1965), *Esaijus*, *Esaijas*, *Esaija* (GL), (*Ezr 8,19*) - *Jesajus*, *Jesajas*, *Jesaja* (GL), *JD - Isaias* (EG), *Esaias* (EuE), *Jezaja* (LU), *Isaja* (1947), ebr [ješ'jā; ješ'jāhū], gr. *Ἰσαίας*, Vulg. *Isaias*, *Esaias*, *Iesaias*.

b) *i,ī* latviešu atveides variantos mijas ar *-je*, kur ebreju [ji-], resp. hirek zem *jod*:

Iterāms (1965), *Jetreams* (GL), ebr [jiterām], Vulg. *Iethraam*
Isajs (1965), *Išajs* (LU), *Isajus*, *Jesse* (GL), ebr [jišai, jišaaajahu], gr. *Ἰεσσαί*, Vulg. *Isai*, *Iesse*.

4) Vārda vidū *i* lietojuma svārstības bieži saistītas ar *jod* vokāliskuma akceptu zilbju sadurē un ar to saistītajām izrunas grūtībām:

Ahjo (1965), *Aķijus* (GL), ebr [ahjo], Vulg. *Ahjo*,
Bedja (1965), *Bedijas*, *Bedija* (GL), ebr [bedjā], Vulg. *Badaias*,
Eljašibs, *Elijasibs*, *Eliāsibs* (GL), ebr [eljašib], Vulg. *Eliāsib*

5) Kā redzams no piemēriem, Glikā tulkojuma redakcijās, ja ebreju PV raksturīgais komponents *-ja* seko līdzskanī, pirms tā tiek iesprausts *i*:

Habacinja (1965), *Abazinijus*, *Abazinijas* (GL), ebr [habaccinja],
Vulg. *Habsania*
Gemarja (1965), *Gemarijus*, *Gemarijas*, *Gemarija* (GL), ebr [gemarja],
Vulg. *Gamarias*

⁹⁵ Steuernagel, Carl. Hebraische Grammatik.- Leipzig, 1962. 6.lpp.

6) i burts personvārdos ieviesies arī dažu citu patskaņu vietā:

a) u:

Jedutuns (1965), Jedutuns, Jedituns (GL), ebr [jedutūn], Vulg. Idithun

b) e:

Jeremots, Jerimots (1965), Jerimots, Jeremots (GL), ebr [jeremöt], Vulg Ierimoth

Sichems (1965), Sekems, Seķems, Siķems (GL), ebr [sehem], Vulg Sechem

c) o:

Mešillemots (1965), Mesillemots, Mesillamots, Mesillemits (GL), ebr [mešillēmöt], Vulg Mosollamoth

7) Pirms patskaņa burts [i] var būt izkritis:

Itiēls (1965), Itels (GL), ebr [itīēl]

2.1.1.2.4. Burts o:

1) atbilst ebreju kamec hatuf un holem un grieķu o un @:

Qno (1965), Qnus (GL), ebr [q̄nō],

lai gan sevišķi vecākajos tulkojumos, bet dažviet arī 1965.gada tulkojumā vērojama daļēja tendence izvairīties no nelatviskajām [o] un [ö] skaņām:

- vārda sākumā:

Hofra (1965), Awrus, Ofrus (GL), ebr [hofra'],

Hagla (1965), Agla (GL), ebr [hogla];

- vidū:

Jašobeāms (1965), Jasabeams (GL), ebr [jāšobeām],

Jechonja (1965), Jekānijas, Jekānijus, Jekānija (GL), ebr [jehonjā],

Nābots, Nebats (1965), Nahbats (GL), ebr [naböt];

-izskaņā:

Herodions (1965), *Erodions*, *Erohdions* (GL), *Erodijans* (Neik),
Hezjons (1965), *Ezians* (GL), ebr [hezijon];

-vārda galotnē:

Chaza (1965), *Asaa* (GL), ebr [hazö]

Hecrajs (1965), *Ezrus*, *Ezrajus* (GL), ebr [hecrö]

Jedijs (1965), *Jeddus* (GL), ebr [je'ddjo]

Jachdo (1965), *Jahdus*, *Jahda* (GL), ebr [jahddö]

Visbiežāk [o] un [ö] vietā tiek lietota [a] vai [ā] skaņa, bet vārda galotnē šīs skaņas tiek aizstātas ar latviskām izskaņām (-ajs, -ijs), vai galotnēm (-a, -us).

2) 1947. gada M. Strelēvica katoļu JD tulkojumā @ vietā nereti ir ō:

Galliōns (1947), gr Γαλλι@ν

3) Tradicionāli Vulgātas PV transkripcijās o parādās gaidītā e vietā.

Šo parādību, lai gan ieverojami retāk, redzam arī latviešu atveidojumos:

Ofajs (1965), *Ewajus* (GL), ebr [ēfai], Vulg *Ophus*

4) Ebreju konsonanta burts *vav*, kas apzīmē [v] skaņu, atkarībā no punkta stāvokļa pie tā lasāms arī kā divi patskaņi - [u:] (punkts burtā, zīmes nosaukums - *šūrek*) un [o:] (punkts virs burta, zīmes nosaukums - *holem*). Dažādu ebreju raksta lasījumu iespaidā latviešu atveidojumos [o] mijas ar [u], bet, ja *vav* tiek akceptēts kā konsonants, arī ar [v] :

Hanuns (1965), *Anons*, *Anuns* (GL), ebr [hānūn]

Jaroahs (1965), *Jarwus* (GL), ebr [jārōah]

2.1.1.2.5. Burti u; ū

1) atbilst grieķu ou un ebreju kibuc un šurek:

Nūns (1965), Nuns (GL), ebr [nūn]

Urbāns (1965), Urbans (GL), gr Ουρβανος,

2) Glikam dažkārt u labskaņas dēļ iesprausts starp diviem līdzskaņiem, lai veidotos zilbe:

Ahzajs: Achzajs (1965), Akusajus (GL), ebr [ahzai]

3) šurek dažkārt tiek atveidots konsonantiski kā [v], vai arī ar -uv- zilbju sadūrē:

Puua (1965), Puus, Puhus (GL), ebr [puvā]

4) Līdzīgi, kā o sastopams u vietā, arī u ebreju vav un tā kombināciju latviešu atveidojumos likts tur, kur pareizāk būtu o:

Moca, Mucs (1965), Mozus (GL), ebr [mocā]

Išhod (1965), Isuds (GL), ebr [išhod]

2.1.1.2.6. Burtu kopa ei, apzīmējot divskani parādās dažviet tur, kur garam [e:] ebreju PV seko jod, kas pēc patskaņa parasti apzīmē pagarinājumu:

Heimans (1965), Hemans, Eemans, Emans (GL), ebr [ēmān]

Eifa (1965), Eepus, Eepa, Epa, Epus (GL), ebr [ēfa]

2.1.1.2.7. Grieķu divskaņi arī svārstīgi atveidoti. Pamatā sekots sava laika atveides principiem. ai un oi senākajos tekstos atveidoti ar e; jaunākajā tulkojumā pēc latviešu trīsdesmito gadu precizrakstības principiem lietoti atbilstošie divskaņi, tomēr tikai tad, ja dotie vārdi nav uztverti kā tradicionāli nostiprinājušies:

Ainejs (1965), Eneas (GL), gr Αινεας

Fēba (1965), Weeba (GL), gr Φοιβη

Bartolomejs (1965), Behrtolmejs (GL), Behrtolmeus, gr Βαρθολομαιος

ευ konsekventi atveidots ar eu:

Eutichs (1965), Eutiks (GL), gr Ευτιχος

2.1.2.KONSONANTISMS

Ebreju konsonantu sistēmā ir 23 fonēmas, kas atbilst 23 raksta zīmēm. Starp dažādiem Bībeles tulkojumiem latviešu valodā PV adaptācijā mazāk atšķirību līdzskaņu atveidē nekā patskaņu atveidē, un šādu atšķirību izcelsmi vieglāk izsekot. Līdzskaņi atveidoti precīzāk, izņemot skaņas, kuru latviešu valodas fonētiskajā sistēmā nav vai kuru nav bijis tulkojuma tapšanas laikā, resp., ar ebreju burtiem *ajin* un *alef* apzīmētās rīkles skaņas, *het* un *het* apzīmētās [h] skaņas, kā arī *pe* un *kaf* aspirētie varianti [f] un [h].

2.1.2.1.*alef* un *ajin*⁹⁶ latviešu transkripcijā nav atspoguļots:

-vārda sākumā:

Ābrahāms (1965), *Ahbraams* (GL), ebr [abrāhām]

Eleāzars (1965), *Eeleasars* (GL), ebr [eleāzār]

-vārda vidū:

Nemuēls (1965), ebr [nemūēl]

Abihus (1965), ebr [abīhū]

Tur, kur tradicionāli grieķu senākajā transkripcijā *ajin*⁹⁷ ieviesies kā γ,κ,γγ,γχ,γν, arī latviešu atveidē redzam burtu g:

Noga: *Noga* (1965, GL), *Vulg Noa*, ebr [no'ā]

Gers: *Gers*, *Ģers* (GL), *Vulg Her*, ebr ['ēr]

2.1.2.2.*bet* atveidots ar latviešu b⁹⁸:

⁹⁶ *Alef* un *ajin* senebreju valodā apzīmējušas divas atšķirīgas rīkles skaņas. Mūsdienu ivrita šīs skaņas vairs nav saglabājušās.

⁹⁷ *Ajin* skaņa veidota, stipri saspiežot balseni, ar daļēju berzes pieskaņu.

⁹⁸ Par daļēji noteiktajiem aspirācijas variantiem *bet.gimel,dalet,kaf,pe,tav* burtiem sk. Wutz F. *Transkriptionen von der Septuaginta bis zu Hieronimus*. Stuttgart, 1933, 81-85.lpp., ka līdz trimdas laikmetam, iespējams neeksistēja skaidri likumi par to un tie nebija skaidri arī laikmetā, kad radās pirmās transkripcijas grieķu un latīņu valodā.

-vārda sākumā:

Baladans (1965), Baledans (GL), ebr [bal 'adān]

Benjamīns (1965), ebr [binjāmin]

-vārda vidū:

Ābrāms (1965), Abrams (GL), ebr [abrām]

Gebers (1965), Ģebers (GL), ebr [geber]

-vārda celma beigās:

Ijābs, Ijabs (1965), ebr [iōb]

Rekabs (GL), ebr [rehob]

2.1.2.3.Ebreju gimel latviešu tekstos atveidots ar g, vecākajos - arī ģ:

- vārda sākumā:

Gileāds (1965), Gileads, Ģileads (GL), ebr [gilād]

Gogs, ebr [gog]

- vārda vidū:

Bilgajs (1965), Bilgajus (GL), ebr [bilgai]

Hagla (1965), ebr [hogla]

-vārda celma beigās:

Magogs (1965), ebr [magōg]

2.1.2.4.Ebreju dalei latviešu tekstos atveidots ar d:

-vārda sākumā:

Dina, ebr [dīnā]

Dodajs (1965), Dodajus (GL), ebr [dōdai]

-vārda vidū:

Nadabs, ebr [nādāb]

-vārda saknes beigās:

Mered_s, ebr [mered]

2.1.2.5. Ebreju *kof* atveidots ar *k*:

-vārda sākumā:

Kolaja (1965), Kolajus (GL), Vulg Colaia, ebr [kōlājā]

- vārda vidū:

Mikl_ots, ebr [miklōt]

-vārda celma beigās:

Tartak_s, ebr [tartāk]

2.1.2.6. Nebalsīgie ebreju slēdzeņi ievērojami biežāk tekstos parādās to aspirētajos variantos⁹⁹ nekā balsīgie:

1) *pe* tiek atveidots:

-vārda sākumā:

f: Faruach_s(1965), Paruus (GL), ebr [parūah]

p: Pelet_s, ebr [pelet]

Pūls (1965), Wuhls (GL), ebr [pūl]

-vārda vidū:

f: Hefers (1965), Eewers (GL), ebr [hefer]

p (zilbes sākumā ar dageš): Mišpar_s, ebr [mišpar]

⁹⁹ Atkarībā no vietas vārdā un blakus zilbēm sešas ebreju skaņas - *bet, gimel, dalet, kaf, pe* un *tav* - tika lasītas divos variantos - kā slēdzeņi [b],[g],[d],[k],[p] un [t] (ja burtos ir dageš punkts) un to aspirētie varianti [bh],[gh],[dh],[kh],[ph] un [th]. Mūsdienās reāli tiek lasītas trīs aspirētās skaņas - [bh], [kh], [ph], kas attiecīgi aptuveni atbilst latviešu [v],[h],[f].

- vārda celma beigās:

f: Šāāfs (1965), Saaps (GL), ebr [šāaf]

Laikā, kad tapa pirmie latviešu Bībeles tulkojumi, [f] fonēmas latviešu valodas fonētiskajā sistēmā vēl nebija, tādēļ Glikš *pe* aspirēto variantu parasti atveidojis ar *w*.

2) *kaf* atveidojumi:

-vārda sākumā:

k: Kušs, ebr [kūš]

-vārda vidū:

k: Milka, ebr [milkā]

h: Jehonja - Jechonja (1965), Jekonja (GL), ebr [jehonjā]

-vārda celma izskaņā:

h: Nisrohs, kur Nisroks (1965, GL), ebr [nisroh]

Tā kā Glikš tulkojuma iznākšanas laikā [h] skaņa latviešu valodā netika izrunāta, viņš pamatā atstājis *k* arī tur, kur pēc ebreju valodas fonētiskajiem likumiem būtu jālieto [h].

3) *ṭay* latviešu transkripcijā atbilst *ṭ*:

-vārda sākumā:

Ṭahans (1965), Ṭaans (GL), ebr [ṭahan]

Ṭekoja (1965), Ṭekous (GL), ebr [ṭekoe]

-vārda vidū:

Neṭanaēls, ebr [neṭaneēl]

-vārda celma izskaņā:

Jahats (1965), Jakats, Jaats (GL), ebr [jahat]

4) *ṭet* latviešu transkripcijā atbilst *ṭ*:

-vārda sākumā:

Tabaots, ebr [t**abb**āōt]

-vārda vidū:

Šitrajs, ebr [š**it**rai]

-vārda celma izskaņā:

Jaflets (1965), Jawlets (GL), ebr [ja**fl**ēt]

2.1.2.7. Ebreju cade apzīmē afrikātu, kas grieķu un latīņu tekstos nereti uztverta kā spirants. Tādēļ arī latviešu rakstībā bieži jaukti burti c^{100} un s:

-vārda sākumā:

Čadoks (1965), Sadōks (1947), Zadaks (GL), Šadoc (EG), ebr [c**ād**ōk]

Cebaots (1965), Sabaots (1947), lat. *Sabaoth*, gr. *Σαβαωθ*, ebr [c**eb**āot]

Citrijs (1965), Sitrus (GL), ebr [s**it**rī]

-vārda vidū:

Hasadija (1965), Azadija (GL), ebr [ha**s**adja]

Ēlicafans, citur Ēlišafans (1965), ebr [eli**c**āfān]

-vārda celma izskaņā:

Mācs (1965), Maaz, Maazs (GL), ebr [ma**c**]

2.1.2.8. Ebreju sameh un sin skaņas latviešu rakstībā atveidojamas ar s. Galvenokārt vācu ietekmētās rakstības tradīcijas dēļ, latviešu rakstos, bet sevišķi izrunā tas bieži jaukts ar z.

¹⁰⁰ Tehnisku grūtību dēļ šajā darbā gotisko drukas burtu, kas apzīmē [c] skaņu, vietā tiek lietots latīņu alfabēta burts z, bet skaņas [z] un [s] netiek skīrtas un apzīmētas ar s. Tādēļ Glika u.c. tulkojumu, kas drukāti šajā ortogrāfijā, piemēros burts z lasāms kā [c], bet s gan kā [s], gan kā [z]. Šāda nepilnība pieļauta, lai pilnīgāk atspoguļotu ne tikai Bībeles PV izrunas, bet arī rakstības īpatnības un tradīcijas, jo uzskatīts, ka arī rakstu, piemēram, latīņu valodas rakstu tradīcija varējusi būt nozīmīga, transkribējot ar gotu rakstu zīmēm un otrādi.

-vārda sākumā:

Salmons (1965), Zalmōns (1947), Salmus (GL), ebr [salmōn]
Sāra, ebr [sārā]

-vārda vidū:

Jozehs (1965), Jāzeps (1947), Jahseps (GL), ebr [josef]

-vārda celma izskaņā:

Barkoss (1965), Barkos (GL), ebr [barkos]

2.1.2.9. Ebreju zajin atbilst grieķu zēta un z latviešu rakstībā (un izrunā). Vāciskās izrunas ietekmē šeit bieži ieviesusies skaņa [c].

-vārda sākumā:

Cakarija, Cacharija (1965), Zakarijas (GL), ebr [zeharja]
Ceķejs (1965), Zachējs (1947), Zaķejs (GL), gr Zακχατος
Zerahs: Cara (1965), Zāra (1965), Zahrus (GL), Serachs (1965),
Serus (GL), Vulg Zara, ebr [zerah]

-vārda vidū:

Bāal-Zebubs (1965), Baal=Sebubs (GL), JD - Belcebuls (1965),
Belzebubs (1947), Belzebuls (GL), Vulg Beelzebub, gr Βεελzεβουλ,
ebr [baalzebūb]

-beigās:

Elifazs (1965), Eeliwas (GL), ebr [elifaz]

2.1.2.10. šin atbilst latviešu [š]. Tā kā grieķu un latīņu valodās nav fonēmas [š], latviešu tulkojumos grieķu un latīņu transkripciju ietekmē daudzviet ieviesies viencentra līdzskanis.

-vārda sākumā:

Saba, ebr [šeba]

Salomīte, ebr [šlomīt]

-vidū:

Bat-šua (1965), Batsua (GL), ebr [bat šua]

Nachšons (1965), Naasōns (1947), Naasans (GL), gr Ναασων, ebr [nahšōn]

-vārda celma izskaņā:

Joas, ebr [joaš]

2.1.2.11. Ebreju vav un jod var lasīt gan kā patskaņus, gan kā līdzskaņus.

2.1.2.11.1. jod vārda sākumā visbiežāk ir konsonantisks:

Jedida, Vulg Idida, ebr [jedidā]

Bet, ja tam seko šva vai hirek, bieži [i] vai [i]:

Iska (1965), Jiska (GL), ebr [jiska]

Īzaks (1965), Isaaks (GL), ebr [jichāk]

Vārda vidū jod ir konsonantisks, ja tas sāk zilbi, bet zilbes un vārda beigās vecākajos latviešu tulkojumos bieži ietilpst divskaņa sastāvā vai pagarina patskani (e,i). Celma beigās, pirms galotnes jod mūsu gs. tekstos konsekventi atspoguļots ar j.

2.1.2.11.2. Līdzīgi funkcionē arī vav:

Ēzavs (1965), Eesavs (GL), Esavs (Neik), gr Εσав

2.1.2.12. he būtu jāatveido ar h, vecākajos tekstos he bieži ir izlaists, vai arī atveidots ar k, ķ:

-vārda sākumā:

Hidajs (1965), Idajus (GL), ebr [hidai]

-vārda vidū:

Tirhaka (1965), Tiraka (GL), ebr [tirhakā]

Ahirāms (1965), Aķirus (GL), Arus (GL), ebr [airām]

-vārda beigās he nav jāatveido:

Rina (1965), Rinnus (GL)

2.1.2.13. het tāpat kā he atveidojums jaunākajos tulkojumos svārstās starp ch un h, bet vecākajos -k, ķ. Latviešu tekstos het atveidojams ar h:

- vārda sākumā:

Harhura, Charchurs (1965), ebr [harhūr]

-vārda vidū:

Nahats (1965), Naats (GL), Nagats, ebr [nahat]

Nahums, Nechums (1965), Nakums, Neums (GL).

-vārda celma izskaņā:

Noba (1965), Nohbus (GL), ebr [nobah]

2.1.2.14. Plūdeņi lamed, mem, nūn, reiš (attiecīgi latviešu l, m, n, r un grieķu λ, μ, ν, ρ) ir vienīgie līdzskaņi, kuri, ja ebreju tekstā tajos ir *dageš forte*, latviešu rakstījumā būtu jādubulto. Attiecībā uz citiem līdzskaņiem dubultnieku problēma Bībeles tekstu sakarā tika risināta pagājušā gadsimta otrajā pusē. Pēdējā Glika tulkojuma redakcijā tie ir atmesti. Personvārdos kā svešvārdos līdzskaņu dubultojums saglabājies minētajiem līdzskaņiem, bet to lietojums nav konsekvents.

Peulletajs, Pehuletajs (1965), Pegultajus (GL), [pe'ulletai]

Mišmanna (1965), Masmannus (GL), [mišmanna]

Šammajs: Šamajs (1965), Samajus (GL), ebr [šammai]

2.1.2.15. Grieķu γ,κ latviešu tekstos parādas gan kā g, k, gan kā šo skaņu palatalizētie varianti ġ,ķ:

Priskilla (1965), Priskila (GL)¹⁰¹

Figels (1965), Figells (1965), Wigellus (GL - citur), Figels (GL 1877/98), gr. Φυγελος

2.1.2.16. Grieķu φ atveide latviešu valodā radījusi grūtības laikā, kad latviešu valodas fonētiskajā sistēmā šādas skaņas vēl nebija.

Glika tulkojuma redakcijās tas aizvietots ar *w*, resp. fonēmu [v].

Faleks (LU, 1965), Falegs (1949), Walegs (GL), gr. Φαλεκ

Tikai pagājušā gadsimta otrajā pusē Bībeles tekstos personvārdu rakstībā parādās zīme *f*:

Figels (1965), Figells (1965), Wigellus (GL - citur), Figels (GL 1877/98), gr. Φυγελος

¹⁰¹ Citādi grieķu konsonantisms atveidots samērā precīzi.

2.2.MORFOLOĢIJAS ĪPATNĪBAS

2.2.1.1.BĪBELES PV SVARĪGĀKĀS UZBŪVES SASTĀVDAĻAS

Pēc uzbūves lielākā daļa Bībeles PV ir salikti, bieži izmantoti vieni un tie paši ebreju valodā nozīmi saturoši elementi. To nozīmi latviešu valodā lielākoties nav pieņemts atspoguļot (izņēmumi ir dažkārt komponenti ar nozīmēm *tēvs, dēls, meita*), bet to pazīšana palīdz ievērot vienādu to formu visos lietošanas gadījumos.

Populārākie no tiem ir sekojošie.

1) Vārda sākumā:

Ah- (ebr. *brālis*) Ahiāms (2Sam 23,33)¹⁰²

Ahitobs (1Lai 5,37)

Ab- (ebr. *tēvs*) Abišaga (1Kēn 1,3)

Abinoāms (So 4,6)

El-/Ēl-(ebr.*Dievs*) Eliēls (1Lai 15,9)

Elpaals (1Lai 8,11)

Obed-/Abd- (ebr. *kalps*) - Obadja (1Lai 3,21)

Abdiēls (1Lai 5,15)

Netan-/Nātān (ebr. *devis*) Netanaēls (4Moz 1,8; Ezr 10,22)

Natanaēls (Jņ 1,45-49)

Ammi- (ebr. *mana tauta*) Ammihuds (4Moz 34,20)

Amminādābs (Rut 4,19)

Bar- (aram.*dēls*) Barnaba (Apd 9,27)

Bartimejs (Mk 10,46)

Ben- (ebr. *dēls*) Benjamīns (1Moz 35,18)

Benammijs (1Moz 19,38)

Baal- (ebr. *kungs*) Baalhānāns (1Lai 36,38)

Nebu-(Nabu - ass.-babil.*dievs*) - Nebukādnecars (Ezr 1,7)

Adon- (ebr. *kungs*) Adonibeseks (So 1,5-7)

¹⁰² Komponenti -i- šeit un citur ir saistījuma vienība, kur tas nav ebreju sufikss ar nozīmi 'mans'.

Adonikāms (Ezr 2,13; Neh 7,18)

Jeho/Jo¹⁰³- (ebr. *JHVH*)*Jehošāfāts (1Kĕn 4,3)*

Jhocādāks (1Lai 5,40)

Joadāna (2Lai 25,1)

Johānāns (2Lai 17,15)

Jonātāns (2Sam 15,27)

2) Vārda beigās:

-nātān (ebr. *devis*): *Ēlnātāns (Jer 26,22)*

-meleh (ebr. *ķēniņš*): *Ahimelehs (1Sam 21,2)*

-ēl¹⁰⁴ (ebr. *Dievs*): *Magdiēls (1Moz 36,43)*

-āb (ebr. *tēvs*): *Joābs (2 Sam 8,16)*

-ām (ebr. *tauta*): *Jerobeāms (1Kĕn 11,26)*

-hānān (ebr. *bijis žēlīgs*): *Benhānāns (1Lai 4,20)*

-nādāb (ebr. *ziedojs*): *Abinādābs (1Sam 16,8)*

-āzār/ezcr (ebr. *palīdzējis*): *Abiezars (1Lai 8,18)*

Eleāzārs (1Lai 5,29)

-šaddāi (ebr. *vārds Dievam*): *Ammišaddājs (4Moz 1,12)*

-āsāf (ebr. *uzņēmis*): *Abiāsāfs (2Moz 6,24)*

-šeba (ebr. *laime*): *Elišeba (2Moz 6,23)*

-šua (ebr. *palīdzība*): *Abišua (Ezr 7,5)*

-šāma (ebr. *dzirdējis*): *Elišāma (Jer 41,1)*

2.2.1.2. Pamatā Bībeles latviešu tulkojumu tekstā šīs morfēmas respektētas kā atsevišķas morfēmas, tādēļ skaņu sastāvs atveidots pareizi un vienoti. Izņēmums varbūt ir vienīgi nelatviskā [o] fonēma izskaņās, ko vēl J. Neikens centies aizvietot, rakstot *a*:

Herodions (Rom 16,11) - Erodions, Erohdions (GL), Erodijans (Neik)

¹⁰³ Šī, kā to pierāda daudzie paralēlie varianti, uzskatāmi par vienas un tās pašas komponentes (*jeho = jo = JHVH*) divām rakstībām, sal.sk. izskaņu - (*i*)*jjā*, (*i*)*jjāhū*.

¹⁰⁴ Atšķirībā no šī paša komponenta vārda sākumā, vārda izskaņā -*ēl*,-*āb*; -*ām* ir vienmēr garas izskaņas.

Vēlreiz jāatzīmē, ka galvenās nekonsekvences arī atsevišķu elementu atveidē ir nepilnīgas patskaņu garumu atveides dēļ - viena un tā pati morfēma atveidota gan ar garu patskani sastāvā, gan ar tās pašas kvalitātes īsu patskani.

2.2.1.3. Bieži sastopamas ebreju izskaņas ar patskani (garu vai īsu) +jod. Tās sevišķi Glika teksta pirmajās redakcijās dažkārt atveidotas, neievērojot šo 'jod', respektīvi:

Karmus (GL)citur Karmija, ebr [karmī]

Mūsu gadsimtā šādas izskaņas atveidotas ar piedēkļa -j- palīdzību (sk. arī nodaļu par deklināciju piemērošanu):

Helkājs (Neh 12,15); Dodajs (1Lai 27,4), Levijs (1Moz 29,34)

2.2.1.4. Izskaņām ijjā, ijjāhu, latviešu valodā atbilst -ija:

Hizkija, ebr [hizkijjā];

Uzija, ebr [uzzijjāhū];

Jaazija, ebr [jaazijjāhū]

Grieķu transkripcijas iespaidā šeit vecākajos tekstos lietota izskaņa -ijas /-ijus:

Kelajus (GL), Ņelajas (GLcitur), Ņelaja (GL1898), ebr [kēlājā]

2.2.1.5. Interesants komponents ebreju vārdos ir komponents, ko var uztvert kā artikulu. Ja tas akceptēts kā artikuls, tad vārda sastāvā neparādās.

Hammedata (1965); Medatus (GL), ebr [hammedata]

Hagedolims (1965) *Gedolims (GL)*, ebr [hag'dolim]

2.2.2.CELMU NOTEIKŠANA UN DEKLINĀCIJAS ĪPATNĪBAS

Pārņemtie ebreju, grieķu un latīņu PV piemērojami latviešu valodas 1.,3.,4.un 5.deklinācijas paradigmām.

2.2.2.1.Otrās deklinācijas *iio-* celma paradigmā nereti iekļauti ebreju vārdi ar izskaņu širek+jod:

Jehudis (1965, Jer 14,21,23) - *Juhdi* (GL), ebr [jehūdī]

Tomēr šī parādība vairāk raksturīga senākajiem tulkojumiem, mūsdienās celmu noslēdzot ar izskaņu -ijs (ija):

Levijs (1965), *Lewis*, *Lewi*, ģen *Lewja* (GL), (1Moz 29,34)

2.deklinācijas iezīmes Glika tulkojuma redakcijās ir arī daudzajām formām ar palatalizētu saknes beigu līdzskani:

Hazaēls (1965), *Asaēls* /ģen.- *Asaeļa* (GL visur)(Am 1,4)

Benjamīns (1965), *Benjamiņa* (GL 1689) (2Lai 11,1)

Dēmetrijs (1965) dat.-*Demetram* (GL1689-1865), *Demetrim* (GL1877/98)

Acels (1965) ģen.-*Azels*, *Azeļa* (GL) (1Lai 8,38; 9,43.44)

Mūdienās šie PV pārgājuši o-celmos.

2.2.2.2. Pirmās deklinācijas o-celmu vārdi latviešu valodā pēdējā (1965.) tulkojumā ir grieķu un latīņu cilmes PV, kā arī PV, kas ebreju valodā beidzas ar līdzskani:

Mibsāms (1965), *Mibsams* (GL), ebr [mibšām] (1Lai 1,29)

Pašeachs, Paseachs (1965), Passeus, Passejs (GL), ebr [pasēah]
(Neh 7,51; Ezr 2,49)

Perešs (1965), Peeres (GL), ebr [pereš] (1Lai 7,16)

Pehuletajs (1965), Pegultajus (GL), ebr [pe'ulletai] (1Lai 26,5)

Dionīsijs (1965), Dionisijus (GL), gr Διονισιος (Apd 17,34)

Diotrefis (1965), Diotrewes, Diotrefes (GL), gr Διοτρεφης (3Jņ1,9)

Malhs (1965), Malhuss (1947), Malkus (GL), Malchos (EuE), gr

Μαλχος (Jņ 18,10)

Mūsdienās šeit pieskaitāmi arī tie vārdi, kas ebreju valodā beidzas ar kādu patskani +jod, veidojot izskaņas, kas latviešu valodā atveidojamas ar -ajs; -ājs; -ejs; -ijs:

Mādajs: ebr [mādai] (1Moz 10,2)

Nebājs: ebr [nebāi] (Neh 10,20)

Lahmijs: nevis Laems (GL), ebr [lahmī] (1Lai 20,5)

2.2.2.3. Vīriešu dzimtes pirmatnējie vārdi, kas beidzas ar patah vai kāmec + alef, he, ajin uzskatāmi par a-celma vīriešu dzimtes vārdiem un ietilpst 4.deklinācijā (datīva galotne -am):

Dardaa: ebr [dardda'] (1Kēn 5,11)

Dūma: ebr [dūmā] (1Moz 25,14)

Ezra: ebr [ezra] (1Lai 4,17)

Miza: ebr [mizzā] (1Lai 1,37)

2.2.2.4. PV, kuru izskaņā ebreju valodā ir [ū], mūsdienu latviešu valodā atveidojami kā u-celma vārdi un ietilpst 3.deklinācijā:

Elihus: ebr [elihū] (Īj 32,2)

Tā kā u-celma paradigma mūsdienu latviešu valodā tiek lietota arvien retāk, tad vēl 1965.gada tulkojumā daudzviet šāda

atvasinājuma iespējas netiek izmantotas, un vārds atviedots ar piedēkli un piemērots 1.deklinācijai:

Elifelejs (1965), *Eeliwelejs*, *Eliwelejus* (GL) ebr [elifelēhū] (1Lai 15,18)

Vecākajos Bībeles tulkojumos u-celma adaptācijas sastop ievērojami biežāk:

- gan pirmatnēja o- vai a- celma vietā:

Būna (1965), *Bunus* (GL) (1Lai 2,25)

Bela (1965), *Belus* (GL) (4Moz 26,38)

-gan izskaņas ar jod vietā, to atmetot:

Karmijs (1965), *Karmus* (GL), ebr [karmī] (1Lai 2,7)

Tibnijs (1965), *Tibnus* (GL), ebr [tibnī] (1Kēn 16,21)

Binnujs (1965), *Bennuus*, *Binnus* (GL) (Neh 3,24), *Banus* (GL) (Neh 7,15)

-gan pēc izskaņas ar jod, resp. latviskojuma ar piedēkli -j-:

Bebajs: *Bebajus* (GL) (Neh 7,16)

2.2.2.5.Ebreju izskaņas ar (i)jjā, (i)jjāhū, kuras mūsdienu latviešu valodā atveidojamas un pēdējā tulkojumā arī pamatā tiek atveidotas ar -ja, Bībeles tulkojumu vēsturē izgājušas konkretizējamu attīstības ceļu: -jus (GL 1689), -jas (GL1739-1854) (šķiet, ietekmējoties no grieķu varianta), -ja (GL 1965-1898):

Mihaja (1965), *Mikajus*, *Mikajas* *Mikaja* (Jer 36,11,13)

Kenanja (1965), *Ķenanijus*, *Ķenanijas*, *Ķenanija* (1Lai 26,28)

Jerija (1965), *Jerijus*, *Jerijas*, *Jerija* (Jer 37,13,14)

Beraja (1965), *Brajus*, *Brajas*, *Braja* (1Lai 8,2)

Bieži tomēr šo pašu PV adaptācijā paralēli saglabātas u-celma formas līdz mūsu gadsimta pirmajiem tulkojumiem:

Talmajs (1965), *Talmeus* (GL; 4Moz 13,22), līdzās *Talmajus*, *Talmajas*, *Talmajs* (GL; 1Lai 3,2)

Bakbukja (1965), *Bakbukijus* (GL1689), *Bakbukijas* (GL1739-1825), *Bakbuķijus* (GL citur) (Neh9,17)

u-celmu biežums izskaidrojams ar tā plašāko izplatību 16-17.gs. tekstos un, iespējams, latīņu valodas ietekmi. Tomēr paradigmas fragmenti, ko iespējams restaurēt no Bībeles PV materiāla, liek domāt, ka galotne -us ir stabila vairāk nominatīvā un bieži ģenētīvā. Tā kā tieši šajos locījumos daudzi PV Bībelē sastopami tikai vienreiz, tad arī pieņemta šī forma, lai gan tieši laikā, kad tapa Bībeles pirmais tulkojums u-celmu vārdu īpatsvars latviešu valodā ievērojami samazinās¹⁰⁵:

Tibnijs (1965), *Tibn(us)*, dat.-*Tibnam*, ak.-*Tibņu* (GL 1689), *Tibnum* (GL citur) (1Ķēn 16,21.22)

Bebajs (1965), ģen.-*Bebaja* (GL 1689-1825), *Bebajus* (GL citur) (Neh 7,16)

Aja (1965), nom.-*Ajus* (GL; 1Lai 1,40), ģen.- *Aja* (GL citur), *Ajas* (GL 1877/98)(2Sa 3,7.8)

2.2.2.6.Ebreju sigmatiskie celmi bieži nominatīvā ir bez galotnes, kas savukārt rada grūtības celma noteikšanā:

Kišs (1965), *Kis*, ģen.- *Kisa* (GL) (1Lai 8,30.33)

Tahass (1965), *Taas*, ak.-*Taasu* (GL) (1Moz 22,24)

Ahazs (1965), *Akas*, ģen.-*Akasa*, dat. *Akam*, ak.- *Aku* (GL)(1Jes 1,8,1.3.10.12; 38,8)

¹⁰⁵ P.Vanags. Baltu u-celma nomeni refleksi vecākajos latviešu rakstos. Rīga. 1990. 7.lpp.

2.2.2.7. Savukārt grieķu sigmatiskās nominatīva galotnes nereti uztvertas kā celmi uztvertas kā celmi. 1947.gada JD tulkojumā šādu piemēru visvairāk. Tur savu ietekmi atstājušas latīņu valodas formas:

Jūda (1965), Jūdass (1965), Juhdas (GL 1689, 1854, 1865), Judas (GL citur), Vulg Iudas

Malhs (1965), Malhuss (1947), Malkus (GL), Malchos (EuE), gr Μαλχος (Jņ 18,10), Vulg Malchus

2.2.2.8. Sieviešu dzimtes vārdi atdarināti pēc 4.un 5. deklinācijas paradigmu parauga.

2.2.2.8.2. Vēsturiski abas adaptācijas iespējas lietotas svārstīgi, bet mūsdienās palielinājies 4.deklinācijas īpatsvars:

Salome (1965), Saļama, Salama (GL 1689-1865), Salome (GL 1989) (Mk 15,40)

Tamāra (1965), Tahmare (GL) (Rut 4,12). Tamara (GL) (Mt 1,3)

Mihala (1965), Mikale (GL) (1Sam 14,49)

2.2.2.8.2. Vārdi, kas ebreju, grieķu un latīņu valodās beidzas ar [e] (vīr.un siev.dzimtes), latviešu valodā atveidojami ar e un ietilpst 5.deklinācijā:

Kandake (1965), Kandaze (GL) (Apd 8,27)

Tomēr līdz pat 1965.gada tulkojumam šī visprecīzākā atveides shēma attiecībā uz vīriešu dzimtes vārdiem tiek izmantota samērā svārstīgi:

Kora, Korus (1965), Kore (1965), Kore (GL), Korus (GL1977/98)

2.2.2.9.PV, kuru celmi ebreju valodā beidzas ar [o], mūsdienu latviešu valodā iegūst galotni -o un ir nelokāmi, bet senāk adaptēti ar -us:

Millo (1965), Millus (GL)(2Kēn 22,21)

Tomēr konsekventi šis princips lietots netiek. Bieži vēl 1965.gada tulkojumā redzamas latviskotas formas (sk. nodaļu par vokālisma atveidi, 2.1.1.2.4. 1), 90.lpp.)

2.2.3.SAVRUPRAKSTĪJUMS UN KOPRAKSTĪJUMS

Lielākā daļa Bībeles PV ir salikti. Latviešu valodā tie būtu jāraksta un arī lielākoties tiek rakstīti kopā, atbilstoši rakstījumam ebreju un grieķu valodās. Tomēr sastopami izņēmumi.

Sevišķi JD tekstā, kur PV lietojumā ievērojami vairāk apzināta personas identitāte un PV struktūra, ir daudz no vairākiem patstāvīgiem komponentiem sastāvošu PV: *Sauls Pāvils, Sergijs Pauls, Jūda Iskariots, Marija Magdalēna, Poncijs Pilāts*.

VD tekstā arī sastopami savrup (ar defisi vai bez) rakstīti PV, kuru atveidojums latviešu tulkojumos svārstās. 1965.gada tulkojumā ir tendence rakstīt šādus PV savrup, savienojot ar defisi un nelietojot pirmajam komponentam galotni. Tomēr šajā darbā par aktuālu latviešu valodas attīstībai tiek uzskatīts latviešu valodai vairāk piemērotais koprakstījums, izņemot vārdus, kuru sastāvā tad būtu vairāk par 5 zīlēm:

Maher Šalal haš baz (1965), Vulg Maher Salal Has Baz, Luteram - Rauberbald - Eilebeute(Jes 8,1)

Kušan - Rišataims (1965), Kusan Risataims (GL 1689), Kusan=Risataims (GL citur), Vulg - Chusanrasathaim, ebr [kusan riš'atajim] (So 3,8-10)

Tomēr pat pēdējā tulkojumā arī īsākos vārdos par īpaši patstāvīgiem uzskatīti komponenti izcelti, atdalot tos ar defisi (vecākajos dakštos defises var arī nebūt, tā vietā šķīrums un/vai lielā burta lietojums otrā komponenta atveidē). Te būtu iesakāms koprakstījums:

Baalhānāns nevis *Baāl-Hanans* (1965)(1Lai 56, 38), *Baal-Chanans* (1965)(1Moz 36,38), *Baal=Anans*, *BaalAnans* (GL), *Vulg Baalhanan*, ebr [baalhānān]

Batšua nevis *Bat-Šua* (1965) (1Lai 2,3), kur *Batsua* (GL), ebr [bat-šua]

Ebedmelehs (*Jer* 38,7.10.11.16) nevis *Ebed Meleks* (GL), *Vulg - Abdemelech*, ebr [ebed-meleh]

Evilmerodahs (2Kēn 25,27) nevis *Evil - Merodachs* (1965), *EvilMerodaks* (GL), ebr [evil merodah]

Rabšaks (1Kēn 18,17) nevis *Rab-Šaks* (1965), *Rabsakus* (GL), *Vulg Rabsacen*, ebr [rab-šākē]

Tubalkains (1Moz 4,22) - *Tubal=Kains* (GL), *Vulg Tubalcain*, ebr [tūbal kajin]

Tobadonja (2Lai 17,8) - *Tob-Adonja* (1965), *TobAdonijus*, *Tobadonijas*, *Tob=Adonija* (GL), ebr [tob adōnijjā]¹⁰⁶.

¹⁰⁶ Šāda rakstījuma akcepts balstās uz pieņemumu par personas identitāti un simboliskumu. Gadījumos, kad tā nav skaidra, iespējamās svārstības, kuru robežgadījums ir, piem. (*Ezr* 2,33): *Lods*, *Chadids* (1965), *Lodadids* (GL).

2.2.4. TULKOJUMA IESPĒJAS

Kā jau norādīts, ebreju PV atbilst sugas vārdiem vai teikumiem un ir tulkojami. Latviešu Bībeles tulkotāji lielākoties atsacījušie no šīs iespējas (arī gadījumos, kur piem. Vulgātā PV ir tulkots). Svarīgākajos gadījumos tulkojums sniegts iekavās vai parindē:

Kerenhapūca, parindē: *krāšļa radziņš* (1965), *Keren=appuk* (GL), *Vulg Cornustibii* (Īj 42,14)

Jemina, parindē *balodītis* (1965), *Vulg Colomba* (Īj 42,14)

Bochrus (1965), *Bokrus* (GL), *Vulg "primogenitus"*, *Luteram - "Erstgeborener"* (1Lai 8,38)

Loruhama (1965), *Lo=Rukamo*, *Lo=Rikamo*, *Vulg "absque missericordia"* (Hoz 1,6.8.)

Loammijs: *Lo=Ammi* (1965), *Lo=Ammi* (GL), *Vulg "non populus meus"* (Hoz 1,9)

Dažkārt apšaubāms, vai minētie patiešām ir PV -*Jarebs* (Hoz 5,13), *Vulg "rex magnus"*, varētu nozīmēt tikai *Lielais* - valdnieka varenības personifikāciju.

Vairākās Glikā tulkojuma redakcijās PV ir daļēji tulkoti - tulkots ir nomenklatūras vārds:

Batšua: *Bat-Šua* (1965), *Suas meita* (GL), *Vulg - filia Sue*, ebr [bat-šūa]

Barjona: *Jonas dēls* (1965), [bar jona] (Mt 16,17)

Arī šajos piemēros redzam, ka PV adaptācijas likumsakarības atkarīgas no attiecīgā PV konceptuālās robežas. Robežgadījumi, kas dažādos tulkojumos devuši dažādus vaiantus, ir, piemēram, cilšu apzīmējumi, kur līdzās ciltstēva vārda ģenetīvam lietota tiek arī atvasinātā forma:

Gads, Gada cilts (1965) - Gads, Gaditeri, gadieši (GL) (Joz 1,12;4,12 u.c.),

Korahs, korahieši (1965) - Korus, Koriteri (GL) (1Lai 9,19)

Gileāds, gileādieši (1965) - Gileads, Gileada, Gileaditeri (GL)

Līdzīgi lietoti visi lielāko un nozīmīgāko tautu un cilšu vārdi, pie tam Bībeles valodas specifika, kas līdz šim respektēta visos latviešu tulkojumos, ir, ka tautas tiek personificētas un to nosaukumi lietoti kā PV, vienskaitlī - *Izraēls, Ēdoms, Moābs, Benjamīns, Rūbens, Jūda, Ašers, Ēfraims, Zebulons* (sk., piem, Eceh 48) nosauc tautas.

Latviešu valodā, kur tautu nosaukumi rakstāmi ar mazo burtu un parasti lietoti daudzskaitlī, šis lietojums ir problemātisks.

3. PERSONVĀRDU SARAKSTS

Sekojošā vārdnīcas daļā ietverti personu vārdi (un to varianti) no visām Lutera (atbilst rabīnu kanonam un mūsdienās t.s. "Labās Vēsts" tradīcijai) kanonā ietilpstošajām Vecās un Jaunās Derības grāmatām (t.i. šeit nav analizēts Judītes, Tobija, Zīraha, Zālamana Gudrības, Makabeju un Baruha grāmatu, kā arī to Ezras, Esteres un Daniela grāmatu daļu, kas neietilpst šajā kanonā, PV materiāls). Līdzās sniegti attiecīgo PV varianti latīņu valodā (Vulgātā) un attiecīgajā oriģināla valodā, VD - ebreju, JD - grieķu.

Ebreju valodas materiāla transliterācijai izmantotie likumi nedaudz atšķiras no starptautiskajām normām, lai tuvinātu to latviskajam skanējumam:

- 1) *alef* netiek atspoguļots vispār;
- 2) zīme ' likta *ajin* vietā;
- 3) *he* vārda beigās netiek lietots;
- 4) ar (*e*) atveidots *šva*, kur tas tradicionāli ieviesies attiecīgo ebreju vārdu latviskojumos;
- 5) ar *šva* veidotie ultra īsie (*hatef*) patskaņi netiek īpaši izcelti;
- 6) ar līdzkaņa dubultojumu parādīta kā *dageš forte* atrašanās ebreju burtā, tā *dageš lene* atrašanās burtos, kuru asimilētie varianti netiek lasīti.
- 7) netiek atspoguļoti *bet, gimel, dalet, kaf, pe, tav* aspirētie varianti, izņemot gadījumus, kur tie parādās latviešu atveides tradīcijā;
- 8) vārdu un tos veidojošo ebreju valodas sakņu patskaņu sastāvs atspoguļots, neņemot vērā to kvalitātes no pozīcijas un saistījuma atkarīgās izmaiņas, piemērojot latviešu valodas tradīcijā iegājušo atveides variantu patskaņu sastāvam;
- 9) netiek atspoguļota patskaņi pagarinātais *jod*.

Glika tulkojuma dažādo redakciju gotu drukas zīmju pierakstam ar latīņu rakstu zīmēm arī nācās lietot savu principu sistēmu. Tehnisku grūtību dēļ šajā darbā gotisko drukas burtu, kas apzīmē [c] skaņu, vietā tiek lietots latīņu alfabēta burts z, bet skaņas [z] un [s] netiek šķirtas un apzīmētas ar s. Tādēļ Glika u.c. tulkojumu, kas drukāti šajā ortogrāfijā, piemēros burts z lasāms kā [c], bet s gan kā [s], gan kā [z]. Šāda pieraksta nepilnība pieļauta, lai pilnīgāk atspoguļotu ne tikai Bībeles PV izrunas, bet arī rakstības īpatnības un tradīcijas, jo uzskatīts, ka arī rakstu, piemēram, latīņu valodas rakstu tradīcija varējusi būt nozīmīga, transkribējot ar gotu rakstu zīmēm un otrādi. Šī paša iemesla dēļ, netiek īpaši izdalītas rakstu zīmes h īpašās funkcijas, līdzskaņu dubultojumu u.c. vecās ortogrāfijas īpatnības. PV formas šajā personvārdu sarakstā dotas, saglabājot visas gotu raksta rakstu zīmes, nevis atveidojot fonēmas. Šis princips lietots arī citu atšķirīgu ortogrāfiju (1965.gada "trimdas" Bībelē, 1947.gada JD katoļu tulkojumā) atšķirību (piemēram, *ch* un *ö* lietojums) no Latvijā mūsdienās lietotās ortogrāfijas atspoguļojumā.

Vārdnīcas kārtošanas gaitā vislielākā problēma izrādījās Bībeles PV homogrāfija latviešu valodā. Kā izriet no disertācijas teorētiskajā daļā iztīrātā PV statusa, tā pamatnozīme ir nosauktā persona. Tādēļ par svarīgāko, veidojot vārdnīcu, izvirzījās, apvienot visus vienas personas vārda atveides variantus vienā šķirklī, nenošķirot kādu no variantiem atsevišķi¹⁰⁷. Tā kā daudziem PV visos Bībeles izdevumos ir vairāki varianti, nevienam izdevumam nevarēja izvēlēties par pamatu, sniedzot tajā lietoto atveides variantu kā šķirklja pamatvārdu. Tādēļ nereti nācās pēc oriģinālvalodas formas izveidot jaunu, vēl nevienā Bībeles tulkojumā nelietotu atveides variantu latviešu valodā, lai ap to apkopotu visus tekstos atrastos. Par tradicionāliem uzskatītu un formu ar nelielām atkāpēm no oriģināla gadījumā šī metode netika lietota.

Tādējādi izveidojās šķirklja struktūra, kur pirmais dotais katra PV variants ir tas, kurš šajā darbā tiek uzskatīts par pareizāko,

neatkarīgi no tā, vai tas jau parādījies kādā no aplūkotajiem tekstiem, vai nē. Tālāk sniegti atšķirīgie varianti (no jaunākajiem līdz vecākajiem): 1) 1965.gada tulkojuma variants, ja tas nav šķirkļa pamatvārds (1965); 2) Jaunajā Derībā minētiem PV 1947.gada JD tulkojuma un tā jaunākās redakcijas varianti (1947, 1947*); 3) Glikā tulkojuma un citu tā redakciju varianti (GL, GL+gadskaitlis); 4) Ap. Pāvila Vēstulei Romiešiem J. Neikena un A. Bīlenšteina izstrādātie varianti (Neik, Bīl); 5) Bībeles PV atveides varianti pirmajos Bībeles tulkojuma fragmentos - 1587.g. "Evanģēlijos un vēstulēs" (EuE), G. Elgera "Evanģēlijos" (EG) un G. Manceļa "Latviešu postilā" (Manc); 6) Vulgātas latīņu valodas variants, kā pamatvariants pierakstam latīņu alfabētā (Vulg); 7) Jaunās Derības PV grieķu valodas oriģinālforma (gr); 8) Vecās Derības PV ebreju valodas oriģinālformas fonētiskā transkripcija (ebr).

¹⁰⁷ Tas gan izdevies tikai daļēji, jo daudzi JD grieķiskoti vārdi vārdnīcā doti arī ar no šim kā oriģināla tekstā lietotām formām atvasināti, piem., *Faleks* (Lk 3,35) un *Pelegs* (1Moz 10,25) (1965) apzīmē vienu un to pašu personu.

Abimelehs - (1Mozus 20,2,22 - 34; Soģu 9) Abimelechs (1965), Abimeks, Abimeleķs (GL), ebr [abīmeleh], (1Lai 18,16) - Abimelehs vietā
Abinādābs - (1Sam 16,8; 31, 2, 2Sam 6,3; 1Ķēn 4,11) -Abinadabs (1965), (1Laiku 2,13; 8,33) - Abinādabs (1965), Vulg Abinadab, ebr [abinādāb]
Abinoāms - (Soģu 4,6) - Abinoams (GL); Vulg. Abionem, ebr [abīno'ām]
Abirāms - (4.Mozus 16,1, 1Ķēn 16,34; Ps 106,17) Abinorams, gr Αβιρον, ebr [abīrām]
Abišaga - (1Ķēn. 1,3) Abisaga (GL), Vulg Abisag, ebr [abišag]
Abišajs - (1Laiku 2,16; 2. Sam 2,18, 2.Sam 10,10) Abisajus (GL), Vulg. Abisai, ebr [abišai]
Abišurs - (1Laiku 2,28,29) - Abišurs (1965), Abisurs (GL) Vulg. Abisur, ebr [abišūr]
Abišua - (Ezr 7,5; 1Laiku 8,4; 5,30- Abišujs) - Abisuus (GL), Vulg. Abisue, ebr [abišūa]
Abjatārs - (1Sam 22,20 - 23; 1Ķēn 1,7; 1Ķēn 2,26, Mk 2,25) - vai Abjatars (1965, GL), Abiatars (1947); Vulg Abiathar, ebr. [chjātār]
Abinērs - (1Sam 14,50, 2Sam 3,6-21; 22-39) - Abners (1965, GL), Vulg Abner, ebr [abīnēr]
Abrāhāms - (1Mozus 11,10 - 25 - 10; Apd 3,13,25) - Ābrahāms (1965), Ābraams (1947), Ahbraāms (GL), Abraham(EuE), Vulg Abraham, gr. Ἀβραάμ, ebr. [abrāhām]
Ābrāms sk. arī Abrahams (1Mozus, 17,5, 1Lai 1,27,34) - Ahbrams (GL), Vulg - Abram, ebr [abrām]
Abšaloms (2Sam 3,3; 14,25, 15-19; 2laiku 11,20; 1Ķēn 15,2.10) - Absaloms (1965); Absaloms, Absoloms (GL), Vulg - Absalom, ebr [abšālōm]
Acalja - (2Ķēn 22,3; 2Laiku 34,8) - Azalijus (GL1689), Azalijas (GL citur), Azalija (GL1898), Vulg - Eselia, ebr [acaljāhū]
Ācēls- (1Laiku 8,37; 9,43) - Acels (1965), Azels (GL), Vulg Asef, ebr [ācēl]
Āda (1Moz 4,19 - 23; 16, 2.4.10.16) - Ada (1965, GL), 1Moz 4 -Ahda(GL), Adaa (GL 1898), ebr ['ādā]
Ādāja - (2Ķēn 22,1; 1Laiku 8,21; 2Laiku 23,1; Neh 11,12; Ezr 10,29) - Adaja (1965) Adajus (GL1689), Adajas (GL citur); Adaja (GL 1898), 2Ķēn 22, 1 - Adajs (GL), Vulg Adaia, ebr ['ādājā]
Adalja - (Est 9,8) - Adalijus, Adalijas, Adalija (GL), Vulg Adalia, ebr [adalja]
Ādams - (1Mozus 1,28; Rom 5,12-21) - Adams (LU), Ahdams (GL), Vulg - Adam, ebr [ādām]
Adārs - (1Lai 8,3) - Adars (1965), Addars (GL), Vulg - Addar, ebr [adār]
Adbečls - (1Moz 25,13) - Adbačls (GL), (1Laiku 1,29) - Adbečls (GL), Adbels (1965), Vulg - Adbeel, ebr [adhb(c)ēl]
Adina - (1Laiku 11,42) - Adina (1965), Adinus (GL), Vulg - Adina, ebr ['adinā]
Ādins - (Ezr 2,15; 8,6; Neh 7,20; 10,17) - Adins (1965, GL), Vulg - Adin, ebr ['ādīn]
Adiēls - (1Laiku 4,36; 1Laiku 9,12; 1Laiku 27,25) - Adiēls (GL), Vulg - Adiel, ebr ['adiēl]
Adijs - (Lk 3,28) - Addijs (GL citur) Adda - (GL1877/98), gr Αδδ
Adlājs - (1Laiku 27,29) - Adlajs (1965), Adlaj(a) (ģen. GL), Vulg - Adlus, ebr ['adlāi]
Admata - (Est 1,14) - Admatus (GL), Vulg - Admatha, ebr [admatha]
Admins - (Lk 3,33) - citur nav, gr Ἀδμίν, Ἀδμίν
Adna - (2Laiku 17,14; Ezr 10,30; Neh. 2,15) - Adnus (GL), Adnus (GL1689), Adnas (GL citur), Adna (GL1898), Vulg - Edna, Edna, ebr ['adnā]
Adnahs - (1Laiku 12,21) Adnaks (GL), Vulg Ednas, ebr ['adnah]

Abimelehs - (1Mozus 20,2,22 - 34; Soģu 9) **Abimelechs** (1965), **Abimeks**, **Abimeleķs** (GL), ebr [abimeleh], (1Lai 18,16) - **Ahimelehs** vietā
Abinādābs - (1Sam 16,8; 31, 2, 2Sam 6,3; 1Ķēn 4,11) - **Abinadabs** (1965), (1Laiku 2,13; 8,33) - **Abinādabs** (1965), **Vulg Abinadab**, ebr [abinādāb]
Abinoāms - (Soģu 4,6) - **Abinoams** (GL); **Vulg. Abionem**, ebr [abino'ām]
Abirāms - (4.Mozus 16,1, 1Ķēn 16,34; Ps 106,17) **Abinorams**, gr Αβιροβ, ebr [abirām]
Abišaga - (1Ķēn. 1,3) **Abisaga** (GL), **Vulg Abisag**, ebr [abišag]
Abišajs - (1Laiku 2,16; 2. Sam 2,18, 2.Sam 10,10) **Abisajus** (GL), **Vulg. Abisai**, ebr [abišai]
Abišūrs - (1.Laiku 2,28.29) - **Abišurs** (1965), **Abisurs** (GL) **Vulg. Abisur**, ebr [abišūr]
Abišua - (Ezr 7,5; 1Laiku 8,4; 5,30- Abišujs) - **Abisuus** (GL), **Vulg. Abisue**, ebr [abišūa]
Abjatārs - (1Sam 22,20 - 23; 1Ķēn 1,7; 1Ķēn 2,26, Mk 2,25) - vai **Abjatars** (1965, GL), **Abiatar** (1947); **Vulg Abiathar**, ebr. [ebjātār]
Abinērs - (1Sam 14,50, 2Sam 3,6-21; 22-39) - **Abners** (1965, GL), **Vulg Abner**, ebr [abīnēr]
Abrāhāms - (1Mozus 11,10 - 25 - 10; Apd 3,13.25) - **Ābrahāms** (1965), **Ābraams** (1947), **Ahbraāms** (GL), **Abraham**(EuE), **Vulg Abrahām**, gr. Ἀβραάμ, ebr. [abrāhām]
Ābrāms sk. arī **Abrahams** (1Mozus, 17,5, 1Lai 1,27,34) - **Ahbrams** (GL), **Vulg - Abram**, ebr [abrām]
Abšaloms (2Sam 3,3; 14,25, 15-19; 2laiku 11,20; 1Ķēn 15,2.10) - **Absaloms** (1965); **Absaloms**, **Absoloms** (GL), **Vulg - Absalom**, ebr [abšālōm]
Acalja - (2Ķēn 22,3; 2Laiku 34,8) - **Azalijus** (GL1689), **Azaliņas** (GL citur), **Azaliņa** (GL1898), **Vulg - Eselia**, ebr [acaljāhū]
Ācēls - (1Laiku 8,37; 9,43) - **Acels** (1965), **Azels** (GL), **Vulg Asel**, ebr [ācēl]
Āda (1Moz 4,19 - 23; 16, 2.4.10.16) - **Ada** (1965, GL), **1Moz 4 -Ahda**(GL), **Adaa** (GL 1898), ebr ['ādā]
Ādāja - (2Ķēn 22,1; 1Laiku 8,21; 2Laiku 23,1; Neh 11,12; Ezr 10.29) - **Adaja** (1965) **Adajus** (GL1689), **Adajas** (GL citur); **Adaja** (GL 1898), 2Ķēn 22, 1 - **Adajs** (GL), **Vulg Adaia**, ebr ['ādājā]
Adalja - (Est 9,8) - **Adalijus**, **Adalijas**, **Adaliņa** (GL), **Vulg Adalia**, ebr [adalja]
Ādams - (1Mozus 1,28; Rom 5,12-21) - **Adams** (LU), **Ahdams** (GL), **Vulg - Adam**, ebr [ādām]
Adārs - (1Lai 8,3) - **Adars** (1965), **Addars** (GL), **Vulg - Addar**, ebr [adār]
Adbečs - (1Moz 25,13) - **Adbačs** (GL), (1Laiku 1,29) - **Adbečs** (GL), **Adbels** (1965), **Vulg - Adbeel**, ebr [adbb(e)čl]
Adina - (1Laiku 11,42) - **Adina** (1965), **Adinus** (GL), **Vulg - Adina**, ebr ['adinā]
Ādins - (Ezr 2,15; 8,6; Neh 7,20; 10,17) - **Adins** (1965, GL), **Vulg - Adin**, ebr ['ādin]
Adiēls - (1Laiku 4,36; 1Laiku 9,12; 1Laiku 27,25) - **Adiels** (GL), **Vulg - Adiel**, ebr ['adiēl]
Adijs - (Lk 3,28) - **Addijs** (GL citur) **Adda** - (GL1877/98), gr Αδδῆ
Adlājs - (1Laiku 27,29) - **Adlajs** (1965), **Adlaj(a)** (ģen. GL), **Vulg - Adlus**, ebr ['adlāi]
Admata - (Est 1,14) - **Admatus** (GL), **Vulg - Admatha**, ebr [admatha]
Admins - (Lk 3,33) - citur nav, gr Ἀδμίν, Ἀδμίν
Adna - (2Laiku 17,14; Ezr 10,30; Neh. 2,15) - **Adnus** (GL), **Adnus** (GL1689), **Adnas** (GL citur), **Adna** (GL1898), **Vulg - Edna**, **Edna**, ebr ['adnā]
Adnahs - (1Laiku 12,21) **Adnaks** (GL), **Vulg Ednas**, ebr ['adnah]

Adonibeseks - (Soģu 1,5-7) - Adoni Beeseks(GL1689), Adoni Beeseķs (GL citur), Adoni = Beeseks (GL 1898); Vulg - Adonibezec, ebr [adonī - bezek]
Adonicedeks - (Joz 10,1,3; 10,5-11) - Adonisedeks (1965), Adonizedeks, Adonizedeķs (GL) - Vulg - Adonisedec, ebr [adonī cedek]
Adonija - (Neh 10,17) - (2Sa 3,4) - Adonijs (1965), (1Lai 3,2, 2Lai 17,8, 1Ķēn 5,8,9,11,13) - Adonija (1965), Adonijus, Adonijas, Adonija (GL), Vulg - Adonia, Adonias, ebr [adonijjā]
Adonikāms - (Ezr 2,13; 8,13; Neh 7,18) - Adonikams (1965, GL), Vulg - Adonicam, ebr [adonīkām]
Adonirāms - (1Ķēn 4,6; 5,28) - Adonirams (1965, GL), (2Sam 20, 24, 1Ķēn 12,18) - Adorāms (1965), Adorams (GL) (Vulg - Adoniram, Lut.-Hadoniram, Hadoram, Adoram), ebr [adonīrām]
Adrameleks - (2Ķēn 17,31) - Adram - Meleks (1965), (2Ķēn 19,37; Jes 37, 38) - Adramelechs (1965), Adrameleks - Adrameleķs (GL), Vulg - Adramelech, ebr [adramelek]
Adriēls - (1Sam 18,19; 2Sam 21,8) - Adriels (GL), Adrielis (GL1898), Vulg - Hadrieli, ebr [adriēl]
Afiahs - (1Sam 9,1) - Afija (1965), Apijs (GL), Vulg - Aphia, ebr [afiah]
Agabs - (Apd 11,28; 21,10) - Agabus (GL 1689 - 1854), Vulg - Agabus, gr Αγαβος
Agags - (1Sam 15) - Vulg - Agag, ebr [agag]
Age - (2Sam 23,11) - Aga (GL), Vulg - Age, ebr [agē]
Agripa - (Ap 25,13- 26,32) - Agrippa (GL), Vulg - Agrippa, gr Ἀγρίππας
Āgūrs - (SSV 30,1) - Agurs (1965, GL), Vulg - Agur, ebr [āgūr]
Ahābs - (1Ķēn 16-29 - 22,40; Jer,21) - Ahabs (1965), Akabs (GL), Vulg - Achab, ebr [ahāb]
Ahaiks - (1Kor. 16,17) - Akaiks, Akaikus (GL), Achaiks (1965, 1947), Vulg - Achaicus, gr Ἀχαιικός
Āhāns - (Joz 7) - Akans (GL), Vulg Achan, (1Lai 2,7) - Akors - Akans (GL) (Šis top Joz 7,1 Akans nosaukts, bet šeitān irr wiņņam tas Wahrds Akors dohts, tas irr, Apbēdinātājs.- (GL1689), Ahans (1965), Vulg - Achar, ebr ['āhān, 'āhār]
Aharhēls - (1Laiku 4,8, sal. Harums) - Aarels (GL1689), Aarels (GL citur), Vulg Aharehel, ebr [aharhēl]
Aharēls (1Lai 4,8)- Aharhēls (1Lai 4,8) - Aarels, Aarels (GL), Vulg Aharehel, ebr [aharēl]
Ahasbajs- (2Sam 23,34) - Ahascbajs (1965), Aāsbajs (GL), Vulg- Aasbai, ebr [ahasbai]
Āhāzs (saīs. No Joahazs) - Ķēn 16; Jes 7,1 - 17; 1Laiku 8,35; 9,42) - Ahass (1965), Akas (GL), Vulg - Akaz, gr Ἀχάζ, ebr [āhāz]
Ahasvers (Kserkss) - (Est 1.1.2.9/11; Dan 9,1) - Aāswerus, Vulg Asuerus, ebr [ahasveros]
Ahaštārijs - (1Laiku 4,6) - Ahaštāris (1965), Akastars (GL), Vulg - Ahasthari, ebr [ahaštāri]
Ahazja - (1Ķēn 1; 2Ķēn 8-9) - Akasijus (GL citur), Akasija (GL 1877,98); Vulg - Ochozias, ebr [ahazjā]
Ahbāns - (1Laiku 2,29) - Achbans (1965), Akbons (GL citur), Ekbons (GL1898), Vulg - Ahobban, ebr [ahbān]
Ahbors - (1Mozus 36,38; 1Laiku 1,49; 2Ķēn 22,12.14.; 2Laiku 34,20 - parādās kā Abdons) - Akbors (GL), Vulg - Achobor, ebr [ahbor]

Ahērs - (1Laiku 7,12) - Ahers (1965), Akers, Aķers (GL), Vulg Aher, ebr [ahēr]
Ahirāms - (4Mozus 26,38) - Ahirāms (1965), Aķirus, Vulg Ahiram; (1Lai 8,1) - Arus (GL), Vulg Ahara, ebr [ahirām]
Āhišs - (1Sam 27,1-12, 21,11-16); (1Ķēn 2,39 - 41) - Achijs (1965), Aķis (GL), Vulg Achis, ebr [āhiš]
Ahiāms - (1Lai 11,35) - Akijams, Aķijams, 2Sa 23,33 - Ajams (GL), Vulg Ahiam, ebr [ahiām]
Ahiāms - (2Sam 23,33; 1Laiku 11,35) - ebr [ahiām]
Ahiēzers - (1Lai 12,3; 4Moz 1,12; 25) - Akiēzers (GL), Vulg - Ahiezer, ebr [ahiezer]
Ahihuds - (4Mozus 34,27) - Akiūds, Aķiūds, (1Lai 8,7) - Akijuds, Aķijuds (GL), Vulg - Ahjud, ebr [ahihud]
Ahija - (1Sam 14,3.18; 1Ķēn 4,3; 1Ķēn 11,29 - 39; 14,1-18; 15,29; 1Ķēn 15,33; 1Laiku 8,7) - Akijus, Aķijas, Aķija (GL); (1Laiku 2,25) - Akijus, Aķijus (GL), Vulg - Ahia, Ahias, ebr [ahijjā]
Ahijš - (1Lai 5,15; 7,34); (1Ķēn 22,39.40) - Akus (GL), Vulg Ahī, ebr [ahī]
Ahikāms - (2Ķēn 22,12.14; Jer 26,24) - Aikams (GL), Vulg Ahicam, ebr [ahikām]
Ahilūds - (2Sam 8,17; 1Ķēn. 4,12) - Ahiluds (1965), Akiluds, Aķiluds (GL), Vulg Ahilud, ebr [ahilūd]
Ahimaacs - (1Sam 14, 50; 2Sam 15,27.36; 18,19); (1Ķēn 4,15) Ahimācs (1965), Aķimaáz; Aķimaāzs (GL); Vulg Achimaas, ebr [ahimaac]
Ahimans (4Mozus 13,22; 1Laiku 9,17) - Aīmans, Aķimans, Akimans, Akimaus, Akimaus (GL), Vulg Ahimans, ebr [ahīman]
Ahimelehs - (1Sam 21,2 - 10; 22,9-22; 26,6) - Ahimelechs, Ahimēlechs (1965), Akimeleks, Aķimeleķš, Aķimeleks (1Lai 18,16,; 24,3.6.31) - Abimeleks (GL), Vulg Achimelechs, ebr [ahimeleh]
Ahimots - (1Laiku 6,10) - Akimots, Aķimots (GL), Vulg Achimoth, ebr [ahimōt]
Ahims - (Mt 1,14) - Jakīns (1965), Vulg Achim, gr Ἀχίμ
Ahinādābs - (1Ķēn 4,14) - Ahinadabs (1965), Akinadabs, Aķinadabs (GL), Vulg Ahinadab, ebr [ahinādāb]
Ahinoāma - (1Sam 14,50; 25,43; 2Sam 3,2) - Akinoama, Aķinoama, Akinoame (GL), Vulg Achinoam, ebr [ahinoam]
Ahira - (4Mozus 1,15; 2,29) - Akirus, Aķirus (GL), Vulg Ahira, ebr [ahīra]
Ahisāmāhs - (2Mozus 31,6) - Ahisāmeks (1965), Akisamaks (GL), Vulg Achisamech, ebr [ahisāmāh]
Ahitobs - (1Lai 5,37.38; 6,37; 1Sa 8,17; 2 Sa 22,9.12.20); Akitabs, Aķitabs (GL); (Neh 11,11) - Ahibubs (1965), (Ezr 7,2; 1Lai 9, 11; 18,16) - Aķitobs (GL), Vulg Achitob, ebr [ahitūb]
Ahitofels - (2Sam 15,12; 16,15-17,23; 23,34) - Akitofels, Aķitofels (GL), Vulg Achitophel, ebr [ahitofel]
Ahišāhars - (1Laiku 7,10) - Ahišahars (1965), Akisaars, Aķisaārs (GL), Vulg Ahisahar, ebr [ahišāhar]
Ahišārs - (1Ķēn 4,6) - Ahišars (1965), Aīsars (9GL), Vulg Ahisar, ebr [ahišār]
Ahjāns - (1Laiku 7,19) - Ahjans (1965), Akejans, Aķejans (GL), Vulg Ahin, ebr [ahjān]

Ahjo - (2Sam 6,3; 1Laiku 8,31; 9,37; 13,7) - Achio, Achjo (1965), Aķijus (GL), Vulg Ahio, ebr [ahjo]
Ahlājs - (1Lai 2,31; 11,41) - Achlajs (1965), Aklajus (GL), Vulg Obolai, ebr [ahlāi]
Ahlājs - (1Lai 2,31; 1Lai 11,41) - Ahlajs (1965), Achlajs (GL), ebr [ahlāj]
Aho - (2Sa 23,28), (2Sa 23,9) - Ahohijs (1965), Aoks (GL), Vulg Aho, ebr [ahohi]
Ahoahs - (1Laiku 8,4) - Ahoachs (1965), Akoas, Akoa (GL), Vulg Aho, ebr [ahōah]
Ahsa - (1Lai 2, 49) - Achsa (1965), Aksa (GL), Vulg Achsa, ebr [‘ahsa]
Ahsa - (Joz 15,16; Soģu 1,12; 1Lai 2,49) - Aksa (1965), Vulg Axa, ebr [ahsa]
Ahūmajš - (1Laiku 4,2) - Ahumajs (1965), Akimajs, Aķimajs (GL), Vulg - Ahumai, ebr [ahūmai]
Ahuzāms - (1Laiku 4,6) - Akusus, Akusams (GL), Vulg Oozam, ebr [ahuzzām]
Ahuzats - (1Mozus 26,26) - Achuzats (1965), Aūsats (GL), Vulg Ochozath, ebr [ahuzzat]
Ahzajs (Neh 11,13) - Achzajs (1965), Akusajus (GL), Vulg Ahazi, ebr [ahzai]
Aincjs - (Ap 9,32-34) - Encās, Encās (GL), Vulg Aeneas, gr Αἰνέας
Aja - (1Mozus 36,24; 2Sam 3,7) Ajus - (Ezr 2,28) Ajas, Aja (GL), Vulg Aia, Hai, ebr [ajjā]
Akans sk. Jaakāns
Akūbs - (1Laiku3,24; Ezr 2,42); (Neh 12,25) - Akubs (1965), Vulg Accub, ebr [‘akkūb]
Akvila - (Ap 18,2.18, Rom 16,3-5; 1Kor 16,19; 2Tim 4,19) - Aķilas, Aķila (GL), Vulg Aquila, gr Ἀκύλας
Aleksandrs - (Apd 19,33) - Aleksanders (GL); (Mk 15,21; Ap 4,6; 1Tim 1,20; 2Tim 4,14) - Sanders (GL), Aleksanders (1877/98), Vulg Alexander, gr Ἀλέξανδρος
Ālemets - (1Laiku 7,8; 8,36; 9,42) - Allemets (1965), Alamets, Alecets, Alaments (GL), Vulg Almath, Alamath, ebr [ālemet]
Alfejs - (Mk 2,14; 3,18) - Alfējs (1947) Alwejs (GL), (Apd 1,13) - Alweūs, Vulg Alpheus, gr Ἀλφαιός
Alja - (1Laiku 1,51) - Alja (1965), Alwus, Alwa (GL), Vulg Alva, ebr [‘aljā]
Aljāns - (1Laiku 1,40) - Aljans (1965, GL1689), Vulg Alvan, ebr [‘aljān]
Allons - (1Laiku 4,37) - Alons (GL), Vulg Allon, ebr [allōn]
Almodāds - (1Mozus 10,26; 1Laiku 1,20) - Almodads (1965), Vulg Elmodad, ebr [almōdād]
Alva - (1Mozus 36, 40) - Alwus, Alwa (GL), Vulg Alva, ebr [alvā]
Alvāns - (1Mozus 36, 23) - Alvans (1965), Alwans (GL); Vulg Alvan, ebr [alvān]
Amacja - (2Kĕn 14,1 - 20; 1Laiku 4,34; 6,30; Am 7,10-17) - Amazijus, Amazijas, Amazija (GL), Vulg Amasias, ebr [amacjāhu]
Amālēks - (1Mozus 36,11; So 3,13; 6,3; 2Mozus 17,8-16) - Amaleks (1965), Amaleks, Amaleķš, Ahmaleks, Ahmaleķš (GL), Vulg Amalec, ebr [‘amālēk]
Āmāls - (1Laiku 7,35) - Amals (1965), Vulg Amal, ebr [āmāl]
Amarja - (1Laiku 5,33; 1Laiku 23, 29; 2Laiku 19,11; Ezr 10,42; Neh 11,4) - Amarijus, Amarijas, Amarija (GL), Vulg Amarias, Amaria, ebr [amarjā]
Amāsa (2Sam 17,25; 19,14; 20,11-13) - Amasa (1965), Amasus, Amasa (GL), Vulg Amasa, ebr [‘amāsa]
Amāsajs (saīs. no Amasja) - (1Laiku 6,10.20; 2Laiku 29, 12; 1Laiku 12,19; 1Laiku 15,24)
Amasajs (1965), - (1Laiku 12,19 - Abisajs (1965); Amasajs (GL), Vulg. Amasai, ebr [‘amāsai]
Amasja - (2Laiku 17,16) - Amasijus, Amasijas, Amasija (GL), Vulg Amasias, ebr [amasjā]

Amašsajs (Neh 11,13)(identisks ar Maasajs (1Laiku 9,12) - Amasajs (1965), Amasajus (GL), ebr [‘amašsai]
Amcijs - (1Laiku 6,34; Neh 11,12) - Amzus (ģen. Amza, Amzus, Amzi)(GL 1689-1825), Amazs (GL citur), Vulg Amsi, ebr [amci]
Āmijs -(Esr 2,57) - Amijs (1965), Amis (GL), Vulg Ami, ebr [āmi]
Amitajs (2Kēn 14,25, Jon 1,1) - Amitajus (GL), Vulg Amathi, ebr [amittai]
Ammiēls - (4 Mozus 13,12; 2Sam 9,4; 17,27) - Amiēls (1965), Ammiēls (GL), Vulg Ammiel, ebr [‘amiēl]
Ammihūds (4Mozus 34,20. 28) - Ammihuds (1965), Amiuds, Amiūds (GL), (2Sam13,37) - Ammijuds (GL); 2Sam (13,37) - Amjuds (GL), Amihuds (1965), Vulg Ammiud, ebr [‘ammihūd]
Amminadabs - (Rut 4,19;1Laiku 6,7;15,10) - Āminādabs VD (1965), (Lk 3,33; Mt 1,4) - Aminadabs (1965, GL), (2Moz 6,23) - Āminādabats (1965), Vulg Aminadab, gr Ἀμιναδάβ, ebr [‘ammīnādāb]
Ammišaddajs (4Mozus 1,12) - Amišadajs (1965), Ammi Sadajs (GL 1689), Ammi=Sadajs (GL citur), Vulg Ammisaddai, ebr [‘ammīšaddāi]
Ammizābāds (1Laiku 27,6) - Amizabāds (1965); Ammi Sabads (GL 1689), Ammisabads (GL citur), Vulg Ammizabad, ebr [‘ammizābād]
Ammons (Soģu 10 -11) - Vulg Amnon, ebr [‘ammōn]
Amnons - (2Sam 13,1-33; 1Lai 4,20) - Vulg Amnon, ebr [amnōn]
Amocs - (Am 1,1;7,14; Lk3,25) - Amoss (1965), Amōs (1947), Amos (GL), Vulg Amos, gr Ἀμός, ebr [amōc]
Āmoks - (Neh 12,7.20) - Amoks (1965), Vulg Amoc, ebr [āmōk]
Āmons (1Kēn 22,26; Neh 9,59; Jer 46,25; Mt 1,10) - Amons (1965), Amōns (1947), Vulg Amon, gr Ἀμόν, ebr [āmōn]
Āmoss - (Jes 1,1; 2Kēn 20,1) - Amocs (1965), Amoz(s) (GL), Vulg Amos, ebr [‘āmōs]
Ampliats - (Rom 16.8) - Amplias (GL citur), Amplija (GL1877/98, Neik), Amplius (Bil), Vulg Ampliatus, gr Ἀμπλίας, Ἀμπλιᾶτος
Amrāfels - (1Moz 14,1.9) - Amrawels (GL), Vulg Amrahpel, ebr [amrāfel]
Amrāms -(4 Moz 3,19; 26,59) - Amrams (GL), Vulg Amram, ebr [amrām]
Ana - (1Mozus 36,2.14.18.24; 1Laiku 1,38.40) - Anus (GL), Vulg Ana, ebr [‘anā]
Anāja - (Neh 8,4; 10,22) - Anaja (1965), Anajus, Anajas, Anaja (GL), Vulg Anaia, ebr [anājā]
Anāks - (4Mozus 13,22.28 - 33;5Mozus 1,28; Joz 11,22) - Anaks (1965), Ecnaks, Enaks (GL), Vulg Enac, ebr [‘anāk]
Anāmīms (1Moz 10,13) - Anamīms (1965), Ahnamim (GL), Vulg Anamim, ebr [‘anāmīm]
Anammelehs - (2Kēn 17,31) - Ana - Meleks (1965), Anameleks (GL), Anamelech, ebr [‘anammeleh]
Ananijs - (1Laiku 3,24) - Ananus (GL), Vulg Anani, ebr [‘anani]
Ananja - (Neh 3,23) - Ananijas, Ananija (GL), Vulg Ananias, ebr [‘ananja]
Anans (1965), sk. Hānān
Anātots (1Lai 7,8; Neh 10,20) - Anatots (1965), Vulg Anathoth, ebr [‘anātōt]
Anāts - (Soģu 3,31; 5,6) - Anats (1965), Vulg Anath, ebr [‘anāt]

Ānērs - (1Moz 14,13.24) - Aners (1965), Abners (GL citur), Aners (GL 1877/98), Vulg Aner, ebr [‘ānēr]
Andrejs - (Mk 1,16-18) - Andrējs (LU), ((Jņ 1,40) - Andrees (GL 1689), citur - Andrejs (GL1689-1877/98), Andreis (GL citur), Andres (EG, Manc), Vulg Andreas, gr Ἀνδρέας
Androniks - (Rom 16,7) - Androniks (GL), Vulg Andronicus, gr Ἀνδρόνικος
Aniāms - (1Laiku 7,19) - Aniams (1965), Vulg Aniam, ebr [aniām]
Anna (1Sam 1-2; Lk 2,36-38) - Anna (1965, GL), Vulg - Anna, gr Ἄννα, ebr [hannā]
Annass (saīs. no Hananja)augsts priesteris (Lk 3,2; J 8,13.24; Apd 4,6) - Anna (1965), Annāss (LU), Anna, Annas (1947), Annas (GL), Vulg Annas, gr Ἄννα, Ἄννας
Ānūbs - (1Laiku 4,8) - Anubs (1965, GL), Vulg Anob, ebr [‘ānūb]
Antīps - (Apok 2,13) - Antīpas (GL), Vulg Antīpas, gr Ἀντιπᾶς
Antotīja - (1Laiku 8,24) - Antotijus, Antotijas, Antotija (GL), Vulg Anathothia, ebr [antottijā]
Apājms - (1Laiku 2,30) - Apajms (1965), Appaīm (GL) Appaīms (GL 1877/98), Vulg Apphaim, ebr [apājim]
Apells - (Rom 16,10) - Vulg Apelles, gr Ἀπελλῆς
Apfija - (Filem 2) - Apīja (1947), Appia, Apīja (GL), Vulg Appia, gr Ἀφία
Apollions, sk. Abadons (Apok 9,11)
Apolls - (Ap. 18,24, 1Kor 3,6; 4,6; Tit 3,13) - Vulg Apollus, gr Ἀπολλῖος, Ἀπελλῆς
Ara - (1Lai 7,38) - Arus, Aras, Ara (GL), Vulg Ara, ebr [arā]
Arāds - (1Lai 8,15) - Arads (1965), Vulg Arad, ebr [‘arād]
Ārahs - (1Lai 7,39; Neh 7,10) - Arachs (1965), Araks (GL); (Ezr 2,5) - Ārahcs (1965) - Arus (GL1689); Arkas (GL citur), Vulg Area, ebr [ārah]
Arāms - (1Lai 7,34); (1Mozus 10,22; 1Laiku 1,17) - Arams (1965), Arams, Ahrams (GL), Vulg Aram, gr Ἀράμ, ebr [arām]; (Mt 1,3) - Ārāms (1965), Arāms (1947), Rams (GL), Ram (EG), ebr [rām]
Arāns - (1Mozus 36,28, 1Laiku 1,42) - Arans (1965, GL), Vulg Aran, ebr [arān]
Arba - (Joz 14,15; 15,13; 21,11) - Kiriāt-Arba, Ķiriāt-Arba (GL), Vulg Arbe, ebr [arba]
Arca - (1Ķēn16,9) - Arz(us), Arza (GL), Vulg Arsa, ebr [arcā]
Arēlijs - (1Mozus 46,16) - Arelījs (1965), Arelus (GL); 4Mozus 26,17) - Ariels (GL), Vulg Arelī, ebr [arēli]
Ardons - (1Laiku 2,18) - Vulg Ardon, ebr [arddōn]
Ards - (1Mozus 46,21; 4Mozus 26,40) - Vulg Ared, ebr [ar(e)d]
Areta - (2Kor 11, 32) - Vulg Areta, gr Ἀρέτα
Arfaksads (Lk 3,36) - Arfaksāds (1947), Arwaksads (GL), Vulg Arfaxat, gr Ἀρφαξᾶδ
Argobs - (2Ķēn 15,25) - ebr [argob]
Aridājs - (Est 9,9) - Aridajs (1965, GL), Vulg Aridai, ebr [aridāi]
Aridāta - (Est 9,8) - Aridata (1965, GL) Vulg Aridatha, ebr [aridātā]
Arisajs - (Est 9,9) - Arisajs (1965), Arissajs (GL), Vulg Arisai, ebr [arisai]
Arhelajs - (Mt 2,22) - Archelavs (1965, LU), Argīlaus, Argīlaūs (GL), Vulg Archelaus, gr Ἀρχέλαος
Arhips - (Kol 4,17, Filem 2) - Archips (1965, 1947), Arkips, Arķips (GL), Vulg Archippus, gr Ἀρχίππος

Ariēls - (2Sam 23,20; 1Laiku 11,22; Ezr 8,16; Jes 29,1; Ec 43,15) - Ariēls (GL), Vulg Ariel, ebr [ariēl]
Aristarhs - (Apd 19,29; 20,4; 27,2) - Aristarchs (1965, 1947), Aristarkus, Aristarks (GL)
Aristobuls - (Rom. 16,10) - Aristobols, Aristobūls *(1947)
Arje (2Kēn 15,25) - Arja (GL), Vulg "leo", ebr [hā arjēh]
Arjohs - (1Mozus 14, 1.9) - Ahrioks, Arijochs, Arjochs (GL), (Dan 2,14.24) - Arioks, Ariochs (GL), Vulg Ariocho, ebr [arjōh]
Armonijs - (2Sam 21,8) - Armons (1965.GL), Vulg Armoni, ebr [armoni]
Arnāns - (1Laiku 3,21) - Arnans (1965, GL), Vulg Arnan, ebr [arnān]
Ārnāns- (2Sam 24,16 - 25; 1Laiku 21,15 - 28) -Arauna (1965) Arawnus (GL), Vulg Arcuna, ebr [ārnān]
Arnijs - (Lk 3,33) - Arāms Arni (ģen)*(1947), Vulg Aram, gr Ἀρνί
Arodijs - (1Mozus 46,16; 4Mozus 26,17) - Arodus (GL), Vulg Arodi, ebr [arodi]
Ārons - (2 Moz 4,14; 1Lai 27,17, Lk 1,15) - Aarons, Aārons (GL), Vulg Aaron, gr Ἀαρων, ebr [aharon]
Arpahšads - (1Mozus 10,22; 11,10) - Arpachsads (1965), Arwaksads (GL), (1Lai 1,17) - Arpachšads (1965), Vulg Arphaxad, ebr [arpahšad]
Artakserkss - (Neh.1,1; Ezr 7,7) - Artasastus (GL), Vulg Artaxerxes, ebr [artahšast]
Artemīda -(Apd 19,24 - 35) - Artemida (1965), Diana (GL, 1947); Diāna* (1947), Vulg Diana, gr Ἄρτεμις
Artems (Tit 3,12) - Artemis (1965), Vulg Artemas, gr Ἄρτεμις
Asa - (1Kēn.15,9 - 24; 1Laiku 9,16) - Assus, Assa (GL), Vulg Asa, ebr ['asā]
Āsāfs - (2Kēn 18,18) - Asafs (1965), Assaps (GL); (1Laiku 26,24) - Assaws (GL), (Neh 2,8) - Asaja vietā (1965), Vulg Asaph, ebr [āsāf]
Asāhēls - (2Sam 2,18 - 23, 23,24; 2Sam 2,18-23; 2Laiku 31, 13) - Asahēls (1965), Asaels (GL), Vulg Asel, ebr ['asāhēl]
Asāja - (2Kēn 22,12; 1Laiku 4,36) - Asaja (1965), Asajus, Asajas, Asaja (GL), Vulg Asaia, ebr [asājā]
Asanja -(Neh 10,10) - Asanijus, Asanijas, Asanija (GL), Vulg Azania, ebr [azanjā]
Asarēla - (1Laiku 25,2) - Vulg Asarela, ebr [asarēlā]
Asarēls - (1Laiku 4,16; 12,7; 25,18; Ezr 10,41; Neh 12,36) - Asarēls (1965), Asareels (GL), Vulg Asarela, Asarel, ebr [asarēl]
Āsērs -(1Mozus 30,12) - Ašers (1965), Ahsers (GL), (Lk 2,36) - Azērs, Vulg Aser, gr Ἀσηρ, ebr [āsēr]
Asīrs - (2Mozus 6,24; 1Laiku 6,7) - Asīrs (1965), Assīrs (GL), Vulg Asir, ebr [assir]
Asinkrits - (Rom 16,14) - Vulg Asyncrituus, gr Ἀσύκριτος
Asna - (Ezr 2,50) - Asnus (GL), Vulg Asena, ebr [asnā]
Asnāta (1Moz 41,45) - (1Moz 41,50) - Asnāte (1965), Asnata (GL), Vulg Aseneth, ebr [āsnat]
Aspāta -(Est 9,7) - Aspata (1965), Aswats (GL), Vulg Esphatha, ebr [aspātā]
Assāns -(4Mozus 34,26) - Azans (1965), Assans (GL), Vulg Ozan, ebr [assān]
Atāja (Neh 11,4) - Ataja (1965), Atajus, Atajas, Ataja (GL), Vulg Athaias, ebr [atājā]
Atājs (1Laiku 2, 35; 2Laiku 11,20) - Atajs (1965), Atajus (GL), Vulg Ethai, Ethei, ebr [attāi]

Atalja (2Kēn 8, 18; 11; 1Laiku 8,26; Ezr 8,7) - Atalijus, Atalijas, Atalija (GL), Vulg Athalia, Otholia, ebr [‘ataljā]
Atāra (1Laiku 2,26) - Atara (1965), Vulg Atara, ebr [atārā]
Ātērs - (Ezr 2,16; Neh 7,45) - Aters (1965, GL), Vulg Ater, ebr [ātēr]
Atlājs - (Ezr 10,28) - Atlajs (1965), Atlajus (GL), Vulg Athalai, ebr [‘atlāj]
Ašbēls - (1Mozus 46, 21; 4Mozus 26,38) - Ašbels (1965), Asbels (GL); (1Laiku 8,1) - Asbals (GL), Vulg Asbel, ebr [ašbēl]
Ašēra(1Kēn 11,33) - Astarota, Astarte (citur nav (GL), Vulg Asera, Astharthe, ebr [ašērē]
Augusts- (Lk 2,1) - Augustus (EuE, EG), Vulg Augustus
Ašima (2Kēn. 17,30) - Asims (GL), Vulg Asima, ebr [ašimā]
Ašhūrs (1Laiku 2,24; 4,5) - Ašhurs (1965), Asurs (GL), Vulg Ashur, ebr [ašhūr]
Aškanazs - (1Mozus 10,3) - Aškanass (1965); (1Laiku 1,6) - Aškenass(1965), Askenas, Askenas (GL), Vulg Aschenez, ebr [aškanaz]
Ašpenazs -(Dan 1,3) - Aspenass (1965), Aspenas (GL), Vulg Astanaz, ebr [ašp(e)naz]
Ašūrs (1Moz 1,22; 1Lai 1,17) - Asurs (1965), Assurs (GL), Vulg Assur, ebr [ašūr]
Aštarte (Ištara) (1Kēn 11,5; 2Kēn 23,13) - Astarots, Astarte (GL), Vulg Astharoth, Astharthen, Asera, ebr [aštoret], sk. arī Ašēra
Ašvāts (1Laiku 7,33) - Ašvats (1965), Aswats (GL), Vulg Asoth, ebr [‘ašvāt]
Azāns - (4Mozus 34,26) - Azans (1965), ebr [azzān]
Azareēls (Neh 12,36; 1Lai 27,22) - Asareels (GL), Vulg Azareel, ebr [azarēl]
Azarja (1Kēn 4,2, 1Laiku 5,35; 2Laiku 15, 1-8; Neh 3,23; Jer 42,1; 43,2; Dan 1,7) - Asarijus, Asarijas, Asarija (GL), (1Lai 5,39) - Assirs (GL.1689), (Neh 12,33; 1Lai 5,39.40; 9,11; 1Kēn 4,2, Jer 43,2) - Asarja (1965) Vulg Azarias, ebr [‘azarjā]
Azāzēls (3Mozus 16,,8. 10. 26) - Azazēls (1965), Vulg Azazel, ebr [azāz’ēl]
Azazja (1Laiku 15,21; 27,20; 2Laiku 31,13) - Asasijus, Asasijas, Asasija (GL), Asasia (GL), Vulg Azazias, Ozaziu, ebr [azazjāhū]
Āzāzs (1Laiku 5,8) - Aza (1965) - Asa, Asus (GL), Vulg Azaz, ebr [‘āzāz]
Azgāds (Ezr 2,12; Neh 10,16) - Azgads (1965), Asgads (GL), Vulg Azgad, ebr [‘azgād]
Aziza (Ezr 10,27) - Aziza (1965), Asisus (GL.1689), Vulg Aziza, ebr [‘azizā]
Azmāvets (2Sam 23,31; 1Laiku 11,33; 27,25) - Asmavets (1965), Asmawets (GL), Vulg Azmaveth, ebr [‘azmāvet]
Azrikāms - (1Lai 3,23) - (1Lai 8,38; 9,44; Neh 11,15) - Asrikāms (1965), Asrikams, Esrikams (GL), Vulg Ezricam, ebr [‘azrikām]
Azriēls - (1Lai 5,24); (4Moz 26,31; Joz 17,2; 1Lai 7,14) - Asriēls (1965), Asriēls, Esriēls (GL), Vulg Asriel, ebr [‘azriēl]
Azūba(1Laiku 2,18; 1Kēn 22,,42); (2Laiku 20,31) - Ašuba (1965), Asuba (GL), Vulg Azuba, [‘azūbā]
Azūrs (Neh 10,18) - Azurs (1965, GL);(Jer 28,1; Ec 11,1) - Asurs, Assurs (GL), Asurs (1965), (Mt 1,13.14), Azurs (1965) Azōrs (1947), Azars, Azors (GL), Azor (EG), Vulg Aazur, gr Ἀζόρ, ebr [‘azūr]

Baālhānāns - (1Lai 49,50) - Baāl-Hanans (1965), (1Moz 36,38.39) - Baal-Chanans(1965), Baal=Anans, BaalAnans (GL), Vulg Baalhanan, ebr [ba'alhānān]
Baālišs - (Jer 40,14) - Baālišs (1965), Baalis (GL), Vulg Baalis, ebr [ba'alīs]
Baāļpegors (5Moz 4,3) - Baāl - Peors, (Ps 106,28) - Baāls - Peors, (4Moz 22,41) - Baāls Peors (1965); Baal=Peors (GL), Lut Baal - Peor; Vulg Beelphegor, ebr [ba'alpe'or]
Baāls (1Lai 5,5) - Baals (GL), Vulg Baal, gr Βααλ, ebr [ba'al]
Baālzēbubs - (2Kēn 1,2.3.6.16) - Baāl - Zebubs (1965), Baal=Sebubs (GL), Vulg Beelzebub, ebr [ba'al zebūb], sk. JD Belcebubs
Baāna - (Ezr 2,2; 2Sa 4,2.5.9) - Baenus, Baēnus (GL), Vulg Bana, Baana, ebr [ba'anā]
Baāra - (1Lai 8,8) - Baēra (1965); Baēra (GL), Vulg Bara, ebr [ba'arā]
Baāsēja - (1Lai 6,25) - Baējs (1965), Bačsejus, Baesejas, Bačseja (GL), Vulg Basaias, ebr [baasēja], identisks ar Maāseja
Baclits -(Neh 7,54) - Bacluts (1965); (Ezr 2,52) - Baclits (1965), Baccluts, Bacelits (GL), Vulg Basluth, ebr [baclīt]
Baeša - sk Baša
Bakbakars - (1Lai 9,15) - Vulg Bacbacar, ebr [bakbakar]
Bakbūks (Ezr 2,51; Neh 7,53) - Vulg Bacbuc, ebr [bakbūk]
Bakbukja (Neh 11,17) - Bakbukijus, Bakbuķijus; (Neh 12,9) - Bakbukijus, Bakbuķijas, Bakbuķija (GL), Vulg Becbecia, ebr [bakbukjā]
Balaams - sk. Bileāms
Baladāns (2Kēn 20,12) - Baladans (1965), Baledans, Baladans (GL), (Jes 39,1) - Bal-Adans (GL), Vulg Baladan, ebr [baladān]
Balaks (So 11,25, Apok 2,14) - Vulg Balac, ebr [bālāk]
Banijs (1Lai 9,4; Ezr 2,10;10,38; Neh 9,4) - Banus (GL), Vulg Bani, Bennui, ebr [hānī]
Baraba (Lk 23,18; Mk 15,7.11.15) - Barrabus, Barrabas, Baraba (GL), Barrabas (EG, EuE), Vulg Barabbas, gr Βαρραβῆς, ebr [bar-abbā]
Barahēls (Ij 32,2.6) - Barachēls (1965), Barkeēls (GL), Vulg Barachel, ebr [barahēl]
Barakija (Mt 23, 35) - Barachijs (1947), Baraķijas (GL), Barachias (Manc); Barrachie (EuE), Vulg Barachia, gr Βαραχίας
Baraks (So 4,6.8.9.10; Ebr 11,32) ; (1Sa 12,1) - Bedans (GL), Vulg Barac, gr Βαράκ, ebr [bārāk, bedān]
Bariahs (1Lai 3,22) - Bariachs (1965), Bariaks (GL), Vulg Baria, ebr [bariāh]
Barjēzus (Apd13,6) - Brjēss (1965), Barjēzs (1947); Bar JEsus (GL1689); Barjēzus (GL citur), Vulg Bariesu, gr Βαρισησοῦς, ebr [bar-jēšūa]
Barkoss (Neh 7,55; Ezr 2,53) - Barku (ģen), Barkos (GL); Vulg Bercos, ebr [barkōs]
Barnaba (Gal 2,1.9.13, ; Apd 9,27; 11,22.25.30; Kor 4,10) - Barnabus, Barnabas (GL), Vulg Barnabas, gr Βαρναβᾶς, ebr [bar - nabba]
Bārūhs (Neh 3,20; 11,5) - Bāruchs (1965), (Jer 32,12.13.16) - Baruchs (1965), Bahruks (GL), Vulg Baruch, ebr [bārūh]
Bartimejs (Mk 10,46) - Bartimējs (1947); Bartimejus (GL1689-1854), Vulg Bartimeus, gr Βαρτιμαῖος
Bartolomejs (Mt 10,3, Lk 6,14; Apd 1,13) - Bērtulis (1947, (Mk 3,18) - 1965), Behrtolmejs, Behrtmejs, Bertohmees (GL1689), Behrtolmeis, Behrtolmeus (Mt), Behrtulis (Lk), Behrtolmeus (Apd) (GL1739-1854), Behrtulis (GL1877/98), Bartholomeus (EG), Vulg - Bartholomeus, gr Βαρθολομαῖος, ebr [bar-talmai]

Barzillajs (Neh 7,63; 2Sa 21,8) - Barsilajs(1965), Barsillajus (GL), Vulg Berzellai, ebr [barzillai]
Basmate (1Moz 26,34, 1Kĕn 4,15) - Basmata, Basmate (GL), Vulg Basemath, ebr [bašmat]
Baša - (1Kĕn 15,16.17.19; 2Lai 16,1,3; 2Kĕn 9,9) - Baeša; (Jer 41,9) - Baēša (1965), Baēšus (GL), Vulg Baasa, ebr [ba'ša]
Batseba (1Kĕn 2,13.18.19; 2Sa 11,3.24) (1Lai 3,5)-sk. arī Batšua - Vulg Bethsabee, ebr [bat-šua, bat-šeba]
Batšua (1Lai 2,3; 1Lai 3,5) - Bat - Šua (1965), Batsua (GL), (1Lai 2,3) - Suas meita, Vulg (filia Sue), ebr [bat-šua]
Bēbājs (Ezr 2,11; 8,11; Neh 7,16) - Bebajs (1965), Bebajus (GL),Vulg Bebai, ebr [bēbāj]
Bēcājs (Neh 7,23; Ezr 2,17) - Becajs (1965), Bezajus (GL), Vulg Besai, ebr [bēcāj]
Bēls (Jer 50,2; Jes 46,1) - Bels (1965, GL) Vulg Bel, ebr [bēl]
Bēlšacars (Dan 5,1.2.9.22) - Belsacars (1965), Belsazars (GL), Vulg Balthasar, ebr [bēlšaccar]
Bēltšacars - (1,7; 2,26) - Beltsacars (1965), Belsazers, Belsazars (GL), Vulg Baltassar, ebr [bēltšaccar]
Bērijs (1Lai 7,36); (1Moz 26,34) - Berijs (1965); Bērijs; Berus (GL); Vulg Beri, ebr [bēri]
Bēsajs (Ezr 2,49; Neh 7,52) - Besajs (1965), Bessajus (GL), Vulg Besai, ebr [bēsai]
Bealja (1Lai 12,5) - Bealijus, Bealijas, Bealija (GL), Vulg Baalia, ebr [be'aljā]
Becalēls (Ezr 10,30; 2Moz 31,2; 1Lai 2,20) - Bacaleēls (1965), Becaleels (GL), Vulg Beseleel, ebr [becalēl]
Becers (1Lai 7,37) - Bezers (GL), Vulg - Bosor, ebr [becer]
Bedads (1Moz 36,35) - Vulg Badad, ebr [bedad]
Bedāns (1Lai 7,17) - Bedans (1965,GL), Vulg Badan, ebr [bedān]
Bedja (Ezr 10,35) - Bedijus, Bedijas, Bedija (GL), Vulg Badaias, ebr [bedjā]
Beēljāda (1965); (1Lai 14,7) - Beēljada (1965); Bael Jodus, Baēl=Jodus (GL), Vulg Beeliada, ebr [be'eljadā]
Beēra (1Lai 5,6; 7,37) - Baerus, Baēra (GL), Vulg Beera, ebr [bērā]
Beērots (Ezr 2,25) - Beērots (1965), Baerots (GL), Vulg Beroth, ebr [bērōt]
Behers (1Moz 46,21; 4Moz 26,35; 1Lai 7,6.8) - Bekers, Bechers (1965), Beekers, Bekers, Beķers (GL), Vulg Becher, Bocher, ebr [beher]
Behorats (1Sa 9,1) - Bechorats (1965); Bekors (GL), Vulg Bechorath, ebr [behōrat]
Bela (1Moz 46,21, 1Lai 5,8) - Belus (1965), Vulg Bela, ebr [bela]
Belcebuli (Lk 11,15.18; Mk 3,22; 10,25) - Belzebubs (1947), Beelcebuli (GL), Vulg Beelzebub, gr Βεελζεβουλ
Beliāls (Īj 34,18) - Beliaġs (GL), vai arī nav PV, sal. Beliars, ebr [belijjāal]
Beliars (2Kor 6,15) -Beliāls (1947), Belials (GL), Vulg Belial, Beliar, gr Βελιαρ, Βελιαλ, Βελιαν, Βελιαβ, ebr [belijjā'al]
Benabinadabs - (1Kĕn 4,11) - Ben - Abinadabs (1965), Abinadaba dēls (GL), Vulg Benabinadab, ebr [benabinādāb]
Benāja (2Sa 23,30; Ec 11,1.13; 1Lai 15,20) - Benaja (1965), Benajus, Benajas, Benaja (GL), (1Kĕn 1,8) - Benjaja (1965), Vulg Banaia, Banaias, ebr [benājāš]
Benammijs (1Moz 19,38) - Ben-Ammi (1965), Ben=Ammi (GL), Vulg Benammi, ebr [ben-'ammī]
Bendekers (1Kĕn 4,9) - Ben-Dekers (1965), Dekera dēls (GL), Vulg Bendecar, ebr [ben-deker]

Benhadads (Am 1,4); (1Kĕn 15,18.20; 2Kĕn 6,24; 2Lai 16,2.4) - **Ben-Hadads** (1965);
Ben=Adads (GL), **Vulg Benadad**, ebr [ben-hadad]
Benhails (2Lai 7,7) - **Ben-Hails** (1965), **Benkaïls** (GL), **Vulg Benhail**, ebr [ben-hajil]
Benhānāns (1Lai 4,20) - **Ben-Hanans** (1965), **Benanans** (GL), **Vulg Benhanan**, ebr [ben-hānān]
Benhūrs (1Kĕn 4,8) - **Ben-Hūrs** (1965); **Ura dēls** (GL), **Vulg Benhur**, ebr [ben-hūr]
Benīnus (Neh 10,14) - **Beninus** (GL), **Vulg Baninu**, ebr [beninū]
Benjāmins (1Moz 35,18.24, Apok 7,8) - **Benjamīns** (1965) **Benjamins** (1947), **Benjamins** (GL), **Vulg Benjamin**, gr Βενιαμίν, ebr [binjāmin]
Benzohets (1Lai 4,20) - **Ben-Zohets** (1965), **Ben=Soets** (GL), **Vulg Benzoheth**, ebr [ben-zohet]
Beors (1Moz 36,32; 1Lai 1,43) - **Beors** (GL), (Mih 6,5) - **Peors** (GL), **Vulg Beor**, ebr [bcōr],
 sk.arī **Bosors**
Beraa (1Moz 14,2) - **Bērs** (1965), **Ber(us)** (GL), **Vulg Bara**, ebr [bera']
Berāha (1Lai 12,3) - **Beracha** (1965), **Barakus** (GL), **Vulg Baracha**, ebr [berāhā]
Berāja (1Lai 8,2) - **Beraja** (1965); **Brajus**, **Brajas**, **Braja** (GL), **Vulg Baraia**, ebr [berājā]
Berakja - sk. **Barakija**, sal **Berehja**
Bereds (1Lai 7,20) - **Vulg Bared**, ebr [bered]
Berehja (Neh 3,4; 1Lai 6,24; Cah 1,1) - **Berehja** (1965); **Berekijus**, **Bereķijas** (GL), **Vulg Barachia**, ebr [berehja]
Berija (1Moz 46,17; 4Moz 26,44.45; 1Lai 7,30.31) - **Brijus**, **Brius** (GL), **Vulg Beria**, ebr [beri'a]
Bernike - (Apd 26,30); (Apd 25,13.23.24) - **Bernike** (1965), **Bernike**, **Bernike** (GL), **Vulg**
Berenice, gr Βερνίκη, ebr [bernikā]
Besodja (Neh 3,6) - **Besodijas** (GL), **Vulg Besodia**, ebr [besōdjā]
Betrāfa (1Lai 4,12) - **Bet-Rafs** (1965), **Betraws** (GL), **Vulg Bethrapha**, ebr [beit-rāfā]
Betuēls (1Moz 28,2.5) - **Betuels** (GL), **Vulg Bathuel**, ebr [betuēl]
Bidkars (2Kĕn 9,25) - **Bidekars** (GL), **Vulg Badacer**, ebr [bidkar]
Bigta (Est 1,10) - **Bigt(us)** (GL), **Vulg Bagatha**, ebr [bigta]
Bigtāns (Est 2,21) - **Bigtans** (1965); **Bigtans** (GL), **Vulg Bagathan**, ebr [bigtān]
Bigvājs (Neh 7, 19) - **Bigvajs** (1965), **Bigewajus**, (Neh 10,17) - **Bigwajus** (GL), **Vulg Beguai**,
 ebr [bigvāi]
Bihrijs (2Sa 10, 1.2.6.7) - **Bichrijs** (1965), **Bikr(us)** (GL), **Vulg Bochri**, ebr [bihri]
Bildads (Īj 2,11) - **Vulg Baldad**, ebr [bilddad]
Bileāms (Joz 13,22, 2Pēt 2,15) - **Balaams** (1947), **Bileams** (GL), (Apok 2,14) - **Balaams** (GL
 1689-1854), **Vulg Balaam**, gr Βαλαάμ, ebr [bilam]
Bilga (1Lai 24,14; Neh 12,5.18) - **Bilgus** (GL), **Vulg Belga**, ebr [bilggā]
Bilgajs (Neh 10,9) - **Bilgajus** (GL), **Vulg Belgai**, ebr [bilggai]
Bilha (1Moz 29,29) ; (1Lai 7,13) - **Bilcha** (1965), **Bila** (GL), **Vulg Bilha**, ebr [bilhā]
Bilhāns (1Moz 36,27; 1Lai 7,10) - **Bilhans** (1965); (1Lai 1,42) - **Bilchans** (1965), **Bilans** (GL),
Vulg - Bilhan, ebr [bilhān]
Bilšāns (Neh 7,7; Ezr 2,2) - **Bilšans** (1965); **Bilsans** (GL), **Vulg Belsan**, ebr [bilšān]
Bimhāls (1Lai 7,33) - **Bimhals** (1965); **Bimeals** (GL), **Vulg Bamaal**, ebr [bimhāl]
Bina (1Lai 8,37; 9,43) - **Binejs** (1965), **Bineus** (GL), **Vulg Banaa**, ebr [binā]
Binnūjs (Ezr 10,30,38) - **Benujus**; (Neh 7,15) - **Banus**, (Neh 3,24;10,10; 12,8) - **Binuus**,
Benuus, **Binnujus**, **Binujus** (GL), **Binnujus** (1965), **Vulg Bennui**, ebr [binnūi]
Birša (1Moz 14,2) - **Birss** (1965), **Birsus**(GL), **Vulg Bersa**, ebr [birša]
Birzāvits (1Lai 7,31) - **Birzavits** (1965, GL), **Vulg Birzaith**, ebr [birzāvit]

Bitja (1Lai 4,18) - Bitjas (GL), Vulg Bethania, ebr [bitjā]
Bišlāms (Ezr 4,7) - Bišlams (1965); Bilsams (GL), Vulg Baselam, ebr [bišlām]
Bizta (Est 1,10) - Bist(us) (GL), Vulg Bazatha, ebr [bizztā]
Blasts (Apd 12,20) - Blastus (GL), Vulg Blastus, gr Βλάστος
**Boazs (Rut 2,1; 2Lai 2,11.12; Mt 1,5; Lk 3,32) - Boāss (1965), Bóas, (Lk 3,32) - Booz (GL),
 Vulg Booz, gr Βόος, Βόοξ, Βόēs, ebr [boaz]**
Bochrus (1Lai 8,38) - Bokrus (GL), Vulg 'primogenitus', Lut 'Erstgeborener', ebr [bohrū]
Bohans (Joz 15,6; 17,17) - Boens (GL), Vulg Boen, ebr [bohan]
Bosors (2Pēt 2,15) - Beors (1965), Bosors (GL), Vulg Bosor, gr Βοσόρ
**Bukijs (4Moz 34, 22; Ezr 7,4; 1Lai 6,36) - Buki (ġen), Bukus, (4Moz 34,22) - Buhkus, (1Lai
 25, 4.13) - Buķijus, Buķijas, Buķija (1Lai 25,4.13) (GL), Vulg Bocci, ebr [bukī]**
Būna (1Lai 2,25) - Bunus (GL), Vulg Buna, ebr [hūnā]

Cālāfs - (Neh 3,30) - Calafs (1965), Zalaws (GL), Vulg Seleph, ebr [cālāf]
Cādoks - (Ezr 7,2; 2Kēn 15,33, 1Kēn 8,26,32; 1Lai 2Lai 27,1, Mt 1,14) - Cadoks (1965),
Sadōks (1947); **Zadaks** (GL), **Sadoc** (EG); **Vulg Sadoc**, **Saddoc**, gr Σαδῶκ, ebr [cādōk]
Calmunna - (So 8,5.6.7; Ps 83,12) - Zalmuns (GL), Vulg Salmana, ebr [calmunnā]
Cars - sk. Zerahs
Cebaots - (Cah 1,3.4.6,12; Jes 1,9.24; 1Sa 3,11; 2Sa 5,10, Jēk 5,4; Rom 9,29) -Sabaots
(1947), **Zebaoht**, **Zebaot**, **Zebaat**, **Zebaots**, **Vulg Sabaoth**, 'dominus exercituum', gr
Σαβαωθ, ebr [cebāot]
Cebedejs - (Mk 1,19.20; Mt 4,21, Jō 21,2) - **Zebedējs** (1947), **Zebedejus**, **Zebedejs** (GL),
Vulg Zebedaeus, gr Ζεβεδαιός, ebr [zabddai]
Cidkija - (2Lai 18,10.23; 1Kēn 21, 11.24; Jer 1,3) - **Cedekija** (1965), **Zedekijus**, **Zedekijas**,
Zedekija, **Zidekijas**, **Zidekijus**, **Zidekija** (GL), **Vulg Sedecias**, gr Σεδεκίας, ebr [cidkijā]
Cefanja - (Cah 6,10.14; Jer 29,25.29) - **Zewanijas**, **Zewanijus**, **Zewanija** (GL), **Vulg**
Sophonias, ebr [cefanjā]
Cefo - (1Moz 36,11) - **Cebo** (1965), (1Moz 36,15) - **Zepo** (1965), (1Lai 1,36) - **Cefijs** (1965),
Zepus, **Zewus** (GL), **Vulg Sepho**, ebr [cefō]
Cefons - (4 Moz 26,15) - **Cepons** (1965), **Zewons** (GL), **Vulg Sephon**, ebr [cefōn]
Celeks - (2Sa 23,37) - **Zelegs** (GL); (1Lai 11,39) - **Zeleks**, **Zeleks** (GL), **Vulg Selec**, ebr [celek]
Celofhāds (4Moz 26,33); (Joz 17,3) - **Celofehadams** (1965) - **Zelawcads** (GL), **Vulg**
Salphaad, ebr [celofhād]
Cemachs (Cah 3,8;6,12) - **Zemak** (GL), citur sugas vārds, ebr [cemah]
Cerets - (1Lai 4,7) - **Zerets** (GL), **Vulg Sereth**, ebr [ceret]
Cerijs - (1Lai 25,3) - **Zerus** (GL), **Vulg Sori**, ebr [ceri]
Cerors - (1Sa 9,1) - **Zerors** (GL), **Vulg Seror**, ebr [cerōr]
Cerua - (1Kēn 11,26) - **Zerua** (GL), **Vulg Sarva**, (1Lai 2,16; 1Sa 26,6) - **Ceruja** (1965),
Zeruja (GL), **Vulg Sarvia**, ebr [cerū'ā]
Cīdons - (1Moz 10,15,1Lai 1,13) - **Sidons** (1965), **Zihdons**, **Zidons**, **Sihdans** (GL), **Vulg**
Sidon, ebr [cidon]
Cība - (2Sa 16,1-4) - **Ciba** (1965), **Zihbus** (GL), **Vulg Siba**, ebr [cibā]
Cihja - (1Lai 8,9) - **Zihj(us)** (GL), (2Lai 24,1) - **Zibe(a)**(GL), (2Kēn 12,2) - **Ciba** (1965) **Vulg**
Sebia, ebr [cihjā]
Cibons - (1Moz 36,20.24) - **Zibeāns**, **Zibeons** (GL), **Vulg Sebeon**, ebr [cibeōn]
Cifjons - (1Moz 46,16) - **Cipons** (1965), **Ziwions** (GL), **Vulg Sephon**, ebr [sifjon]
Cīha - (Ezr 2,43; Neh 7,46; 11,21) - **Cicha** (1965), **Zius**, **Zikus** (GL), **Vulg Siha**, **Siaa**, ebr
[cihā]
Cilla - (1Moz 4,19.23) - **Zilla** (GL), **Vulg Sella**, ebr [cillā]
Cilletajs (1Lai 8,20) - **Ciltajs** (1965), **Ziltajus**(GL), **Vulg Selethai**, **Selathai**, ebr [cilletai]
Cipora - (2Moz 2,2; 4,25) - **Zipora** (GL), **Vulg Sephora**, ebr [ciporā]
Cipors - (Joz 24, 9; So 11, 25) - **Zipors** (GL), **Vulg Sephor**, ebr [cipōr]
Citrijs - sk. Zitrijs
Cobēba (1Lai 4,8) - **Cobebachs** (1965), **Azobebis** (GL), **Vulg Sobeba**, ebr [(ha)cobēbā]
Cofa - (1Lai 7,35.36) - **Cofahs** (1965), **Zowus**, **Zewus** (GL), **Vulg Supha**, ebr [cōfa]
Cofajs - (1Lai 6,11) - **Zowas** (GL), **Vulg Sophai**, ebr [cofai], atbilst Cūfs
Cofars - (Īj 2,11) - **Zowars** (GL), **Vulg Sophar**, ebr [cofar]

Cohars - (1 Moz 46,10; 2Moz 6,15) - Cochars (1965), Coars (GL), Vulg Sochar, ebr [cohar]
Cuārs - (4Moz 1,8;2,5) - Zuārs (1965), Zuars (GL), Vulg Suar, ebr [cūār]
Cūrišadajs - (4Moz 1,6;7,36) - Curišadajs (1965), Zuri Sadajs (GL), Vulg Surisaddai, ebr [cūrišaddāi]
Cūfs - (1Sa 1,1; 1Lai 6,20) - Zuwus (GL), Vulg Suph, ebr [cūf]
Cūriēls - (4Moz 3,35) - Zuriels (GL), Vulg Suriel, ebr [cūriēl]
Cūrs - (4Moz 25,15; 1Lai 8,30) - Zurs, Zurus (GL), (Joz 13,21) - Zūrs (1965), Vulg Sur, ebr [cūr]

Dāgons (1Sa 5,2-5) - Dagon (1965, GL), Vulg Dagon, ebr [dāgōn]
Delāja (1Lai 3,24) - Dalja (1965), Delajus (GL), Vulg Dalaja, ebr [delājā]
Dalfons (Est 9,7) - Dalwons (GL), Vulg Delphon, ebr [dalfān]
Dans (2Moz 1,4; Ec 48,1.2.3.; 1Lai 2,2); (Joz 19,47) - Dan (GL1739-1825), Vulg Dan, ebr [dān]
Daniēls (Ezr 8,2; Ec 14,14.20) - Danjels, Danijels (GL), (1Lai 3,1; Neh 10,7) - Daniels (GL), Vulg Daniel, ebr [danijjēl]
Darda (1Kēn 4,31) - Dardus (GL); (1Lai 2,6) - Dara (1965), Darus (GL), Vulg Darda, ebr [dardda']
Dārijs (Neh 12,22; Dan 6,1.6.9) - Darijus (GL), (Ezr 4,5.24; 5,5-7; 6,1.12-15) - Darius (GL), Vulg Darius, ebr [dārjāveš]
Darkons (Ezr 2,56); (Neh 7,58) - Barkons (GL1689-1877), Vulg Darcon, ebr [darkōn]
Dātāns (4 Moz 16,1.12.24-27; 5Moz 11,6) - Dātans (1965); (Ps 106,17) - Datans (1965), Vulg Dathan, ebr [dātān]
Dāvids (1Sa 16,13.29-23; 2Lai 1,1.4.8.9; Lk 3,31) - Dahwids, Vulg David, gr Δαβίδ, ebr [dāvid]
Debīrs (Joz 10,3) - Debirs (GL), Vulg Dabir, ebr [debir]
Debora (1Moz 35,8, So 4,4) - Vulg Debora, ebr [deborā]
Dedans (1Moz 10,7; 1Lai 1,9) - Deedans - Dedans (GL), Vulg Dedan, ebr [dedān]
Deguēls (4Moz 1,14; 2,14) - Deguēls, Reguēls (GL), Vulg Deuel, ebr [degūēi; citur reuel]
Delāja (Ezr 2,60; Jer 36,12.25) - Delaja (1965), Delajus, Delajas, Delaja (GL), Vulg Dalaias, ebr [delājā]
Delila (So 16,4.6.10) - Delila (GL), Vulg Dalila, ebr [delilā]
Dēma (2Tim 10) - Demas (GL), Vulg Demas, gr Δημάς
Dēmētrijs (Apd 19 24,38) - Demetrijs (1965); (3Jņ 1,12) - Demētrijs (1965), Demetris (GL), Vulg Demetrius, gr Δημήτριος
Diblaisms (Hoz 1,3) - Diblaim (īen) (GL), Vulg Debelaim
Dibrijs (3Moz 24,11) - Dibri (īen) (GL), Vulg Dabri, ebr [dibri]
Difats (1Lai 1,6) - Difats (1965); Dihwats (GL1689), Rihwats (GL citur), Vulg Riphath, ebr [difat]
Dikla (1Moz 10,27; 1Lai 1,21) - Dikls (GL1689), Dikels, Diķels (GL citur), Vulg Decla, ebr [diklā]
Dina (1Moz 30,21) - Dina (1965), Vulg Dina, ebr [dinā]
Dionīsijs (Apd 17,34) - Dionizijs (1947), Dionisijus (GL), Vulg Dionisius, gr Διονύσιος
Diotrefis (3Jņ 1,9) - Diotrewes, Diotrefes (GL), Vulg Diotrefes, gr Διοτρέφης
Dišāns (1Lai 1,38) - Dišans (1965); (1Moz 36,28,30) - Disans (1965), Disans (GL), Vulg Disan, ebr [dišān]
Dišons (1Moz 36,26; 1Lai 1,41; 1Lai 1,38) - Dišons (1965); Disons (GL), (1Moz 36,21) - Disans, Vulg Dison, ebr [dišōn]
Dodo(1Lai 11,12; 2Sa 23,9.24); (So 10,1) - Doda (1965), Dodus (GL), Vulg Dodo, ebr [dōdō]
Dodajs (1Lai 27,4) - Dodajus (GL), Vulg Dudi, ebr [dōddai]
Doēgs (1Sa 20,7; Ps 52,2) - Doegs (GL), Vulg Doeg, ebr [doēg]
Dodavs (2Lai 20,37) - Dodaws (GL), Vulg Dodias, ebr [dodijāhū; dodwjāhū, dodāwāhū]
Drusilla (Apd 24,24) - Druzilla (1965,1947), Drusilla (GL), Vulg Drusilla, gr Δρουσίλλα
Dūma (1Moz 25,14), (1Lai 1,30) - Duma (1965), Dumus (GL), Vulg Duma, ebr [dūmā]

Ebedmelehs - (Jer 38,7.10.11.16) - Ebedmelechs (1965), Ebed Meleks (GL1689), Ebed Meleks (GL citur), Vulg - Abdemelech, ebr ['ebed-meleh]
Ebeds - (Ezr 8,6; So 9,26.28.30.31.35) - Ebeds, Ebeds (GL), Vulg - Ebed, ebr [ebed]
Ebjasafs - (1Lai 6,8.22;9,19) - Ēbjasafs (1965), Abiassaaws, Abi=Assaws (GL), Vulg - Abiasaph, ebr [ebjasaf]
Ecbons - (1Moz 46,16, 1Lai 7,7) - Vulg Escbon, ebr [ecbōn]
Ecehiēls - Ecēchiēls (1965), Ezekiels, Ezekīēls (GL), Vulg Ezechiel, Lut. - Hezekiel, ebr [jehezkēl]
Edens - (2Lai 31,15) - Ēdens (1965); Edens (GL), Vulg Eden, ebr ['eden]
Eflāls - (1Lai 2,37) - Eflals (1965), Ewlals (GL), Vulg Ohplal, ebr ['eflāl]
Efraims - (1Lai 27,10.14.20; 2Lai 30.1.10.18; 5Moz 33,17, Joz 14,4;16,4.5.8.9) - Ēfraims (1965), Ewraim, Ewraims, Ewraims (GL), Vulg Ephraim, Apphram, ebr ['efrājim, 'efrajim]
Efrata - (1Lai 22,19.50) - Ewrata (GL), Vulg Ephratha, ebr ['efrat]
Efrons - (1Moz 23,8.10.14.16) - Ewrons, Ewrons (GL); Vulg Ephron, ebr ['efrōn]
Egla - (1Lai 3,3; 2Sa 3,5) - Vulg Egla, ebr ['egla]
Eglons - (So 3,12.114.15.17.20.24) - Vulg Edlon, ebr ['eglōn]
Elāda - (1Lai 7,20) - Ēlads (1965) Eladas, Elada (GL), Vulg Elada, ebr [elāda]
Elads - (1Lai 7,21) - Ēlads (1965) Elecads, Eleāds (GL), Vulg Elad, ebr [elad]
Elcāfāns - (2Moz 6,22; 10,4) - Ēlcafans (1965), Elzawans, Elzapans (GL), Vulg Elisaphan, ebr [elcāfān]
Eldaja - (1Moz 25,4)- Ēlda; (1Lai 1,33) - Elda (1965), Eldaus (GL), Vulg Eldaa, ebr [elddāa]
Elcāzars (1Lai 5,29; 6,35; 24,1.2.4.5.6; So 20,28; Ezr 7,5; Neh 12,42; Joz 14,1;17,4.51) - Ēlcāzars (1965), Elecasars, Elcāsars, Ecleāzars, Elcāzars (GL), Vulg - Eleazar, ebr [elcāzār]
Elīša - (1Moz 10,4; 1Kēn 19,16-19; 2Kēn 2,1-5; 3,11-14; 1Lai 1,7) - Elisa (1965), Elisus, Elisssa, Elisejs, (Lk) - Elizējs (1947), Vulg - Elisa, Eliscus (1,2 Kēn), Heliseuss (Lk), gr. Ἐλισσαῖος, ebr [elišā]
Elhānāns - (2Sa 21,19; 23,24, 1Lai 20,5) - Ēlhānāns (1965), Elanans, Elkanans (GL), Vulg Elchanan, ebr [elhānān]
Eliābs - (1Lai 6,12; 4 Moz 1,9;2,7) - Ēliābs (1965), Ecliabs, Eliabs, Elijabs (GL), Vulg Eliab, Heliab, ebr [eliāb]
Eliāms - (2Sa 23,34; 11,3) -Ēliāms (1965), Elijams, Elijams (GL), Vulg Eliam, ebr [eliām]
Eliasāfs - (4Moz 1,14; 2,14;3,24) - Ēliasafs (1965), Ecliasaws, Eliasaws (GL), Vulg Eliasaph, ebr [elijāsāf]
Eliāta - (1Lai 25,4.27) - Ēliata (1965), Eliatus, Elijatus (GL), Vulg Eliatha, ebr [eliāta]
Elicāfāns - (2Lai 29,13) - Ēlicafans (1965), (4Moz 3,30;15,8;34,25) - Ēlisafans (1965);
Elicawans - Elicawans (GL), Vulg - Elisaphan, ebr [elicāfān]
Elicūrs - (1Moz 1,5;2,10) - Ēlicūrs (1965), Eelizurs, Elizurs (GL), Vulg Elisur, ebr [elicūr]
Eliēls (1Lai 15,9.11; 2Lai 31,13) - Eliels (GL), Vulg Eliel, ebr [eliēl]
Eliēnajs - (1Lai 8,20) - Ēljoenajs (1965), Elionajus (GL), ebr [eliēnai]
Eliēzers - (2Lai 20,37; Ezr 7,8; 10,18.23; Lk 3,29) - Eliēzers, Eliēzers (GL), Eliczers (1947), (2Moz 28,18) Elecasars (GL), Vulg Eliezer, Eleasar, gr Ἐλιέζερ, ebr [eliezer]

Elidāds - (4Moz 34,21; 11,26.27) - Eelidus, Elidus, Eldads (GL), Vulg - Elidad, Eldad, ebr [elidād]

Elifalets - (1Lai 14,7) - Ēlpelets (1965), Eeliwalets - Eliwalets (GL), Vulg Eliphalet, ebr [elifalet]

Elifals sk. Elifelets

Elifazs - (1Lai 1,35,36, Īj 2,1; 4,1; 22,1) - Ēlifazs (1965), Eeliwas, Eliwas (GL), Vulg Eliphaz, ebr [elifaz]

Elifelēhus - (1Lai 15,21) - Ēlifelchus, (1Lai 15,18) - Ēlifelchs (1965); Eeliwelejs, Eeliwelejus, Eliwelejs (GL), Vulg Eliphahu, ebr [elifelēhu]

Elifelets - (2Sa 5,16; 23,34) - Ēlifelets, (Ezr 8,13; 10,33) - Ēlifelets (1965), Eeliwalets, Eliwalets, Eeliwelets, Eliwalets, Eliwals (GL), Vulg - Eliphalet, Eliphal, ebr [elifālet, elifelet]

Elihorefs (1Kĕn 4,3) - Eliĥoreps (GL), Vulg Elihoreph, ebr [elihoref]

Elihus (Īj 32,2.4-6; 1Sa 1,1) - Ēlihus (1965), Elijus, Eliūs (GL), Vulg Eliu, ebr [elihū]

Elika - (2Sa 23,25) - Eelikus, Elikus (GL), Vulg Elica, ebr [elikā]

Elima - (Apd 13,8) - Elims (1947), Elimas (GL), Vulg Elymas, gr^{Ελύμας}, ebr [alimā]

Elimechs - (Rut 1,2.3; 22,1; 4,3.9) - Ēlimelechs - Ēlimelechs (1965), Elimeleks, Elimeleķs (GL), Vulg Elimelech, ebr [elimelech]

Elišāfāts - (2Lai 23,1) - Ēlišāfats (1965); Elisawats (GL), Vulg - Elisaphat, ebr [elišāfāt]

Elišāma - (1Lai 7,26; 2Kĕn 25,25; Jer 36,12.211; 2Sa 5,16; 4Moz 1,10; 2,18; 7,48,53) - Ēlišāma; (2Lai 17,8; 2,41) - Ēlišāms, 1Lai 3,6; 14,5) - Ēlišua (1965), (Jer,41,1) - Ālišāma (1965); Eelisamus, Elisamus, Elisama (GL), Vulg Elisama, ebr [elišāmā]

Eliuds - (Mt 1,14) Ēlihuds (1965), Eliuds (GL), Vulg Eliud, gr^{Ἐλιούδ}

Elišeba (2Moz 6,23) - Ēliseba (1965), Eliseba (GL), Vulg Elisabeth, ebr [elišeba]

Elišua (2Sa 5,15) - Ēlišua (1965), Elisuus (GL), Vulg Elisua, ebr [elišua]

Elizābāds - (1Lai 12,12; 26,7) - Ēlزابāds (1965), Elsaabads (GL), Vulg Elzebad, ebr [elizābād]

Elizabete (Lk 1,5.7.13) - Elihsabet, Elisabete (GL), Vulg Elisabeth, gr^{Ἐλισάβετ}

Eljāda - (2Sa 5,16) - Eljada (1965), Eeliadus, Eliads (GL); (1Lai 3,8; 11,23) - Ēljada (1965), Eljadus (GL), Vulg Eliada, ebr [eljādā]

Eljahba - (2Sa 23,32) - Eljaba (1965), Ellačba (GL), (1Lai 11,33) - Ēljachba (1965), Eljabus (GL), Vulg Eliaba, ebr [eljahbba]

Eljākims - (Mt 1,13; Lk 3,30; 2Kĕn 18,18.26.37) - Eljakims (1965), Eliakims, Eliakims, Eliakims (GL), (Jes 22,20) - Eijaķim, Elijaķims (GL), Vulg - Eliachim, gr^{Ἐλιακίμ}, ebr [eljākīm]

Eljāsāfs (4Moz 1,14) - Ēliasafs (1965), Eliasaws (GL), Vulg Heliasaph, ebr [eljāsāf]

Eljašibs (Ezr 10,24; Neh 3,1.20.21; 13,10,22,23; 1Lai 3,24; 24,12) - Eljasibs, Eliasibs (GL), Vulg Eliasib, ebr [eljašib]

Eljoēnajs - (1Lai 4,36; 7,8; 26,3) Ēlihoenajs (1965), (Ezr 10,22.27; Neh 12,41, 1Lai 8,20) - Ēljoenajs; (1Lai 3,23.34) - Ēlisoenajs (1965), Elioenajus, Eliočnajus (GL), Vulg - Elioenai, ebr [elijōēnai]

Elkāna (1Lai 6,12.19-21; 1Sa 1,1.4.8.9.19) - Ēlkana, (2Moz 6,24; 2Lai 28,7) - Elkans, Ēlkans (1965), Elkanus (GL), Vulg Elcana, ebr [elkāna]

Elmadams - (Lk 3,28) - Elmōdams (1947), Elmodams (GL), Vulg Helmodam, gr^{Ἐλμαδάμ}, ebr [elmedām]

Elnaāms - (1Lai 11,46) - Elnaāms (1965), Eliels (GL), ebr [elnāam]
Elnātāns (Jer 26,22); (Ezr 13,16; 2Kĕn 24,8) - Ēlnatāns (1965), Elnatans (GL), Vulg Elnathan, ebr [elnātān]
Elpaals - (1Lai 8,11.12) - Ēlpaāls; (1Lai 8,14) - Elpaāls (1965), Elphaal, ebr [elpaal]
Eluzajs - (1Lai 12,6) - Ēlušajjs (1965), Eleusajus (GL), Vulg Eluzai, ebr [elūzai]
Emmors sk. Hamors
Enohs sk. Henohs
Enošs - (1Moz 4,226; 5,6.79.11,11Lai 1,1; Lk 38) - Ēnošs (1965), Eenos (GL), Enos (LU), Henōss (1947), Vulg Enos, gr Ἐνώος, ebr [enōs]
Epafra - (Fil 1,23; Kor 1,4;4,12) - Epawras, Epawra, Epafra (GL), Vulg Epaphras, gr Ἐπαφρᾶς
Epafrodits (Fil 22,25; 4,18) - Epawrodits, Epawroditus (GL), Epafrodits (1947), Vulg Epapfroditus, gr Ἐπαφρόδιτος
Epaīnets (Rom 16,5) - Epenets (GL), Epēnets (1947), Vulg Ephacnetus, gr Ἐπαίνετος
Erasts - (Apd 19,22, Rom 16,23, 2Tim 26,16) - Erasts (GL), Vulg Erastus, gr Ἐραστος
Erijs - (4Moz 26,16) - Ereijs (1965), Erus (GL), Vulg Heri, ebr [erī]
Estere - (Est 2,7) - ebr [ester]
Etbaāls - (1Kĕn 16, 31) - Etbaāls (1965), Etbaals (GL), Vulg Ethbaal, ebr [etbaal]
Etnāns - (1Lai 4,7) - Etnans (1965), Vulg Ethnan, ebr [etnān]
Etnijs - (1Lai 6,26) - Atnus (GL), Vulg Aathnai, ebr [etnī]
Ešbāls - (1Lai 8,33; 9,39) - Ēšbāls (1965), Esbaals (GL), Vulg Ishaal, ebr [ešbāal]
Ešbās - (1Lai 41; 1Moz 36,26) - Ēšbans (1965); Vulg Eseban, ebr [ešbān]
Eubuls - (2Tim 4,21) - Eibuls (1965), Eubulus (GL), Eubuls (GL1898, 1947), Vulg Eubulus, gr Εὐβουλος
Eškols - (1Moz 14,13) - Eskols (GL), Vulg Eschol, ebr [eškol]
Eunike - (2Tim 1,5) - Eunika (1965) - Eunike, Eunika (GL), Eunice, gr Εὐνίκη
Euodija (Fil 4,2) - Ewodia (GL), Vulg Euhodia, Euodia, gr Εὐοδία
Eštemoa - (1Lai 4,19) - Estemoa (GL), Vulg Esthemo, ebr [ešttemoa]
Eutihs - (Apd 20,9) - Eutichs (1965) Eutihs (1947, citā izd. Eitihs), Eutikus, Eutiks (GL), Vulg Eutyclus, gr Εὐτύχος
Eštons - (1Lai 4,11) - Estons (GL), Vulg Esthon, ebr [eštōn]
Evijs (Jo 13,211; 4Moz 31,8) - Ewus (GL), Vulg Evi, ebr [evī]
Evilmerodahs - (2Kĕn 25,27, Jer 562,31) - Evil-Merodachs (1965), Ewilmerodaks, EwilMerodaks (GL), Vulg Evilmerodach, ebr [evīl merodah]
Ezbajs - (1Lai 11,37) - Asbajs, Asbajus (GL), Vulg Azbai, ebr [ezbai]
Ezra - (1Lai 4,17; Neh 12,1.13.26.36; Ezr 7,1.6.10) - Esrus, Esra (GL), Vulg Ezra, Esdras Azarias, ebr [ezra]
Ezrijs - (1Lai 27,26) - Esrijs (1965), Esrus (GL), Vulg - Ezri, ebr [ezri]
Ēbāls - (1Moz 36,23; 1Lai 1,22.40) - Ēbals (1965), Ebals (GL), Vulg - Ebal, ebr [ēbāl]
Ēbers - (1Lai 8,122.22; Neh 12,20, Lk 3,35) - Hebers (1947), Ebers, Ecbers (GL), Vulg - Heber, Eber, gr Ἐβερ, ebr [ēber]
Ēcers - (1Lai 1,38.42;4,4) - Ēzers (1965), (1Moz 36,21.30) - Ecers (1965), Ezers (GL), Vulg - Eser, ebr [ēcer]

Ēders (sais. no Adriēls) - (1Lai 22,23;24,30) - Eders, (1Lai 8,15) - Aders, Vulg - Eder, ebr ['ēder,'āder]
Ēdoms - (Obad 1,18; Ps 83,7; 1Sa 14,47) - Eedom, Edoms (GL), Vulg Idum, Edom, ebr [edōm]
Ēfa - (1Lai 2,46) - Ewa (GL), (1Lai 1,33) - (1Moz 25,4) - Eifa (1965); Eepus, Eepa, Epa, (1Lai 2,47) - Epus (GL); (1Moz 25,4) - Efers (1965), Fewers, Ewers (GL), Vulg - Epha, ebr ['ēfa]
Ēfajs - (Jer, 40,8) - Ofajs (1965), Ewajus (GL), Vulg - Ophus, ebr ['ēfaj]
Ēfers - (1Lai 1,33; 4,17; 5,24) - Ewers, Ewers (GL), Vulg Epher, Opher, ebr {'ēfer}
Ēfods - (4Moz 34,23) - Efods (1965); Eewods, Ewods (GL), Vulg Ephod, ebr ['ēfod]
Ēhijs - (1Moz 46,211) - Ēchijs (1965), Ekius, Eķius (GL), Vulg Echi, ebr [ēhī]
Ēhūds - (1Lai 8,6;7,10, So 3,15.16.18.20) - Ēhuds (1965), Euds, Euds (GL), Vulg Aod, ebr [ēhūd]
Ēkers - (1Lai 2,27) - Ekers, Eķers (GL) - Vulg Acar, ebr ['ēker]
Ēla - (1Kĕn 4,18) - Ela, Eelus (GL citur), Elas (GL.1864-1898), (1Lai 1,52) - Ela (1965), (1Kĕn 16,6.7.13.14) - Ellus, Ella (GL), Vulg Ela, ebr [ēla]
Ēlāms - (1Moz 10,22; Jes 22,6; 1Lai 8,24; Ezr 2,31, Neh 10,15; 12,42) - Vulg Elam, ebr ['ēlām]
Ēlasa - (1Lai 2,39.40) - Elasa, (Ezr 10,22) - Ēlaza, (Jer 29,3) - Ēleass, (1Lai 8,37; 9,43) - Ēleāša (1965), Elecasus, Eleāsus, Eleāsa, Elleās, Elleāsus, Eeliāsus, Eliāsus (GL), Vulg - Elasa, ebr [elāsa]
Ēlija - (Mt 11,11; 16,14, Mk 6,15; Jņ 1,21.25) - Elija (1947,2Lai 21,12; Ezr 10,21,26; Jĕk 5,17; Rom 11,2 - 1965), Elijass, Elija, Elias (GL), Vulg - Elia, Helias, gr'Ἠλίας, ebr [ēlija]
Ēlijs (1Sa 1,2.9.12, Lk 3,23) - Ēlis (1965), Eelus, Elus, Elijs, Eli (GL), Vulg Heli, ebr ['ēli]
Ēlons - (4Moz 26,26) - Elons (1965), Eelons (GL), Vulg Elon, (So 12,11.12) - Ahialon, ebr [ēlōn]
Ēnāks sk. Anāks
Ēnāns - (4Moz 1,15; 2,29; 10,27) - Einans (1965), Eēnans, Enans (GL), Vulg Enan, ebr ['ēnān]
Ērāns - (4Moz 26,36) - Erans (1965); Eerans, Erans (GL); Vulg - Heran, ebr ['ērān]
Ērs - (Lk 3,28) - Ers (1965, GL), Hērs (1947), Vulg Her, gr'Ἡρ
Ēsarhadons - (Ezr, 4,2) - Esar-Chadons (1965), Assur Addons, Assur=Adons (GL); (Jes 37,38; 2Kĕn 19,37) - Esarhadons (1965), Assaraddons (GL), Vulg - Asarhaddon, ebr [ēsar haddon, ēar-haddon]
Ētāms - (1Lai 4,3) - Ētams (1965), Ectam, Ectams (GL), Vulg Etam, ebr [ētām]
Ētāns - (1Kĕn 16,31; 1Lai 2,6.8;6,27.29;15,17.19) - Ētans (1965), Ectans (GL), Vulg Ethan, ebr [ētān]
Ēšeks - (1Lai 8,39) - Eseks (GL), Vulg Esec, ebr [ēšek]
Ēzavs - (1Lai 1,34.35, Jo 24,5; 5Moz 2,4.5.8.12.22.29; Ebr 11,20;122,16; Rom 9,13) - Ecsaws - Esaws (GL); Ezavs (1947), Esaus (Neik), Vulg Esau, gr'Ἠσαυ, ebr ['ēsāv]
Ēzers sk. Āzers

Faleks (Lk 3,35) - Faleks (LU), Falegs (1947), Walegs (GL), Vulg Phalec, gr Φάλεκ, ebr [peleg]
Fanuēls - (Lk 2,36) - Fanuēls (1947), Wahnuēls (GL), Vulg Phanuhel, gr Φανουήλ, ebr [pnuēl]
Faress - (Lk 3,33) - Fāress (LU), (Mt 1,3) - Ferecs (1965) Wahrez (GL), Vulg Phares, gr Φάρες, ebr [perec]
Faruahs - (1Kēn 4,17) - Faruachs (1965), Paruūs (GL), Vulg Pharue, ebr [pārūah]
Fēlikss (4Moz 23,24,26, Apd 24,3.22.24.25) - Fēliks (1965), Weliks (GL), Vulg Felix
Figels (2Tim 1,15) - Figells (1947); Wigellus (GL), Fīgels (GL1877/98), Vulg Phygellus, gr Φύγελος
Filēmons - (Fil 1,1) - Filemons (1965); Wihlemons (GL), Vulg Philemon, gr Φιλημόνων
Filēts - (2Tim 2,17) - Filēts (1947), Wiletus, Filets (GL), Vulg Philetus, gr Φίλητος
Filips - (Jņ 1,49; 6,5,7; Apd 1,13; 6,5) - Vilips, Filips (LU), Wilipps (GL1689), Wihlips (GL cītur), Philippus (EuE); Wihlipps (Manc), Vulg Philippus, gr Φίλιππος
Filologs - (Rom 16,15) - Wilologs, Filologs (1877/98), Vulg Filologus, gr Φιλόλογος
Flegonts - (Rom 16,14) - Wlegonts, Flegonts (GL), Vulg Phlegon, gr Φλέγων
Foibe - (Rom 16,1) - Fēba (1965), Weeba (GL), Vulg Phoebe, gr Φοίβη
Fortunāts (1Kor 16,17) - Fortunats (1965); Wortunats, Fortunats (GL), Vulg Fortunatus, gr Φορτυνάτος

Gaāls - (So 9,26-41) - Gaals (GL), Vulg Gaal, ebr [ga'al]
Gabriēls - (Dan 8,16; Lk 1,19,26) - Gabriēlis (1947); Gabriels, Gabriēls (GL), Vulg Gabriel, Gabrihel, gr Γαβριήλ, ebr [gabriēl]
Gadiēls - (4Moz 13,10) - Gaddiēls (GL), Vulg Geddiel, ebr [gaddiēl]
Gadijs - (4Moz 13,11; 2Kēn 15,17) - Gaddus, Gadius, Gadi (GL), Vulg Gadi, Gaddi, ebr [gaddi]
Gads - (1Moz 30,11; 1Sa 22,5; Jes 65,11; Apok 7,5) - Gad, Gads (GL), Vulg Gad, gr Γάδ, ebr [gād]
Gahams - (1Moz 22,24) - Gaāms (GL), Vulg Gaham, ebr [gaham]
Gahars - (Ezr 2,47; 7,49) - Gachars (1965); Gaārs (GL), Vulg Gaher, ebr [gahar]
Gajs - (1965 - Rom 16,23) - Gaijs (1965), (1 Kor1,14, Rom 16,23) - Kaijs, Gajs*, (Apd 19,29;20,4) - Gaijs (1947) Gahjus (GL citur), Gajus (GL1877/98), Vulg Gaius, gr Γάϊος
Gālāls (1Lai 9,15, Neh 11,17) - Galals (1965), Galals, Gelals (GL), Vulg Galal, ebr [gālāl]
Gallions - (Apd 18,12.14.17) - Galliōns (1947), Vulg Gallion, gr Γαλλιῶν
Gamaliēls - (4Moz 1,10; Apd 5,34; 22,3) - Gamaliēlis (1947), Gamaliēls (GL), Vulg Gamalihel, gr Γαμαλιήλ, ebr [gamliēl]
Gāmūls - (1Lai 24,17) - Gamuls (1965, GL), Vulg Gamul, ebr [gāmūl]
Gārēbs - (1Lai 11,40); (2Sa 23,38) - Garebs (1965), Garebs (GL), Vulg Gareb, ebr [gārēb]
Gatāms - (1Moz 36,11.16) - Gatams (1965), Gaetams, (1Lai 1,36) - Gaetāms, Gaetams (GL), Vulg Gatham, ebr [ga'tām]
Gazāms - (Ezr 2,48) - Gasams (1965), (Neh 7,51) - Gasāms (1965), Gasams (GL), Vulg Gazam, ebr [gazām]
Gāzess - (1Lai 2,46) - Gazess (1965), Gases (GL), Vulg Gezez, ebr [gāzez]
Gēhazijs - (2Kēn 4,12.14.25.27) - Gehazis (1965), Geās, Ģeās (GL), Vulg Giesi, ebr [gēhazi]
Gērs - (1Moz 38,3.6.7; 4Moz 26,19; 1Lai 2,3;4,21) - Gers (1965), Ģers (GL), Vulg Her, ebr [ēr]
Gēršons - (1Moz 46,11) - Geršons (1965), Gersons, Ģersons (GL), Vulg Gerson, ebr [gēršon]
Gēršoms - (1Lai 6,1.2.5; So 18,30) - Geršoms (1965), Gersons, Ģersons, (Ezr 8,2) - Gersoms (GL), Vulg Gersom, Gersam, Gerson, ebr [gēršom]
Gēšāns - (1Lai 2,47) - Gešans (1965), Gesans (GL), Vulg Gesan, ebr [gēšān]
Geba (Ezr 2,26) - Gaba (GL), (1Lai 2,49) - Gibeja (1965), Gibejus, Ģibejus (GL), Vulg Gabaa, ebr [gāba']
Gebāls - (Ps 83,8) - Gebals (1965, GL), Vulg Gebal, ebr [gebāl]
Gebers - (1Kēn 4,13.19) - Ģebers (GL1877/98), Vulg Gaber, Bengaber, ebr [geber]
Gedalja - (Jer 38,1;39,14;1Lai 35,3.9) - Gedalijus, Gedalijas, Ģedalija (GL), Vulg Godolias, ebr [gedaljā]
Gedors - (1Lai 4,4.18; 8,30; 9,37; 12,7) - Gedors, Ģedors (GL), Vulg Gedor, ebr [gedor]
Gemalijs - (4Moz 13,12.13) - Gemallus, Gemallus (GL), Vulg Gemalli, ebr [gemalli]
Gemarja - (Jer 29,3; 36,10) - Gemarijus, Gemarijas, Ģemarija (GL), Vulg Gamarias, ebr [gemarja]
Genubats - (1Kēn 11,20) - Ģenubats (GL1877), Vulg Genubath, ebr [genubat]
Gera - (1Moz 46,21; 1Kēn 2,8, So 3,15) - Gerus, Ģerus (GL), Vulg Gera, ebr [gērā]
Gešems - (Neh 6,1.2) - Gesems (GL), Vulg Gosem, ebr [gešem]
Gešūrs - (1Lai 2,23) - Gesurs (GL), Vulg Gesur, ebr [gešūr]
Geters - (1Moz 10,23) - Ģeters (1965), Geters, Ģeters (GL), Vulg Gether, ebr [geter]

Gināts - (1Kēn 16,21.22) - **Gināts** (1965), **Ginats**, **Çinats (GL)**, **Vulg Gineth**, ebr [gināt]
Gibars - (Ezr 2,20) - **Çibars (GL1877/98)**, **Vulg Gebbar**, ebr [gibbār], identisks ar **Gibeons**
Gibeons - (Neh 7,25) - **Gibeons**, **Çibeons (GL)**, **Vulg Gabaan**, ebr [gib'ōn], identisks ar **Gibars**
Gidaltijs - (1Lai 25,4.29) - **Gidaltus**, **Çidaltus (GL)**, **Vulg Geddelthi**, ebr [gidaltī]
Gidēls - (Ezr 2,47; Neh 7,49) - **Gidels** (1965), **Çiddels (GL1877)**, **Vulg Giddel**, ebr [giddēl]
Gideons - (So 6,11.13.19; 4Moz 1,11;2,22; Ebr 11,32) - **Çedeōns** (1947), **Giddeans**, **Çideans**, **Gideons**, **Çideons (GL)**, **Vulg Gedeon**, gr Γεδεών, ebr [gid'oni]
Gidonijs, sk **Gideons**
Gilalajs - (Neh 12,36) - **Gilalajus**, **Çillajus (GL)**, **Vulg Galalai**, ebr [gilalai]
Gileāds - (4Moz 25,29.30; So 5,1; 1Lai 5,14) - **Gileads**, **Çileads (GL)**, **Vulg Galaad**, ebr [gil'ād]
Ginnetons - (Neh 10,7; 12,16); (Neh 12,4) - **Ginnetojs** (1965), **Gintons**, **Çintons**, **Gintuns**, **Çintuns (GL)**, **Vulg Genthon**, ebr [gintōn]
Gišpa - (Neh 11,21) - **Gispus (GL)**, **Vulg Gaspha**, ebr [gišpā]
Gogs - (1Lai 5,4; Ec 38,2.3) - **Vulg Gog**, ebr [gōg]
Goliāts - (1Lai 20,5; 2Sa 21,19) - **Goliats (GL)**, **Vulg Goliath**
Gomers - (1Moz 10,2; 1Lai 1,5.6; Hoz 1,3.6) - **Gomers (GL)**, **Vulg - Gomer**, ebr [gomer]
Gūnijs - (1Moz 46,24; 4Moz 26,48; 1Lai 5,15) - **Gunijs** (1965), **Gunus (GL)**, **Vulg Guni**, ebr [gūnī]
Guēls - (4Moz 13,15) - **Geuēls** (1965), **Guels (GL)**, **Vulg Guel**, ebr [gūēl]

Habacinja - (Jer 35,3) - Abazinijus, Abazinijas (GL), Vulg Habsania, ebr [habaccinja]
Hābaja - (Ezr 2,61) - Habaja (1965); (Neh 7,63) - Chabaja (1965); Abajus, Abaja, Abajs (GL), Vulg Hobia, ebr [hābajjā]
Habakūks - (Hab 1,2; Dan 14,33-39) - Habakuks (1965), Abakuks (GL), Vulg Habacuc, ebr [habakūk]
Hacarmāvets - (1Lai 1,20); (1Moz 10,26) - Chazarmavets (1965), Azarmawets (GL), Vulg Asarmoth, ebr [hacarmāvet]
Haclelponija - (1Lai 4,3) - Azelponi, Azelpone (GL), Vulg Aselphuni, ebr [haclelpōni]
Hadadezers - (2Sam 8,13-10) - Hadadēzers (1965), Adad=Esers (GL), Vulg Adadezer, ebr [hadadezer]
Hadads (1Moz 25,15; 1Lai 1,30; 1Moz 36,35; 1Lai 1,46; 2Sam 8,23-10; 1Kēn 11,14 - 25); (Chādads, Chadads, Hadads (1965), Adads (GL) (1Moz 36,39 - Chadars (1965), Adars (GL)), Vulg Hadad, Adad, ebr [hadad]
Hadars - pareizi Hadads (1Mozus 36,39)
Hadasa- (Est 2,7) - Hadas (1965), Adassa (GL), Vulg Edissae, ebr [hadassa]
Hādids (Ezr 2,33) - Chadids (1965), Loadids (GL), Vulg Hadid, ebr [hādīd]
Hadlājs - (2 Laiku 28,12)- Hadlajs (1965), Aldajs (GL1689), Adlajs (GL citur), Vulg Adalus, ebr [hadlāi]
Hadorāms - (1Mozus 10,17; 1Laiku 1,21) - (GL)Ahdorams, Adorams, Vulg Adoram, ebr [hadōrām]
Hagāba - (Ezr 2,45) - Chagaba; (Neh 7,48) - Hagaba (1965), Agaba, Vulg Hagaba, ebr [hagābā]
Hāgābs - (Ezr 2,46) - Chagabs (1965), Agabs (GL), Vulg Hagab, ebr [hāgāb]
Hagajs - (Hag 1,1.3) - Aggajus, Agajus (GL), Vulg Aggaeus, ebr [haggai]
Hāgāra - (1Mozus 16,1 - 16; 211,8-21) - Hagara; (Gal 4,24) - Hagare (1965), Ahgare (GL), Vulg Agar, ebr [hāgār]
Hagdolims - (Neh 11,14) - Hagedolims (1965), Gedolims (GL), Vulg 'vir nobilis', ebr [ha g'dolim]
Hagita - (2Sam 3,4; 1Kēn 1,5) - Hagita (1965), Agita (GL), Vulg Haggith, ebr [haggīt]
Hagijs - (1Laiku 6,15) - Aggijus, Aggījas, Agija (GL), Vulg Haggijs, ebr [haggijjā]
Hagijs - (1Mozus 46,16; 4Mozus 26,15) - Aggajus, Agajus, Aggus (GL), Vulg Haggi, ebr [haggi]
Hagrijs (1Lai 11,38) - Agrs (GL), Vulg Agara, ebr [hagri]
Hahalja - (Neh 1,10; 10,2) - Hachalja (1965), Akalijus, Akalija (GL), Vulg Hachalia, ebr [hahalja]
Hahmonijs - (2Sam 23,8; 1Laiku 27,32) - Hachmonijs, Chakmonijs (1965), Akmons (GL), Vulg Hachamoni[tis], ebr [hahmōni]
Hakātāns (Ezr 8,12) - Hakatans (1965), Joanans (GL), Vulg Eccetan, ebr [hakātān]
Hakocs, sk. Kocs
Hakūfa - (Ezr 2,51) - Chakufa (1965) - Akuws (GL), Vulg Hacupha, ebr [hakūfā]
Hallohešs (Neh 3,12) - Alous (GL), Vulg Alohes, ebr [(ha) lōkēš]
Hāmāns - (Est 3,1-9,24) - Hamans (1965) Amans (GL), Vulg Aman, ebr [hāmān]
Hammats - (1Laiku 2,55) - Hamata (1965), Amats (GL), Vulg Ammath, ebr [hammat]
Hammedāta - (Est 3,1) - Hammmedata (1965); Medatus (GL), Vulg Amadathi, ebr [hammedāta]

Hamuēls - (1Laiku 4,26) - Hamuēls (1965), Amuēls, Amuēls (GL), Vulg Hamuel, ebr [hammūēl]
Hamors - (1Mozus 33,19) - Chamors; (Joz 24,32) - Hamors; (Soģu 9,28) - Hemors (1965), Eemors (GL), Vulg Hemmor, ebr [hamōr]; (Apd 7,16) - Emmors (1965), Vulg Emmor, gr' Εμμωρ
Hams - (1Mozus 5,32) - Chams (1965), Kams (GL), Vulg Cham, ebr [hām]
Hāmūls - (1Mozus 46,12; 4 Mozus 26,21; 1Laiku 2,5) - Hamuls (1965), Amuls (GL), Vulg Hamul, ebr [hāmūl]
Hamūtala - (2Kēn 23,31; 24,18; Jer 52,1) - Hamutala, Hamitla (1965), Amitala, Amutala, Amutla (GL), Vulg Amital, ebr [hamūtal]
Hanameēls - (Jer 32 - 7,12) - Kanamaēls, Kanameēls (GL), Vulg Hanameel, ebr [hanameēl]
Hananija (gr. Hananias no Hananja) - (Apd 5,1-10; 9,10-19; 22,12-16; 23,2; 24,1) - Ananija (1965), Ananijas, Ananijas, Ananias (GL), Ananijs (1947), Vulg - Ananias, gr. Ἀνανίας, ebr [hananjā]
Hanānijs - (1Kēn 16,1; Ezc 10,20; Neh 1,2; 7,2) -Hananijs (1965), (2Lai 16,7) - Hananija (1965), Ananus (GL), Vulg Hanani, ebr [hanāni]
Hananja - (1Laiku 3,19,21; Neh 3,30; Neh 7,2) - Ananijus, Ananijas, Ananija (GL) (Neh 10,24) - Anaķijus, Anaķijas (GL); (Jer 28; 37,13) - Kananijas, Kananijas, Kananija - (GL), Vulg - Hananias, Hanania, ebr [hananjā]
Hānāns (saīs. no Hananēls) (1Laiku 8,23. 38; 9,44; 11,43; Ezc, 2, 46; Neh 13,13; Jer 35,4) - Hanāns (1965), Anans (GL), (Neh 10,27) - Anans (1965, GL), Vulg Hanan, Anan, ebr [hānān]
Hanniēls (Moz 34,23; 1Laiku 7,39) - Hāniēls (1965), ebr [hanniēl]
Hanohs - (1Moz 5,18-24; Ebr 11,5) - Hanochs (1965), Anoks, Anokš (GL), Vulg Henoch, ebr [hanōh]
Hānūns - (2Sam 10,1-4; 1Laiku 19,22-6; Neh 3,13,30) - Hanuns (1965) - Anons, Anuns (GL), Vulg - Hanon, Hanun, ebr [hānūn]
Hapicēcs (1Lai 24,15) - Apicēcs (GL), Vulg - Aphses, ebr [hpiccēc]
Hārāns - (1Mozus 11,26-31; 1Laiku 2,46; 23,9) - Harans, Chārans (1965), Arans, Ahrans (GL), Vulg Aran, Charran, ebr [hārān]
Harbona - (Est 1,10; 7,9) - Arbonus (GL), Vulg - Arbona, ebr [harbōna]
Hārēfs - (1Laiku 2,51) - Harefs (1965), Araws (GL), Vulg Hariph, ebr [hārēf]
Hārifs - (Neh 7,24; 10,20) - Harifs (1965), Ariws, Arips (GL), Vulg Hareph, ebr [hārīf], (Ezc 2,18 - Jora)
Harhaja - (Neh 3,8) - Charhaja (1965), Arkajas (GL), ebr [harhajā]
Harhas - (2Kēn 22,14) - Harha (1965), Aras (GL), Vulg - Haraas, ebr [harhas]
Harhūrs - (Ezc 2,51; Neh 7,53) - Charchurs, Harhura (1965), Arurs (GL), Vulg Harhur, ebr [harhūr]
Hārims - (1Laiku 24,8; Ezc 2,39; 10,21; Neh 7,42; 10,6; 12,3.15 Ezc 2,32; 10,31; Neh 3,11; 7 35; 10,28) - Harims (1965), Arims (GL), Vulg Harim, ebr [hārīm], (Lut. Neh 12,3 - Rehum)
Harnefers - (1Laiku 7,36) - Harnēfers (1965), Aarnewers (GL), Vulg Harnapher, ebr [harnefer]
Hārūcs - (2 Kēn 21,19) - Harucs (1965), Aruzs (GL) - Vulg Harus, ebr [hārūc]
Harūmafs - (Neh 3,10) - Harumafs (1965), Arumaws (GL), Vulg Haromaph, ebr [harūmaf]
Hārūms - (1Laiku 4,8) - Harums (1965), Arums (GL), Vulg Arum, ebr [hārūm]

Harša - (Neh 7,54); (Ezr 2,52) - Charša (1965), Arzo-Arzu (GL), Vulg Harsa, ebr [haršā]
Hasadja - (1Lai 3,20) - Hasadija (1965), Azadijus, Azadijas, Azadija (GL), Vulg Hasadia, ebr [hasadjā]
Hasenua - (Neh 11,9; 1Lai 9,7) - Asnua, Asnuus (GL), Vulg Asana, ebr [hass'nūā]
Hasra - (2Lai 34,22; 2Kēn 22,14, Lut - Harhas) - Asra (GL), Vulg Haraas, ebr [hasrā]
Hasufa - (Neh 7,46); (Ezr 2,23) - Chasufa (1965), Aasuws (GL), Vulg Hasupha, ebr [hasufā]
Hatāhs - (Est 4,5-10) - Hatachs (1965), Ataks (GL), Vulg Athach, ebr [hatāh]
Hatats - (1Lai 4,13) - Atats (GL), Vulg Hathath, ebr [hatat]
Hatifa - (Neh 7,56); (Ezr 2,54) - Chatifa (1965); Atiwus, Atiws (GL), Vulg Hatīpha, ebr [hatīfa]
Hatils - (Neh 7,59); (Ezr 2,57) - Chatils (1965), Attils, Atils (GL), Vulg Hatil, ebr [hattil]
Hatita - (Neh 7,45); (Ezr 2,42) - Chatita (1965); Atīts (GL), Vulg Hatita, ebr [hatitā]
Hatūšs - (1Lai 3,22); (Ezr 8,2) - Chatušs (1965), Hattus (GL), ebr [hatūš]
Hašabja - (1Lai 6,30; 9,14; Neh 11,15); (Ezr 8,19.24; Neh 10,12; 12,24) Chašabja (1965), Asabijus, Asabijas, Asabija (GL), Vulg - Hasabia, Hasabias, ebr [hašabjā]
Hašabna - (Neh 10,26) - Asabnus (GL), Vulg Hasabna, ebr [hašabnā]
Hašabneja - (Neh 3,10) - Asabenijus, Asabenijas, Asabenija, Vulg Hasabneia, ebr [hašabnejā]
Hašbadāna - (Neh 8,4) - Hašbadana (1965), Asbadaus, Vulg Hasbadana, ebr [hašbadānā]
Hāšēms (1Lai 11,34) - Hāšēms (1965), Asems (GL), Vulg Asem, ebr [hāšēm]
Hašūbs - (1Lai 9,14; Neh 3,11.23; Neh. 10,24) - Hašubs (1965), Asubs (GL), Vulg Hassub, ebr [hašūb]
Hašuba - (1Lai 3,20) - Asubus (GL), Vulg Hasaba, ebr [hašubā]
Hāšums - (Neh 8,4; 10,19) - Hašums (1965), (Ezr 2,19) - Chašums (1965), Asums (GL), Vulg Hasum, ebr [hāšum]
Hazāhēls - (2Kēn 8,7-15; 10,32; 12,18) - Hazaēls (1965), Asaels (GL), Vulg Hazael, ebr [hazāhēl]
Hazāja - (Neh 11,5) - Hazaja (1965), Asajus, Asaja (GL), Vulg Hazia, ebr [hazājā]
Haziēls - (1Lai 23,9) - Asiels (GL), Vulg Hoziel, ebr [haziēl]
Hazo - (1Moz 22,22) - Chaza (1965), Asaa (GL), Vulg Azau, ebr [hazō]
Hēfers - (Jos 17,2; 4Moz 26,32) - Hefers (1965), Ewers (GL), Vulg Hopher, ebr [hēfer]
Hēlebs (2Sa 23,29) - Halebs (1965) Eelebs, Elebs (GL), Vulg Haleb, ebr [hēleb]
Hēleds - (2Sam 23,29; 1Lai 11,30) - Heleds (1965), Eeleds (GL), Vulg Heled, ebr [hēled]
Hēleks (saīs. no Hilkija) - (Jos 17,2) - Keeleks, Keeleks, Keleks (GL), (4 Moz 26,30) - Eeleks, Eleks (GL), Heleks (1965), Vulg Helec, ebr [hēlek]
Hēlons - (4Moz 1,9; 2,7) - Helons (1965), Keelons, Kelons (GL), Vulg Helon, ebr [hēlon]
Hēnādāds - (Ezr 3,9); (Neh 3,18.24) - Chenadads (1965), Eenadads (GL), Vulg Henadad, ebr [hēnādād]
Hēns - (Cah 6,14) - Chens (1965), Ens (GL), ebr [hēn]
Hērods (Mt 2, Lk 1,5) - Erodus, Ehrodus (GL), Vulg Herodes, gr Ἡρόδης
Hēzīrs - (1Lai 24,15; Neh 10,21) - Hezīrs (1965), Esīrs (GL), Vulg Hezir, ebr [hēzīr]
Hebers - (1Moz 46,17; 4Moz 26,45; 1Lai 7,31; So 4,11.17) - Eebers, Ebers (GL), Vulg Heber, Haber, ebr [heber]
Hebrons - (1Lai 15,9); (2Moz 6,18) - Chebrons (1965), Eebrons, Ebrons (GL), Vulg Hebron, ebr [hebrōn]
Henohs - (Lk 3,37) - Enohs (1965); (1Lai 1,3,33) - Ēnochs; Eenohs, Enohs; (1Moz 4,17,18) - Ahnoks (GL), Henōchs (1947), Vulg Enoch, Henoch, gr Ἐνώχ, ebr [hanōh]

Hecro (1Lai 11,37); (2Sam 23,35) - **Hecrajs** (1965), **Ezrus**, **Ezrajus** (GL), **Vulg Hesro**, ebr [hecrō]
Hecrons (1Moz 46,9; Rut 4,18) - **Ezrons** (GL); (Lk 3,33) - **Esrons** (1947), **Esroms** (LU), (Mt 1,3) - **Esrōms** (1947), **Ecrons** (LU), **Vulg Hesron**, **Esrom**, ebr [hecron]
Hefciba - (2Kĕn 21,1) - **Hefciba** (1965), **Ewziba** (GL), **Vulg Haphsiba**, ebr [hefcibāh]
Hegājs - (Est 2,3-15) - **Hegajs** (1965), **Egajus** (GL). ebr [heggāi]
Heimāms - (1Moz 36,22) - **Chelmams** (1965), **Einans**, **Emans** (GL), (1Lai 1,39) - **Homāms** (1965), **Omams** (GL), **Vulg Hemam**, ebr [heimām]
Heimāns - (1Kĕn 5,11) - **Heimans** (1965), (1Lai 6,18;25,1) - **Hemans**, **Eemans**, **Emans** (GL), **Vulg Heman**, ebr [heimān]
Hela - (1Lai 4,5.7) - **Helea** (1965), **Ellea** (GL), **Vulg Halaa**, ebr [helā]
Heldājs - (1Lai 27,15) - **Heldajs** (1965), **Eldajus**; (Cah 6,10.14) - **Ķeldajus**, **Vulg Holdai**, ebr [helddāi]
Helecs - (2Sam 23,26) - **Eelez**, **Elezs** (GL); (1Lai 2,39;27,10) - **Kalez**, **Vulg Heles**, **Helles**, ebr [helec]
Helkājs (saīs. no **Hilkija**) - (Neh 12,15) - **Helkajs** (1965), **Elkajus** (GL), **Vulg Helei**, ebr [helkai]
Hemdāns - (1Moz 36,26) - **Hamrans**, **Chamrans** (1965), **Amrans**, **Emdans** (GL), **Vulg Charran**, **Hemdan**, ebr [hemddān]
Hērešs - (1Lai 9,15) - **Ķeres** (GL), **Vulg Hares**, ebr [hereš]
Hermogēns (2Tim 1,15) - **Ermogēns**, **Ermogenes**, **Ermogens** (GL), **Vulg Hermogenes**, gr Ἑρμογένης
Hermons (Ps 89,13) - **Ermons** (GL), **Vulg Hermon**, ebr [hermōn]
Herms (Rom 16,14) - **Hermass** (1947), **Ermens**, **Ermans** (GL), **Vulg Hermas**, gr Ἑρμῆς
Hērodija - (Mt 14,3.6, Mk 6,17-22; Lk 3,14) - **Erodeijs**, **Erodija** (GL), **Vulg Herodias**, gr Ἡρωδία
Herodions - (Rom 16,11) - **Herōdions** (1947), **Erodions**, **Erohdions** (GL), **Erodions** (Bil), **Erodijsans** (Neik), gr Ἡρωδίων
Heseds - (1Kĕn 4,10) - (Ben-)Heseds (1965), **Eseda dēls** (GL), **Vulg Benhesed**, ebr [hesed]
Heslijs - (Lk 3,25) - **Eslus** (GL), **Vulg Esli**, gr Ἑσλίς
Hets - (1Moz 10,15; 1Lai 1,13) - **Ets** (GL), **Vulg Heth**, ebr [hēt]
Hezjons - (1Kĕn 15,18) - **Ezians** (GL), **Vulg Hezion**, ebr [hezijōn]
Hīra (1Moz 38,1) - **Chirachs** (1965), **Ihras** (GL), **Vulg Hiras**, ebr [hirā]
Hirāms - (1Kĕn 5,15-26; 1Lai 14,1) - **Hirāms** (1965), **Ihrams**, **Irams** (GL), **Vulg Hiram**, ebr [hirām]
Hidajs - (2Sam 23,30; 1Lai 11,32) - **Idajus** (GL), **Vulg Heddai**, ebr [hiddai]
Hiēls - (1Kĕn 16,34) - **Ķiēls** (GL), **Vulg Hiel**, ebr [hiēl]
Hilkija - (2Kĕn 18,18; Jes 22,20) - **Ilkijus**, **Ilkijas**, **Ilkija** (GL), **Vulg Helcias**, ebr [hilkijjā]
Hillēls - (So 12,13.15) - **Illels** (GL), **Vulg Illel**, ebr [hillēl]
Himenējs (1Tim); (2Tim) - **Himenajs** (1965), **Imeneus**, **Imeneūs**, **Imenejs** (GL), **Vulg Hymeneus**, gr Ἰμενεύς
Hizkija - (2Kĕn 18,3-7; 1Lai 3,23) - **Hiskija** (1965), **Jeiskijus**, **Iskijus**, **Iskijas**; **Iskija** (GL), **Vulg Ezechias**, ebr [hizkijjā]
Hobābs - (So 4,11) - **Hobabs** (1965), **Obabs** (GL), **Vulg Hobab**, ebr [hobāb]

Hodavja - (Est 3,9) - Chodovja (1965); (1Lai 3,24) - Odajus (GL), (Neh 7,43) - Oduus, Odejas, Odeja (GL); (Neh 10,10) - Odijus, Odija (GL), Odawijus, Odawijas, Odawija (GL), Vulg Odovia, Odavia, ebr [hodavjähū]
Hodēša - (1Lai 8,9) - Hodeša (1965), Odesas (GL), Vulg Hodes, ebr [hodēš]
Hodija - (1Lai 4,19; 2Neh 8,7) - Odijus, Odija (GL), (Neh 8,7) - Odajus (GL), Vulg Hodia, Odia, ebr [hōdijjā]
Hods (sais. no Hodija) - (1Lai 7,37) - Ods (GL), Vulg Od, ebr [hōd]
Hofnijs - (1Sam 1,3;4,11) - Hofnus (1965), Ownus (GL), Vulg Ophni, ebr [hofni]
Hofraa - (Jer 44,30) - Hofra (1965), Awrus, Ofrus (GL), Vulg Ophree, ebr [hofra']
Hogla - (4Moz 27,1) - Hagla (1965) - Agla (GL), Vulg Hegla, ebr [hoglā]
Hohāms - (Jos 10,3) - Oams, Oāms (GL), Vulg Oham, ebr [hōhām]
Horāms - (Jos 10,33) - Orams (GL), Vulg Horam, ebr [horām]
Horijs - (4Moz 13,5); (1Lai 1,39) - Horiss (1965), (1Moz 26,22) - Choris, Vulg Hori, ebr [hōri]
Hosa - (1Lai 16,38) - Ossus (GL), Vulg Hosa, ebr [hosā]
Hotāms - (1Lai 7,32.35; 11,44) - Otams (GL), Vulg Hotham, ebr [hōtām]
Hotirs - (1Lai 25,4.28) - Otirs (GL), Vulg Othir, ebr [hōtir]
Hošaja - (Neh 12,32; Jer 42,1) - Osajus, Osajas, Osaja (GL), Vulg Osaias, ebr [hošaj'ā]
Hošāma - (1Lai 3,18) - Hošāma (1965), Osamus (GL), Vulg Hosama, ebr [hošāmā']
Hošēja (sais. no Hošaja) - (4Moz 13,8.16) - Hozejs (1965), (2Kĕn 15,30) - Hosea (1965), (Apd 9,25) - Hošea (1965), Ozejs (1947); Hozeja (1965) - (Hoz 1,1) - Osejus, Oseja (GL), Vulg Ozias, ebr [hōšē'a]
Hūfāms - (4Moz 26,39) - Hufāms (1965), Uhpus (GL), Vulg Hupham, ebr [hūfām]
Hūls - (1Lai 1,17) - Huls (1965) Uls (GL), (1Moz 10,23) - Chūls (1965), Kuls (GL), Vulg Hul, ebr [hūl]
Hūrajs - (1Lai 11,32) - Hiddajs (1965), Urajus (GL), Vulg Hurai, ebr [hūrai]
Hūrāmabija (2Lai 2,12) - Hūram-Abija (1965), Urams Abivus (GL), Vulg Hiras - magistra, ebr [hūrām ābi]
Hūrāms - (2Lai 2,2.10.11; 4,11); (1Lai 18,5) - Horāms (1965), Urams (GL), Vulg Huram, ebr [hūrām]
Hūrijs - (1Lai 5,14) - Urs (GL), Vulg Huri, ebr [hūri]
Hūrs - (2Moz 17,10; 4Moz 31,8) - Urs (GL), Vulg Hur, ebr [hūr]
Hūša - (1Lai 4,4) - Huša (1965), Usus, Usas, Usa (GL), Vulg Hosa, ebr [hūšā]
Hūšajs - (2Sam 15,32-37) - Hušajs (1965), Usajus (GL), Vulg Chusai, ebr [hūšai]
Hūšāms - (1Lai 1,45.46); (1Moz 36,34) - Chusams (1965), Usams (GL), Vulg Husam, ebr [hūšām]
Hūšima - (1Lai 8,8) - Hušima (1965), Usima (GL), Vulg Husim, ebr [hūšim]
Hulda - (2Kĕn 22,14-20; 2Lai 34,22-28) - Ulda (GL), Vulg Holda, ebr [hulddā]
Hupa - (1Lai 24,13) - Upa (GL), Vulg Hoppa, ebr [hupā]
Hupims - (1Moz 46,21) - Upims (GL), Vulg Huphim, ebr [huppim]

Īgāls (2Sa 23,36; 4Moz 13,7) - **Igāls** (1965), **Jeegeals, Jeġeals, Jigeals, Jegceals** (GL), **Vulg Igal**, ebr [jigāl]
Ījābs - (Ec 14,14,20; Ij 1,15.8.9.20.22) - **Ijabs** (1965), **Ijabs** (GL), (Jĕk 5,11) - **Jabs** (GL1689), **Vulg Iob**; gr Ἰώβ, ebr [iōb]
Īlajs - (1Lai 11,29) - **Ilajus** (GL), **Vulg Ilai**, ebr ['ilai]
Īra - (2Sa 20,26;23,26.38; 1Lai 11,40), (1Lai 4,15) - **Īrus** (1965); **Irus, Ihrus** (GL), **Vulg Hira, Hir**, ebr [irā, irrū]
Īrāds - (1Mo 4,18) - **Ihrads** (GL), **Vulg Irad**, ebr ['irād]
Īrāms (1Lai 1,54) - **Irams, Ihrams** (GL), **Vulg Iram**, ebr ['irām]
Īrijs (1Lai 7,7) - **Irus, Ihrus** (GL), **Vulg Urai**, ebr ['iri, ūri, ūrijjah]
Īrs (1Lai 7,12) - **Irus, Ihrus** (GL), **Vulg Hir**, ebr ['ir]
Ītāmārs (Ezr 8,2; 2Moz 6,23; 28,1; 3Moz 10,16,12) - **Ītamārs** (1965); **Ihtamars** (GL), **Vulg Ithamar**, ebr [itāmār]
Ītiēls - (Neh 11,7) - **Itiēls** (1965), **Itels** (GL), **Vulg Etheel**, ebr [itüēl]
Īzāks, arī Īzaks (1965), (Lk 3,34) - **Izaāks, Izaaks** (LU), **Isaaks, Ihsaaks** (GL), **Īzāks, Izāks** (1947), **Issac** (EuĒ); **Vulg Isaac**, gr Ἰσαάκ, ebr [jichāk]
Ibcāns - (So 122,8.10) - **Ibcans** (1965); **Ebcans** (GL), **Vulg Abesan**, ebr [ibcān]
Ibhārs - (2Sa 5,15) - **Ibhars** (1965), **Jebears** (GL), **Vulg -- Iebahar**, ebr [jibhār]
Ibrijs - (1Lai 24,27) - **Ibrus** (GL), **Vulg Hebri**, ebr ['ibri]
Ichārs - (2Mo 6,18.21, 4Mo 3,19;16,1) - **Icehars** (1965); **Jecears** (GL), **Vulg- Isaar**, ebr [jichār]
Ido - (Ezr 5,1;6,14;8,16); (Cah 1,1) - **Ids** (1965), **Iddus** (GL), **Vulg Addo, Eddo, Iaddo**, ebr ['iddō, jiddō]
Ieva (1Moz 3,20; 4,1; 2Kor 11,3) - **Eewa** (GL), **Vulg Eva**, ebr [havā], gr Εὐα
Ikabods (1Sa 4,22; 14,3) - **Ihabods** (1965), **Vulg Ichabod**, ebr [i-kabōd]
Ikēšs - (1Lai 11,28; 27,9) - **Ikešs** (1965), **Ekes, Eķes, Ikes, Iķes** (GL), **Vulg Acces**, ebr [ikkēš]
Imla (1Kĕn 22,8.9) - **Vulg Iemla**, ebr [jimla]
Immanuēls - (Jes 7,14;8,8, Mt 1,23) - arī **Imanuēls** (1965), **Emmanuēls** (1947), **Vulg Emmanuel**, gr Ἐμμανουὴλ, ebr ['immanuēl]
Immērs - (Ezr 2,37) - **Imers** (1965), **Immers** (GL), **Vulg Emmer**, ebr [immēr]
Immērs (Neh 7,40; 9,13; Īlai 9,12; Ezr 10,20), (Jer 20,1) - **Īmers**, (1Lai 24,14;Neh 3,29) - **Imers** (1965), **Imers** (GL1689), **Vulg Emmer**, ebr [immēr]
Imrijs - (Neh 3,2; 2Lai 9,4) - **Imri** - **Imrus** (GL), **Vulg - Imri, Amri**, ebr [imri]
Isajs - (1Sa 16,2.3.8.10; Mt 1,5.6; Jes 11,1.10; Apd 13,22; Lk 3,32) - arī **Īsajs** (1965), **Īsajs** (LU) - **Isajus** (GL), arī **Jessus, Jesses** (GL), **Jese** (1947), (Rom 15,12) - **Isaja** (1965,1947), **Isajus** (GL), (Manc 1638), **Jessus - GL, Neik, Bil**); **Vulg Isai, Iesse** .. gr Ἰεσσαί, ebr [jišai, jišaaajahu]
Isašars - (Ec 48,25.26.33; Joz 19,17.23; 2Lai 30,18; So 5,15; Apok 7,7) - **Ihsaschars**, **Vulg Issachar**, gr Ἰσσαχάρ, ebr [jisashār]
Iska (1Moz 11,29) - **Jiska** (GL), **Ieschac**, ebr [jiska]
Iskariots sk. **Jūda Iskariots**
Ismaēls - (Ezr 10,22; Jer 20,8.14.16; 2Kĕn 25,23.25; 1Lai 1,28-31) - **Ismaēls, Jesmaēls** (GL), **Vulg Ismael**, ebr [jišmā'el]

Itajs - (2Sa 15,19.21.22; 2Sa 23,29; 1Lai 11,31) - Itajus, Vulg Ithai, Ethai, ebr [ittal]

Itreāms (2Sa 3,5) - Jetreams (GL), Vulg Iethraam, ebr [jitre'ām]

Išbāls - sk. Išbošets

Išbošets - (2Sa 2,8.10.122;3,7.11.14.15) - Isbosets (GL), Vulg - Isbaal, Isboseth, ebr [išbošet]

Išhods - (1Lai 7,18) - Isuds (GL), Vulg Isod, ebr [išhōd]

Išvijs - (1Sa 14,49) - Iswus (GL), Vulg Isui, ebr [jisvī]

Izebele - (2Kēn 9,7.10.22.30; 1Kēn 18.4.19) - Jesebele, Isebele (GL), (Apok 2,20) - Jezabele (1965,1947), Jesebel (GL), Vulg Iezabel, Hiezabel; gr Ιεζάβελ, ebr [izebel]

Izraēls - (Apok 2,14;21,12;7,4; Nah 2,3; 1Lai'10,1; 11,9.2; 4 Moz 1,2.3) - Izraēls (GL),

Izraēlis (1947), Vulg Israhel, Israel, gr Ἰσραήλ, ebr [jisrāēl]

Jaakāns - (1Lai 1,42; 1Moz 36,27) - **Jaākans** (1965), **Jačkans**, **Akans** (GL), **Vulg Iacan**, ebr [ja'akān]
Jaala - (Neh 7,58; Ezr 2,56) - **Jaāla** (1965), **Jaēlus** (GL), **Vulg Iaala**, ebr [ja'lā]
Jaalāms - (1Moz 36,5.14.18) - **Jaālams** (1965), **Jaēlams** (GL), **Vulg Ialam**, ebr [ja'lām]
Jaanajs - (1Lai 5,12) - **Jaānajs** (1965), **Jaēnajs** (GL), **Vulg Ianai**, ebr [ja'nai]
Jaarešja - (1Lai 8,27) - **Jaārešja** (1965), **Jaēresijus**, **Jaēresijas**, **Jaēresija** (GL), **Vulg Iersia**, ebr [ja'arešjā]
Jaasajs - (Ezr 10,37) - **Jaāsajs** (1965), ebr [jaasāj]
Jaazanja - (Ec 8,11; 11,1; 2Kēn 25,23; Jer 35,3) - **Jaāsanja** (1965), **Jasanija**, **Jesanija**; (Ezr 10,37) - **Jačsans**, **Jačsus** (GL), **Vulg Iezionias**, ebr [jaazanjahū]
Jaasiēls (sk ari **Usiēls**) - (1Lai 11,47; 15,18; 27,21) - **Jaāsiēla** (1965), **Jaēsiēls** (GL), **Vulg Iasiel**, ebr [ja'asiēl]
Jaazīja - (1Lai 24,26) - **Jaāsija** (1965), **Jaesijus**, **Jaēsijas**, **Jaēsija** (GL), **Vulg Iaziau**, ebr [j'azijjahū]
Jābāls - (1Moz 4,20) - **Jābals** (1965), **Jabals** (GL), **Vulg Iabel**, ebr [jābāl]
Jaabēcs - (1Lai 4,9.10) - **Jabecs** (1965), **Jaēbez** (GL), **Vulg Iabes**, ebr [ja'bbēc]
Jābešs - (2Kēn 15,10.13.14) - **Jabešs** (1965), **Jabes** (GL), **Vulg Iabes**, ebr [jābēš]
Jābins - (So 4,2.37.17.23.24; Joz 11,1; Ps 83,10) - **Jabins** (1965), **Jabins** (GL), **Vulg Iabin**, ebr [jābin]
Jāda - (1Lai 2,32) - **Jadus** (GL), **Vulg Iada**, ebr [jādā']
Jadavs - (Ezr 10,43) - **Jadajs** (1965), **Jaddajus** (GL), **Vulg Ieddu**, ebr [jaddav]
Jādons - (Neh 3,7) - **Jadons** (1965), **Jaddus** (GL1689), **Jaddons**, **Jadons** (GL citur), **Vulg Iadon**, ebr [jādōn]
Jadua - (Neh 10, 22; 12,11.22) - **Jaduus**, **Jadduūs**, **Jaduūs** (GL), **Vulg Ieddua**, ebr [jaddū'a]
Jaēls - (So 4,17.18.21.22) - **Jaēla** (1965), **Jaēle** (GL), **Vulg Iahel**, ebr [jā'ēl]
Jāfija - (2Sa 5,15) - **Japius**, (Joz 10,3) - **Jawius** (GL), **Jafija** (1965), **Vulg Iaphia**, ebr [jāfiā]
Jaflēts - (1Lai 7,32; 6,10.13) - **Jaflets** (1965), **Jawlets** (GL) - **Vulg Iephiat**, ebr [jaflēt]
Jahasiēls - (1Lai 16,6) - **Jeasiēls** (GL) - **Vulg Iaziel**, **Iahaziel**, ebr [jahaziēl]
Jahats - (2Lai 34,12) - **Jakats**, (1Lai 6,28) - **Jaats** (GL) - **Vulg Caath**, **Iahath**, ebr [jahat]
Jahziēls - (1Lai 24,23) - **Jaesiēls**, (Ezr 8,5), **Jeasiēls** (GL), **Jahaziēls** (1965), (1Lai 16,6) - **Jahaziēls** - (1Lai 16,6) - **Jahasiēls** (1965), **Jeasiēls** (GL), **Vulg Iaziel**, **Iahaziel**, ebr [jahziēl]
Jahcēls - (4Moz 26,48; 1Moz 46,24) - **Jachcēls** (1965) **Jaeziēls**, **Jaeziēls**, **Jazcēls** (GL), **Vulg Iasiel**, ebr [jahcēl]
Jahdājs - (1Lai 2,47) - **Jachdajs** (1965), **Jadajus** (GL), **Vulg Iahaddai**, ebr [jahddāi]
Jahdiēls - (1Lai 5,24) - **Jakdiēls** (GL), **Vulg Iediel**, ebr [jahdiēl]
Jahdo (1Lai 5,14) - **Jachdo** (1965); **Jahdus**, **Jahda** (GL), **Vulg Ieddo**, ebr [jahddō]
Jāhins - (1Moz 46,10, 2Moz 6,15; 4Moz 26,12, Neh 11,10) - **Jahins** (1965), **Jakins**, **Jakins**, **Jahkins**, **Jahkins** (GL), **Vulg Iachin**, ebr [jāhin]
Jahlēls - (1Moz 46, 14) - **Jachlēls** (1965), **Jalēls** (GL), **Vulg Iahelēl**, ebr [jahlēl]
Jahmajs - (1Lai 7,2) - **Jachmajs** (1965), **Jakmajus** (GL), **Vulg Iemai**, ebr [jahmai]
Jahzēra - (1Lai 9,12) - **Jachšera** (1965), **Jaksers** (GL), **Vulg Iezra**, ebr [jahzērā]
Jahzeja - (Ezr 10,15) - **Jachzeja** (1965), **Jeasijus**, **Jeasijas**, **Jeasija** (GL), **Vulg Iaasia**, ebr [jahz(e)jā]
Jairs (So 10,3.4.5; 2Sa 20,26; Est 2,5) - **Jairs**, (Lk 8,41) - **Jafrus** (GL), **Vulg Iair**, **Iairus**, gr. 'Iáirpos, ebr [jā'ir]

Jaakāns (1Lai 5,13) - **Jākans** (1965), **Jačkans**, **Jačkams** (GL), **Vulg - Iachan**, ebr [ja'kān]
Jāke - (Sal.p. 30,1) - **Jake** (1965), **Jake**, **Jaķe** (GL), **Vulg Iaces**, ebr [jāke]
Jākims - (1Lai 24,12) - **Jakims** (GL), **Jakims** (1965), **Vulg Iacim**, ebr [jākim]
Jākīns (sk. arī Ahims) - (1Lai 24,17) - **Jakīns** (1965), **Jakīns** (GL), **Vulg Iacin**, ebr [jākin]
Jaakoba - (1Lai 4,36) - **Jākoba** (1965), **Jačkobus** (GL), **Vulg Iacoba**, ebr [jaakobā]
Jālons - (1Lai 4,17) - **Jalons** (1965, GL), **Vulg Ialon**, ebr [jālōn]
Jambrs (2Tim 3,8) - **Jambre** (1965), **Mambress**, **Jambress*** (1947), **Jambres** (GL), **Vulg Iambres**, gr Ἰαμβρῆς
Jāmins - (1Moz 46,10; 2Moz 6,15; Neh 8,4) - **Jamins** (1965), **Jamins**; (4 Moz 26,12) - **Jahmins** (GL), **Vulg Iamin**, ebr [jāmin]
Jamlēhs - (1Lai 4,34) - **Jamlea** (1965), **Jamleks**, **Jamleķs**, **Jamlōks** (GL), **Vulg Iemlech**, ebr[jamlēh]
Jānis (Jņ 1,6; Apd 1,13; Lk 1,13) - **Jahnis** (GL), **Jahnis**, **Janis**, **Jona** (Manc), **Janis** (EG), **Johannes** (EuE), **Vulg Iohannes**, gr Ἰωάννης, ebr [johānān]
Jannajs - (Lk 3, 24) - **Janajs** (1965), **Janne** (1947), **Jann[us]** (GL), **Vulg Iannae**, gr Ἰανναῖ
Janns - (2Tim 3,8) - **Janne** (1965), **Janness** (1947), **Vulg Iannes**, gr Ἰάννης
Jaara - (1Lai 9, 42) - **Jara** (1965), **Jačrus** (GL), **Vulg Iara = Ioadda**, ebr [ja'arā]
Jārēbs - (Hoz 5,13) - **Jarebs** (1965), **Vulg 'rex magnus'**, ebr [jārēb]
Jāreds - (1Moz 5,15.16.18.20; Lk 3,37) - **Jareds** (1965, GL), **Vulg Iared**, gr Ἰάρετ, ebr [jāred]
Jaarējorgīms (2Sa 21,19) - **Jair-Oregims** (1965), **Jaere Oregims** (GL) - **Vulg Iair**, ebr [ja'rēj orgim]
Jaarešja - (1 Lai 8,27) - **Jaärešja** (1965), **Vulg Iersia**, ebr [jaarešjā]
Jarha (1Lai 2,34.35) - **Jarkus** (GL), **Vulg Ieraa**, ebr [jarhā]
Jāribs (Ezr 10,18; 1Lai 4,24) - **Jaribs** (1965, GL), **Vulg Iarib**, ebr [jārib]
Jāroahs - (1Lai 5,14) - **Jaroahs** (1965), **Jarwus** (GL), **Vulg Iaroe**, ebr [jārōah]
Jāsons - (Rom 16,21) - **Jazons** (1947), **Jasons** (GL), **Vulg Iaason**, gr Ιασον
Jāšobeāms - (1Lai 27,2) - **Jašobeāms** (1965), **Jasabeams**, **Vulg Iesbaam**, ebr [jāšobeām]
Jašubijs - Lechems - (1Lai 4,22) - **Jasubi Laema** (GL), **Vulg 'a qui reversi sunt in Bethlehem'** ebr [jašubi lahem]
Jāšūbs - (4Moz 26,24) - **Jašubs** (1965), **Jahsubs** (GL) - **Vulg Iasub**, ebr [jāšūb]
Jatniēls - (1Lai 26,2) - **Jatniels** (GL) - **Vulg Iathanael**, ebr [jatniēl]
Jāvāns - (1Moz 10,2; 1Lai 1,5.7) - **Jawans** (GL), **Vulg Iavan**, [jāvān]
Jāzepts (1Moz 30, 22-24; 4Moz 13,7; 1Lai 25,29, Jņ 1,45, Apd 1,23) - **Jahseps** (GL), (Apd 4,36) - **Joses**, **Jose** (GL), (Mt 13,55) - **Jozefs** (1965), **Jazes**, **Jose** (GL), **Joseps** (Manc, EG), **Josep** (EuE), **Vulg Ioseph**, gr Ἰωσήφ, ebr [jōsēf]
Jāzepts Barsaba Justs - (Apd 1,23) - **Jāzepts Barsaba Taisnīgais** (1947), **Jahseps Barsabas Justs** (GL), gr Ἰωσήφ Βαρσαββᾶ Ἰουστos
Jāzīzs - (1Lai 27,31) - **Jazīzs** (1965), **Jasus** (GL), **Vulg Iaziz**, ebr [jāzīz]
Jēzus Kristus (Mt 1) - **Jesus Kristus** (GL), **Jesus Christus** (Manc, EG, EuE), **Vulg Iesus Christus**, gr Ἰησοῦς Χριστός
Jeatrajs (1Lai 6,6) - **Jeatrajus** (GL), **Vulg Iethrai**, ebr [jeatrai]
Jeberehja - (Jes 8,2) - **Jeberehija** (1965), **Jeberekijus**, **Jeberekijus** (GL), **Vulg Barachias**, ebr [jeberehjahū]

Jēcers - (1Lai 7,13; 4Moz 26,49) - Jēcers (1965), Iezers (GL), (1Moz 46,24) - Eezers (GL 1689/1739), Gezers, Ģecers (GL citur), Vulg Ieser, ebr [jēcer]

Jecohars (1Lai 4,7) - Jichars (1965), Jezoars (GL), Vulg Sohar, ebr [jecohar]

Jedaja - (1Lai 9,10) - (1Lai 24,7) - Jedajs (1965), Jedajus, Jedajas, Jedaja (GL), Vulg Iedaia, Jedaia

Jediaēls - (1Lai 7,7.10.11; 26,2) - Jediaēls (GL), Vulg Iedihel, ebr [jediaēls]

Jedīda - (2Kēn 22,1) - Jedida (1965, GL) Vulg Idida, ebr [jedidā]

Jedīdja (2Sam 12,25) - Jedid Jah (1965), ebr [jedidjā]

Jedjo (2Lai 9,29) - Jedijs (1965); Jeddus (GL); Vulg Addo, ebr [je'ddjo]

Jedutuns - (1Lai 9,16; 16,38.41.42) - (2Lai 5,12) - Jedituns (GL), Vulg Idithun, ebr [jedutūn]

Jeēcers - (4Moz 26,30) - Jēzers (1965), Jehsers (GL), Vulg Iezer, ebr [iecer]

Jefta - (1Sa 12,11); (So 11,1-15) - Jefts (1965); Jefte (1947), Jewtus (GL), Vulg Iephta, gr Ἰεφθαΐ, ebr [jiftā]

Jefunns - (1Lai 6,41; 4Moz 13,6; 14,6.30.38, Joz 14, 6. 13.14) - Jewunnus (GL), Vulg Iephone, Iepphone, ebr [jefunne]

Jehaciēls - (1Lai 7,13) - Jakziēls (GL) - Vulg Iasiel, ebr [jehaciēl]

Jehalleēls - (1Lai 29,12) - Jealeēls (GL); (1Lai 4,16) - Jehaleēls (1965), Jealeels (GL), Vulg Ialleel, Ialleel, ebr [jehalleēl]

Jehdeja - (1Lai 27, 30) - Jeedijus, (1Lai 24,20) - Jekdejus (GL), Vulg Iehedeia, ebr [jehdejāhū]

Jehezkēls - (1Lai 24,16) - Jeheskēls (1965), Jeskals, Jeskels (GL), Vulg Hezechiel, ebr [jehezkēl]

Jehiēls - (2Lai 29,13; 5,7; Ezr 10,11.26.43) - Jeiels, Jeēls, Vulg Iehiel, Iahiel, Iaziel, ebr [jivēl]

Jehija - (1Lai 15,24) - Jekijus, Jeķijas, Jeķija (GL), Vulg Iehias, ebr [jehijā]

Jehizkija - (2Lai 28, 12) - Jeiskijus, Jeiskijas, Jeiskija (GL), Vulg Ezechias, ebr [jehizkijjāhū]

Jehoada - (1Lai 8,36) - Joaddus, Joadus (GL), Vulg Ioadā, ebr [jehō'addā]

Jehocādāks - (1Lai 5,40.41) - Jehocadaks (1965), Jozadaks (GL), Vulg Iosedec, ebr [jehōcādāk]

Jeholja - (2Kēn 15,2) - Jecholja (1965), Jekalija (GL), Vulg Iechelia, ebr [jeholjāhū]

Jehonja - (Est 2,6; 1Lai 3,16, Mt 1,11.12) - Jechonja (1965), Jechonija, Jehonijs*(1947), Jekanijus, Jekanijas, Jekanija (GL), Vulg Iechonias, gr Ἰεχονίας; (Jer 24,1) - Jekonja (1965); (Jer 27,20;28,4) - Jechonja, (Jer 37,1) - Konja, Jekonijus, Jekanijus, Jekonijas, Jekonija, Vulg Iechonias, ebr [jehonjā]

Jehošāfāts - (1Kēn 4,3; Mt 1,8) - Jehošafats (1965); Jōzafats (1947); Josawats (GL), Josaphat (EG), Lut Josafat, Vulg Iosaphat, gr Ἰωσαφάτ, ebr [jehōšāfāt]

Jehošeba - (2Lai 22,11) - Josabeate, Josabete (GL); (2Kēn 11,2) - Jošeba - (1965), Iseba (GL), Vulg Iosaba, Iosabeth, sal. vācu Joscheba, Joschabat, ebr [jehōšab'at]

Jehozābāds - (1Lai 26,4) - Jehozabāds (1965), Josabads (GL), Vulg Iozabad, ebr [jehōzābād]

Jehuba - (1Lai 7,34) - Huba (1965), Jeūbus (GL), Vulg Haba, ebr [jehubā]

Jeūcs - (1Lai 8,10) - Jehucs (1965), Jeūz (GL), Vulg Jehus, ebr [je'ūc]

Jehūdijs - (Jer 36, 14.21.23) - Jehudis (1965), Juhdi (GL), Vulg Judi, ebr [jehūdī]

Jeuēls - (1Lai 8,29;9,6) - Jehuēls (1965), Jeguels, Jeguels (GL), Vulg Iehiel, ebr [je'ūēl]

Jēhus - (1Kēn 19,16; Hoz 1,4; 2Lai 22,78; 2Kēn 9,2.5-31; 10,1-36) - Jehus (1965), Jeus (GL), Vulg Iehu, ebr [jēhū]
Jeūšs - (1Lai 8,39; 2Lai 11,19) - Jehušs (1965), Jeus (GL), Vulg Jehus, ebr [je'ūš]
Jeiēls - (1Lai 9,35; 15,18.21; 2Lai 35,9; 26,11) - Jejels (GL), Vulg Iehiel, Iahiel, ebr [je'iēl]
Jēkabs - (3Moz 26,42; 1Sa 12,8; Hoz 10,11-13) - Jehkabs (GL), Vulg Iacob, ebr [jaakōb]
Jekameāms (1Lai 23, 19; 24, 23) - Jakmeams, Vulg Iecmaam
Jekamja - (1Lai 3,18) - Jekamajus; Jekamjus (GL), Vulg Iecemias, ebr [jekamjā]
Jekūtiēls - (1Lai 4,18) - Jekutiēls (1965), Jekutiēls (GL), Vulg Iecuthiel, ebr [jekūtiēl]
Jemina - (Ij 42,14) - Jemina (GL), Vulg Columba, ebr [jeminā]
Jemuēls - (1Moz 46,10) - Jemuels (GL), Vulg Iamuel, ebr [jemūēl]
Jerahmēls - (1Lai 24,29; Jer 36,26) - Jerachmeēls (1965), Jerameēls (GL), Vulg Ierameel, ebr [jerahmēl]
Jārahs - (1Lai 1,20) - (1Moz 5,15.16.18.20) - Jarachs (1965), Jaraks (GL), Vulg Iare, ebr [jārah]
Jerams - sk. Īrāms
Jereds - (1Lai 4,18) - Jēreds (1965), Vulg Iared, ebr [jered]
Jerēmajš - (Ezr 10,33) - Jeremajš (1965), Jeremajus (GL), Vulg Iermai, ebr [jerēmai]
Jeremija - (Ezr 1,1; 1Lai 2,17; 2Lai 36, 25) - Jeremijus - Jeremijas - Jeremija, Jeremia (GL), Jeremias (Manc), Jeremia (EG, EuE), Vulg Ieremias, Ieremia, ebr [jirm(e)jā]
Jeremots - (1Lai 8,14; Ezr 10,26); (2Lai 11,18; 31,13) - Jerimots (1965), Jeremots, Jerimots (GL) Vulg Ierimoth, ebr [jeremōt]
Jerībajš - (1Lai 11,46) - Jeribajš (1965), ebr [jerībai]
Jeriēls - (1Lai 7,2) - Vulg Ieriel, ebr [jeriēl]
Jerija - (1Lai 23, 19) - Jerijus, Jerijas, Jerija (GL), Vulg Ieriau, ebr [jerijjāhū]
Jerimots sk. Jeremots
Jeriots - (1Lai 2,18) - ebr [jeri'ōt]
Jerobeāms - (1Kēn 11,26.28.31.40; 12,2.3.12.15.20; 2Kēn 13,13; 14,23.27-29; 15,1), Jerobeams (GL), Vulg Ieroboam, ebr [jerobām]
Jerohāms - (1Lai 27,22); (Neh 11,12) - Jerochāms (1965), Jeroams, (1Lai 8,27) - Jerokams (GL), Vulg Ieroham, ebr [jerohām]
Jerubaāls - (1Sa 12,11) - Jerubbaāls (1965), Jerub-Baals (GL), Vulg Ierobbaal, ebr [jerubbaal]
Jerūša - (2Kēn 15,33; 2Lai 27,1) - Jeruša (1965), Jerusa (GL), Vulg Ierusa, ebr [jerūšā]
Jesaja - (2Lai 26,22; 32, 20,33; Jes 1,1, Mk 7,6) - Esaijus, Esaijas, Esaija (GL), JD - Isaias (EG), Esaias (E uE), Jezaja (LU), Isaja (1947), Vulg Isaias, Esaias, gr Ἰσαΐας, ebr [ješ'jāhū]
Jesaja - (Ezr 8,19) - Jesajus, Jesajas, Jesaja (GL), Vulg Iesaias, ebr [ješ'jā]
Ješimiēls - (1Lai 4,36) - Jesimiēls (1965), Jesimiēls, Jesimeēls (GL), Vulg Isimiel, ebr [ješimiēl]
Jēzus Justs - (Kol 4,11) - Jesus Justs (1965), Jesus Justus, Jesus Justs (GL), Vulg Iesus Iustus, gr Ἰησοῦς Ἰουστos
Ješebābs - (1Lai 24, 13) - Ješebabs (1965), Jesebeabs (GL), Vulg Isbaab, ebr [ješebāb]
Jēšers - (1Lai 2,18) - Ješebš (1965), Jesers (GL), Vulg Jeser, ebr [jēšer]
Ješišajš - (1Lai 5,14) - Ješišajš (1965), Jesisajus (GL), Vulg Iesesi, ebr [ješišai]

Ješohāja - (1Lai 4,36) - Ješohaja (1965), Jesoajus, Jesoajas, Jesoaja (GL), Vulg Isuhaia, ebr [ješohāja]
Ješua - (1Lai 24,11; Ezr 2,2; 3,2.8; 4,3; 2Lai 31,15) - Jesuūs (GL), Vulg Iesua, ebr [ješū'a]
Ješurūns - (5Moz 32,15; 33,5.26) - Jeschurun (GL), ebr [ješurūn]
Jeters - (1Lai 4,17; So 8,20; 1Kēn 2,5.32) - Vulg Iether, ebr [jeter]
Jetets (1Moz 36,40) - Jetets (GL) Vulg Ietheth, ebr [jetet]
Jetūrs - (1Lai 1,31; 5,19) - Jeturs (1965, GL) Vulg Itur, Iethur, ebr [jetūr]
Jeūšs - (1Lai 23,10.11) - Jeucs (1965), Jeus (GL), Vulg Iehus, ebr [jeūš]
Jejošs - (1Moz 36, 5.14.18) - Jeušs (1965), Jeus (GL), Vulg Iehus, ebr [jejjoš]
Jezanja (Jer 42,1) - Jesanja (1965), Jesanijus, Jesanijas, Jesanija (GL), Vulg Jezonias, ebr [jezanjā]
Jizēls - (1Lai 12,3) - Jeziēls (1965), Jesiels (GL), Vulg Iaziel, ebr [jizēl]
Jezreēls (1Lai 4, 3; Hoz 1,4) - Jesreēls (GL), Vulg Jerahel, ebr [jezre'ēl]
Jibhārs - (1Lai 3,6; 14,5) - Jibhars (1965), Jebears (GL), Vulg Iebahar, ebr [jibhār]
Jibneja - (1Lai 9,8) - Jebnejus (GL), Vulg Iobania, ebr [jibnejā]
Jibšāms - (1Lai 7,2) - Jebšams (GL), Vulg Iebsem, ebr [jibšām]
Jicharijs (1Lai 26,29) - Jichars (1965), Jezears (GL), Vulg Isaar, ebr [jichari]
Jicrijs (1L 25,11) - Jezrus (GL), Vulg Isari, ebr [jicri]
Jidbāšs (1Lai 4,3) - Jidbašs (1965), Jedbas (GL), Vulg Iedebos, ebr [jidbāš]
Jiddo sk. Iddo
Jidlāfs (1Moz 22,22) - Jidlaps (1965), Jitlaps (GL), Vulg Iedlaph, ebr [jidlāf]
Jifdeja - (1Lai 8,25) - Jepdejus, Jepdejas, Jepdeja (GL), Vulg Jephdaia, ebr [jifdejā]
Jigāls (1Lai 3,22) - Jigals (1965), Jigēals (GL), Vulg - Igal, ebr [jigāl]
Jigdalja (Jer 35,4) - Jegdalijus (GL), Vulg Iegdalias, ebr [jigdaljāhū]
Jimla - (2Lai 18,7.8) - Jemlus, Jemla (GL), Vulg Iemla, ebr [jimlā]
Jimna - (1Moz 46,17; 4Moz 26,44; 1Lai 7,30; 2Lai 31,13) - Jemnus, arī Jemna (GL), Vulg Iemna, ebr [jimnā]
Jimra - (1Lai 7,36) - Jemrus (GL), Vulg Iamra, ebr [jimrā]
Jirijs - (Jer 37,13.14) - Jerijus (GL), Vulg Jerias, ebr [jirijs]
Jizija (Ezr 10,25.31) - Jisijs (1965), Jesijus, Jesijas, Jesija (GL), Vulg Iesia, Iesia, ebr [jizijā]
Jiska, sk. Iska
Jizlija (1Lai 8,18) - Jislija (1965), Jeslijus, Jeslijas, Jeslija (GL), Vulg Iezlia, ebr [jizliā]
Jišbāhs - (1Lai 4,17) - Jišbahs (1965), Jišbachs (1965), Jesus (GL), Vulg Iesba, ebr [jišbāh]
Jišbāks - (1Lai 1,32) - Jišbaks (1965), Jesbaks (GL), (1Moz 25,2) - Jisbaks (1965), Jisbaks (GL); Vulg Iesboc, ebr [jišbbāk]
Jišbibenobs - (2Sa 21,16) - Jesus no Nobas (GL), Vulg Iesbibenob, ebr [jišebiv benob]
Jišija (1Lai 12,6; 23,20; 24,21) - Jesijus, Jesijas, Jesija (GL), Vulg Iesia, ebr [jišijāhū]
Jišijs (1Lai 2,31; 5, 24) - Jesejus (GL); (1Lai 4,20) - Jišejs (1965), Jesus (GL), Vulg Iesi, ebr [jiši]
Jišma (1Lai 4,3) - Jesmus (GL), Vulg Iesema, ebr [jišmā]
Jišmaēls (2Lai 23,1) - Ismaels (GL), Vulg Ismael, ebr [jišma'ēl]
Jišmahja (2Lai 31,13) - Jesmakijus, Jesmakijas, Jesmakija (GL), Vulg Iesmachias, ebr [jišmahjāhū]

Jišmaja (1Lai 12,4; 29, 19) - Jesmajus, Jesmajas, Jesmaja (GL), Vulg Iesmaias, ebr [jišma'jā]
Jišmerajs (1Lai 8,18) - Jesmerajus (GL), Vulg Iesamari, ebr [jišmerai]
Jišpa (1Lai 8,16) - Jeswus (GL), Vulg Iespha, ebr [jišpā]
Jišpāns (1Lai 8,22) - Jišpans (1965), Jespans (GL), Vulg Iesphan, ebr [jišpān]
Jišva (1Lai 7,30) - Jeswus, (1Moz 46, 17) - Jiswi (GL), Vulg Iesua, ebr [jišvā]
Jisviija (4Moz 26,44) - Jeswus (GL), Vulg Isui
Jišvijs (1Lai 7,30) - Jeswajus, Jeswus (GL), (1Moz 46,17) - Jischwus, Jeschwus (GL), Vulg Isui, ebr [jišvi]
Jitna - (1Lai 11,46) - Vulg Ietna, ebr [jītnā]
Jitrāns - (1Moz 36,26; 1Lai 1,41; 7,37) - Jitrans (1965) Jetrans (GL), Vulg Iethran, ebr [jītrān]
Jitreāms (1Lai 3,3) - Jitrāms (1965), Jetreams (GL), Vulg Iethraam, ebr [jītr'ām]
Jitro - (2Moz 3,2; 4, 18; 18, 1.2.5.6.9.10.12) - Jetrus (1965), Jetrus (GL), Vulg Iethro, ebr [jītrō]
Jišbāls - (2Sam 23,8) - Vulg Iesbaal, ebr [jošeb bašebet]
Jizrahja (Neh 12,42) - Jisrachja (1965), Jisrakijus, Jisraijjas, Jisraijja, (1Lai 7,3) - Jesrajus, Jesrajas, Jesraja (GL), Vulg Izrahia, ebr [jīizrahjā]
Jizrahs (1Lai 27,8) - Jesra, Jesrans (GL), ebr [jīzrah]
Joābs - (Ps 60,2, Ezr 2,6; 2Sa 13,14) - Joabs (GL), Vulg Ioab, ebr [jōāb]
Joada - sk Jehoadā
Joadāna - (2Lai 25,1) - Joadana (1965); (2Kĕn 14,2) - Joadan, Joadane (GL), Vulg Ioaden, ebr [jehōadān]
Joāhāzs - (2Kĕn 10,35) - Joahaz (1965); Jokas (GL) (2L21,17) - Joaas (GL), Vulg Ioachaz, ebr [jehōāhāz]
Joāhs - (2Kĕn 28,18.22.37) - Joahs (1965), (1Lai 26,4; 2Lai 34,8; 6,6; 29,12) - Joachs (1965); Joaks, (Jes 36,3,11,22) - Joaks, (2Lai 29,12) - Jous, Jous (GL), Vulg Ioah, ebr [jehōāh]
Joanans (Lk 3,27) - Joanns (1947), Jānis (GL), Vulg - Johanna, gr¹Ἰωαννάς
Joāšs (1Kĕn 22, 26; So 6,11,29-31; 2Lai 18,25) - Joass (1965), Ioas (GL), Vulg - Ioas, ebr [jōāš]
Jobābs (1Moz 36,33.34; 1Lai 1,44,45) - Jobabs (1965), Vulg Iobab, ebr [jōbāb]
Jobs (1Moz 46,13) - Lut Jaschub, Vulg Jasub, ebr [jāšūb]; [job]
Jocādāks - (Ezr 10,18; Cah 6,11) - Jocadaks (1965), Jozadaks (GL), (Neh 12,26) - Zadaks (GL), Vulg Iosedec, sk. ari Jehocadaks, ebr [jōcādāk]
Joda (Lk 3,27) - Jūda (1947), Judas, Juhdas (GL), Vulg Ioda, gr¹Ἰωδᾶ
Joēds (Neh 11,7) - Joēds (GL), Vulg Ioed, ebr [jo'ēd]
Joēla (1Lai 12,7) - Joēlus (GL), Vulg Ioela, ebr [jōēlā]
Joēls - (1Sa 8,2; Ezr 10,43; 1Lai 6,21; Apd 2,16) - Joēlis (1947); Joels, Joēls (GL); Vulg Ioel;
Iohel, gr Ἰωήλ, ebr [jōēl] (1Lai 6,13 - Wasnus(GL), Vulg - 'et secundus' , ebr [var: wehaššēnī, wašnī]
Joēzers (1Lai 12,6) - Joēsers (GL), Vulg Ioezer, ebr [jō'ezer]
Joglijs (4Moz 34,22) - Jagls (GL), Vulg Iogli, ebr [jogli]
Joha (1Lai 8,16) - Jokus, (1Lai 11,45) - Jous (GL), Vulg - Ioha, ebr [jōhā]
Johanāns (2Lai 17,15; 23,1; Ezr 8,12) - citur Johanans (1965); Joanans, Jokanans (GL), Vulg Iohanan, ebr [jehōhānān]

Johanna - (Lk 8,3; 23,10) - **Joanna** (1965,1947, GL 1854-98), **Janna** (GL citur), **Vulg Iohanna**, gr *Ἰωάννα*
Johebeta (4Moz 26,59) - **Johebeta**, (2Moz 6,20) - **Jochebeda** (1965), **Jokebete**, **Jočebete**, **Jokebeda**, **Jočebeda**, **Vulg Iochabed**, ebr [johebed]
Jojada (2Sa 8,18, Neh 12,10.11.22); (Neh 3,6) - **Jojāda** (1965), **Jojadus**, **Jojada** (GL), **Vulg Ioiada**, ebr [jehojādā]
Jojāhins - (Jer 52,31; Ec 1,2) - **Jojachins** (1965), (2, Kṛn 24,6.8.12.15) **Jojachins** (1965), **Jojakins**, **Jojaķins**, **Jojakims** (GL), **Vulg Ioachin**, ebr [jōjāhin]
Jojakims - (Dan 1,1.2); (Neh 12,10.12.26; 2Lai 36,4.5.8) - **Jojakims** (1965), **Jojakim**, **Jojaķim**, **Jojakims**, **Jojaķims** (GL), **Vulg Joachim**, ebr [jehojākim]
Jojāribs (Neh 11,5; Ezr 8,16) - **Jojaribs** (1965), **Vulg Ioiarib**, ebr [jārib]
Jokims (1Lai 4,22) - **Jokims** (1965), **Jokims**, **Joķims** (GL), **Vulg Iochim**, ebr [jōkim]
Jokšāns - (1Moz 25,2; 1Lai 1,32) - **Jokšans** (1965), **Joksans** (GL), **Vulg Iecsan**, ebr [jokšān]
Joktāns - (1Moz 10,25.29; 1Lai 1,19.20) - **Joktans** (1965, GL), **Vulg Iectan**, ebr [joktān]
Jona - (Jo 1, 1.3.5; 2,1.2) - **Jonas** (GL), **Vulg Ionas**, gr *Ἰωνᾶς*, ebr [jōnā]
Jonādābs - (2Sa 13,3.5; 2Kṛn 10, 15.23; Jer 35,6.8) - **Jonadabs** (1965, GL), **Vulg Jonadab**, ebr [jonādāb]
Jonāms - (Lk 3,30) - **Jonams** (1965), **Jōns** (1947), **Johnans** (GL), **Jonans** (GL1898), **Vulg Iona**, gr *Ἰωνᾶμ*, ebr [jōnām]
Jonātāns - (2Sa 15,27.36; 1Lai 8,33.34; Jer 37,15.20), **Jonatāns** (1965), **Jonatans** (GL), **Vulg Ionathan**, ebr [jehonātān]
Jora - (Ezr 2,18) - **Jorachs** (1965), **Joras** (GL), **Vulg Iora**, ebr [jōrā]
Jorajs - (1Lai 5,13) - **Jorajus** (GL), **Vulg Iorai**, ebr [jōrai]
Jorāms - (Mt 1,8; 2Lai 17,8) - **Jōrams** (1947); **Jorams** (GL), **Vulg - Ioram** (2Sa 8,10) - **Adoram**, gr *Ἰωράμ*, ebr [j'orām]
Jorims - (Lk 3,29) - **Jorims** (1965), **Jōrims** (1947), **Jorems** (GL), **Vulg Iorim**, gr *Ἰωρίμ*
Jorkoāms (1Lai 2,44) - **Jorkāms** (1965), **Jorkaāms** (GL), **Vulg Iercaam**, ebr [jorkāām]
Josifja - (Ezr 8,10) - **Josifja** (1965), **Josiwjus**, **Josiwjas** (GL), **Vulg Iosphia**, ebr [jōsifjā]
Jošija - (2Kṛn 21,24.26; 1Lai 3,14; Jer 1,2.3) - (Cak 6,10) - **Joziija** (1965); **Jōsija** (1947), **Josijus**, **Josijas**, **Josija**, (Mt 1,10) - **Josia**, **Josius** (GL), **Vulg Iosias**, gr *Ἰωσιᾶς*, ebr [jošijja]
Joša - (1Lai 4,34) - **Josus** (GL), **Vulg Iosa**, ebr [jošā]
Jošāfāts - (; 1Kṛn 4,17; 15,24; 1Lai 11,43); (1Lai 3,10) - **Jošafats**; (1Lai 15,24) - **Josafāts** (1965), **Josawats** (GL), **Vulg Iosaphat** sk. arī **Jehošefats**, ebr [jehošāfāt]
Jošbekašja (1Lai 25,4.24) - **Jošbekaša** (1965), **Jasbeka** (GL), **Vulg - Iesbacasa**, ebr [jošbekašjā]
Jošebbašebets (2Sa 23,8) - **Jasabeams** (GL), **Vulg - Iesebaal**, **Lut - Jischbaal**, ebr [jošēb bašebet]
Jošibja - (1Lai 4,35) - **Jošibja** (1965), **Josiwjus**, **Josiwjas**, **Josiwja** (GL), **Vulg - Isabias**, ebr [jošibjā]
Jošua - (2Moz 32,17; So 1,1; 1Lai 7,27; Joz 1,10; 2,1.2.3) - **Jozua** (1965); **Josuūs** (GL), **Vulg Iosue**, (Cak 3,1.3.4.6.8.9); (Lk 3,29) - **Joses** (GL), **Jesus** (LU), **Jēzus** (1947); (Apd 7,45) - **Jozus** (1965), **Jēzus**(kā vardā saukts **Jozuš**) (1947), **Vulg Iesus**, ebr [j[eh]ošua]
Jotāms (1Lai 2,47; 3,12; Hoz 1,1; Mih 1,1); **Jotams** (GL); (Mt 1,9) - **Jōatams**, **Joatams** * (1947), **Joatams** (GL), **Joatham** (EG), **Vulg Ioatham**, gr *Ἰωθάμ*, ebr [jōatām]

Jozābāds (Neh 11,16; 2 Lai 35,9; 1Lai 12,20) - Jozabads (1965), (2Kēn 12,22; Ezc 10,22) - Jozabads (1965, GL), Josabats (GL), Vulg Iozabad, (2Kēn 12,22) - Iozachar, ebr [jozābād]

Jozabete - sk. Jehošeba

Jozachars (2Kēn 12,22) - Iosakars (GL), Vulg Iozachar

Jozehs - (Lk 3,26) - Jāzeps (1947), Jahseps (GL), Vulg Iosech, gr²Ἰωσήφ, ebr [josef]

Jozess - (Mk 6,3) - sk. Jāzeps

Jūbāls - (1Moz 4,21) - Jūbals (1965), Jubals (GL); Vulg - Iubal, ebr [jūbāl]

Jūda - (Ec 48,7.8.22.31; 2Lai 11,1) - Juhdas (Kēn - Juhda), Juhda, Juda (GL), Vulg Iuda, JD - Iudas, gr²Ἰούδας, ebr [jehūdā]

Jūdite (1Moz 26,34) - Judita (GL), Vulg Iudith, ebr [jehūdit]

Jūhals (Jer 37,3) - Jukals (GL), Vulg Juchal, ebr [j[eh]uhal]

Julija - (Rom 16,15) - Julia, Julija (GL), Vulg Iulia, gr²Ἰουλίᾱ

Jūlijs - (Apd 27,1.3) - Julius, Julijus (GL), Vulg Iulius, gr²Ἰουλίος

Jūnija - (Rom 16,7) - Juni[a] (GL), Vulg - Iunias, gr²Ἰουνιάς

Jūšbābheseds (1Lai 3,20) - JosabEses, JosabEse(s) (GL), Vulg Iosabhesed, ebr [jūšabhesed]

Kadmiēls - (Ezr 2,40) - Kadmiels (GL 1689), Kadmiēls (GL citur), Vulg Cadmiel, ebr [kadmiēl]
Kahats - (2Moz 6,16.18) - Kaāts (GL), Vulg Caath
Kainans (Lk 3,37) - Kaīnans (GL), Kainams (LU); Vulg Cainan, gr Καϊνάμ
Kains - (1Moz 4,1.3.5.6; Jņ 1,3.12; Ebr 11,4) - Kaīns (GL), Vulg Cain, ebr [kajin]
Kajafa - Kaiwas (Kaiwasa) (GL); Kaifa (1947), (Lk 3,2) - Kaifass, (Mt 24,57) Kajafa, (Jņ 11,49) Kaifāss (1965); Vulg Caiphas, ebr [kajjāfā]
Kālebs - (4Moz 13-14; Joz 14,6-15) - Kahlebs (GL), Vulg Chaleb, ebr [kāleb]
Kalkols - (1Kēn 5,11) - Chalkols (1965), Kalkols, Kalkals (GL), Vulg Chalchol, ebr [kalkol]
Kallajs (Neh 12,20) - Kallajus, Kalajus (1898), Vulg Celai, ebr [kallāi]
Kānaāns - (1Moz 5,9.10.12) - Keenans, Ŗeenans (GL), Ŗenans (GL1898); (1Moz 9,18.25.26), Kanaāns (GL), Vulg - Cainan, ebr [k(e)naan]; (1Lai 8,13) - Vulg Chanaan, ebr [kenāan]
Kandake - (Apd 8,27) - Kandace (GL), gr Κανδάκη
Kārēahs - (Jer 40,8.15; 2Kēn 25,23) - Kareahs (1965), Kareus (GL), Kareachs (1965), Vulg - Caree, ebr [kārēah]
Karkass - (Est 1,10) - Karkus (GL citur), Karks (GL 1898); Vulg - Charchas, ebr [karkas]
Karmijs (2Moz 6,14; 4Moz 26,6; Joz 7,1.18; 1Moz 46,9) - Karmus (GL), Vulg - Charmi, ebr [karmi]
Karps (2Tim 4,13) - Karpus (GL), Carpus (Vulg); gr Κάρος
Karšena - (Est 1,14) - Karsenus (GL), Karšna (1965), Vulg Charsena, ebr [karš(e)na]
Kēdma - (1Moz 25,15) - Kedma (1965), Kedmus (GL1689), Ŗedmus (GLcitur); Vulg Cedma, ebr [kēdmā]
Kēfa (Gal 1,18; 2,9; Kol 1,12;4,22;9,5) - Ŗewas (GL), Vulg Cephas, ebr [kēfā]
Kēlāja - (Ezr 10,23) - Kelita (1965), Kelajus (GL1689), Ŗelajas (GLcitur), Ŗelaja (1898); Vulg Celaia, ebr [kēlājā]
Kēross (Ezr 2,44) - Keross (1965), Keros (GL1689), Ŗeros (GL 1898), Vulg Ceros, ebr [kēros]
Kēross (Neh 7,47) - Keross (1965), Ŗeros, Ŗerus (GL), Vulg Ceros, ebr [kēros]
Kecija (Īj 42,14) - Ŗecija (GL 1689-1854), Vulg Kassia, ebr [k(e)cīā]
Kedārlāomers - (1Moz 14,1.4.5.17) - Kedor Laomors (GL 1689), Kedorlaomors (GL1739-1794), Ŗedorlaomors (GLcitur); Kedarlaomors (1965), Vulg Chodorlahomor, ebr [k(e)dārlā'omer]
Kēdārs - (1Moz 25,13) - Kēdārs (GL 1689), Ŗedārs (GL citur), (Jes 42,11) - Keedars (GL1689), Ŗeedars (GL citur), Ŗedars (GL 1877-1898), Vulg Cedar, ebr [kēdār]
Kefira (Ezr 2,25) - Kawira (GL), Vulg Cephira, ebr [k(e)firā]
Kehats - (4Moz 3,17.19.27;4,1.4; 2Lai 20,19; 29,12) - Kaats (GL), Vulg Caath, ebr [k(e)hat]
Kelāls - (Ezr 10,30) - Kelals (1965), Kelabs (GL 1689), Ŗelals (GL citur), Vulg Chalal, ebr [kelāl]
Kelita (Neh 8,7) - Kelita (1965), Klitus (GL), Vulg Celita, ebr [k(e)litā]
Kelūbajs - (1Lai 2,9) - Chelubajs (1965), Kalubajus (GL), Vulg Chaleb, ebr [kelūbāi]
Kelūbs (1Lai 4,11; 27,26) - Chelubs, Kalubs (1965), Keluws (GL 1689), Ŗeluws (GL citur), Ŗelubs (GL1898), Vulg Chelub, ebr [k(e)lūb]
Keluhijs (Ezr 10,35) - Kelujus (GL 1689); Ŗelujus (GL citur); Vulg Cheliau, ebr [k(e)luhij]
Kemuēls - (1Moz 22,21) - Kemuels, Ŗemuels (GL citur), Vulg Camuel, ebr [k(e)muēl]
Kenaāna - (2Lai 18,10.23) ; (1Kēn 22,11.24) - Kenaana (1965), Knaēnus, Knaēnas, Knaēns (GL 1689-1825), Knaēna (GL citur); Vulg Chanaana, ebr [k(e)na'anā]
Kenānijs (Neh 9,4) - Kenanijs (1965), Ŗenanus (GL), Vulg Chanani, ebr [k(e)nāni]

Kenanja (1Lai 15,22,27) - Kenanajus, **Ḳenanajas**, Kenanijus, **Ḳenanijas** - **Ḳenanija** (1877/98), Vulg Conenias, ebr [k(e)nanjāhū]
Kenazs (So 1,13; 3,11; Joz 15,17) - Kenass (1965), Knas, Kenas, **Ḳenas** **Ḳenas** (GL), Vulg Cenez, ebr [k(e)naz]
Kerāns - (1Moz 36,26) - Kerans (1965), Krans, Karans (GL), Vulg Charran, ebr [k(e)rān]
Kerenhapūha - (Īj 42,14) - Kerenapūca (1965), Keren=appuk (GL 1689), Kerenappuk (GL citurr), Kerenappuka (1989); Vulg Cornustibii, ebr [keren hapūh]
Ketūra (1Moz 25,1.4) - **Ḳetura** (GL), Vulg Cetura, ebr [k(e)tūrā]
Kīrs - (Ezr 1,1.2.7.8; 3,7; 2Lai 36,22; Jes 44,28; 45,1,13; Dan 1,21) - Kores (GLciturr), Korus (GL1877/98), Vulg Cyrus, ebr [koreš]
Kīrs (Jes 22,6) - Kirs (1965), Kire (GL citurr), **Ḳire** (GL 1739/94); Vulg Cir, ebr [kīr]
Kīšs (2Lai 29,12; Est 2,5; Apd 13,21; 1Sa 9,1.3; 24,51) - **Ḳis** (GL1689), **Ḳisa** (GLciturr), Kīss (1947); Vulg Cis, ebr [kīš]
Kileābs - (2Sam 3,3) - Kileabs (GL 1689), **Ḳileabs** (GLciturr), Vulg Cheleab, ebr [kil'āb]
Kiljons - (Rut 1,2.5;4,9) - Kilions (GL1689), **Ḳiljons** (GLciturr), Vulg Chelion, ebr [kiljōn]
Kimhāms - (2Sa 19,37-41) - Kimeans (GL 1689), **Ḳimeans** (GLciturr), Vulg Chamaam, ebr [kimhām]
Kirēnijs (Lk 2,2) - Kirenijs (1965), **Ḳirinijs** (1947); **Ḳirenius** (GL citurr), Kyrenius (Manc), Cyrinus (EG), Kyrenius (EuE), Vulg Cyrinus, gr Κυρηνίος
Kislons (4Moz 34,21) - Kislons (GL 1689); **Ḳislons** (GL citurr); Vulg Chaselon, ebr [kislōn]
Kušijs - (1Lai 6,29) - Kišijs (1965), Kusus (GL), Vulg Cusi, ebr [kušī]
Kiuns (Am 5,26) - **Ḳiuns** (GL 1689), **Ḳijuns** (GL citurr), Vulg Caivan, ebr [kijjūn]
Klaudija (2Tim 4,21) - Klaudia (GL1689-1854), Vulg Claudia, gr. Κλαυδία
Klaudijs - (Apd 11,28; 18,2; 23,26; 24,22) - Klaudius (GL citurr), Klaudijus (GL 1898), Vulg Claudius, gr. Κλαυδιός
Klements (Fil 4,3) - Klēments (1965), Vulg Clemens, gr. Κλήμεντας
Kleops (saīs no Kleopatrs) - (Lk 24,18) - Kleofass (1947), Kleowas (GL citurr), Kleopas (1877/98); Cleowas (Manc), Cleophas (EG, EuE); Vulg - Cleopas, gr Κλεοπάσ
Klopa (Jn 19,25) - Kleopa (LU), Kleofass (1947), Kleowas (GL citurr), Kleopas (1877/98), Cleophe (EG), Cleophas (EuE); Vulg Cleopa, gr Κλωπάσ
Kmošs (2Ḳēn 23,13) - Kamošs (1965), Kamos (GL), (1Ḳēn 11,7.33) - Kamoss (1965), Vulg Chamos, ebr [k(e)moš]
Kocs - (1Lai 4,8) - Koz (GL), Vulg Cos, ebr [kōc]
Kocs (Ezr 2,61; 1Lai 24,10; Neh 3,4.21; 7,63) - Hakocs (1965), Akoz (GL), Vulg Accos, ebr [(ha)kōc]
Kohats (1Moz 46,11) - Kašts (GL), Vulg Caath, ebr [k(e)hāt]
Kolāja (Jer 29,21) - Kolaja (1965), Kolajus (GL1689), Kolajas (GL citurr), Kolaja (GL 1898), Vulg Colaia, ebr [kōlājā]
Kolhozs - (Neh 11,5) - Kol-Hozs (1965), (Neh 3,15) - Kol-Chose (1965), Kal Kohsus, Kal=Kohsus, Kal=Kosus, Kol Osus, Kol=Osus, Vulg Cholhoza, ebr [kol-hoze]
Konanja (2Lai 31,12.13;35,9) - Chananja (1965), Kananijus (GL 1689), Kananijas (GL citurr), Kananija (GL 1898), Vulg Chonenias, ebr [konanjāhū]
Konja - (Jer 22,24.28) - Kanijus (GL 1689), Kanijas (GL citurr), Kanija (GL1898), Vulg Chonias, ebr [konjāhū]
Kore (Jūd 11) - Kora (1965), Kore (GL), Korus (GL 1877-1898), Kore (1947), (1Lai 31,14) - Korus (1965), Vulg Core, gr Κορε, ebr [korē], sk. ari Korahs
Korahs (1Moz 36,5.14; 2Moz 6,21.24; 2Lai 20,19; Ps 34-38) - Korachs (1965), Kora, Kore, Korus (GL), Vulg Core, ebr [korah]
Kornēlijs (Apd 10,1.3.17) - Karnečis (GL), Cornelius (Vulg), gr. Κορνήλιος

Kozams (Lk 3,28) - Kozama (1947), Kohsams (GL citur), Kosams (GL 1898), Vulg Cosam, gr Κοσᾶμ

Krescents (2Tim 4,10) - Krescents (1965), Krescens (1947), Kriskis (GL 1689-1794), Krešķis (1825-1854), Krescents (1877/98), Vulg Crescens

Krisps (Apd 18,8; 1Kor 1,14) - Krispus (GL), Vulg Crispus, gr Κρίσπος

Kūšāns (Hab 3,7) - Kušans (1965), Vulg Chusan, ebr [kūšān]

Kūza (Lk 8,3) - Kūze (1947), Kuhsus, Kuhsa (GL1877/98); Chuza (Vulg), gr Χουζᾶς

Kušanrištajims (So 3,8-10) - Kušan-Ršataims (1965), Kusan Risataims (GL 1689),

Kusan=Risataims (GL citur), Vulg Chusanrasathaim, ebr [kūšann rišātajīm]

Kūšajs (Jer 36,14; Cah 1,1) - Kušijs (1965), Kusus (GL), Kusas (Cah 1,1 GL 1739-1898), Vulg Chusus, ebr [kūšai]

Kūšs - (Moz 10,6; Ps 7,1) - Kušs (1965), Kus (GL), Vulg Chus, ebr [kūš]

Kvarts - (Rom 16,23) - Kwartus (GL), Vulg Quartus, gr Κούαρτος

Lada - (1Lai 4,21) - Laāda (1965), Ledus (GL), Vulg Laada, ebr [la'ddā]
Ladāns (1Lai 7,26;23,7.8.9;26,21) -Laādans (1965), Laēdāns, Vulg Laadan, ebr [la'ddān]
Lābans - (1Moz 24,29.30.50; 25,20;27,43) - Lahbans (GL), Vulg Laban, ebr [lābān]
Lahmijs - (1Lai 20,5) - Lachmijs (1965), Laēms (GL), Vulg Lahmi, ebr [lahmī]
Laēls - (4Moz 3,24) - Laēlus (GL), ebr [lāēl]
Lāhads - (1L4,2) - Lahads (1965), Laadus, Laāda (GL), Vulg Laad, ebr [lāhad]
Laišs - (1Sa 25,44; 2Sa 3,15) - Lašs (GL), Vulg Lais, ebr [lāviš]
Lāmechs - (Lk 3,36; 1Moz 5,25-31) - Lamechs (1965, 1947), Lameks, Lameķs, Lahmeks (GL), Vulg Lamech, gr Λάμεχ, ebr [lāmeḥ]
Lapidots - (So 4,4) - Lapidots (1965, GL), Vulg Lapidith, ebr [lappidōt]
Lācars - (Lk 26,20.23-25), Jņ 11,1-5;12, 1.2.9.10.17) - Lahzarus (GL), Vulg Lazarus, ebr [lazār], gr λαζαρος
Lea - (Rut 4,11; 1Moz 29,16.17.23-30) - Vulg Lia, ebr [lēa]
Lebāna - (Ezr 2,45; Neh 7,48) - Lebana (1965), Lebans (GL), Vulg Lebana, ebr [lebānā]
Lēha - (1Lai 4,21) - Lecha (1965), Lekus, Leka (GL), Vulg Lecha, ebr [lēhā]
Lemuēls - (Sal Pam 31,1.4) - Lamuēls (GL), Vulg Lamuel, ebr [lemūēl]
Levijs - (1Moz 29,34; 4 Moz 1,49; 17,1.7.8.10; Neh 10,40; 1Lai 2,1; Apok 7,7) - Lewis,
Lewi, (Lk 3,24) - Lewats, (Lk 3,29) - Lewijs (GL), Levi (1947), Vulg - Levi, gr Λευί, ebr [lēvi]
Leviatans - (Jes 27,1) - Lewijatans (GL), Vulg Leviathan, ebr [livjātān]
Lehābims (1Moz 10,13) - Leobims (1965); Leabim (GL), Vulg Loabim, ebr [lehābim]
Libnijs - (1Lai 6,14; 2Moz 3,18.21; 2Moz 6,17) - Libnus (GL), Vulg Lobni, ebr [liḥni]
Lidija (Apd 16,14.40) - Lidia, Lidija, Lidija (1947), Vulg Lydia, gr Λυδία
Likhijs (1Lai 7,19) - Likus, Liķus (GL), Vulg - Leci, ebr [likhī]
Lins - (2Tim 4,21) - Linus (GL), Linuss (1947), Vulg - Linus, gr Λίνος
Lisanijs (Lk 3,1) - Lisanias, Lisanijas (GL), Vulg Lysania, gr Λυσανίας
Loammijs - (Hoz 1,9;2,25) - Lo-Ammi (1965), Lo=Ammi (GL), Vulg 'non populus meus', ebr [lo 'ammī]
Lods (Ezr 2,33) - Lodadids (GL) - Vulg Lod, ebr [lod hādīd]
Loida (2Tim 1,5) - Loida (GL), Lōida (1947), Vulg Lois, gr Λοῖς
Lohešs sk. Hallohešs
Loruhāma - (Hoz 1,6.8;2,25) - Loruhamā (1965); Lo Riamo, Lo=Rikamo, Lo=Rukamo (GL), Vulg 'absque misericordia'; ebr [lo ruhāmā]
Lots - (Lk 17,28.29.32; 1Moz 11,27.31, 5 Moz 2,9.19) - Lats (1965, GL), Lōts (1947), Vulg Loth, Lot, gr Λώτ, ebr [lōt]
Lotans - (1Moz 36,20, 1Lai 1,38.39) - Lotans, ari Lotams, Vulg Lotan, ebr [Lōtān]
Lūds - (1Moz 10,22; 1Lai 11,17) - Luds (1965, GL), Vulg Lud, ebr [lūd]
Lūka (Fil 1,24; 2Tim 4,11) - Luhkas (GL), Lūkass (1947), Vulg Lucas, gr Λουκάς
Lūkijs - (Apd 13,1); (Apd 16,21) - Lukijs (1965), Luzius, Luzijus, Luķius (GL), Luzius (Bil), Lukijus (Neik), Lūcijs (1947), Vulg Lucius, gr Λούκιος
Lizijs (Ad.23.26) - Lisius, Līstjūs (GL), Vulg Lysias, gr λυσίας

Maācs (saīs. no Ahimācs) - Mācs (1965), **Maaz, Maazs** (GL), **Vulg Moos**, ebr [ma'ac]
Maādajs (saīs. no Maādja) - (Ezr 10,34) - **Maedajus** (GL), **Vulg Maaddi**, ebr [ma'adai]
Maadja (Neh 12,5,17) - **Maadiju, Maadijas, Maadija, Moadijus, Moadijas, Moadija** (GL),
Vulg Maadia, ebr [ma'adjā]
Maāha - (1Moz 22,24; 1Kēn 15,2.10.13; 1Lai 8,29; 9,35) - **Maācha** (1965), **Maeka**; (1Lai 27,16) **Maekus** (GL), **Vulg Maacha**, ebr [ma'ahā]
Maāhatijs (Jer 40,8) - **Maāchats** (1965), **Maakatus** (GL), **Vulg Maachathi, Lut Maacha**, ebr [maahatī]
Maājs (Neh 12,36) - **Maājs** (1965), **Maājus** (GL), **Vulg Maai**, ebr [mā'ai]
Maāsēja - (Jer 21,1) **Maāseja** (1965), **Maesejus, Maēsejas** (GL); (Jer 35,4) - **Masejus, Masejas, Maseja** (GL), **Vulg Maasias**, ebr [maasēja] (1Lai 6,25 *Baāseja)
Maāzja - (1Lai 24,18) - **Maāsja** (1965), **Maasijus, Maāsijas, Maāsija** (GL), (Neh 10,9) - **Maasgus** (GL), **Vulg Maazia**, ebr [maazjāhu]
Mādajs - (1Lai 10,2) - **Madajs** (1965), **Madajus** (GL), **Vulg Madai**, ebr [mā dai]
Madmanna - (1Lai 2,49) - **Madmana** (1965), **Madmans** (GL), **Vulg Madmena**, ebr [madmanna]
Magbišs - (Ezr 2,30) - **Magbišs** (1965), **Makbis** (GL), **Vulg Megbis**, ebr [magbiš]
Magdalēna - (**Marija Magdalēna**) (Mk 15,40; Lk 8,2; Mt 27,56.61) - **Maddaļa, Madaļa** (GL); **Vulg Magdalene**, gr Μαγδαληνή
Magdiēls - (1Moz 36,43) - **Magdiēls** (GL), **Vulg Magdiel**, ebr [magdiēl]
Magogs - (1Lai 1,5; 1Moz 10,2) - **Vulg Magog**, ebr [magōg]
Magpiašs - (Neh 10, 21) - **Magpias, Magpija** (GL), **Vulg Megphias**, ebr [magpiāš]
Māhalata - (2Lai 11,18) - **Mahalata** (1965), **Maālata** (GL), **Vulg Mahalath**, ebr [māhalat]
Mahaleēls - (Neh 11,4; 1Lai 1,2) - **Maāleēls** (GL), **Vulg Malaleel** ebr [mahalalel]
Maharajs (1Lai 27,13) - **Mačrajus** (GL), **Vulg Maharai**, ebr [mahrai]
Mahats - (1Lai 6,20; 2Lai 29,12;31,13) - **Makats** (GL) (Lk 3,26) - **Maāts** (1965), **Machats** (1947), **Maats** (LU, *1947), **Maāts** (GL), **Vulg Maath, Mahath**, gr Μάαθ, ebr [mahat]
Mahaziots - (1Lai 25,4.30) - **Maesiots** (GL), **Vulg Mahazioth**, ebr [mahaziōt]
Mahbannajs - (1Lai 12,13) - **Makbanajus** (GL), **Vulg Machbanai**, ebr [mahbannai]
Mahbena - (1Lai 2,49) - **Makbens** (GL), **Vulg Machbena**, ebr [mahbena]
Maheršālāls Hāsbazs (tas nozīmē: ātrās laupīšanas drizais ieguvums) - (Jes 8,1) - **Maher Salal Has Baz, Luth Raubebald-Eilbeute**, ebr [maher šālāl hāš baz]
Māhijs - (4Moz 13,15) - **Machijs** (1965), ebr [māhi]
Māhirs - (1Lai 2,21; 4Moz 26,29; 2Sa 9,4,5) - **Machīrs**; (Jo 13,31) - **Machirs** (1965); **Makirs, Makhirs, Maķirs** (GL), ebr [māhir]
Mahla - (Jo 17,2) - **Machla** (1965), **Maāla**(GL), (4Moz 26,33) - **Machlija** (1965), **Maēla** (GL), **Vulg Maala**, ebr [mahla]
Mahlijs - (2Moz 6,19; Ezr 8,18) - **Mahelijs** (1965), **Maēlus** (GL), **Vulg Moholi**, ebr [mahli]
Mahlons - (Rut 1,2.5; 4,9.10) - **Machlons** (1965), **Vulg Mahalon**, ebr [mahlōn]
Mahnadbajs - (Ezr 10,40) - **Machnadbajs** (1965); **Maknadbajus** (GL), **Vulg Mechnedebai**, ebr [mahnadbai]
Māhols - (1Kēn 5,11) - **Mahula** (1965), ebr [māhōl], GL - nav
Mahrajs (1Lai 11,30; 2Sa 23,28) - **Marajs** (1965), **Makarajus, Mačrajus** (GL) , **Vulg Maharai**, ebr [mahrai]

Mahsēja - (2Lai 34,8; Neh 10,26, Ezr 10,22) - **Maāseja** (1965); **Maēsejus**, **Maēsejas**, **Maēseja** (GL); (Jer 32,12) - **Makasejus**, **Makasejas**, **Makaseja** (GL), **Vulg Maasias**, ebr [mahsēja]
Mahsēja (Jer 51,59) - **Masejas** (GL), **Vulg Maasias**, ebr [mahsēja]
Maleleēls (Lk 3,37) - **Malaleēlis** (1947), **Malalaēls** - (GL), **Vulg - Malelehel**, gr Μαλελεήλ (sal
 ebr [mahalalel])
Malhs - (Jņ 18,10) - **Malchs** (1965), **Malchuss**, **Malhuss** *(1947), **Malkus** (GL), **Malchos** (EuE); **Vulg Malchus**, gr Μάλχος
Malkāms - (1Lai 8,9) - **Malkams** (GL), **Vulg Melcham**, ebr [malkām]
Malkirāms (1Lai 3,18) - **Malchirāms** (1965), **Malkirams**, **Malķirams** (GL), **Vulg Melchiram**, ebr [malkirām]
Malkiēls - (4Moz 26,45, 1Lai 7,31) - **Malkiels**, **Malkiēls** (GL), **Vulg Melchiel**, ebr [malkiēl]
Malkija (Ezr 10,25.31; Jer 21,1; Neh 3,3.14; 12,42); (Neh 3,11; 11,12) - **Malchija** (1965), **Malkijus**, **Malkijas**, **Malkija** (GL), **Vulg Melchias**, ebr [malkijja]
Malkijs sk. **Melehs**
Malkišua - (1Sa 14,49, 1 Lai 8,33) - **Malchišs** (1965), **Melķisuūs**, **Malkīsuūs** (GL), **Vulg Melchisua**, ebr [malkī-šua]
Mallotijs - (1Lai 25,4.20) - **Malotijs** (1965), **Mallotus** (GL), **Vulg Mellothi**, ebr [mallōti]
Mallūhs - (Neh 5, 12; 2.4; 1Lai 6,29) - **Maluchs** (1965), **Malluks**, (Ezr 10,29) - **Malaks** (GL), **Vulg Melluch**, ebr [mallūh]
Mamre - (1Moz 14,13) - **Mamre**, **Mamrea** (GL), **Vulg Mambre**, ebr [mamrē]
Manaēns - (Apd 13,1) - **Manahēns** (1947), **Mannahim**, **Mannaēns** (GL), **Vulg Manaen**, gr Μαναήν
Manahats - (1Moz 36,23) - **Manachats** (1965), **Manaāts** (GL), **Vulg Manahath**, ebr [manahat]
Manase - (1Moz 46,20; Jer 15,4; Apok 7,6) - **Manass** (1947), **Manassus**, **Manasus** (GL), **Vulg Manasse**, gr Μανασσῆ, ebr [menaše]
Mānoahs - (So 13,2.8.9) - **Manua** (1965), **Manous**, **Manoūs** (GL), **Vulg Manue**, ebr [mānōah]
Maohs - (1Sa 27,2) - **Maochs** (1965), **Maoks** (GL), **Vulg Maoch**, ebr [māōh]
Maons - (1Lai 2,45) - **Vulg Maon**, ebr [mā'ōn]
Māra - (Rut 1,20) - **Mara**, **Mahra** (GL), **Vulg Mara**, ebr [mārā]
Marduks sk. **Merodahs**
Mareša - (1Lai 2,42) - **Mareša** (1965), **Mares** (GL), **Vulg Maresa**, ebr [mārēšā]
Marija - (Jņ 19,25; Lk 39,42; Lk 1,27.30.34; Mt 1,16.18; Apd 12,12; Rom 16,6) - **Mahria**, **Maria**, **Marija** (GL), **Vulg Maria**, gr Μαρία, ebr [mirjām]
Marks - (Filem 24, Kor 4,10) - **Markus** (GL), **Vulg Marcus**, gr Μάρκος
Marsena (Est 1,14) - **Marsna** (1965), **Marsenus** (GL), **Vulg Marsana**, ebr [marsena]
Marta - (Jņ 12,1) - **Vulg Martha**, gr Μάρθα
Masa - (1Moz 25,14; 1Lai 1,30) - **Masus** (GL); **Vulg Massa**, ebr [masā]
Masajs (saīs. no Māseja) - (1Lai 9,12); **Maāsajs** (1965), **Maēsajus** (GL), **Vulg Maasai**, ebr [masai]
Mašs (1Moz 10,23) - **Mas** (GL), **Vulg Mes**, ebr [maš]
Matanja - (2Lai 29,13, Neh 12,8, Ezr 10,27) - **Matanijus**, **Matanijas**, **Matanija** (GL), **Vulg Matthanias**
Matāns - (2Lai 23,17; Jer 38,1; Mt 1,15) - **Matans** (1965), **Mattans**, **Matans** (GL), **Vulg Matthan**, gr Ματθάν, ebr [mattān]
Matata - (Ezr 10,33) - **Matatus** (GL), **Vulg Matthath**, ebr [mattattā]
Matatatijs - (Lk 3,26) - **Mattatias**, **Mattatijas** (GL), **Vulg Maath**, **Matthathia**, gr Μωταθίας, ΜΑΤΤΑΘΙΑ Η ΑΪΘΑΤ

 ebr [mattitja]

Matats - (Lk 3,29.31) - **Matatans** (GL), **Matata** (GL 1877), **Vulg Matthata**, gr **Μαθθατζ**, ebr [mattatta]
Matejs - (Lk 6,15, Mt 9,9, Apd 1,13) - **Matējs** (1947), **Mattejs** (GL1689), **Mateus** (GL citur), **Mattheus** (EuE), **Vulg Mattheus**, gr **Ματθαῖος**, ebr [mattai]
Matenajs - (Neh 12,19) - **Matnajus** (GL); **Matnajus**, **Matnajas**, **Matnaja** (GL), **Vulg Matthanai**, ebr [mattnai]
Matija - (Apd 1,23) - **Matihš**, **Mattihss** (GL), **Matiss** (1947), **Vulg Matthias**, gr **Μαθθῖος**, ebr [mattija]
Matitja - (Neh 8,4; Ezr 10,43, 1Lai 25,3.21) - **Matatijus**, **Matatijas**, **Matatija** (GL), **Vulg Mathathias**, ebr [mattitjähū]
Matrēda - (1Moz 36,39; 1Lai 1,50) - **Madreda** (1965, GL), **Vulg Matred**, ebr [matrēd]
Matrijs - (1Sam 10,21) - **Matrijs** (1965), **Mat(rus)** (GL), **Vulg Matr(us)**, ebr [matri]
Mēša - (1Lai 8,9; 2Kēn 3,4) - **Meša** (1965), **Mesus**, **Mešus** (GL), **Vulg Mesa**, ebr [mēšā]
Mēzāhābs (1Lai 1,50) - **Mezahabs** (1965), **Mesaābs** (GL), **Vulg Mezaab**, ebr [mēzāhāb]
Mebunajs (2Sa 23,27) - **Mebunajus** (GL), **Vulg šai vietā - Sobbochai**, ebr [sibbekaj], citur [mebunnaj]
Medāns - (1Moz 25,2) - **Medaans** (1965), **Medans** (GL), **Vulg Madian**, ebr [medān]
Mefibošets - (2Sa 4,4; 21,7.8) - **Mefibošets** (1965); **Mewibosets** (GL), **Vulg Meribbal**, ebr [mefibošet]
Mehētabeēle - (1Lai 1, 50); (1Moz 36,39) - **Mehetabeēle** (1965), **Mehetabele**, **Meētabeēle** (GL); **Vulg Meetabel**, [mehētabel]
Mehētabeēls (Neh 6,10) - **Mehetabeēls** (1965), **Meetabeels** (GL), **Vulg Mehetable**, ebr [mehētabel]
Mehida (Neh 7,54) - **Mehida** (1965), **Mafds**, **Meķids** (GL), (1Lai 4,11) - **Meķers** (GL), **Vulg Mahir**, **Mahida**, ebr [mehidā]
Mehūjaēls (1Moz 4,18) - **Mehujaēls** (1965), **Meūjaēls** (GL), **Vulg Maviael**, ebr [mehūjāēl]
Mehūmāns - (Est 1,10) - **Mehumans** (1965), **Meūmans** (GL), **Vulg Mauman**, ebr [mehūmān]
Mehūnīts (Neh 7,52) - **Mehunīts** (1965), **Megunims** (GL); (Ezr 2,50) - **Meūnims** (GL) **Vulg Meunit**, ebr [meūnīt]
Meidāds (4Moz 11,26.27, 1Lai 1,32) - **Medads** (1965), **Meedads**, **Medads** (GL), **Vulg Medan**, **Madan**, ebr [meidād]
Melatja - (Neh 3,7) - **Melatijas**, **Melatija** (GL), **Vulg Meltias**, [melatjā]
Meleachijs (Mel 1,1) - **Malakijus** (GL), **Vulg Malachias**, ebr [malāhī]
Melehs (1Lai 8,35) - **Meleks**, **Meleķs** (GL), **Vulg Melech**, gr **Μελεα**, ebr [meleh]
Meleja - (L 3,31) - **Meleas** (GL), **Vulg Melea**, gr **Μελεά**, ebr [malja]
Melhijs - (Lk 3,24, 28) - **Melchijs** (1965), **Melkijs**, **Melķijus**, **Melķijas**, **Melķus**, **Melkus**, **Melkias** (GL), **Vulg Melchi**, gr **Μελχι**, ebr [malkī]
Melhisedeks - (1Moz 14,18; Ebr 5,6.10) - **Melchisedeks** (1965), **Melchizedeks** (1947), **Melkisedeks**, **Melkisedeķs**, **Melķisedeķs** (GL), **Vulg Melchisedech**, gr **Μελχισεδεκ**, ebr [malkī-cedek]
Memūhans - (Est 1,14.16.21) - **Memuchans** (1965), **Memukans** (GL), **Vulg Mamuchan**, ebr [memūhān]
Menahēms (2Kēn 15,16.17.19) - **Menaēms** (GL), **Vulg Manahem**, ebr [menahēm]
Menijs - (Jer 65,11) - **Meni** (GL), **Vulg Meni**, ebr [meni]
Menna - (Lk 3,31) - **Menans**, **Mainans**, **Menna** (GL), **Vulg Menna**, gr **Μεννά**, ebr [mīna]
Meonotajs - (1Lai 4,14) - **Meonotajus** (GL), **Vulg Maonathi**, ebr [meonotai]

Meraba - (2Sa 21,8) - Mikale, Michala; (1Sa 14,49) - Merobe (GL), Vulg Merob, (2Sa 21,8) - sk. Mihala, ebr [mīhal], citur [mīrab]
Merāja - (Neh 12,12) - Meraja (1965), Merajus, Merajas, Meraja (GL), Vulg Maraia, ebr [merājā]
Merājots - (Ezr 7,3; Neh 12,5) - Merajots (1965, GL), Vulg Meraioth, ebr [merājōt]

Meramots - Merajots (Neh 12,3 sk. Meremots, Merajots, ebr [m(e)remot]
Merārijs - (2Lai 29, 12, Joz 21, 7,34.40; Ezr 8,19, 4Moz 3,17, 20, 33) - Meraris, Merarus (GL), Vulg Merarus, ebr [merārī]
Merēmots - (Neh 3,4.21, Neh 10,6, Ezr 10,36) - Meremots (1965), Meremots, Merimots (GL), Vulg Meremoth, ebr [merēmōt]
Mereds - (1Lai 4,17) - Mereds (GL), Vulg - Mered, ebr [mered]
Meress - (Est 1,14) - Meres (GL), Vulg Mares, ebr [meres]
Meribāls - (1Lai 8,34; 9,40) - Meribāls (1965), Meribaāls (GL), Vulg Meribbaal, ebr [meribbā'al]
Merodahbaladans (2Kēn 20,12) - Merodach - Baladans (1965); Brodaks Baledans (GL), (Jer 39,1) - Merodachs - Baldans (1965), Merodaks Bal=Adans (GL), Vulg Merodachbaladan, ebr [merodah baladān]
Merodāhs - (Jer 5,2) - Merodachs (1965); Merodaks (GL), Vulg Merodach, ebr [merodāh]
Mesija - (Jņ 4,25) - Messias, Mesija (GL), Vulg Messias, gr Μεσσίας
Mešahs - (Dan 1,7) - Mesek, Meseķ, Meseķs (GL), Vulg Misac, ebr [mēšah]
Mešezabeēls - (Neh 3,4) - Mešezabeēls (1965), Mesabeēls (GL); (10,22) - Mesesabeels (GL), Vulg Mesezabel, ebr [mešezabēl]
Mešechs (1Lai 1,5) - Meseks, Meseķs (GL), Vulg Mosoch, ebr [mešeh]
Mešehs - (1Lai 1,17) - Maseks, Maseķs (GL), Vulg Mes, ebr [mešeh]
Mešelemja - (1Lai 26,1.2.9); (1Lai 9,21) - Mešalemja (1965), Meselemijus (GL), Vulg Meselemias, Mosollamia, ebr [mešelemjāhū]
Mešillēmots - (Neh 11,13; 2L 28,12) - Mešillemots (1965), Mesillemots, Mesillamots (GL), (1Lai 9,12) - Mesillemits (GL), Vulg Mosollamoth, ebr [mešillēmōt]
Mešobābs - (1Lai 4,34) - Mešobabs (1965), Mesobabs (GL), Vulg Masobab, ebr [mešōbāb]
Mešullāms - (1Lai 9,7, Ezr 8,16; Neh 11,7) - Messullams (GL), Vulg Mosollam, ebr [mešullām]
Mešullemeta - (2Kēn 21,19) - Mesulemete (GL), Vulg Mesallemeth, ebr [mešullemet]
Metušaēls - (1Moz 4,18) - Meusaēls (GL), Vulg Mathusael, ebr [metušāēl]
Metuzāls - (1Moz 5,21.22) - Matusalas, Metusalus, Metusala (GL), Vulg Mathusal, gr Μαθουσαλ, ebr [metušālah]
Mišaēls - (Dan 1,6.7.11.19) - Mišaēls (1965, GL), Misaēls; (3Moz 10,4) - Mihsaēls (GL); Vulg Misael, ebr [mišāēl]
Mībcārs - (1Moz 36,42) - Mībcars (1965), Mībzars (GL), Vulg Mabsar, ebr [mībcār]
Mībhārs - (1Lai 11,38) - Mībhars (1965), Mībears (GL), Vulg Mībahar, ebr [mībhār]
Mībšāms - (1Lai 1,29; 1Moz 25,13) - Mībsāms (1965), Mībsams (GL), Vulg Mabsam, ebr [mībšām]
Micraims - (1Lai 8,11) - Mizraim (GL), (1Moz 10,6.13) - Mizraims (1965), Mizraīms (GL), Vulg Mesraim, ebr [micrajim]
Midiāns (1Moz 25,2; 1Lai 1,32.33.46) - Midians (1965), Midijans (GL), Vulg Madian, ebr [midjān]

Miha - (2Moz 18,7.8.12.13; 2Sa 9,12, Jer 26,18, Mih 1,1) - Mikus, Mikkus (GL), Vulg Micha, Michai, ebr [mīhā; hū], [mīhā]
Mihaēls - (4Moz 13, 13; 2Lai 21,2) - Mikaēls, (Dan 10,13) - Miķēlis (GL), (Jūd 5,9; Apok 12,7) - Miķelis (1965); Vulg Michael, gr Μιχαήλ, ebr [mīhāēl]
Mihaja - (2Jer 11,13; 2Lai 13,2) - Mihaja (1965), Mikajus, Mikajas, Mikaja (GL), Vulg Michai, Michaeas, ebr [mihāja]
Mihāla - (2Sa 3,13.14; 1Sa 14,49; 1Lai 15,29) - Mihala (1965), Mikale (GL), Vulg Michol [mihal]
Mihrijs - (1Lai 9,8) - Mikrus (GL), Vulg Mochori, ebr [mihri]
Mijāmīns - (1Lai 24,9, Ezr 10,25) - Mijamīns (1965, GL), Mejamins (GL), Vulg Miamin, ebr [mijjāmin]
Miklots - (1Lai 27,4; 1Lai 8,32) - Vulg Macelloth, ebr [miklōt]
Miknēja - (1Lai 15, 18,21) - Mikneja (1965, GL), Vulg Macenias, ebr [miknējāhū]
Milalajs - (Neh 12,36) - Milalajus (GL), Vulg Malalai, ebr [milalai]
Milka - (Joz 12,3) - Milka (GL), Vulg Melcha, ebr [milkā]
Milkoms - (2Sa 12,30; 1Lai 20,2) - Milkoms (GL), (Jer 49,1; Cah 1,5) - Malkom (GL), Vulg Melchom, ebr [malkām]
Millo (2Ken 12,21) - Millus (GL), Vulg Mello, ebr [millo]
Minjāmīns (Neh 12, 17; 2Lai 31,15) - Minjamīns (1965, GL), Minjamins (GL), Vulg Miamin, Benjamin, atbilst Mijamīns (Neh 12,17.41), ebr [minjāmin]
Mirjama - (2Moz 15,20.21) - Mirjam; (4Moz 12,1.4.10) - Mirjame, Vulg Maria, ebr [mirjām]
Mirma - (1Lai 8,10) - Mirma (GL), Vulg Marma, ebr [mirmā]
Mispārs (Ezr 2,2) - Mišpars (1965, GL), Mispars (GL), Vulg Mesphar, ebr [mispār]
Mišeāms (1Lai 8,12) - Miseams (GL), Vulg Misaam, ebr [miše'ām]
Mišma - (1Lai 4,25; 1Lai 1,30); (1Moz 25,14) - Misa (1965), Mismus (GL), Vulg Masma, ebr [mišmā]
Mišmanna - (1Lai 12,10) - Masmasnūs (GL), Vulg Masmana, ebr [mišmannā]
Mitredāts (Ezr 1,8; 4,7) - Mitredats (1965, GL), Vulg Mithridates, ebr [mitredāt]
Miza - (1Lai 1,37; 1Moz 36,13.17) - Misa, izņemot (1Moz 36,17) (1965), Misus (GL), Vulg Meza, ebr [mizzā]
Mizperets (Neh 7,7) - Misperets (GL), Vulg Mespharath, ebr [misperet]
Mnāsons - (Apd 21,16) - Mnasons (1947, GL), Vulg Mnason, gr Μνάων, ebr [mnāsōn]
Moābs - (1Moz 19,37, 1Sa 14,47) - Moab, Moabs (GL), Vulg Moab, ebr [mōāb]
Moca - (1Lai 8,37; 9,42.43) - Mozus (GL), (1Lai 2,46) - Mūcs (1965), Vulg Mosa, ebr [mōcā]
Moleheta - (1Lai 7,15,18) - Hamocheta (1965), Molekete, Molekette (GL), Vulg Maacha, ebr [molehet]
Molids - (1Lai 2,29) - Molids (1965, GL), Vulg Molid, ebr [mōlid]
Molohs - (Apd 7,43, 1Kēn 11,7; Jer 32, 35) - Moloks, Moleks, Molaks (GL), Vulg Moloch, gr Μόλδχ, ebr [milkom; malkē]
Mordohajs (Ezr 2,2; Neh 7,7; Est 2,5.7.10) - Mardokajus, Mardakajus (GL), Vulg Mardocheus, ebr [morddohai]
Mozus - (2Moz 2,10; 4Moz 1,1.17.19, Ezr 6,19; Rom 9,15) - Mohsus, Mosus (GL), Vulg Moses, Moyses, gr Μωϋσής, ebr [moše]
Mūšijs - (1Lai 6, 32); (2Moz 6,19; 4Moz 3,20,33) - Mušijs (1965), Vulg Musi, ebr [mūši]
Mupims - (1Moz 46,21) - Mupims (1965, GL), Vulg Mophim, ebr [muppim]

Nāama - (1Moz 4,22) - Naāma (1965), Naēma (GL), Vulg Noema, ebr [na'amāh]
Naamāns - (1Moz 46, 21) - Nāamans (1965), Naāmans, Naēmans (GL), Vulg Naaman, ebr [na'amān]
Nāams (1Lai 4,15) - Naāms (1965), Naāms (GL), Vulg Naham, ebr [nā'am]
Naara - (1Lai 4,5.6) - Naāra (1965), Naēra (GL), Vulg Naara, ebr [na'arā]
Naarajs - (1Lai 11,37) - Naārajus (1965), Naērajus (GL), Vulg Naarai, ebr [na'arai]
Naāsōns - (Lk 3,32) - Naasons (LU), Naasōns (1947), Naēsons (GL), Vulg Naasson, gr Ναασσών , ebr [nahšsōn]
Nābāls - (1Sa 25,3.4.5.9.10; 2Sa 2,2;3,3) - Nābals (1965), Nahbals (GL), Vulg Nabal, ebr [nābāl]
Nabots - (1Kēn 21,1.3.4; 2Kēn 9,21.25) - Nābots, Nebats ((2Kēn 9,26) 1965), Nahbats (GL), Vulg Naboth, ebr [nabōt]
Naēmans (Lk 4,27) - Naemans (LU), Naamans (1947), Naemans (GL), Vulg Neman, gr Ναυμάν , ebr [na'amān]
Nādābs - 3Moz 10,1; 2Moz 24,1.9; 28,1; 6,23; 1Lai 5,29; 2,28.30) - Nadabs (1965), Nadabs (GL), Vulg Nadab, ebr [nādāb]
Naema (1Kēn 14,21.31) - Naēma (GL), Vulg Naama, ebr [na'amā]
Nāfišs - (1Lai 5,19) - Nafišs (1965), Nawes (GL), Vulg Naphisaev, (1Moz 25,15; 1Lai 1,31) - Nafiss (1965), Nawis (GL), Vulg Naphis, ebr [nāfiš]
Naftālijs - (Joz 19,32.39, Ec 48,3.4.34) - Naftalijs (1965), Nawtalus (GL), (Mt 4,13.15; Apok 7,6) - Navtals (LU), Neftalims (1947), vēlāk Neftalijs, Nawtalis, Nawtalus (GL), Vulg Nephthalim, Nephthali, gr Νεφταλίμ , ebr [naftāli]
Naftuhims - (1Moz 10,13) - Nawtuim (GL), Vulg Nephtuim, ebr [haftuhim]
Nangajs - (Lk 3,25) - Nagajs (1965), Nage (1947), Nangs (GL citur), Nagajus (GL1877-1898), Vulg Nagga, gr Ναγγαί
Nahamānijs - (Neh 7,7) - Nahamanijs (1965), Naemans (GL), Vulg Nahamani, ebr [nahmāni]
Nahams - (1Lai 4,19) - Nahāms (1965), Vulg Naham, ebr [naham]
Nahats - (1Moz 36,13.17; 1Lai 1,37) - Naāts (GL); (2Lai 31,13) - Nagats (GL), Vulg Nahath, ebr [nahat]
Nāhāšs - (2Sam 10,1.2;17,25; 1Lai 19,1.2) - Nahašs (1965), Nakas (GL), Vulg Naas, ebr [nāhāš]
Nahbijs - (4Moz 13,14) - Nachbijs (1965), Nakbus (GL), Vulg Nahabi, ebr [nahbbi]
Nāhors - (1Lai 1,26; Joz 24,2) - Nahors (1965), Naors (GL), Nachōrs (1947), Vulg Nachor, gr Ναχώρα , ebr [nāhōr]
Nahrajs - (2Sa 23,37) - Naharajs (1965), Naārajus (GL), (1Lai 11,39) - Nachrajs (1965), Nakerajus (GL), Vulg Naharai, ebr [nahrai]
Nahūms - (Nah1,1) - Nakums (1965, GL), (Neh 7,7) - Nechums (1965), Neūms (GL), Vulg Nahum, ebr [nahūm]
Nahšōns - (2Moz 6,23) - Naāšōns (1965), Naāšsans (GL) - Vulg Naason, ebr [nahšōn]
Nahšōns - (Mt 1,4) - Nachšōns (1965), Naāšsans (GL), Naasōns, Nāsons* (1947), Naason (EG), (1Lai 2,10) - Našōns (GL), Vulg Naasson, gr Ναασσών , ebr [nahšōn]
Narkiss - (Rom 16,11) - Narkiss (1965,1947), Narziss (GL), Narkiss (Neik), Vulg Narcissus, gr Ναρκίσσος
Natanaēls - (Jņ 1,45-47) - Natanaēlis (1947), Natanaēls (GL), Vulg Nathanahel, gr Ναταναήλ

Nātāns - (1Lai 17,1-3; Lk3,31) - Nahtans, Natans (GL), Vulg Nathan, ebr [nātān]
Nērejs - (Rom (16,15) - Nerejs (1965), Nereūs (GL), Vulg Nereus, gr Νηρηῆς
Nērgals - (2Kĕn 17,30) - Nergals (1965), Nergels, Nergĕls (GL), Vulg Nergel, ebr [nērgal]
Nērijs - (Lk 3,27) - Nerijs, Nerus (GL), Vulg Neri, gr Νηρί
Nērs - (2Sa 2,8; 1Lai 9,36) - Ners (1965, GL) Vulg Ner, ebr [nēr]
Nearja - (1Lai 4,42) - Nearjus, Nearjas, Nearja (GL), Vulg Naaria [ne'arjā]
Nebājots - (1Moz 28,9; 1Lai 1,29) - Nebajots (1965, GL), Vulg Nebaioth, ebr [nebājōt]
Neubājs - (Neh 10,20) - Nobajs (1965), Neūbajus (GL), Vulg Nebai, ebr [neubāj]
Nebāts - (2Lai 9,29; 1Kĕn 11,26) - Nebats (1965), Neebats (GL), Vulg Nabat, ebr [nebāt]
Nebo - (Ezr 2,29; Jes 46,1) - Nebus (GL), Vulg Nabo, ebr [nebō]
Nebozaradāns (2Kĕn 25,8.11) - Nebusaradans (1965), Nebusar=Adans; NebusaarAdans (GL), Vulg Nabuzaradan, ebr [nebozaradān]
Nebukadnecars (Ezr 1,7; Est 2,6) - Nebukadnĕcars (1965), Vulg Nabuchodnosor, ebr [nebukadnezzar]
Neciahs - (Neh 7,56; Ezr 2,54) - Neciahs (1965); Nezius (GL), Vulg Nasia, ebr [neciah]
Nedabja - (1Lai 3,18) - Nedabijus (GL), Vulg Nadabias, ebr [nedabjā]
Nefegs - (1Lai 3,7; 2Moz 6,21; 2Sa 5,15) - Newegs (GL), Vulg Napheg, ebr [nefeg]
Nehemija - (Neh 1,1.10, Ezr 2,2) - Neemijus, Neēmijas, Neēmija (GL), Vulg Nehemias, ebr [nehemja]
Neho - (2Lai 35,20;36,1) - Nekus (GL), Vulg Nechao, ebr [neho]
Nehušta - (2Kĕn 24,8) - Neūsta(GL), Vulg Naestha, ebr [nehuštā]
Nekoda - (Neh 7,50; Ezr 2,60) - Vulg Necoda, ebr [nekōdā]
Nemuēls - (1Lai 4,24; 4Moz 26,9) - Vulg Namuel, ebr [nemūēl]
Nergalsarecers- (Jer 39,3.13) - Nergal-Sarecers (1965), NergalSarEezers (GL), Vulg Nergelsareser, NergelSareser, ebr [nergal sarecer]
Nerija - (Jer 51,59) - Nerijus, Nerijas (GL), Vulg Nerias, ebr [nerijjā]
Netanaēls - (4Moz 1,8; Ezr 10,22; Neh 12,21) - Netaneēls (GL), Vulg Nathaneel, ebr [netaneēl]
Netanja - (2Lai 17,8; Jer 36,14) - Netanijus (GL), Vulg Nethanías, Nathania, ebr [netanjā]
Netanmelehs - (2Kĕn 23,11) - Netan Meleks, Netan=Meleks (GL), Vulg Nathanmelech, ebr [netan-meleh]
Nibhazs - (2Kĕn 17,31) - Nibeas (GL), Vulg Nebahaz, ebr [nibhaz]
Nikanors - (Apd 6,5) - Vulg Nicanor, gr Νικάνωρ
Nikodēms - (Jņ 3,1.4.9) - Nikademus (GL), Nikademus (EG), Nicodemus (EuE), Vulg Nicodemus, gr Νικόδημος
Nikolajs - (Apd 6,5) - Vulg Nikolaus, gr Νικόλαος
Nimfa - (Kol 4,15) - Nimwas (GL), Vulg Nymphas, gr Νύμφας
Nimrods - (1Moz 10,83, 1Lai 1,9) - Nimrods (GL), Vulg Nemrod, ebr [nimrod]
Namšijs (2Lai 22,7) - Nimšijs (1965), Nimsus (GL), Vulg Namsus, Namsi, ebr [namši]
Nisrohs - (Jes 37,38) - Nisroks (1965, GL), Vulg Nesroch, ebr [nisroh]
Noadja - (Ezr 8,33; Neh 6,14) - Noadijus, Noādijas (GL), Vulg Noadia, ebr [no'adjā]
Noahs - (1Lai 1,4) - Noa (1965), Nous, Noas, Noa (GL), Vulg Noe, ebr [noah]
Noass - (Jes 54,9) - Vulg Noe, ebr [noah]
Nobahs - (4Moz 32,42) - Noba (1965), Nohbus (GL), Vulg Nobe, ebr [nobah]
Nodābs - (1Lai 5,19) - Nodabs (1965, GL) Vulg Nodab, ebr [nōdāb]

Noga - (4Moz 26,33), Vulg Noa, ebr [no'ā]

Noha - (1Lai 8,2) - Noëus (GL), Vulg Nodaan, ebr [nōhā]

Noomija - (Rut 1,2) - Naomija (1965) (Naomi), ebr [no'omī]

Nūs - (2Moz 33,11; Joz 1,1;6,6; 1Kēn 6,34) - Nuns (GL), Vulg Nun, ebr [nūn]

Obadja - (1Lai 8,38; 9,44; 7,3; Neh 10,6) - Obadijus, Obadijas, Obadija (GL), (Neh 12,25) - Obaja (1965), Vulg - Obadia, Obdia, Abdias, ebr ['obadja]
Obals - (1Moz 10,28) - Obels (1965), Vulg - Ebal, ebr ['obal]
Obēdēdoms - (1Lai 15,18.211.244.25, 2Lai 25,24) - Obed-Ēdoms (1965), Obed=Eedoms, Obed=Edoms (1877/98), Vulg - Obededom, ebr ['obēd edōm]
Obēds - (Moz 1,5; Rut 4,17.21.22; 2Lai 23,1) - Odeds (1965) Ōbēds (1947), Vulg - Obed, ebr ['ōbēd]
Obils - (1Lai 27,30) - Obils (1965, GL), Vulg Ubil, ebr [ōbil]
Ocemš - (1Lai 2,15.25) - Vulg - Asom, ebr [ocem]
Odēds - (2Lai 15,1.8) - Odeds (1965); (2Lai 28,9) - Obdedš (1965), Obeds (GL), Vulg - Obded, ebr ['odēd]
Ofajs - sk. Ēfajs
Ofirs - (1Moz 10,29)- Ofirs (1965); Owirs (GL), Vulg - Ophir, ebr [ōfir]
Ofra - (1Lai 4,14) - Owrus (GL), Vulg - Ophra, ebr ['ofra]
Ogs - (1Kĕn 4,19; 5Moz 1,4; 3,1.3.4.10.11.13; Joz 2,10; Neh 9,22) - Vulg - Og, ebr [og]
Ohads - (1Moz 46,10) - Oads (GL), Vulg - Ahod, ebr. [ohad]
Ohels - (1Lai 3,20) - Ohēls (1965), Oēls (GL), Vulg - Ohol, ebr [ohel]
Ohola - (Ec 23,4.5.36.44) - Aāla (GL), Vulg - Oolla, ebr [ohola]
Oholiba - (Ec 23,4.11.22.36.44) - Oholiba (1965), Aāliba (GL), Vulg - Ooliba, ebr [oholiba]
Oholibama - (1Moz 36,25; 36,2) - Oholibama (1965), Aālibama, (1Lai 1,52) - Aālibamus (GL), Vulg - Oolibama, ebr [oholibāma]
Oholiābs - (2Moz 31,6; 35,34) - Aāliabs (GL), Vulg - Ooliab, ebr [oholiāb]
Ohrans - (4Moz 1,13; 2,27) - Okrans (GL), Vulg - Ochran, ebr ['ohrān]
Olimps - (Rom 16,15) - Olimpūs (GL), Olimpijs (1947), Vulg - Olimpias, gr. Ὀλυμπῆς
Omārs - (1Lai 1,36, 1Moz 36,11) - Omars (GL, 1Moz 36,15 - 1965), Vulg - Omar, ebr [ōmār]
Omrijs - (1Kĕn 16,16.17.21; 1Lai 7,8; 9,4; 27,18, Mih 6,16) - Amrus, (1Lai 9,4) - Omrus (GL), Vulg - Amri, ebr [omri]
Onāms - (1Lai 1,40; 2,26) - Onans (GL1689 - 1825), Onams (GL citur), (1Moz 36,23) - 1965)), Vulg - Onam, ebr [ōnām]
Onāns - (1Moz 38,4.8.9; 1Lai 2,3) - Onans (1965), Onans, (4Moz 26,19) - Ohnans (GL), Vulg - Onan, ebr [ōnān]
Onēsifors - (2Tim 1,6) - (2Tim 4,19) Onesifors (1965), Onēzifors (1947), Onesiwor (GL citur), Onesimors (GL 1794-1825), Vulg - Onesiforus, gr. Ὀνησιφόρος
Onēsims - (Fil 1,10, Kor 4,9) - Onēzims (1965,1947), Onesims (GL), Vulg Onesimus, gr Ὀνήσιμος
Ono - (Ezr 2,33) - Onus (GL), Vulg Onus, ebr [ōnō]
Ons - (4Moz 16,1) - Vulg - Hon, ebr [ōn]
Orebs - (Ps 83,12; So 7,25; 8,3) - Vulg - Oreb, ebr ['orēb]
Orens - (1Lai 2,25) - Vulg - Aran, ebr [oren]
Ornāns - (1Lai 21,15.18.20, 2Lai 3,1) - Ornans (1965), Arnans (GL), Vulg - Ornan, ebr [ornān]

Orpa - (Rut 1,4,14) - Arpa (GL 1689-1854), Vulg Orpha

Osmavets - sk. Azmavets

Osnapars (Ezr 4,10) - Asnawars (GL), Vulg Asenaphar, ebr [osnapar]

Otniēls - (So 1,13; 3,9.111; Joz 15,17, 1Lai 4,13; 27,15) - Otniels (GL), Vulg - Othoniel, Gothoniel, ebr ['otniēl]

Otnijs - (1Lai 26,7) - Atnus (GL), Vulg - Othni, ebr [otni]

Oznijs - (4Moz 26,16) - Osnus (GL), Vulg - Ozni, ebr [ozni]

Paārajs - (2Sa 23, 35) - Paārajs (1965), Paērajus (GL), Vulg Pharai, ebr [pa'arai]
Pādons - (Ezr 2,44, Neh 7,47) - Padons (1965, GL), Vulg Phadon, ebr [pādōn]
Pagiēls - (4 Moz 1,13; 2,27) - Pagiels, Pagiēls (GL), Vulg Phegiel, [pag'iēl]
Pahatmoābs - (Neh 10,15; Ezr 2,6) - Pachat - Moābs (1965), Paat=Moabs (GL), Vulg Phahathmoab, ebr [pahat mōāb]
Pālāls - (Neh 3,25) - Palals (1965, GL), Vulg Phalel, ebr [pālāl]
Pallus (sais. no Pelaja) - (4Moz 26,5.8; 1Lai 5,3); (2Moz 6,14) - Palu (1965) - Vulg Phallu, ebr [pallū]
Paltiēls - (4Moz 34, 26; 2Sa 3,15) - Paltiēls (GL), Vulg Phaltiel, ebr [paltīēl]
Paltijs - (2Sa 23,26; 4Moz 13,9) - (1Sa 25,44) - Paltis (1965), Paltus (GL), Vulg Phalti, ebr [paltū]
Pārecs - (1Moz 38, 29; Neh 11,5) - Perecs (1965), Perek (GL), Vulg Phares, ebr [pārec]
Parmašta - (Est 9,7) - Parmastus (GL), Vulg Phermesta, ebr [parmaštā]
Parmens - (Apd 6,5) - Vulg Parmen, gr Παρμενῶς
Parnahs - (4 Moz 34, 25) - Parnaks (GL), Vulg Pharnach, ebr [parnāh]
Parošs - (Ezr 8,3; Neh 10,15) - Pareos, Pareūs (GL), Vulg Pharos, ebr [par'oš]
Paršandata - (Est 9,7) - Parsandata (GL), Vulg Pharsandatha, ebr [paršanddātā]
Pasēahs - (Neh 7,51) - Pašeahs (1965); Passeus, Paseūs (GL); (1Lai 4,12) - Paseachs (1965), (Ezr 2,49); Pešeachs (1965), Passejs (GL), Vulg Phasea, ebr [pasēah]
Patrobs - (Rom 16,14) - Vulg Patrob, gr Πατροβῶς
Patrusims (1Moz 10,14) - Patrusīm, Vulg Phetrusim, ebr [patrusim]
Pašahs - (1Lai 7,33) - Pašachs (1965), Pasaks (GL), Vulg Phosech, ebr [pāсах]
Pašhūrs - (Jer 20,1, Neh 10,3) - Pašhūrs (1965), Passurs, Pasurs (GL), (1Lai 9,12) - Pasur (ģen)(GL), Vulg Phassur, ebr [pašhūr]
Pāvils - (Rom 1,1; Gal 1,1; 2Kor 1,1) - Pahwils (GL), Vulg Paulus, gr Παῦλος
Pēteris (Apd 1,13.15) - Pehteris (GL), Vulg Petrus, gr Πέτρος
Pedacūrs - (4Moz 1,10; 2,20) - Pedazurs (GL), Vulg Phadassur, ebr [pedāhcūrs]
Pedahēls - (4Moz 34,28) - Pedaēls (GL), Vulg Phedacl, ebr [pedahēl]
Pedaja - (1Lai 3,18.19, Neh 8,4) - Pcdajus, Pcdajas, Pedaja (GL), (1Lai 3,18.19) - Wadajus, Vulg Phadaia, ebr [pedājā]
Pegors sk. Peors
Pehuletajs (1Lai 26,5) - Pegultajus (GL), Vulg Phollathi, ebr [pe'ulletai]
Pekahja - (2Kēn 15,23) - Pekajus (GL), Vulg Phaceia, ebr [pekahjā]
Pekahs (Jes 7,1) - Peka (1965), (2Lai 28,6; 2Kēn 15,25.36) Pekaūs, Peka (GL), Vulg Phacee, ebr [pekah]
Pelāja - (1Lai 3,24; Neh 10,10; Neh 8,7) - Pelaja (1965), Plajus, Plajas, Plaja, Pelajus, Pelajas, Pelaja (GL), Vulg Phalaia, Pheleia, ebr [pelājā]
Pelulja - (Neh 11,12) - Plalijus, Plalijas, Plalija (GL), Vulg Phelelia, ebr [pelaljā]
Pelatja - (1Lai 3,21; Neh 10,23; Ec 11,1.13) - Platijus, Plattijas, Platija (GL), (1Lai 4,42) - Plajus (GL1689), Pelatjas, Vulg Pheltiam, ebr [pelatjā]
Pelegs (1Moz 10,25; 1Lai 1,19.25) - Vulg Phaleg, ebr [peleg]
Pelets - (1Lai 2,33; 12,3; 4Moz 16,1); (1Lai 2,47) - Palets (1965), Vulg Phalet
Peninna - (1Sa 1,2-7) - Penina (1965), Peninna (GL), Vulg Phennena, ebr [peninnā]
Peors - (Joz 22,17) - Vulg Phegor, ebr [pe'ōr]
Perešs - (1Lai 7,16) - Peeres (GL), Vulg Phares, ebr [pereš]

Perūda - (Ezr 2,55) - Peruda (1965), Prudus (GL), Vulg Pheruda, ebr [prūdā]
 Persida (Rom 16,12) - Persida (1965), Perside (1947), gr Περσίς
 Petahja (Neh 11,24; 1Lai 24,16); (Ezr 10,23) - Petachja (1965) - Petajus, Petajas, Petaja (GL), Vulg Phethahia, ebr [petahjā]
 Petuēls (Jo 1,1) - Petuels (GL), Vulg Phatuel, ebr [petūēl]
 Pikols - (1Moz 21,22.23; 26, 26) - Pikols (1965), Pihkols (GL), Vulg Phicol, ebr [pikol]
 Pinhāss (Ezr 7,5; 1Sa 14,3; Joz 22,30.31) - Pinhass (1965), Pineas (GL), Vulg Phincees, ebr [pinhās]
 Pinons (1Lai 1,52; 1Moz 36,41) - Pinons (1965), Vulg Phinon, ebr [pinōn]
 Pitons (1Lai 8,35; 9,41) - Pitons (1965, GL), Vulg Phithon, ebr [piton]
 Picecs - (1Lai 24,15) - Hapicecs (1965), Luth Happizzez, ebr [(hā)piccēc]
 Pildāšs - (1Moz 22,22) - Pildašs (1965), Pildas (GL), Vulg Pheldas, ebr [pildāš]
 Pilha - (Neh 10,25) - Pilcha (1965), Pilka (GL), Vulg Phalca, ebr [pilhā]
 Piltājs - (Neh 12,17) - Piltajs (1965), Piltajus (GL), Vulg Phelti, ebr [piltāj]
 Pirāms - (Joz 10,3) - Pircams (GL), Vulg Pharam, ebr [pirām]
 Pirrs (Apd 20,4) - Pirs (1965), Vulg Pyrrus, gr Πύρρος
 Pispā (1Lai 7,38) - Wiswus (GL), Vulg Phaspha, ebr [pispā]
 Pleters - sk. Peleters
 Pnuēls - (1Lai 4,4; 8,25) - Pnuēls (GL), Vulg Phanuel, ebr [p(e)nūēl]
 Poheretcebaĵims - (Ezr 2,57; Neh 7,59) - Pocheret-Hacebaĵims (1965), Pokerets, Poķerets no Zebaim (GL), Vulg Phochereth Hassebaim, ebr [poheret hacebaĵim]
 Poncijs Pilāts - (Mt 27.2.13.17; Lk 3,1; 1Tim 6,13) - Ponzius Pilatus (GL), Vulg Pontius Pilatus, gr Πόντιος Πιλάτος

 Porata (Est 9,7) - Vulg Phoratha, ebr [pōrātā]
 Porcijs Fēsts (Apd 24,27) - Porċius Westus (GL), Vulg Porcius Festus, gr Πόρκιος Φῆστος
 Potifars - (1Moz 37,36) - Potiwar(s) (GL), Vulg Putiphar, ebr [Potifar]
 Potifera - (1Moz 41,45) - Potifars (1965), Vulg Putiphar, ebr [Poti fera]
 Prida (Neh 7,57) - Perida (1965), Pridus (GL), Vulg Pheruda, ebr [pridā]
 Priska jeb Priskilla (Apd 18,2.18.26; Rom 16,3; 2Tim 9,19; 1Kor 16,19) - Prisks, Priskilla, Priskila (GL), Vulg Prisca, Priscilla
 Prohors - (Apd 6,5) - Prochors (1947), Prokors (GL), Vulg Prochorus, gr Πρόχορος
 Pūls (1Lai 5,26; 2Irn 15,19) - Wuhls (GL), Vulg Phul, ebr [pūl]
 Pūtiēls - (2Moz 6, 25) - Putiēls (1965), Putijels (GL), Vulg Phutiel, ebr [pūtiēl]
 Pua - (2Moz 1,15) - Pua (GL), Vulg Phua, ebr [pūā]
 Publijs - (Apd 28, 7.8) - Publius, Publijus (GL), Vulg Publius, gr Ποπλίος, Πονπλίος
 Pudents - (2Tim 4,21) - Pudenss (1947), Pudis, Pudents (GL), Vulg Prudens, gr Πουδηνς
 Pura - (So 7, 10.11) - Purus (GL), Vulg Phara, ebr [purā]
 Puts - (1Moz 10,6; 1Lai 1,8) - Vulg Phut, ebr [pūt]
 Puva - (1Moz 46,13; So 10,1) - Puūs (GL), (4Moz 26,23) - Puhwus (GL), Vulg Phua, ebr [pūvā]

Raāmja - (Neh 7,7) - Raamja (1965), Raamijus (GL), Vulg Raamias, ebr [ra`amjā]
Rabsarīss - (2Kēn 18,17) - **Rab-Sariss** (1965), Vulg Rabsaris, ebr [rab-sarīs]
Rabšaks - (Jes 36,2.4.11.12.22) - Rabsaks, (1Kēn 18,17.19.26) - **Rab-Šaks** (1965), Rabsakus (GL), Vulg Rabsacen, ebr [rab-šakē]
Radajs - (1Lai 2,14) - **Raddaj(s)**, Vulg Raddai, ebr [raddai]
Rāfa - (1Lai 8,37) - **Raāfa** (1965), Rawus (GL), Vulg Raphaia, (2Sa 21,16.18.20.22; 1Lai 8,2) - **Rāfa** (1965), Rawus (GL), (1Lai 8,2) - **Rawaja** (GL1898), Vulg Rapha, ebr [rāfā]
Ragma - (1Moz 10,7) - **Raema, Raēma** (GL); (1Lai 1,9) - **Raġema** (GL), Vulg Regma, ebr [ra'mā]
Rāhāba - (Mt 1,5, Ebr 11,31); (Joz 2,1.3) - **Rahāba** (1965), **Rakab, Rakaba** (GL), Vulg Raaba, Rachaba, Rahaba, gr ^{Ῥαχάβ} ebr [rāhāb]
Rāhābs (Ps 89,11) - **Rachabs** (1965), **Rakabs** (GL), Vulg Rahab, ebr [rāhāb]
Rahams - (1Lai 2,44) - **Rahāms** (1965), **Rakams, Reķems** (GL), Vulg Raham, ebr [raham]
Rāma (Ezr 2,26) - **Rahma** (GL), Vulg Rama, ebr [(hā)rāmā]
Ramja - (Ezr 10,25) - **Ramijus, Ramijas, Ramija** (GL), Vulg Remia, ebr [ramjā]
Rāms (Rut 4,19), 1Lai 2,9.25.27) - **Rams** (1965, GL), Vulg Ram, Aram, ebr [rām]
Rāpus (4Moz 13,9) - **Rapua** (1965), **Rāpus** (GL), Vulg Raphu, ebr [rafū]
Rēhabs - (Jer 35,6.8) - **Rehabs** (1965); (2Sa 4,2.5; Neh 3,14) - **Rechabs** (1965); (2Kēn 9,15,25) - **Rekabs** (1965), **Rekabs, Rekobs** (GL), Vulg Rechab, ebr [rēhab]
Rāhēle - (1Moz 29,6.9.10.11.16; 1Sa 10,2; Rut 4,11) - **Rāhele** (1965); (Mt 2,18) - **Rachele** (1965), **Rachēle** (1947), **Raele** (LU), **Raele, Raēle** (GL), Vulg Rachel, gr ^{Ῥαχὴλ}, ebr [rāhēl]
Rēša - (Lk 3,27) - **Reza** (1965), **Resa** (GL), Vulg Resa, gr ^{Ῥησά}, ebr [rēšā]
Reāja - (Ezr 2,47; 1Lai 5,5; Neh 7,50) - **Reaja** (1965), **Reajus** (GL), Vulg Reaia, Raia, ebr [reājā]
Reba - (Joz 13,21) - **Rēba** (1965), **Reba** (GL), Vulg Rebe, ebr [reba]
Rebeka - (1Moz 22,23; Rom 10,10) - **Rebekka** (GL), Vulg Rebecca, gr **Rebekka**, ebr [ribkā]
Recefs (2Kēn 19,12) - **Rezeps** (GL), Vulg Reseph, ebr [recef]
Recīns - (2Kēn 15,37; Neh 7,50; Ezr 2,48) - **Rezins** (GL), Vulg Rasin, ebr [recīn]
Reclāja - (Ezr 2,2) - **Reclajs** (1965), **Reclajs** (GL), Vulg Rahelaia, ebr [re`clājā]
Refaēls - (1Lai 26,7) - **Rewaēls** (GL), Vulg Raphael, ebr [refāēl]
Refahs - (1Lai 7,25) - **Refachs** (1965), **Repus** (GL), Vulg Rapha, ebr [refah]
Refaims (1Lai 20,4) - **Vulg Raphaim, citur** (GL) - nav tekstā, ebr [refāim]
Refaja - (Neh 3,9; 1Lai 4,42; 9,43) - **Rewajus, Rewajas, Rewaja** (GL), Vulg Raphaia, ebr [refaja]
Regemmelehs - (Cah 7,2) - **Regem-Melechs** (1965), **RegemMeleks, Reġem=Meleķs** (GL), Vulg Regemmelech, ebr [regem meleh]
Regems - (1Lai 2,47) - **Reġems** (GL), Vulg Regem, ebr [regem]
Reguēls - (1Moz 36,4.10; 2Moz 2,18; 4Moz 10,29; 1Lai 9,8) - **Reguels** (GL), Vulg Raguel, Rahuel
Regus (1Moz 11,18-21) - **Reus** (1965), (Lk 3,35) - **Reu** (1965), **Ragaus** (1947), **Ragavs** (LU), **Ragaws** (GL); (1Lai 1,25) - **Regus**, Vulg Ragau, gr ^{Ῥαγαύ}, ebr [re'ū]
Rehabeāms - (1Kēn 11,43; 1Lai 3,10; 2Lai 10,31) - **Rekabearms** (GL); (Mt 1,7) - **Roboams** (1947; GL), Vulg Roboam, gr ^{Ῥοβοάμ}, ebr [rehabām]
Rehabja - (1Lai 23,17) - **Rekabijus, Rekabijas, Rekabija** (GL), Vulg Rehobia, ebr [rehabjā]
Rehobs - (2Sa 8,3) - **Rekabs** (GL), (Neh 10,11) - **Reľbs** (GL), Vulg Rohob, ebr [rehob]

Rehūms - (Ezr 2,2; Neh 10,26;3,17) - Rehums (1965), Rekums (GL), Vulg Rehum, ebr [rehūm]
Rejs (1Kēn 1,8) - Rejus (GL), Vulg Rei, ebr [rēi]
Rekems - (4 Moz 31,8; 1Lai 2,43.44;7,16) - Rakems, Raķems, Rekems, Reķems (GL), (Joz 13,21) - Rekims (GL1689-1739), Vulg Recem, ebr [rekem]
Remalja - (2Kēn 15,25.31.32; 2Lai 28,6; Jes 7,1.4.5.9) - Remalijus (GL), Vulg Romelia, ebr [remaljāhū]
Rešefs - (1Lai 7,25) - Reseps (GL), Vulg Reseph, ebr [rešef]
Reuma - (1Moz 22,24) - Reūma (GL), Vulg Reuma, ebr [reūmā]
Rezons - (1Kēn 11,23.24) - Rešons (1965), Resons (GL), Vulg Razon, ebr [rezōn]
Ribajs - (2Sa 23,29; 1Lai 11,31) - Ribajs (1965, GL), Vulg Ribai, ebr [ribai]
Rifats - (1Moz 10,3) - Ripats (1965), Rihwats (GL), Vulg Riphath, ebr [rifat]
Ricja - (1Lai 7,39) - Rizjus, Rizjas, Rizja (GL), Vulg Resia, ebr [ricjā]
Ricpa - (2Sa 3,7) - Rizpa (GL), Vulg Respha, ebr [ricpā]
Rimmons - (2Sa 4,2.5.9) - Rimons (1965), ebr [rimmōn]
Rinna - (1Lai 4,20) - Rina (1965), Rinnus (GL), ebr [rinnā]
Rode - (Apd 12,13) - Rohde (GL1689-1877), Vulg Rhode, gr Ρόδε
Rohga - (1Lai 7,34) - Rochga (1965), Ragus (GL), Vulg Roaga, ebr [rohggā]
Romfa - (Apd 7,43) - Romfans (1965), Remwam (GL citur), Remwans (GL1877/98) Vulg Reppham. gr Ρομφα
Rommantiēzers - (1Lai 25,4) - Romanti-Ēzers (1965), Vulg Romemthiezer, ebr [romanti Ρεμφαν u.c.var. ecer]
Rošs - (1Moz 46,21) - Ros (GL), Vulg Ros, ebr [rōš]
Rūbens - (1Moz 29,32; Joz 1,12; Ec 48,6.7; Apok 7,5) - Rubens (1947, GL), Vulg Ruben, gr Ρουβην, ebr [rūbēn]
Rūfs - (Mk 15,21) - Rufs (1965, 1947); (Rom 16,13) - Rufs (1947), Rubbus (GL1689); Ruwus, Rufs (GL1877/98), Rufus (EuE), Vulg Rufus, gr Ρούφος
Ruta - (Rut 1,4.14.16.22; Mt 1,5) - Rute (1965), Rūta (1947), Rutte (GL), Vulg Ruth, gr Ρούθ, ebr [rūt]

Sabta - (1Moz 10,7) - Sabta (1965, GL), Vulg Sabatha, ebr [sabta]
Sabteha - (1Moz 10,7) - Sabteka (1965, GL), Vulg Sabathaca, ebr [sabteha]
Safira (Apd 5,1) - Sappira (1965), Sawira (GL), Vulg Saffira, gr Σαπιρά, ebr [šapīrā]
Safs - (2Sam 21,18) - Safs (1965), Sawus (GL), Vulg Sippai, ebr [saf]
Sāla - (Lk 3,35) - Sala (1965), Sale (1947), Salus, Sala (GL), Vulg Sale, gr Σαλά, ebr [sāla];
 (Lk 3,32) - Salmōns (1947), Vulg Salmon, gr Σαλμών, ebr [salmōn]
Sallus - (4Moz 25,14; 1Lai 9,7; Neh 11,7) - Salus (1965); (Neh 12,7.20) - Sallajus, Salajus
 (GL), Vulg Salu, Sellai, ebr [sallū]
Salma - (1Lai 2,51;2,11) - Salmus (GL); (2Sa 23,28) - Zalmons (GL), Vulg Salmon, Selmon,
 ebr [salmā]
Salmanasars - sk. Šalneesers
Salmons - (Rut 4,20.21); (Mt 1,4.5) - Salmans (1965), Zalmōns (1947), Salmus (GL), Salmon
 (EG), Vulg Salmon, gr Σαλμών, ebr [salmōn]
Salome - (Mk 15,40) - Zalome (1965, LU), Salōme (1947), Saĵama, Salama, Salome (GL), gr
 Σαλώμη, ebr [šlomit]
Salomite - sk. Šlomīte
Samgarnebus - (Jer 39,3) - Samgars - Nebo (1965), SamgarNebo (GL), Vulg Samgarnabu,
 ebr [samggar-nebū]
Samla - (1Moz 36,36,37; 1Lai 1,47.48) - Samlus (GL), Vulg Semla, ebr [samlā]
Samuēls - (Jer 15,1) - Samuels, Samuēls (GL), (4Moz 34,20) - Semuels, Semuēls (GL); (Apd
 13,20) - Samujēls (1965), Samuēls (1947), Vulg Samuel, JD - Samuhel, gr Σαμουήλ, ebr
 [šemuēl]
Sanballats - (Neh 2,19; 4,1.7) - Saneballats, Sanebalats (GL), Vulg Sanaballat, ebr [sanballat]
Sanhēribs - (Jes 37,9.17.21.37; 2Kĕn 18,13; 2Lai 32,2.9.10.22) - Sanheibs (1965); Saneribs
 (GL), Vulg Sennacherib, ebr [sanhērib]
Sanoa - sk. Zanoahs
Sāra - (1Moz 17,15) - Saha (GL), Sarra, ebr [sārā], gr Σάρρα
Sārāfs - (1Lai 4,22) - Sarafs (1965), Saraws (GL), Vulg Saraph, ebr [sārāf]
Sārāja - (1Moz 17,15) - Sāraj (1965), Sahrāi (GL), Vulg Sarai, ebr [sārāi], sk. arī Sāra
Sarecers (Jes 37,38; 2Kĕn 19,37) - SarEezers, SarEzers (GL), Vulg Sarasar, ebr [sarecer]
Sargons - (Jes 20,1) - Vulg Sargon, ebr [sargōn]
Sauls - (1Moz 36,37.38; 4 Moz 26,13; 1Sa 9-29; 2Sa 1,1-6) - Vulg Saul, ebr [šauil], sk. arī Sauls
 Pāvils
Sauls Pāvils (Apd 7,58; 8,1.3) - Sauls Pahwils, Vulg Saulus Paulus, gr Σαῦλος Παῦλος, ebr
 [pauilōs šauil]
Seba - (1Moz 10,7.28); (1Moz 25,3) - Sebs (GL), Vulg Saba, ebr [seba]
Sefatja (Jer 38,1) - Sewatijus, Sewatija (GL), Vulg Saphatias, ebr [sefatjā]
Segūbs - (1Kĕn 6,34; 1Lai 2,21.22) - Segubs (1965, GL); Vulg Segub, ebr [segūb]
Sehems - (Joz 17,2; 24,31, 4 Moz 26,31) - Sichems (1965), Sekems, Seķems, Siķems (GL),
 Vulg Sechem, ebr [sehem]
Seīrs - (1Moz 36,20; 1Lai 1,38) - Seirs, Seīrs (GL), Vulg Seir, ebr [sē'ir]
Sekunds - (Apd 20,4) - Sekundus (GL 1689-1854), Vulg Secundus, gr Σεκουῶνδος
Seleds - (1Lai 2,30) - Vulg Saled, ebr [seled]
Selomijs (4Moz 34,27) - Selons (GL), Vulg Salomi, ebr [s(e)lomī]
Semeins (Lk 3,26) - Simejs (GL), Semejs (1947, GL), Vulg Semei, gr Σεμείν
Senāa - (Ezr 2,35; Neh 7,38) - Senaa (1965); Senaūs (GL), Vulg Senaa, ebr [senāā]
Senuja - (1Lai 9,7; Neh 11,9) - Hassenua (1965), Asmuūs (GL), Vulg Senua, Asana, ebr
 [(ha)snuā]

Seorīms - (1Lai 24,8) - Seorims (GL), Vulg Seorim, ebr [seorīm]
Seraha (1Lai 7,30) - Seera, Seëra (GL), Vulg Sara, ebr [serah]
Serāja - (2Sa 8,17; Neh 11,11; Jer 36,26) - Seraja (1965), Serajus, Serajas, Seraja (GL), Vulg Saraia, ebr [serājā]
Sereds - (1Moz 46,14; 4Moz 26,26) - Seēreds (GL), Vulg Sared, ebr [sered]
Sergijs Pauls - (Apd 13,7) - Sergijs Pāvils (1947); Sergijus Pahwils, Serġijus (GL), Vulg Sergius Paulus, gr Σεργίος Παῦλος
Serūgs - (1Moz 11,20-33; 1Lai 1,26) - Serugs (1965, GL); (Lk 3,35) - Sals, Zaruks (GL) - Vulg Seruch, ebr [serūg]
Setūrs - (4Moz 13,13) - Seturs (1965, GL), Vulg Šthur, ebr [setūr]
Sīa - (Neh 7,47; Ezr 2,44) - Sia (1965), Sius, Siūs (GL), Vulg Sīaa, ebr [sī'a]
Sibehajs (1Lai 11,29; 27,11) - Sibečhajs (1965) (2Sa 21,18) - Sibeka (1965), Sibekajus (GL), Vulg Sobbochai, ebr [sibb(e)hai]
Sidons - sk. Cidons
Sihons (Ps 135, 11) - Sihons (1965), (5Moz 1,4) - Sichons (1965), Sions (GL), Vulg Sehon, Seon, ebr [sīhon]
Sikūts - (Am 5,26) - Sikuts (1965), Vulg Saccut, ebr [sikūt]
Sīla - (Apd 15,22) - Sihlus (GL), Vulg Sila, gr Σιλᾶς, ebr [sīla]
Silvāns - (2Kor 1,19; 1Pēt 5,12) - Silvans* (1947); Silwanus (GL), Vulg Silvanus, gr Σιλουανὸς
Sīmanis - (Mk 1,16.29.30.36; 14,37); (1Lai 4,20) - Sīmons (1965), Sihmanis, Sihmans (GL); (1Lai 4,20) - Sihmeans (GL1898), Vulg Simon, gr Σίμων, ebr [šim'ōn]
Sīmeans (Lk 3,30; Lk 3,25.34) - Simeōns (1947), Simeans (LU), Sihmeans (GL), Simeon (EG, EuE), Vulg Symeon, gr Συμεών, ebr [šim'ōn]
Simeons - (4 Moz 1,6.22.23; 5Moz 27,12; Ec 48,24.25.33) - Simeōns (1947), Sihmeans (GL), Simeon, Symeon, gr Συμεών, ebr [šim'ōn]
Simsons - (Ebr 11,32) - Sampsons (1965), Samsōns (1947), Samsons (GL 1689-1854), (So 13,25; 14,1.3.5-12) - Simsans, Vulg Samson, gr Σαμψών, ebr [simsōn]
Sintiha (Filip 4,2) - Sinticha (1965, 1947), Sintika (GL), Vulg Syntyche, gr Συντύχη
Sipajs (1Lai 20,4) - Sibajus (GL), Vulg Saphai, ebr [sipai]
Sīsera - (So 4,2; 1Sa 12,9; Ezr 2,53) - Sisera (1965), Sisserus, Sissers (GL), Vulg Sisara, ebr [sīserā]
Sismājs - (1Lai 2,40) - Sisemajs (1965), Sissemajus (GL), Vulg Sisamai, ebr [sismāi]
Sitrijs (2Moz 6,22) - Citrijs (1965), Citrus (GL), Vulg Sethri, ebr [sitri]
Skēva - (Apd 19,14) - Skeva (1965), Skewas (GL), Vulg Skeva, gr Σκευᾶ, ebr [skēva]
Sodijs - (4Moz 13,10) - Sohds (GL), Vulg Sodi, ebr [sōdī]
Soferets - (Neh 7,57); (Ezr 2,55) - Hasoferets (1965), Sowerets (GL), Vulg Sophereth, ebr [soferet]
Sohja (1Lai 8,10) - Sochja (1965), Sakijus, Saķijus (GL), Vulg Sechia, ebr [sohja]
Soho - (1Lai 4,18) - Sokus (GL), Vulg Socho, ebr [sōhō]
Sopatrs - (Apd 20,4) - Zōpatrs (1947), Sopateris, Sopaters (GL), Vulg Sopater, gr Σώπατρος
Sosipatrs - (Rom 16,21) - Sozipatrs (1965), Zozipaters (1947), Sosipateris, Sosipaters (GL), Vulg Sosipater, gr Σωσίπατρος
Sostens - (Kor 1,1; Apd 18,17) - Sōstens (1947), Sostenes, Sostens (GL), Vulg Sosthenes, gr Σωσθένης
Sotajs - (Neh 7,57) - Sotajus (GL), Vulg Sotai, ebr [sōtai]

Sūa - (2Kēn 17,4) - Sēve (1965), Sous, Soūs(GL), Vulg Sua, ebr [sūa]
Stahijs - (Rom 16,9) - Stahiss (1947); Stakins, Staķins (GL), Vulg Stachys, gr Στάχυς
Stefana (1Kor 1,16) - Steppiņš (GL), Vulg Stephana, gr Στέφανα
Stefans - (Apd 6,5.8.9) - Steppiņš, Stepinš, Stephanus (EuE), Vulg Stephanus, gr Στέφανος
Sūa (1Moz 38,2.12) - Sua (1965), Sua (GL), Vulg Sue, ebr [sū'a]
Sūha - (1Lai 4,11) - Šuachs (1965), Sukus, Suūs (GL), Vulg Suaa, Sue, ebr [sūhā]
Sukotbenots - (2Kēn 17,30) - Sukot-Benots (1965), Sukot=Benots (GL), Vulg
Socchothbenoth, ebr [suhot benot]
Sūnijs - (1Moz 46,16, 4Moz 26,15) - Sunus, Suhni, Suhnus (GL), Vulg Suni, ebr [sūnī]
Sūsijš - (4Moz 13,11) - Suhsus (GL), Vulg Susi, ebr [sūsī]

Šaafs - (1Lai 2,47,49) - Šaāfs (1965), Saaps (GL), Vulg Saaph, ebr [šā'af]
 Šaafs - (1Lai 2,49) - Ševa (1965), Sewus (GL), Vulg Saaph, ebr [šaaʔ]
 Šaašgazijs - (Est 2,14) - Šaašgāzs (1965), Saasgas, Saasgas (GL), Vulg Sasagazi, ebr [šaašgazi]
 Šabetajs - (Neh 11,16; Ezr 10,15) - Sabtajus (GL), Vulg Sabethai, ebr [šabbetai]
 Šāfāms - (1Lai 5,12) - Šāfāms (1965); Sawans (GL), Vulg Sapham, ebr [šāfām]
 Šāfāns - (2Lai 34,8; Jer 26,24) - Šāfāns (1965), Sawans (GL),
 (Jer 39,14; 40,5.9.11) - Šefāns (1965), Sawans (GL), Vulg Saphan, ebr [šāfān]
 Šāfāts - (2Kēn 3,11,1Lai 3,22;5,12;27,29) - Šāfāts (1965), Sawats (GL), Vulg Saphat,
 Iosaphat, ebr [šāfāt]
 Šāge - (1Lai 11,34) - Sageūs, Sage (GL), Vulg Sage, ebr [šāgē]
 Šālefs - (1Moz 10,26) - Šāleps (1965), Selews (GL), Vulg Saleph, ebr [šālef]
 Šallums (saīs. no Šelemja) - (Neh 7,45); (Ezr 2,42; Jer 22,11) - Šalums (1965), Vulg Sellum,
 ebr [šallum]
 Šalmājs - (Neh 7,48; Ezr 2,46) - Šalmājs (1965), Salmajus (GL), Vulg Selmai, ebr [šalmāi,
 šamlai]
 Šalmāns - (Hoz 10,14) - Salmāns (GL), Vulg Salman, ebr [šalman]
 Šalneesers - (2Kēn 17,3; 18,9) - Salmanasars (1965), Salmanassers (GL), Vulg Salmanasar,
 ebr [šalneeser]
 Šamarja - (Ezr 10,32.41; 2Lai 11,19) - Šemarja (1965), Semarijus, Semarijas, Semarija (GL);
 (1Lai 12,5) - Semarajus, Semarajas, Semaraja (GL), Vulg Samaria, ebr [šamarja]
 Šāmeds - (1Lai 8,12) - Šēmeds (1965), Sameds (GL), Samers (GL1898), Vulg Samad, ebr
 [šāmed]
 Šamgars - (So 3,31; 5,6) - Samgars (GL), Vulg Samgar, ebr [šamgar]
 Šamhūts - (1Lai 27,8) - Šamhuts (1965), Sameūts (GL), Vulg Samaoth, ebr [šamhūt]
 Šāmīrs - (1Lai 24,24) - Šāmīrs (1965), Samirs (GL), Vulg Samir, ebr [šāmiur]
 Šamma - (1Moz 36,13.17; 2Sa 23, 11.25.33; 1Lai 1,37); (1Sa 16,7) - Šams (1965), (1Lai 7,37) -
 Šama (1965), Sammus (GL), Vulg Samma, ebr [šammā']
 Šammājs - (1Lai 4,17; 2,44.45) - Šamājs (1965), Samajus (GL), Vulg Sammai, ebr [šammai]
 Šammots - (1Lai 1,27) - Šamots (1965), Samaots (GL), Vulg Sammoth, ebr [šammōt]
 Šammua - (4Moz 13,4) - Samua (1965), (2Sa 5,14; 1Lai 14,1; Neh 11,17) - Šamua (1965),
 Sammuus, Samuus (GL), Vulg Sammua, ebr [šammū'a]
 Šamšerājs - (1Lai 8,26) - Samserajus (GL), Vulg Samsari, ebr [šamšerai]
 Šārājs - (Ezr 10,40) - Šarājs (1965), Sarajus (GL), Vulg Sarai, ebr [šārāi]
 Šārārs - (2Sa 23,33) - Šarārs (1965), Sarārs (GL), Vulg Sarar, ebr [šārār]
 Šārešs - (1Lai 7,16) - Šerešs (1965), Sares (GL), Vulg Sares, ebr [šāreš]
 Šāšājs - (Ezr 10,40) - Šašājs (1965), Sasajus (GL), Vulg Sisai, ebr [šāšai]
 Šāvša - (1Lai 18,16) - Sausus (GL), Vulg Susa, ebr [šāvša]
 Šeāls - (Ezr 10,29) - Šeāls (1965), Seals (GL), Vulg Saal, ebr [šeāl]
 Šealtiēls - (Ezr 3,2.8;5,2;Neh 12,1;1Lai 3,17); (Lk 3,27) - Šalatiēls (1965), Salatiēls (1947),
 Zalatiēls (LU), Sealtiēls JD -Salatiēls (GL), Vulg Salathihel, gr Σαλαθηήλ, ebr [šealtiēl]
 Šearja - (1Lai 8,38; 9,44) - Searijus, Searijas, Searija (GL), Vulg Saria, ebr [še'arja]
 Šeba - (1Lai 1,9) - Seba, Scheba (GL), (1Lai 1,32) - Sebus (GL), Vulg Seba, Saba, ebr [šebā]
 Šebanja - (1Lai 15,24) - Sekanijus (GL citur), Sabanija (GL1898); (Neh 12,14) - Sebanijus,
 Vulg Sebania, ebr [šebanjāhū]
 Šebers - (1Lai 2,48) - Sebers (GL), Vulg Saber, ebr [šeber]
 Šebna - (2Kēn 18,18.26.37; 19,2) - Šebus (1965), Sabena (GL1689), Sebens (GL citur), Vulg
 Sobna, ebr [šebnā]
 Šebna (Jes 36,3.11.22) - Sebna (1965, GL), Vulg Sobna, ebr [šebnā]

Šebuēls (1Lai 23,16; 25,4;26,24) - Sebuels, Sebuēls (GL), Vulg Subael, ebr [šebūēl]
 Šedeūrs - (4Moz 1,5; 2,10) - Zedeurs (GL), Vulg Seducer, ebr [šedēūr]
 Šeera (1Lai 7,24) - Seera, Seēra (GL), Vulg Sara, ebr [šeerā]
 Šefatja - (Neh 7,9) - Sewatijus, Sewatijas, Sewatija (GL), Vulg Saphatia, ebr [šefatjā]
 Šefijs - (1Lai 1,40) - Šefiss (1965), Sewus (GL), Vulg Sepho, ebr [šefi]
 Šefo (1Moz 36,23) - Sewus (GL), Vulg Sepho, ebr [šefō]
 Šefūfāns - (1Lai 8,5) - Šefopans (1965), Sepuans, Spupans (GL), Vulg Sephuphan, ebr [šefūfān]
 Šehanja - (Ezr 10,2); (Ezr 8,3; Neh 6,18; 1Lai 31,15) - Šechanja (1965), Sekanijus, Sekanijas, Sakanijas (2 Lai 31,15; Neh 6,18), Vulg Sechenias, ebr [šehanja]
 Šeharja - (1Lai 8,26) - Sekarijus, Searijas, Sekarija (GL), Vulg Sohoria, ebr [šeharja]
 Šehems - (1Moz 34,2.4.6.8); (1Lai 7,19) - Šekems (1965), Siķems (GL), Vulg Sichem, Sechem, ebr [šehem]
 Šēla - (1Moz 38,5.11.14.26; 46,12; 1 Lai 4,15) - Šela (1965), Seelus, Selus; (1Moz 10,24; 1Lai 1,18.24) - Salus, Vulg Sela, Sala, ebr [šēla]
 Šelahs - (1Moz 11,12-15; 4Moz 26,20) - Seēlus, Selus (GL), Vulg Sala, ebr [šēlah]
 Šelefs - (1Lai 1,20) - Selews (GL), ebr [šēlef]
 Šelemja - (Ezr 10,41; Neh 3,30;13,13); (Ezr 10,39) - Šelemija (1965), Selemijus, Selemijas, Selemija (GL), (Jer 36,26) - Selamijas (GL), (1Lai 26,14) - Meselemijas (GL), Vulg Selamias, ebr [šelemjāhū]
 Šēlešs - (1Lai 7,35) - Šelešs (1965), Seles (GL), Vulg Selles, ebr [šēleš]
 Šelomīte - (1Lai 3,19) - Selomite (GL), Vulg Salomith, ebr [š(e)lomīt]
 Šelomīts - (Ezr 8,10,1Lai 26,25.26; 2Lai 11,20) - Šelomits (1965), Selomits (GL); (1Lai 23,9; 24, 22) - Šelomots (1965), Salomits (GL), Vulg Salomoth, Selomith, Salomith, Selemith, Salomith (GL), Vulg [š(e)lomīt]
 Šelumīēls - (4Moz 1,6; 2,12; 7,36;41) - Selumiels (GL), Vulg Salamiel, ebr [šelumīēl]
 Šema - (Neh 8,4; 1Lai 5,8; 8,13) - Semus, Semas, Samus (GL), Vulg Sema, Samma, ebr [šema]
 Šemaa - (1Lai 12,3) - Šimea (1965), Simejus (GL), (1Lai 12,3) - Saāma (GL), Vulg Samma, ebr [šemaa]
 Šemaja - (1Kēn 12,22; Neh 6,10) - Šemajs (1965), (2Lai 17,8; Ezr 8,13; 10,21) - Šemaja (1965); Semajus, Semajas, Semaja, Semajs (GL), Vulg Semeia, ebr [šema'jā]
 Šemēbers - (1Moz 14,2) - Simobers (1Moz 14,2) - Semebers (GL), Vulg Semeber, ebr [šemēber]
 Šemers - (1Lai 7,32.34) - Somers (GL), (1Lai 6,31) - Samerus (GL), (1Kēn) Semers, Vulg Somer
 Šemīda - (4Moz 26,32, Joz 17,2) - Smid(s), Semid(us) (GL), Vulg Semida, ebr [šmīdā']
 Šemirāmots - (1Lai 15,18.20; 2Lai 17,8) - Šemiramots (1965), Semiramots (GL), Vulg Semiramoth, ebr [šemirāmot]
 Šēms - (Lk 3,36) - Šems (1965), Sēms (1947), Semms, Sems (GL), Vulg Sem, gr Σήμ, ebr [šēm]
 Šenacars - (1Lai 3,18) - Senneazars (GL), Vulg Senasser, ebr [šenaccar]
 Šepūpāms - (4Moz 26,39) - Šepupāms (1965), Suhpus (GL), Vulg Supham, ebr [šepūpām]
 Šērēbja - (Ezr 8,18.24; Neh 8,7;9,4.5) - Šerebja (1965), Serebijus, Serebijas, Serebija (GL), Vulg Serebia, ebr [šērēbja]
 Šēšajs - (Joz 15,14) - Šešajs (1965), Sesajs (GL), Vulg Sesai, ebr [šēšai]
 Šešajs - (4Moz 11.20-23) - Sešijs (1965), Sesašs (GL), Vulg Sesai, ebr [šešai]
 Šešāns - (1Lai 2,31) - Šešans (1965), Sesans (GL), Vulg Sesan, ebr [šēšān]

Šešbacars - (Ezr 1,8.11;5,14.16) - Šešbacars (1965), Sesbazars (GL), Vulg Sasabassar, ebr [šēšbaccar]
 Šetarboznajs - (Ezr 5,3.6.;6,7,13) - Šetar-Bosnajs (1965), Star Bosnajs (GL), Vulg Starbuzai, ebr [š(e)tar boznai]
 Šētārs (Est 1,14) - Šetars (1965), Setars, Sekars (GL), Vulg Sethar, ebr [šētār]
 Šēts - (1Moz 4,2.5) - Sets (1965), Set (GL), Vulg Seth, gr Σήθ, ebr [šēts]
 Ševa - (2Sa 20,25) - Sejus, Sepus (GL), Vulg Siva, ebr [ševa; šeja]
 Šiša - (1Kĕn 4,3) - Sibus (GL), Vulg Sisa, ebr [šišā]
 Šifijs - (1Lai 4,37) - Šifejs (1965), Siwejus (GL), Vulg Sephei, ebr [šif'ī]
 Šifra - (2Moz 1,15) - Sifra (1965), Siwra (GL), Vulg Sephra, ebr [šifrā]
 Šiftāns - (4Moz 34,24) - Šiftans (1965), Siwtans (GL), Vulg Sephtan, ebr [šiftān]
 Šilhijš - (1Kĕn 22,42; 2Lai 20,31) - Šilchijš (1965); Silkus (GL), Vulg Selachi, ebr [šilhī]
 Šillēms - (1Moz 46,24; 4Moz 26,49) - Šilems (1965), Sillems (GL), Vulg Sellem, ebr [šillēm]
 Šilša - (1Lai 7,37) - Silsus (GL), Vulg Salusa, ebr [šilšā]
 Šima - (1Lai 6,15;6,24) - Šimejs (1965), Simeūs (GL), Vulg Samaa, ebr [šime'a]
 Šimāts - (2Kĕn 12,22) - Simeats (1965, GL), Vulg Semath, ebr [šime'āt]
 Šimeāms (1Lai 9,38) - Simeams (GL), Vulg Samaam, ebr [šimeām]
 Šimeata - (2Lai 24,26) - Simeata (GL), Vulg Semath, ebr [šim(e)a]t
 Šimijš - (2Sa 16,5.7.13; 1Kĕn 2,8; Ezr 10,33,38) - Simejus (GL), (2Lai 29,14) - Semejus (GL), Vulg Semei, Semeias, (2Sa 21,21; 1Lai 2,13; 20,7) - Samma, ebr [šim'ī]
 Šimons - (Ezr 10,31) - Šimeons (1965), Sihmeans (GL), Vulg [šimōn]
 Šimrāts - (1Lai 8,21) - Simrats (GL), Vulg Samarath, ebr [šimrāt]
 Šimrons - (4Moz 26,24; 1Lai 7,1) - Simrons, Semrons (GL), Vulg Semron, Semrod, ebr [šimrōn]
 Šimšajs - (Ezr 4,8.9.17.23) - Simsajus (GL), Vulg Samsai, ebr [šimšai]
 Šinabs - (1Moz 14,2) - Sineabs (1965, GL), Vulg Sennab, ebr [šinab]
 Šišaks - (1Kĕn 11,40; 2Lai 12,2.5.7.9) - Šišaks (1965), Sisaks (GL), Vulg Sesac, ebr [šišak]
 Šīza - (1Lai 11,42) - Šīza (1965), Sibus (GL), Vulg Siza, ebr [šizā]
 Šlomīte (3Moz 24,11) - Salomīte (1965), Selomite (GL), Vulg Salomith, ebr [šlomīt]
 Šobābs - (1Lai 2,18;3,5; 2Sa 5,14) - Šobabs (1965), Sobabs (GL), Vulg Sobab, ebr [šobāb]
 Šobahš - (2Sa 10,16.18) - Sobaks (GL), Vulg Sobach, ebr [šōbah]
 Šobājs - (Ezr 2,42; Neh 7,45) - Šobajs (1965), Sobajus (GL), Vulg Sobai, ebr [šobāi]
 Šobāls - (1Moz 36,20; 1Lai 1,38.40) - Šobals (1965), Sobals (GL), Vulg Sobal, ebr [šōbāl]
 Šobēks - (Neh 10,25) - Šobeks (1965), Vulg Sobec, ebr [šobēk]
 Šobijš - (2Sa 17,27) - Sobijs (1965), Sobi (GL), Vulg Sobi, ebr [šobi]
 Šofahš (1Lai 19,16.18) - Sofachs (1965), Sowaks (GL), Sophach, ebr [šōfah]
 Šomērs - (2Kĕn 12,22) - Šomers (1965), Somers (GL), Vulg Somer, ebr [šomēr]
 Šūa - (1Lai 7,32) - Šua (1965), Sua (GL), Vulg Suaa, ebr [šūā]
 Šūahš - (1Moz 25,2; 1Lai 7,36) - Suachs (1965), Suūs, Suals (GL), Vulg Sue, Sual, ebr [šūah]
 Šūāls - (1Lai 7,36) - Šuāls (1965), Suāls (GL), Vulg Sual, ebr [šū'al]
 Šubaēls - (1Lai 24,20; 25,20) - Subaēls (GL), Vulg Subael, ebr [šūbāēl]
 Šūhāms - (4Moz 26,42.43) - Šuhāms (1965), Sukams (GL), Vulg Suham, ebr [šūhām]
 Šulamīte (SalAug Dz 7,1) - Sulamīte (1965), Vulg Sulamite, ebr [šulammit]
 Šupims (1Lai 7,12.15) - Supims (GL), Vulg Suphim, Sephim, ebr [šuppim]
 Šūtelahš (4Moz 26,35.36) - Suhtelus (GL), (1Lai 7,20.21) - Sutelaks, Vulg Suthal, ebr [šūtalah]
 Šadrahš - (Dan 1,7) - Sadrachs (1965), Vulg Sedrac, ebr [šadrah]
 Šaharajūms (1Lai 8,8) - Šaharajūms (1965), Sakarajūms (GL), Vulg Suarim, ebr [saharajīm]

Šalmajs - (Neh 7,48; Ezc 2,46) - Salmajus (GL), Vulg Selmai, ebr [šalmāi, šamlai]
 Šāma - (1Lai 11,44) - Šama (1965), Samus (GL), Vulg Sama, ebr [šāmā]
 Šāšāks - (1Lai 8,14) - Sasaks (1965), Vulg Sesac, ebr [šāšāk]
 Šauls - sk. Sauls
 Šēra - (1Lai 7,24) - Šeera (1965), Vulg Sara, ebr [šeerā]
 Šēarjāšūbs - (Jes 7,3) - Šear-Jašūbs (1965), Vulg Seariasub, ebr [šeār jāsūb]
 Šēba - (1Moz 10,7) - Seba (1965, GL), Vulg Saba, ebr [šeba]
 Šelomijs - (4Moz 34,27) - Selomijs (1965), Selons (GL), ebr [š(e)lomī]
 Šemaaja - (1Lai 26,7) - Semachja (1965), Semakijus, Semakijas, Semakija, Vulg Samachia,
 ebr [šem'ajā]
 Šemarja (Ezc 10,32.41) - Semarijus, Semarijas; (1Lai 12,5) - Semarrajus, Semarrajus,
 Semarrajus(GL), Vulg Samaria, ebr [semarjā]
 Šemēbers - (1Moz 14,2) - Simbers (1965), Semebers (GL), Vulg Semeber, ebr [šemēber]
 Šems (1Moz 10,1) - Sem (GL), Vulg - Sem, ebr [šem]
 Šemuēls - (1Lai 15,18.20; 2Lai 17,8) - Samuēls (1965), Vulg Samuel, ebr [šmūēl]
 Šifra - (2Moz 1,15) - Siwra (GL), Vulg Sefhra, ebr [šifra]
 Šimrijs - (1Lai 4,37; 11,45; 26, 10) - Simrus (GL), Vulg Semri, ebr [šimrī]
 Šinabs - (1Moz 14,2) - Šineabs (1965), Sineabs (GL), Vulg Sennaab, ebr [šinab]
 Šitrajs - (1Lai 27,29) - Šitrajs (1965), Sitrajus (GL) Vulg Setrai, ebr [šitrai]
 Šobijs - Sobijs (1965), Vulg Sobi, ebr [šobi]
 Šohams - 1Lai 24,27) - Sohāms (1965), Vulg Soham, ebr [šoham]

Tabaots - (Neh 7,46; Ezr 2,43) - Vulg Tabbaoth, ebr [tabbāōt]
Tabeēls - (Ezr 4,7) - Tabeēls (GL); (Jes 7,6) - Tabeals (GL), Vulg Tabel, Tabeel, ebr [tabeēl]
Tabita - (Apd 9,36; 40) - Vulg Tabita, gr Ταβιθα, ebr [tābitā]
Tābors - (Ps 89,13) - Tahbors (GL), Vulg Thabor, ebr [tābōr]
Tabrimmons - (1Kēn 15,18) - Tabrimons (GL), Vulg Tabremmon, ebr [tabrimmon]
Tadejs - (Mk 3,18; Mt 10,3) - Tadējs (1947), Taddeus, Tadejs (GL), Vulg Thaddeus, gr Θαδδᾶϊος
Tāfata - (1Kēn 4,11) - Tafata (1965), Tawata (GL), Vulg Tapheth, ebr [tāfat]
Tahans - (2Lai 7,25); (4Moz 26,35) - Tachans (1965), Taāns (GL), Vulg Taan, Thehen, ebr [tahan]
Tahašs - (1Moz 22,24) - Tahass (1965), Tašs (GL), Vulg Tahas, ebr [tahaš]
Tahats - (1Lai 7,20) - Takats (GL), (1Lai 6,24) - Taats, Vulg Thahath, ebr [tahat]
Tahpens - (1Kēn 11,19.20) - Tachpaness (1965), Tapenes (GL), Vulg Taphnes, ebr [tahpenēs]
Tahrea - (1Lai 9,41) - Tachrea (1965); (1Lai 8,35) - Tarea (1965); Taerijus, (1Lai 8,35) - Taēreus, Tāērus (GL), Vulg Tharaa, ebr [tahre'a]
Talmajs - (2Sa 13,37; 1Lai 3,2); - Talmaj(us) (4Moz 13,22) - Talmaus (GL), Vulg Tholmai, ebr [talmai]
Talmons - (Neh 7,45; 1Lai 9,17, Ezr 2,42) - Vulg Telmon, ebr [talmon]
Tamāra - (1Lai 3,8; Rut 4,12; Mt 1,3) - Tahmara, Tahmare, (JD-Tamara) (GL), Vulg Thamar, gr Θαμάρ, ebr [tāmār]
Tammuss - (Ec 8,14) - Tahmus, Tammus (GL), Vulg Thammuz, ebr [(ha) tammūuz]
Tanhumets - (2Kēn 25,23; Jer 40,8) - Tanumets (GL), Vulg Tanhumet, ebr [tanhumet]
Tapuahs - (1Lai 2,43) - Tapua (1965), Tabuūs (GL), Vulg Thapphua, ebr [tappuah]
Taršišs - (1Moz 10,4; Est 1,14) - Taršišs (1965), Tarsis (GL), Vulg Tharsis, ebr [taršiš]
Tartāks - (2Kēn 17,31) - Tartaks (1965, GL), Vulg Tharthac, ebr [tartāk]
Tartāns - (2Kēn 18,17) - Tartans (1965, GL), Vulg Tharthan, ebr [tartān]
Tatnajs - (Ezr 5, 3.6) - Tatnajus (GL), Vulg Thathanai, ebr [tatnai]
Tēma - (1Moz 25,15; 1Lai 1,30) - Tema (1965), Temus (GL), Vulg Thema, ebr [tēmā]
Tēmnijš - (1Lai 4,6) - Teimens (1965), Temnus (GL), Vulg Themani, ebr [tēmnī]
Tebahs - (1Moz 22,24) - Tebs (GL), Vulg Tabec, ebr [tebah]
Tebalja - (1Lai 26,11) - Tebalijus, Tebalijas, Tebalija, Vulg Tabelias, ebr [tebaljāhū]
Tehinna - (1Lai 4,12) - Teinna (GL), Vulg Tehinna, ebr [tehinna]
Tekoja - (1Lai 2,24) - Tekoūs (GL), Vulg Thecue, ebr [tekōa]
Tēlahs - (1Lai 7,25) - Tēlachs (1965), Telus (GL), Vulg Thale, ebr [telah]
Telems - (Ezr 10,24) - Vulg Telem, ebr [telem]
Temahs - (Ezr 2,53; Neh 7,55) - Temacha (1965), Tamus (GL), Vulg Thema, ebr [temah]
Tēmans - (1Moz 36,42; 1Lai 1,36) - Teemans, Temans (GL), Vulg Theman, ebr [tēmān]
Teofils - (Apd 1,1; Lk 1,3) - Teowils (GL), Vulg Theophilus, gr Θεόφιλος
Terahs - (1Moz 11, 24-32; 1Lai 1,26) - Tera (1965), (Lk 3,34) - Tara (1965, 1947), Tahrus, (JD)-Tarus (GL), Vulg Thare, Thara, gr Θάρα, ebr [terah]
Tercijs - (Rom 16,22) - Terzius, Terzijus (GL), Vulg Tertius, gr Τέρτιος, Τερτυτιος
Terešs - (Est 2,21) - Teeres, Teres (GL), Vulg Thares, ebr [tereš]
Tertulls - (Apd 24,1.2) - Tertullus (GL), Vulg Tertullus, gr Τερτυλλος
Teuda - (Apd 5,36) - Teodass (1947), Teudas (GL), Vulg Teodas, gr Θευδᾶς
Tirja - (1Lai 4,16) - Tirja (1965), Tirjus, Tirjas, Tirja (GL), Vulg Thiria, ebr [tirjā]

Tibērijs - (Lk 3,1) - Tiberijs (1965,1947); Tiberias, Tiberijas, Tiberija (GL), Vulg Tiberius, gr Τιβερίος
Tibnijs - (1Kēn 16,21.22) - Tibnus (GL), Vulg Thebni, ebr [tībni]
Tidāls - (1Moz 14,1.9) - Tidals (1965), Tideals, Tideals (GL), Vulg Thadal, ebr [tid'al]
Tiglatpilesers - (1Lai 5,6.26; 2Kēn 15,29) - Tiglat - Pilesers (1965), TiglatPillesers, Tiglat=Pillessers (GL); (2Lai 28,20) - Tiglat-Pilnesers (1965), TiglatPilnessers, Tiglat=Pilnessers (GL), Vulg Theglathphalasar, ebr [tiglat pileeser]
Tihiks - (Apd 20,4; Ebr 6,21; 2Tm 4,12) - Tichiks (1965, 1947), Tiķikus (GL), Vulg Tychicus, gr Τύχικος
Tikva - (2Kēn 22,14; Ezr 10,15) - Tikvus (GL), Vulg Thecue, ebr [tikvā]
Tilons - (1Lai 4,20) - Vulg Thilon, ebr [tūlōn]
Timejs - (Mk 10,46) - Timējs (1947), Timeijs (GL), Vulg Timeus, gr Τιμαίος
Timna - (1Moz 1,51; 36,40) - Timnus, Timna - (1Moz 36,12.22)(GL), Vulg Thamna, ebr [timnā'a]
Timons - (Apd 6,5) - Timōns (1947), Vulg Timon, gr Τίμων
Timotejs - (Rom 16,21; Apd 16,1, 1Tim 1,2) - Timoteus, Timoteus (GL), Vulg Timotheus, gr Τιμόθεος
Tirāss - (1Moz 10,2) - Tirass (1965); (1Lai 1,5) - Tirass (1965) Tihras (GL), Vulg Thiras, ebr [tīrās]
Tirca - (Joz 17,3; 4Moz 26,33) - Tirza (GL), Vulg Tersa, ebr [tīrcā]
Tirhaka - (2Kēn 19,9, Jes 37,9) - Tirhaka (1965), Tiraka (GL), Vulg Tharaca, ebr [tīrhākā]
Tirhana - (1Lai 2,48) - Tirkana (GL), Vulg Tharana, ebr [tīrhanā]
Titijs Justs (Apd 17,7) - Tits Justs (1947), Vulg Titus Justus, gr Τίτος Ιουστός
Tits - (2Tim 4,10; 2Kor 7,6; Tit 1,4) - Titus (GL), Vulg Titus, gr Τίτος
Tobadonja - (2Lai 17,8) - Tob-Adonja (1965), TobAdonijus, TobAdonijas, Tob=Adonija (GL), ebr [tōb adōnijjā]
Tobija - (Ezr 2,60; Neh 7,62) - Tobijus, Tobijas, Tobija (GL), Vulg Thobias, ebr [tōbijjā]
Tofets (Jer 7,31.32) - Towete (GL), Vulg Topheth, ebr [tofet]
Togarma - (1Moz 10,3); (1Lai 1,6) - Torgarmass (1965), Togarmas (GL), Vulg Thogorma, ebr [togarmā]
Tohus - (1Sa 1,1); (1Lai 6,20) - Toachs (1965), Toūs (GL), Vulg Thohu, ebr [tōhū; toah]
Tokhats - (2Lai 34,22) - Takeats (GL), Vulg Thecuas, ebr [tokhat]
Tolaa- (1Moz 46,13; 4Moz 26,23) - Tola (1965), Tohlus, Tolus (GL), (1Lai 7,1.2; So 10,1) - Tolus (GL), Vulg Thola, ebr [tōlā']
Toms - (Jņ 11,16; Mt 10,3; Apd 1,13) - Tohms, Toms (GL), Vulg Thomas, gr Θωμάς
Tous (1Lai 18,9.10; 2Sa 8,9.10) - Tojus (GL), Vulg Thou, ebr [tōu; tōi]
Trifaina - (Rom 16,12) - Trifēna (1947), Triwena (GL), Vulg Tryfena, gr Τρυφαινα
Trifosa - (Rom 16,12) - Trifōza (1947), Triwosa (GL), Vulg Tryfosa, gr Τρυφώσα
Trofims - (2Tim 4,20, Apd 20,4) - Trowimus (GL), Vulg Trophimus, gr Τρόφιμος
Tūbalkains - (1Moz 4,22) - Tubalkains (1965, GL), Tubal=kains (GL), Vulg Tubalcain, ebr [tūbal kajin]
Tūbals (1Moz 10,2; 1Lai 1,5) - Tubals (1965), Tuhbals (GL), Vulg Thubal, ebr [tubāl]

Ūcs (1Lai 1,17; 1Moz 10,23; 36, 28) - arī Ucs (1965), Uz (GL), (1Moz 22,21) - Uds (GL1877), Vulg Us, ebr [ūc]
 Ūrims - (4Moz 27,21) - Urims (1965); Urim (GL), Vulg Urim, ebr [(hā)ūrim]
 Ūrija (2Moz 31,2; 1Lai 11,41; Mt 1,6) - Urijus, Urijas, Urija, arī Uhri (ģen), Urie (EG), Vulg Uri, Uria, gr Οὐρίας, ebr [ūrijjā]
 Ūrijs - (2Lai 1,5; 1Kēn 4,19;15,5, Ezr 10,24) - Urus, Urijus, (Uhri, Ur -ģen)(GL), Vulg Uri, ebr [ūri]
 Ūrs - (1Lai 11,35) - Urs (GL), Vulg Ur, ebr [ūr]
 Ūtajs (1Lai 9,4); (Ezr 8,14) - Utajs (1965), Utajus (GL), Vulg Uthai, ebr ['ūtai]
 Ūzajs (Neh 3,25) - Ūzaja (1965), Usijus (GL), Vulg - Ozi, ebr ['ūzai]
 Ūzāls (1Lai 1,2,21; 1Moz 10,27) - Ūzals (1965), Usals (GL), Vulg Uzal, ebr ['ūzāl]
 Uēls (Ezr 10,34) - Ruels, Uels (GL), Vulg Ioel, ebr [ūēl]
 Ulāms - (1Lai 8,39,40) - Ulams (GL), Vulg - Ulam, ebr [ūlām]
 Ulla (1Lai 7,39) - Ulus (GL), Vulg Olla, ebr [ulā]
 Unnijs - (1Lai 15,18,20; Neh 12,9) - Unus (GL), Vulg - Ani, Hənni, ebr ['unni]
 Urbāns - (Rom 16,9) - Urbans (GL), Vulg Urbanus, gr Οὐρβανός
 Uriēls - (2Lai 13,2; 1Lai 6,9;15,11) - Uriels (GL), Vulg Uriel, ebr [ūriēl]
 Uza - (2Sa 6,3,6-8); (1Lai 8,7) - Uss, (Neh 7,51; 1Lai 6,14) - Usa (1Lai 13,7-11) - Uso (1965);
 Usus, Usajus (GL), Vulg Oza, ebr ['uzzā]
 Uziēls - (1Lai 15,10,;23,19; 2Moz 6,18,22; 3Moz 10,4; 4 Moz 3,19,30) - Usiels, Uhsiels, Jeasiels, Usijels, Asiels (GL), Vulg Oziel, ebr ['uzziēl]
 Uzija (Hoz1,1; Mt 1,8,9) - Usija, (Neh 12,19; Ezr 7,4; 1Lai 9,8; 7,7) - Usijs (1965); Usus, Usijus, (1Lai 24,27) Jaesijas (GL), Vulg Ozi, Ozias, Iaziau, ebr ['uzzijjā, jaazijjāhu; uzzijjāhu], gr Οζίας

Vajezāta (Est 9,9) - Vajzats (1965), Wajesats (GL); Vulg Jezatha, ebr [jezāta]
Vanja (Ezr 10,35) - Najus, Naja (GL), Vulg Vania, ebr [vanja]
Vašti (Est 1,9.12, 15-19; 2,4.17) Wasti (GL), Vulg Vasthi, ebr [vašti]
Vofsijs - (4Moz 13,14) - Vapsijs (1965), Wawsus(GL), Vulg Vaphsi, ebr [vofsi]

Zābāds - (1Lai 11,41, 2Lai 24,26); (Ezr 10,33) - **Zabads** (1965), **Sabads** (GL), (Ezr 10, 27) - **Sawans** (GL), **Vulg Zabad**, ebr [zābād]
Zabajs (saīs. no Zebaja) - (Neh 3,20; Ezr 10,28) - **Sebajus** (GL), **Vulg Zabbai**, ebr [zabai]
Zabdiēls - (1Lai 27,2; Neh 11,14) - **Sabdiēls** (GL), **Vulg Zabdiel**, ebr [zabdiēl]
Zabdijs (saīs. no Zabdiēls) - (1Lai 8,19; Joz 7,17.18) (1Lai 27,27) - **Zabodijis** (1965) - **Sabdus** (GL), **Vulg Zabdi**, ebr [zabdi]
Zabūds (Ezr 8,14; 1Kēn 4,5) - **Zabuds** (1965), **Sabuds** (GL), **Vulg Zabud**, ebr [zabūd]
Zāhāms - (2Lai 11,19) - **Sahāms** (1965), **Saāms** (GL), **Vulg Zoom**, ebr [zāhām]
Zaharja - (1Lai 9,37; 2Lai 17,7; Neh 12,41; Ezr 8,3) - **Zacharja** (1965); (Jes 8,2) - **Zacharijs** (1965), **Sakarijus** (GL1689), **Zakarijas**, **Zakarija** (GL citur, ((2Lai 29,1.13) - **Zakarijas** (GL1689)), **JD - Zaharija** - (Cah 1,15) - **Cakarija** (1965); (Lk 1,5.8.12.13; Mt 23,35) - **Cacharija** (1965) - **Zakarijas** (GL), **Zacharias** (EuE, Manc), **Vulg Zaccharias**, gr *Ζαχαρίας*, ebr [zeharja]
Zahejs - (Lk 19,1.5.8) - **Ceķejs** (1965), **Caķejs** (LU), **Zachējs**, **Zahejs*** (1947), **Zakeus**, **Zaķeus**, **Zaķejs** (GL), **Zacheus** (EG), **Vulg Zaccheus**, gr *Ζακχαῖος*
Zāhers - (1Lai 8,31) - **Sechers** (1965), **Sekers**, **Seķers** (GL), **Vulg Zacher**, ebr [zāher]
Zakājs - (Ezr 2,6; Neh 7,14) - **Zakajs** (1965), **Sakajus** (GL), **Vulg Zachai**, ebr [zakāi]
Zakūrs - (Neh 12,35, 1Lai 24,27) - **Zakurs** (1965), **Sakurs** (GL), (4Moz 13,4) - **Zakurs** (GL), **Vulg Zacchur**, ebr [zakūr]
Zālamans - (1Kēn 1-14, Lk 9,31;12,27) - **Salomons** (1947), **Zalamans** (LU), **Salomons**, **Salamans** (GL), **Vulg Salomon**, gr *Σολομῶν*, ebr [šlomo]
Zanoahs - (1Lai 4,18) - **Sanoa** (1965), **Vulg Zanoa**, ebr [sanōah]
Zatus - (Ezr 2,8, Neh 7,13) - **Satus**, **Sattus** (GL), **Vulg Zethua**, ebr [zattū]
Zaza - (1Lai 2,33) - **Sasans**, **Sasa** (GL), **Vulg Ziza**, ebr [zāzā]
Zētars (Est 1,10) - **Šetars** (1965), **Setars** (GL), **Vulg Zethar**, ebr [zētar]
Zebadja - (1Lai 8,17; 26,2; 2Lai 17,8) - **Sebadijus**, **Sebadijas**, **Sebadija** (GL), (1Lai 12,27,7) - **Sabadijus**, **Sabadijas**, **Sabadija** (GL), **Vulg Zabadia**, ebr [z(e)badjā]
Zebahs - (Ps 83, 12) - **Zebachs** (1965), **Sebus** (GL), **Vulg Zabee**, ebr [zebah]
Zebīna - (Ezr 10,43) - **Sebinus**, **Sebina** (GL), **Vulg Zabina**, ebr [zebina]
Zebš - (Ps 83, 12; So 8,5.6.7); (So 7,25; 8,3) - **Seebš** (1965) - **Sebus** (GL), **Vulg Zeb**, **Zebee**, ebr [zeb]
Zebuda - (2Kēn 23,36) - **Sebuda** (1965, GL), **Vulg Zebida**, ebr [zebiddā]
Zebulons - (Joz 19,10.16; 2Lai 30,11.18); (Mt 4,13.15) - **Zabulons** (1965), **Zabulōns** (1947), **Sabulons**, **Sebulons**, **Sebulans** (GL), **Vulg Zabulon**, gr *Ζαβουλών*, ebr [zebulōn]
Zebuls - (So 9,30.35.36) - **Seebuls**, **Sebuls** (GL), **Vulg Zebuls**
Zeitāns (1Lai 7,10) - **Zeitans** (1965), **Setans** (GL), **Vulg Zethan**, ebr [zeitān]
Zēlots (Sīmanis) - (Apd 1,13) - **Centīgais** (1947), **Zelotes** (GL), **Vulg Zelotes**, gr *Ζηλωτής*
Zemīra - (1Lai 7,8) - **Semirus** (GL), **Vulg Zamira**, ebr [z(e)mīrā]
Zēns (Tit 3,13) - **Zenas** (GL), **Vulg Zenas**, gr *Ζηνῶς*
Zerahja (1Lai 5,32; Ezr 8,4) - **Serajus**, **Serajas**, **Seraja**, (Ezr 7,3) - **Serakijus**, **Serakija** (GL), **Vulg Zarahias**, ebr [z(e)rahjā]
Zerahs - (1Lai 9,6); (Joz 10,1; 2Lai 14,8; 4Moz 26,13) - **Zerachs** (1965), **Seerus**, **Serus** (GL), (1Lai 27,11.13) - **Sar(us)**, **Seraks** (GL)(Mt 1,3) - **Cara** (1965), **Zāra** (1947), **Zahrus** (GL), (1Moz 36,33) - **Serachs** (1965), **Serus** (GL); **Vulg Zara**, gr *Ζάρα*, ebr [zerah]
Zerešš - (Est 6,13) - **Seeres**, **Seres** (GL), **Vulg Zeres**, ebr [zerešš]

Zerubābels - (Ezr 2,2; Neh 12, 1); (Cah 4,6.7.9) - **Zerubabels** (1965), **Serubabels** (GL), (1Lai 3,9) - **Zerubabels**, (Mt 1,12.13) - **Zorobabels** (1965), **Zorababels** (1947), **Zorobabels** (GL), **Vulg Zorobabel**, gr Ζοροβαβέλ, ebr [z(e)rubbābel]
Zetāms (1Lai 23,8) - **Setans**, **Setams** (GL), **Vulg Zetham**, ebr [zētām]
Zētars (Est 1,10) - **Šetars** (1965), **Setars** (GL), **Vulg Zethar**, ebr [zētar]
Zevs (Apd 14,12.13) - **Jupiters** (GL), **Vulg Iuppiter**, gr Διος
Ziza (1Lai 4,37; 23,10.11) - **Ziza** (1965), **Sisas** (GL), **Vulg Ziza**, ebr [zizā]
Zia - (1Lai 5,13) - **Sius**, **Sija** (GL), **Vulg Zie**, ebr [zi'a]
Zifa - (1Lai 4,16) - **Siwas**, **Siwa** (GL), **Vulg Zipha**
Zifs - (1Lai 2,42; 4,16) - **Siws**(GL), **Vulg Ziph**
Zihrijs - (1Lai 9,15) - **Sichrijs** (1965), **Sikrus**, **Sikri** (ģen) (GL), **Vulg Zechri**, ebr [zihrī]
Zilpa (1Moz 29,24) - **Silpa** (GL), **Vulg Zelpha**, ebr [zilppā]
Zimma - (2Lai 29,12) - (1Lai 6,5.27) - **Simma** (1965), **Simmus**, **Simus**, **Simmas** (GL), **Vulg Zimma**
Zimrāns - (1Moz 25,2) - **Zimrans** (1965), **Simrans**, **Simrons** (GL), **Vulg Zamran**, ebr [zimrān]
Zimrijs (4Moz 25,14; 1Kēn 16,9-12, 2Kēn 9,31, 1Lai 8,36) - **Simrijs** (1965), **Vulg Zamri**, ebr [zimrī]
Zohēts - (1Lai 4,20) - **Zohets** (1965), **Soets** (GL), **Vulg Zoheth**, ebr [zöhēt]
Zuārs - sk. **Cuārs**
Zūrs - sk. **Cūrs**
Zuzanna - (Lk 8,3) - **Susanna** (GL), **Vulg Susanna**, gr Ζουσάννα

SECINĀJUMI

Vadoties pēc jau esošās teorētiskās pieredzes un personvārdu atveidojumiem Bībeles tulkojumos latviešu valodā, darba autore nonākusi pie šādiem secinājumiem:

1. Nav iespējams pētīt citvalodu personvārdu atveidošanu latviešu valodā vai noteikt atveides principus, neakceptējot personvārda īpašo statusu valodā un neanalizējot to teorētiski. Šādā aspektā darba rezultātā ir iespējams izvirzīt vairākas teorētiskās atziņas:

1.1. Tā kā personvārdam nepiemīt klases īpašības, tad nav iespējams noteikt tā leksisko nozīmi leksēmas semantiskās vai etimoloģiskās analīzes ceļā un attiecīgi tulkot to.

1.2. Personvārds ir otrā līmeņa nominācijas rezultāts, kas vai nu vispār neietver nosauktā objekta īpašības (funkcionē kā zīme), vai arī papildus ietver īpašu nozīmes kontinuumu, kas balstās objekta spējā būt par personu, kā arī situatīvajā sasaistē ar attiecīgo skaņu kompleksu, kas asociatīvā veidā kļūst par paliekošu sakaru.

1.3. Ja tiek akceptēta šāda (konotatīva) nozīme, tad tā balstās ārpusvalodas sfērā. Konotatīva nozīme ir intralingvāla un stilistiska veida (asociatīva, situatīva, afektīva) un saistīta ar runas sabiedrības un indivīda valodiskās darbības īpatnībām.

1.4. Tādējādi personvārds funkcionē kā simbols ar tam raksturīgo atkarību no konteksta un runas sabiedrības likumībām. Uz lietotāju uztveri personvārds iedarbojas ar savām zīmes īpašībām - kā signāls, indekss, simptoms un ikona. Plašākā - simboliskā - nozīme personvārdam ir situatīva un variatīva, taču pastāv un sevišķi svarīga Bībeles kā emocionāli ekspresīva teksta personvārdiem. Bībeles personvārdu konotāciju iespējams aprakstīt samērā konkrēti, bet parasti nav iespējams ietvert atveides variantā. Tulkojuma valodā nereti rodas cita konotācija un būtiski, lai tā nebūtu pretrunīga.

kam bija sava nozīmē baznīcas vēsturē, un laikā, kad Bībele tika tulkota latviski, arī latviešiem jau bija samērā stabila aizgūto kristīgo personvārdu tradīcija (kuru vidū ir arī Bībeles personvārdi).

2. Bībeles tulkojumos latviešu valodā jau kopš pirmā izdevuma pieņemts atveidot pēc izrunas, izmantojot eiropiešu tradīciju latīniskajai transkripcijai, kāda tā ir Vulgātā. Otrs respektētais ietekmes avots, Bībeles personvārdus atveidojot latviešu valodā, ir vāciskā rakstības tradīcija, kādu savā tulkojumā izveidoja M.Luters. Līdzīgi M. Luteram arī E.Gliks uzmanību no jauna pievērsa ebreju valodas oriģinālam.

2.1. Bībeles teksta latviešu tulkojumā lokalizācija mazāk izteikta, salīdzinājumā ar šo pašu Bībeles personvārdu aizgūvumiem laicīgajā sfērā (*Wihlips* nevis *Lipsts*). Taču tradicionāli lokalizēti vārdi Bībeles tulkojumos sastopami (jau sākotnēji - *Eewa*). Tulkoti (lielākoties parindē) tiek tikai nedaudzi Bībeles personvārdi (*Jemina*: parindē - *Balodītis* u.c.).

2.2. Glika tulkojumā daudz nekonsekvenču ortogrāfijā. Dažviet iespējams, ka ietekmi guvusi latviskāka forma (*Mohsus*, vēlāk *Mosus*; *Mahria*, vēlāk *Maria/Marija*), kas vēlākos tulkojumos, arvien vairāk sistematizējot un normējot, pazudusi.

2.3. Personvārdu patskaņu rakstībā latviešu valodā visvairāk atšķirību ir garuma atveidošanā - jaunajā ortogrāfijā vecās ortogrāfijas nepilnības dēļ tradīcijas trūkums kļūst par sajukuma pamatu garumzīmju lietošanā.

2.4. Vokālisma kvalitāte personvārdos jau pirmajos Bībeles izdevumos latviešu valodā samērā precīzi atveidota no oriģinālvalodām. Ir gan tradicionālas atkāpes no oriģināla., piemēram: grieķu divskaņa [oi] atveide ar latviešu burtu ē. Tradicionālas ir arī svārstības tādu ebreju patskaņu zīmju lasījumā un atveidē kā *kāmec*¹

¹ Ebreju burts *kāmec* apzīmē [a:] skaņu, taču tā kvalitāte mainās uz [o] 1)slēgtās un neuzsvērtās zilbēs, 2)vienzilbes vārdos, kas atdod savu uzsvaru sekojošam vārdam, kā arī 3) atvērtās zilbēs, kam seko zilbe ar šva + *kāmec* (arī lasa kā [o]).

(*Orpa un Arpa*), *šva*² (*Ahjāns, Akejans; Berāha, Barakus*³). Tā kā punktācija vokālisma atveidē ebreju rakstībā tika ieviesta samērā vēlu (jau pēc Vulgātas tulkojuma), kā arī daudzviet pašā ebreju valodas tradīcijā nav skaidrības par vārdu izrunu⁴ un agrīnās grieķu un latīņu transkripcijas nereti radījušas kļūdainu tradīciju⁵, arī latviešu valodā atveides variantos nereti sastopamas svārstības starp tādām skaņām (un to savienojumiem) kā [e] un [a] (*Anaks, Enaks, Eenaks*), [e] un [o] (*Ewajus, Ofajs*), [i] un [e] (*Immanuel, Emanuēls*), bet *jod* lasījuma atveidē [e],[je],[ji] un [i] (*Jesaja, Esaija, Isaja; Isajs, Jesse; Jišijs, Jesejus*). Dažādu ebreju *vav*⁶ lasījuma dēļ latviešu valodā variē arī [u] un [o] (*Jūšabheseds, JosabĒseds*). Zilbju sadurēs ebreju *vav* un *jod*, kā grieķu *jota* un *ypsilon* latviešu valodā tiek atveidoti gan ar patskaņu (i,u), gan līdzskaņu (j,v) burtiem, bet vecākos tekstos arī, iespraužot lieku skaņu skaidrākam zilbju dalījumam (*Archelavs, Argilaus; Achio, Achjo, Aķijus*).

Grieķu divskanis *ai* 1965.g. tulkojumā atšķirībā no iepriekšējiem, kur vēlīnās latīņu izrunas ietekmē bija ieviesies *e*, konsekventi attēlots ar *ai* (*Enejs, Ainejs*).

2.5. Varianti ebreju un grieķu līdzskaņu atveidē latviešu valodā radušies vairāku iemeslu dēļ. Liela loma bijusi latīņu, grieķu un vācu Bībeles personvārdu transkripciju ietekmei⁷. 20.gs., kad personvārdu latviskojumi jau strikti ieviesušies tradīcijā, daudzas neprecizitātes labot jau ir par vēlu tomēr vairāku konsonantu atveidojumi 1965.gada tulkojumā koriģēti. Galvenie konsonantu atveides varianti Bībeles personvārdu latviskojumos radušies šādu iemeslu dēļ:

² Ebreju zīme *šva* tiek lietota zem līdzskaņa zīmes, kas slēdz zilbi, norādot, ka patskanis neseko, bet tā tiek izrunāta kā ļoti īss, neskaidras kvalitātes patskanis, kas tuvs platai [e] skaņai šādos gadījumos: 1) vārda sākumā; 2) uzsākot jaunu zilbi: a)otrs pēc kārtas vārda vidū; b)pēc gara patskaņa iepriekšējā zilbē, c)zem līdzskaņa burta ar stipro *dageš*, kas dubulto līdzskani.

³ Glikā tulkojuma redakcijās nereti burts *a* parādās *šva* vietā pirms patskaņa nākamajā zilbē.

⁴ Steuernagel, Carl. Hebraische Grammatik.- Leipzig,1962. 36.lpp.

⁵ Wutz, Franz. Die Transkriptionen von der Septuaginta bis zu Hieronymus. - Stuttgart, 1925., 11.lpp.

⁶ Ebreju *vav* apzīmē divas skaņas [u] un [o], kas tikai punktētajā rakstā iegūst atšķirību.

⁷ Bez tālāk minētajiem jāuzsver, ka tieši agrīnās grieķu un latīņu transkripcijas fiksēja ebreju personvārdu līdzskaņu sastāvu, pamatā neņemot vērā ebreju valodai raksturīgās izrunas pozicionālās pārmaiņas, piemēram, *Abija* lat.v, *Abia* lat.v. un *Aβια* gr.v., ebreju valodā būtu jāizrunā ar burta *bet* spirantisko variantu - fonēmu [v] - [avijā].

a) tādēļ, ka vecā ortogrāfija (vācu izrunas ietekmē) stimulējusi tādu parādību ieviešanos kā grafēmas *s* izruna ar skaņu [z] (*Salmons, Zalmans*); bet gotu *z* izruna ar [c] (*Cara, Zāra*);

b) tādēļ, ka grieķu un latīņu valodās attiecīgo skaņu un grafēmu trūkuma dēļ ebreju *cade* transkribēts kā spirants (*Cadoks, Sadoks*), bet šin vietā rakstīts viencentra līdzskanis (*Batšua, Batsua*);

c) tādēļ, ka latviešu valodā Bībeles pirmā tulkojuma iznākšanas laikā vēl nelietotās fonēmas [f], [x] un [x,] tiek aizvietotas - [f] ar [p] vai [v], resp. ar burtiem *p* vai *w* (*Wihlips, Filips; Hefers, Eewers*) un [h] ar fonēmām [g], [ġ], [k] vai [ķ] (un attiecīgajiem burtiem), vai arī vispār nav lietots (*Naats, Nagats, Nahats; Ahirāms, Aķirus; Nahums, Nechums, Nakums, Neums*). [x,] apzīmēšanai rakstos LU, 1947., 1965.g. tulkojumos parādās grafēma *ch*, taču konsekventi tikai grieķu skaņu atveidojumos.

2.6. Oriģināla valodas vārddarināšanas pamatelementi atklāti samērā precīzi. Atšķirības viena vārddarināšanas elementa atveidē dažādos tulkojumos parasti saistāmas ar ortogrāfijas nepilnībām, retāk ar personvārda konceptuālās robežas atšķirīgu uztvērumu. Tā kā lielu daļu no oriģinālvalodu vārddarināšanas elementiem iespējams tulkot, tad dažkārt tas arī darīts. Piemēram, patronīmiskas konstrukcijas vārdiem dažos Bībeles izdevumos latviski tulkots nomenklatūras vārds, uztverot tikai tēva vārdu kā personvārdu (*Barjona, Jonas dēls; Batšua, Suas meita*, kur *Bar-* aram.*dēls; Bat-* ebr.*meita*).

Produktīvākā izmantotā latviešu valodas izskaņa ir *-js* (no *-jus*), kas kā ebreju izskaņas ar patskani + *jod* atveidojums daudzviet nomainījusi tieši transkribētās formas ar patskani izskaņā un adaptācijas īsinājumus ar *-is* (2.dekl., nom: *Lewi, Lewis, Levijs*) un *-us* (3.dekl., nom: *Tibnus, Tibnijs; Binnus, Binujus, Binnujs*).

Grieķu valodas ietekmē izveidojusies nominatīva izskaņa *-ijas* daudzo ebreju personvārdu ar *-ijā* un *-ijāhu* atveidē bijusi produktīva no Glika otrās redakcijas 1739.gadā līdz pagājušā gadsimta vidum (*Jeremijus* (GL 1689), *Jeremijas* (GL citur), *Jeremija*).

2.7. Ievērojamā pārsvarā Bībelē ir vīriešu personvārdu, tādēļ LU, 1947.g. un 1965.g. tulkojumos visplašāk pārstāvētā deklinācijas paradigma Bībelē ir o-celmu, resp., 1.deklinācijas paradigma (*Agabs*, sal. *Agabus* (GL), *Īsajs* (1965.), *Išajs* (LU), sal. *Isajus* (GL), *Timotejs* (1965), sal. *Timoteus* (GL)). Ievērojami samazinājies u-celmu vārdu īpatsvars salīdzinājumā ar Glika tulkojumu, kur kā u-celmu vārdi deklinēti arī daudzi tagadējie (LU, 1947, 1965.) a- (*Belus*, *Bela*), e- (*Korus*, *Kore*) celmu vīriešu dzimtes vārdu. Bībeles vīriešu dzimtes personvārdi, kas ebreju valodā beidzas ar [-ā], latviešu valodā jau kopš pagājušā gadsimta vidus arvien konsekvētāk tiek atveidoti kā 4.deklinācijas a-celmu vīriešu dzimtes vārdi, tādēļ 1965.g. Bībeles tulkojumā to procentuāli daudz vairāk nekā 4.deklinācijas vīriešu dzimtes vārdu latviešu valodā vispār (*Jerija*, *Hašuba*, *Klopa*).

Sieviešu dzimtes sakarā jāmin, ka daudzi sākotnējie e-celma vārdi pārgājuši a-celma vārdos (*Tahmare*, *Tamāra*; *Mikale*, *Mihala*).

No oriģināla atšķirīgi atveides varianti ir arī ebreju un grieķu sigmatisko celmu personvārdiem. Ebreju sigmatisko celmu vārdi Glika tulkojumā un vēl dažās citās viņa tulkojuma redakcijās nominatīvā rakstīti bez galotnes (*Kis*, ģen. *Kisa*), bet grieķu sigmatiskais nominatīvs nereti izprasts kā vārda celms (*Jūdass*).

3. Šis pētījums devis arī vispārīgākas atziņas, kas būs noderīgas latviešu valodas vēstures pētniekiem un Bībeles tulkotājiem un redaktoriem.

3.1. Bībeles tekstu latviešu tulkojumi ir viens no latviešu literārās valodas vēstures pamatavotiem. Tie dod liecību kā par mūsu rakstu valodas pirmsākumiem, tā par tās normēšanu un attīstību no 16.gs. līdz pat mūsu dienām.

3.1.1. Kā zināms, līdz pagājušā gadsimta beigām Bībeli latviski tulkoja vācu tautības mācītāji. Tādēļ svarīgi novērtēt vācu valodas ietekmi tulkojumos. Neapšaubāmi E. Gliku, mūsu pirmā Bībeles tulkojuma autoru bija ietekmējušas M. Lutera idejas un Bībeles tulkojums. Arī vācu ortogrāfija ir latviešu pirmo rakstu pamatos. Tomēr negribētos šos faktus pārvērtēt. Daudzu personvārdu atveide

latviešu valodā jau kopš Glika atšķiras no Lutera tradīcijas (*Baraķijas* (GL, Mt 23,35) no ebr. [berehjá] grieķiskotā varianta *Βαραχίας*, nevis *Bereķijas* kā Vecajā Derībā, sal. *Berechja* (Lut.); *Malkijus* (GL) - *Malkia* (Lut.); *Jasabeams* (GL), *Jischbaal* (Lut.)).

Principiāls ir šī darba autores augstais vērtējums mūsu pirmo Bībeles tulkojumu autoru patstāvībai un rūpīgajai attieksmei pret latviešu valodu, Bībeles personvārdus atveidojot.

3.1.2. Bībelē kā sakrālā tekstā izmaiņas izdarot, tulkotāji un redaktori tiecas būt "konservatīvi". Tādēļ labojumi vienmēr balstījušies uz pamatīgu valodas attīstības stadijas novērtējumu. Latviešu valodā adaptēto Bībeles personvārdu materiāls veido noslēgtu kopu, kurā notikušo procesu pētījums ļauj spriest par procesiem latviešu fonētikā, ortogrāfijā un nomena morfoloģijā vispār. Fonētikā tas, piemēram, liecina, ka fonēma [f] pagājušā gadsimta vidū latviešu valodā jau ieviesusies un tie Bībeles personvārdi, kas agrāk rakstīti ar grafēmām *w* vai *p*, tagad tiek atveidoti ar *f*, piem., *Figels* (GL 1877) un *Wigellus* (GL1689) (salīdzinoši burti *h* un *ch* fonēmu [x] un[x,] atveidojumam ienāk tikai ar tiem Bībeles tulkojumiem, kas iznākuši latīņu rakstībā). Morfoloģijā Bībeles personvārdu klāsta attīstības aplūkojums dod priekšstatu, piemēram, par u-celma vārdu īpatsvara pastāvīgo samazināšanos no 18.gs. sākuma līdz mūsu dienām (*Jeremijus* (GL1689) - *Jeremijas* (GL1739.-1865), *Jeremija* (GL1877-1965.), *Gispus* (GL), *Gišpa* (1965.), *Markus* (GL), *Marks* (1965.))⁸ vai personvārdu pagarināšanās tendenci un izskaņas -js neregulāri pieaugošo popularitāti (*Taddeus* (GL1969), *Taddejs* (GL1877); *Matteus*, citur *Mattejs* (GL), *Matejs* (1965.); *Tibnus* (GL), *Tibnijs* (1965.); *Selons* (GL), *Selomijs* (1965.)).

3.2. Šobrīd Bībeles biedrībā top jauns Bībeles tulkojums latviešu valodā. Tiek gatavoti arī jauni pamatprincipi Bībeles personvārdu atveidei. Analizējot mūsdienu latviešu valodas fonētikas, ortogrāfijas un morfoloģijas aktuālo attīstības stāvokli, iespējams

precīzāk atveidot Bībeles ebreju, grieķu un latīņu valodas personvārdus. Šis pētījums rāda, ka precīzu transkripcijas principu izstrāde vēl nav viss darbs, kas paveicams, lai uzlabotu Bībeles personvārdu atveidi latviešu valodā.

3.2.1. Ir personvārdi, kas Bībelē lietoti bieži, un to atveides forma no pirmā Bībeles tulkojuma latviešu valodā līdz mūsu dienām nav vai gandrīz nav mainījusies. Šos personvārdus bieži sastop arī ārpus Bībeles tulkojumu teksta, piem., tie ir frazeoloģismu sastāvā. Tādus latviski atveidotus personvārdus būtu jāuzskata par tradicionāliem un nemaināmiem arī jaunajā Bībeles tulkojumā. Taču bieži par to ir tikai subjektīvs priekšstats. Šis pētījums dod ieskatu atveides attīstībā, variantu daudzumā. Pievienotais variantu saraksts palīdzēs noskaidrot, kuri varianti uzskatāmi par tradicionāliem.

3.2.2. Atkāpes no striktu transkripcijas likumu ievērošanas jāizdara tādos gadījumos, kad izveidotā atveides forma latviešu valodā nav izrunājama vai rada blakus konotācijas. Tā, piemēram, *Zηvas* no gr.v. labāk atveidot kā *Zēna* nevis *Zēns*, jo pēdējais variants asociējas ar latviešu valodas sugas vārdu, bet [abīmāēl] no ebr.v. - *Abimaēls* nevis *Abīmāēls*, jo latviešu valodā samākslots liekas vārds ar trīs gariem patskaņiem, sevišķi, ja divi no tiem zilbju sadūrē atrodas līdzās.

3.2.3. Veiktais darbs parādījis, ka dažkārt atšķirības vienas personas vārda atveidē ir ne tikai starp dažādiem tulkojumiem un redakcijām, bet arī viena izdevuma ietvaros. Tas sevišķi skaidri parādās, salīdzinot atveidi Vecajā un Jaunajā Derībā, kur vienā gadījumā par pamatu ņemts ebreju, otrā - grieķu valodas oriģināls (1965.g.tulk. - *Pelegs* (1Moz 10,25); *Faleks* (Lk 3,35)). Nereti personvārds latviešu valodā atšķirīgi no ebreju valodas atveidots dažādās grāmatās (1965.g.tulk. - *Abinadaba* dēli *Uza* un *Achio* (2Sam 6,3); *Abinādaba* dēli *Uso* (*Usa*) un *Achjo* (1Lai 13,7.9.10)). Atšķirīgi vienas personas vārda varianti latviešu valodā var balstīties uz

⁸ Vienlaicīgi jānovēro, ka u-celms atveidotajiem vārdiem nominatīvā parādās biežāk kā citos locījumos. Līdz pagājušā gadsimta vidum, nereti vērojama šāda nekonsekvence: *Anus* (nom.) - *Anas*

atšķirībā personas vārda rakstībā ebreju oriģināltekstā (1965.g.tulk. - Šimejs (1Lai 8,32) no ebr.[šimā], Šimeāms (1Lai 9,38) no ebr.[šimām]).

NOBEIGUMS

“Ja kāds saka “Mozus nav eksistējis”, tas var daudz ko nozīmēt. Tas var nozīmēt: izraēliešiem, izejot no Ēģiptes, nav bijis viens vadonis - vai arī: ka viņu vadoni nesauca Mozus - vai: nav bijis kāds viens cilvēks, kas paveicis visu to, ko par Mozu stāsta Bībele - vai..utt.”⁹

Jāatceras, ka izraēliešu vadoni patiešām nesauca Mozus (bet gan apmēram tā - *Moše*). Taču cilvēki, kas zina vai lasa, ko par viņu stāsta Bībele un tic, ka izraēliešiem ir bijis viens vadonis laikā, kad viņi izgājuši no Ēģiptes, spēj apzināties, ka Mozus ir eksistējis.

Ne tikai personība kā designāts nosaka personvārdu, bet arī vārds piedalās personības strukturēšanā. Lasot Bībeli, mēs sasaistām vārdu Mozus ar vairākām aprakstošām definīcijām. Valodas vārds iegūst simbolisku nozīmi, kas pastāv, balstoties uz konvenciju¹⁰. Šī nozīme realizējas vienlaicīgi kā kultūras, tā valodas līmenī. Kultūras līmenī tā strukturē personību un ļauj to asociēt ar noteiktu īpašību un faktu kopumu visā tās dzīves ceļā. Valodas līmenī šī nozīme anulē attiecīgās valodas vienības bijušos semantiskos sakarus un rada citus dotā diskursa kontekstā. Personvārds valodas leksiski semantiskajā sistēmā parādās kā izolēta vienība, kas atkarīga no lietojuma. Tulkojumā vienas valodas skaniskā forma tiek pārceļta citā valodā un iekļaujas citos gramatiskajos sakaros. Oriģinālforma izmainās, un svešajā valodā par jaunu notiek būtībā citas formas un nereti vairāku formu asociācija ar vienu un to pašu personu.

Tieši konvencionālā simboliskā personvārda nozīme ļauj notikt šim procesam un arī vēlāk veiksmīgi lietot svešos personvārdus. Izdarot izmaiņas adaptētā vārda formā (radot jaunu atveides variantu) šis process, kurā forma iegūst nozīmi, jo tiek attiecināta uz personu, atkal notiek par jaunu. Nozīmes sakara konkrētība noslēgta teksta

⁹ Ludvigs Vītgenšteins. *Filozofiskie pētījumi*. (79.), Rīga, 1997., 43.lpp.

¹⁰ “Kādas grupas locekļu izturēšanās regularitāte, kam atkārtoti jārisina viena koordinācijas problēma un kas to atrisina kādā noteiktā veidā no vairākiem iespējamiem, pie tam un tieši tādēļ, ka sagaida to no pārējiem”. - Bussmann, *Hadumod. Lexikon der Sprechwissenschaft*. - Stuttgart, 1990., 421.lpp.

ietvaros ļauj to darīt, jo konteksts ir skaidri pārzināts. Dažkārt šī konkrētība rada arī kļūdas (Šimejs (1Lai 8,32) no ebr.[šimā], Šimeāms (1Lai 9,38) no ebr.[šimām]). Šādi varianti, ja tie pietiekami izolēti viens no otra tekstā, netraucē komunikācijā, un parasti tradīcija neviļus to saglabā.

Tradīcijai Bībeles personvārdu pārmantošanā joprojām ir vissvarīgākā loma, jo Bībele kā sakrāls teksts pati par sevi ir simbols. Tradīcija dominē pār regulārajiem pamatprincipiem, atveidojot vārdus pēc oriģinālvalodas izrunas. Tomēr ne visu Bībeles personvārdu atveidē tradīcija ir ieviesusies. Nereti sastopami gadījumi, kur vienas personas apzīmēšanai ieviesušies divi vai vairāki tradicionāli varianti. Dažkārt to ir tik daudz, ka nav iespējams noteikt, kurš no tiem būtu paliekoši saistāms ar nosaukto personu. Šādā gadījumā būtu jāņem vērā personvārda izruna oriģinālvalodā.

Par tradīciju var runāt, ja valodas runātāju kopumam vārds aktualizējas ar attiecīgo personu. Tādēļ pieļaujama ir viena vārda dažādu formu paralēla lietošana, ja tās stabili saistās ar konkrētām personām (tas attiecas, piemēram, uz pamazināmo formu lietojumu, vai ebreju vārdu grieķiskajām formām JD).

Valoda attīstās un līdz ar to arī tās skaniskā un grafiskā sistēma. Daudzi Bībeles tulkojumos tradicionāli lietotie personvārdi tiek atzīti par novecojušiem un tos sāk izrunāt savādāk, iespējams, ne vienmēr tas ir tuvāk tekstam. Savukārt konservatīvu pieeju izmaiņām personvārdu atveidē balsta Bībeles teksta lietojums liturģijā. Paralēli attīstās divas pretējas tendences. Drukāto vārdu iespējams saglabāt nemainītu ilgāk, bet runa attīstās ātrāk un ir grūtāk kontrolējama. Tādēļ Bībeles personvārdu lietojums lasījumos vai dziedājumos liturģijā, nereti strikti neatbilst rakstītajam variantam.

Jautājums, kā reaģēt uz variatīvumu, normējot un definējot personvārdu atveides principus, jāatrisina šo pamatprincipu veidotājiem, Bībeles tulkotājiem un redaktoriem. Šis pētījums vedina atzīt, ka jo vairāk latviešu Bībeles tulkojumu vēsturē viena personvārda atveides variantu, jo vairāk vērts veidot jaunu variantu,

kas fonētiski pēc iespējas tuvāks oriģinālam. Šajā jomā veicams apjomīgs darbs, ievērojot kontinuitāti gan vienas personas vārda atveidē, gan viena personvārda atveidē, arī, ja tas nosauc vairākas personas.

Disertācijā apkopotais materiāls dod iespēju noteikt arī tādus atveides variantus, kur tradīcija ir stabila. Tie būtu jāatstāj nemainīti, pat ja nepilnīgi atbilst oriģināla fonētiskajam sastāvam.

BIBLIOGRĀFIJA

1. TEORĒTISKĀ LITERATŪRA

1.2.GRĀMATAS

Bergmane A., Blinkena A. Latviešu rakstības attīstība. Rīga, 1986.

Blese E. Latviešu personu vārdu un uzvārdu studijas. Rīga, 1929.

- Latviešu pareizrakstības rokasgrāmata. Rīga, 1933.

- Norādījumi latviešu pareizrakstībā. Rīga, 1941.

Dunsdorfs E. Pirmās latviešu Bībeles vēsture. Minneapolis, 1979.

Karulis K. Bībeles pirmais izdevums latviešu valodā. Rīga, 1989.

Norādījumi par citvalodu īpašvārdu pareizrakstību un pareizrunu latviešu literārajā valodā. 13.Sengrieķu valodas īpašvārdi. Rīga, 1974.

Norādījumi par citvalodu īpašvārdu pareizrakstību un pareizrunu latviešu literārajā valodā. 15.Arābu valodas īpašvārdi. Rīga, 1982.

Ozols A. Veclatviešu rakstu valoda. Rīga, 1965.

Porīte T. Lielo burtu lietošana latviešu valodā. Rīga, 1970.

Reiters J. Tulkojuma paraugs. (faksimiliespiedums). Stokholma, 1975.

Siliņš K. Latviešu personvārdu vārdnīca. Rīga, 1990.

Šaurums G. Latviešu Bībeles vēsture. Rīga, 1935.

Vanags P. Baltu u-celmu nomeni refleksi vecākajos latviešu rakstos. Rīga, 1990.

Vitgenšteins L. Filozofiskie pētījumi. Rīga, 1997.

The Anchor Bible (Doubleday). Job. Introduction, translation and notes by Martin H. Pope. New York, London, Toronto, Sydney, Auckland, 1973.

Barr J. The Tipology of Literarism in Ancient Biblical Translation. Gottingen, 1979.

Borman T. Das hebraische Denken im Vergleich mit dem Griechischen. Gottingen, 1952.

Breal M. Essai de semantique. Sience des significations. Paris, 1897.

Bussman H. Lexikon der Sprachwissenschaft. Stuttgart, 1990.

Cassirer E. Sprache und Mythos. Ein Beitrag zum Problem der Gotternamen. Leipzig, Berlin, 1925.

- Erdmann K.O.* Die Bedeutung des Wortes. Aufsätze aus dem Grenzgebiet der Sprachpsychologie und Logic. Dresden, 1910.
- Habermas J.* Theorie des kommunikativen Handelns. I. Frankfurt am Main, 1981.
- Kany W.* Inoffizielle Personennamen. Bildung, Bedeutung und Funktion. - Tübingen, 1992.
- Kleiber G.* Problemes de reference descriptions definies et noms propres. 1981.
- Krien R.* Namenphysiognomik. Tübingen, 1987.
- Laur W.* Der Name. Beiträge zur allgemeinen Namenkunde und ihrer Grundung. Heidelberg, 1989.
- Layons J.* Introduction to Theoretical Linguistics. Cambridge, 1968.; tulk. Einführung in die theoretische Linguistic. München, 1980.
- Lozar A.* Die Korrespondenz des Hieronymus und Augustinus. Probleme der Vulgata - Übersetzung. (Magisterarbeit). Berlin, 1991.
- Lexikon für Theologie und Kirche. Freiburg, 1957-1965.
- Mill J.* A System of Logic. London, 1843.
- Namenforschung. Name Studies. Les nomes propres. Ein internationales Handbuch zur Onomastik. I. Berlin, New York, 1995.
- Nida E.A.* Bible Translating. - London, 1961.
- Nida E.A., Taber C.R.* Theorie und Praxis des Übersetzens. Weltbund der Bibelgesellschaft, 1969.
- Noth M.* Die israelitische Personennamen im Rahmen der gemeinsemitischen Namengebung. Hildesheim, 1966.
- Odelain O., Segueineau R.* Lexikon der biblischen Eigennamen. Düsseldorf, Neukirchen-Vluyn, 1981.
- Okumenisches Verzeichnis der biblischen Eigennamen nach Loccumer Richtlinien. Stuttgart, 1971./1981.
- Onomastica Sacra. P. de Lagarde.
- Onomastica Lettica. Riga, 1990.
- Onomastikas apcerējumi. Riga, 1987.
- Platon.* Samtliche Werke. III - Menon. Kratylos. Frankfurt am Mein / Leipzig, 1991.
- Readings in Philosophy of Language. Englewood, New Jersey, 1971.
- Schmitter P.* Das sprachliche Zeichen. Münster, 1987.
- Schmoldt H.* Kleine Lexikon der biblischen Eigennmen. Stuttgart, 1990.

Searle J. Sprechakte. Frankfurt am Main, 1971.

Solemsen J. Indogermanische Eigennamen als Beispiel der Kulurgeschichte. Heidelberg, 1892.

Sprachkontakt im Wortschatz, dargest. an Eigennamen. Thesen und Diskussionsbeitr. Zum internationalen Symposium "Eigennamen". Leipzig, 1982.

Steuernagel C. Hebraische Grammatik. Leipzig, 1962.

Strukturelle Bedeutungen. Darmstadt, 1978.

Strus A. Nomen - Omen. Analecta Biblica. Rome, 1978.

Theologische Realenzyklopedie. Berlin, New York, 1977.- 1996.

Tugenhat E., Wolf U. Logisch - semantische Propadeutik. Stuttgart, 1983.

Verbum et signum. Munchen, 1975.

Wutz F. Die Transkriptionen von Septuaginta bis zu Hieronymus. Stuttgart, 1925.

- Onomastica Sacra. Untersuchungen zum Liber Interpretatione Nominum Hebraicorum des Heiligen Hieronimus. Leipzig, 1915.

Zakovitch Y. Doubles explications de noms propres (en hebrew). Jerusalem, 1971.

Frege G. Uber Sinn und Bedeutung. Zeitschrift fur Philosophie und philosophische Kritik. 100,1892.

Лосев А. Философия имени. Битие. Имя. Космос. Москва, 1993.

Суперанская А.В. Общая теория имени собственного. Москва, 1973.

- Структура имени собственного. Москва, 1969.

- Системы личных имен у народов мира. Москва, 1989.

- Теория и методика ономастических исследований. Москва, 1986.

Сталтмане В.Е. Ономастическая лексикогафия. Москва, 1989.

Семиотика. Москва, 1983.

Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов. Москва, 1966.

1.2. RAKSTI

Augstkalns A. Pirmie latviešu teksti un grāmatas. - Grām.: Latviešu literatūras vēsture. II. Rīga, 1935.

Blinkena A. Citvalodu nosaukumu un apzīmējumu lietošanas problēmas latviešu valodā. - Latviešu valodas kultūras jautājumi. Rīga, 1974. (10.), 175. - 194.lpp.

Bušs O. Konservatīvisms un mainīgums citvalodu īpašvārdu atveidē. - Latviešu valodas kultūras jautājumi. Rīga, 1984. (20.), 94.-99.lpp.

Feldhūns A. Sengrieķu īpašvārdu atveidojumi latviešu valodā. - Latviešu valodas kultūras jautājumi. Rīga, 1968. (4), 133-142.lpp.

Latviešu Bībeles tulkojumu mēģinājumi priekš Glikā. - Izglītības Ministrijas Mēnešraksts, II, 1935.

Rūķe - Draviņa V. Personu vārdi un vietu vārdi Kārļa Ieviņa romānā 'Putras Dauķis'. - Latviešu valodas kultūras jautājumi, Rīga, 1991.(26), 72.-92.lpp.

Šulcs V. Bībeles tulkojumi. - Pakāpieni III. Rīga, 1989.

Frege G. Über Sinn und Bedeutung. - Zeitschrift für Philosophie und philosophische Kritik. 100, 1892.

Hilgemann K. Die Semantik der Eigennamen. Untersuchungen zur Struktur der Eigennamen bedeutung anhand von norwegischen Beispielen. - Arbeiten zur Germanistik. Goppingen, 1978.

Kuryłowicz J. La position linguistique du nom propre. - 'Esquises linguistiques'. Wrocław, Krakow, 1960. 182.-192.lpp.

Koppitz H. J. Gedrucktes Buch - gesprochenes Wort. Eine Gegenüberstellung. - Grām.: Offenbarung durch Bucher? Hrsg. von W. Seidel. Freiburg, Basel, Wien, 1987.

Languages. - Grām.: The Anchor Bible. 4. New York, 1992.

Obs. U. Eigennamen in und zwischen Sprachen. - Beiträge zur Namensforschung. Bnd 31. Hft 1.

Searle J. Proper Names. - Žurn. "Mind" 67. 1958.

Smidt V.P. Die alteuropäische Hydronymie. - Beiträge zur Namensforschung 16. 1981.

Strawson P. "On Referring". - Žurn. "Mind" 59. 1950.

Реформатский А. А. Орфография собственных имен. - Грām.: Орфография собственных имен. Москва, 1965.

- О кодировании транскрипции. - Грām.: Исследования по структурной типологии. : Москва, 1963.А.

2. AVOTI

EuE - Ewangelia und Episteln aus dem deutschen in undeutsche Sprache gebracht, so durchs ganze Jar, auff alle Sontage und furnemsten Feste... in den Kirchen des Furstentumbs Churland. Konigsberg, 1587.

EG - Evangelia Toto Anno singulis Dominicis et festis diebus juxta antiquam Ecclesiae consuetuinem in Livonia Lothavis praelegi solita per R.P. Georgium Elger. Vilnae, 1672.

Manc - Des Umb. die Kirche Christi Hochverdienten Herrn Georg Mancelii Sengalli, weiland der H. Schrifft Lic und Furstlicken Churlandischen Hoff=Predigers Langgewunschte Lettische Postill. Riga, 1699.

GL:

GL 1689 - Ta Swehta Grahmata Jeb DEewa Swehtais Wahrds, kas precksch un pehza ta Kunga JĒsus Kristus Swehtas Peedsimschanas no teem swehteem Deewa Zilwekeem, Praweescheem, Ewangelisteem jeb Preezas =Mahzitajeemm un Apustuļeem usrakstihts, Tahm latweeschahm Deewaa Draudsibahmm par labu istaisita. Riga, 1689.

GL 1739 - Biblia, tas irr: Ta Swehta Grahmata, jeb Deewa Swehti Wahrdi, kas ... (sk. GL1689). Kensberga, 1739.

GL 1794 - Ta Bihbele jeb tee swehti Deewa raksti tahs wezzas un jaunās Deribas, kas ... (sk. GL 1689)... Latweescheem un Kursemneekeem par labu sagahdati, istulkoti un rakstos no jauna isdriķķeti. Riga, 1794.

GL 1825 - Biblia, tas irr: Ta Swehta Grahmata... (sk. GL 1689). Peterburga, 1825.

GL 1854 - Ta Swehta Grahmata ... (sk. GL1689) ... ar pahrlabojumeem no Rigas Bibeles beedribas. Riga, 1854.

GL 1877 - Bihbele, tas irr Deewa Swehtee wardi, kas ... (sk. GL 1689). Jelgava, 1877.

GL 1898 - Bihbele. Wezahs un Jaunahs Deribas Swehtee Raksti. Jelgawa, 1898.

LU - Mūsu Kunga Jēzus Kristus Jaunā Derība. Rīga, 1936.

1947 - Mūsu Kunga Jēzus Kristus Jaunā Derība. No latīņu valodas tulkojis priēlāts Vincents Strelēvics. Burghauzena, 1947.

*1947 - Mūsu Kunga Jēzus Kristus Jaunā Derība (sk. 1947). Otrs, labots un papildināts izdevums. Rīga, 1995.

1965 - Bībele, Vecās un Jaunās Derības Svētie raksti. London, 1965.

Bīl - Bibeltextemendationsprobe von A. Biebelstein. Apustula Pahwila Grahmata, Reemereem rakstīta. - Magazin hrsg.von der Lettisch=Literarischen Gesellschaft. Bd. 14, St.1., Mitau, 1868.

Neik - Apustula Pahwila Grahmat, Rohmneekeem rakstīta. - Magazin hrsg. Von der Lettisch=Literarischen Gesellschaft. Bd. 13, St.2, Mitau, 1865.

Biblia Sacra Utriusque Testamenti Editio Hebraica et Graeca. Stuttgart, 1994.

Biblia Sacra iuxta Vulgatam versionem. Stuttgart, 1969, 1994.

ТОРА. Мокба, 1993.

Die Bibel oder die ganze Heilige Schrift des Alten und Neuen Testaments nach der deutschen Uebersetzung D. Martin Luthers. Berlin, 1925.

Šventasis Raštas. Senasis Testamentas. Vilnius, 1990/ 1991.

Naujasis Testamentas. Vilnius, 1992.

Библия. Книги священного писания Ветхого и Нового завета. Москва, 1992.